

Regeringens skrivelse

2005/06:175

Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2005

Skr.
2005/06:175

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 18 maj 2006

Bosse Ringholm

Berit Andnor
(Socialdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse lämnas en redogörelse för förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen fördelat medel under år 2005. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens utveckling och verksamhet samt analyserar fördelningen av stöd inom de olika verksamhetsområdena. Konstitutionsutskottets granskningsärende av medel ur Allmänna arvsfonden behandlas i skrivelsen. Slutligen anges några områden som enligt regeringens mening bör uppmärksammas vid kommande fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. I allt väsentligt kvarstår regeringens prioriterade områden för treårsperioden 2006–2008 med endast smärre justeringar.

1	Allmänna arvsfonden.....	4
1.1	Arvsfondsdelegationen	4
2	Allmänna arvsfondens förvaltning m.m.	5
2.1	När arvsfonden får egendom.....	6
2.2	När arvsfonden avstår från egendom	7
2.3	Kostnader för förvaltning och administration.....	7
3	Beslut om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden.....	8
3.1	Nyskapande och utvecklande verksamhet	9
3.2	Redovisning och utvärdering av beviljat stöd.....	9
3.3	Översiktlig beskrivning av hur medlen ur Allmänna arvsfonden har disponerats under år 2005	10
3.4	Registrering och handläggning av ärenden.....	10
3.5	Beslut tagna av Arvsfondsdelegationen och regeringen...	11
3.6	Bifall och avslag fördelade på målgrupper	12
3.7	Redovisningar	12
4	Fördelning av stöd år 2005	13
4.1	Gemensamma prioriteringar (barn, ungdomar och personer med funktionshinder)	13
4.2	Verksamhet till förmån för barn under 12 år	15
4.2.1	Exempel på projekt som startats under år 2005	16
4.2.2	Övriga pågående projekt.....	18
4.2.3	Avslutade projekt.....	18
4.3	Verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år	19
4.3.1	Exempel på projekt som startats under år 2005	19
4.3.2	Övriga pågående projekt.....	22
4.3.3	Avslutade projekt.....	22
4.4	Verksamhet till förmån för personer med funktionshinder	23
4.4.1	Exempel på projekt som startats under år 2005	23
4.4.2	Övriga pågående projekt.....	25
4.4.3	Avslutade projekt.....	25
5	Särskilda satsningar för de olika målgrupperna	27
5.1	Arvsfondsdelegationens fördelning av stöd genom särskilda satsningar	27
5.2	Ungdomsstyrelsens fördelning av stöd genom särskilda satsningar	30
6	Information, uppföljning, utvärdering och erfarenhetsspridning	32
6.1	Information	32
6.2	Uppföljning och utvärdering.....	32
6.3	Erfarenhetsspridning	33
7	Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling	34

7.1	Analys av fördelning av stöd år 2005 avseende verksamhet till förmån för barn under 12 år	35
7.2	Analys av fördelning av stöd år 2005 avseende verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år	36
7.3	Analys av fördelning av stöd år 2005 avseende verksamhet till förmån för personer med funktionshinder.....	37
8	Konstitutionsutskottets granskning	38
9	Inriktning och prioriterade områden för stöd ur Allmänna arvsfonden under åren 2006–2008	39
9.1	Gemensamma prioriteringar (barn, ungdomar och personer med funktionshinder)	41
9.2	Verksamhet till förmån för barn under 12 år	43
9.3	Verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år	44
9.4	Verksamhet till förmån för personer med funktionshinder	45
	Bilaga 1 Kammarkollegiets bokslut	48
	Bilaga 2 Projektkatalog.....	54
	Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträdet den 18 maj 2006.....	227

Allmänna arvsfonden bildades genom ett beslut av 1928 års riksdag i samband med att arvsrätten begränsades. Kusiner och avlägsnare släktingar uteslöts från arvsrätt vilket ledde till att det allmännas arvsrätt utökades väsentligt. Skälet till begränsningen var en förändrad syn på arvsrätt. Kvarlåtenskap som inte övergick till en arvsberättigad släkting, skulle i stället tillfalla en särskild fond, Allmänna arvsfonden. Fonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Närmare bestämmelser om Allmänna arvsfonden finns i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden.

1.1 Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationens ställning som fristående myndighet stärktes den 1 juli 2004 (prop. 2003/03:136, bet. 2003/04:SoU3, rskr. 2003/04:68). Arvsfondsdelegationen är en så kallad nämndmyndighet. Delegationen, som utses av regeringen, består av en ordförande, en vice ordförande och fem andra ledamöter. Ordförande är en statssekreterare i Socialdepartementet, och vice ordförande är en statssekreterare i Utbildnings- och kulturdepartementet. Den personal som handlägger ansökningar och är föredragande i Arvsfondsdelegationen är samlad i ett kansli inom Regeringskansliet. I kansliet arbetar 14 personer varav två är projektanställda. Som ett resultat av den av regeringen beslutade särskilda satsningen på barn- och ungdomskultur samt satsningen på att motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa, arbetar sedan början av år 2005 två projektledare särskilt med dessa satsningar. Regeringens bedömning är att kansliet därmed har erforderlig personal och kompetens.

Arvsfondsdelegationen skall enligt lagen om Allmänna arvsfonden ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd samt enligt förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde.

Kammarkollegiet skall varje år till regeringen lämna en redovisning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden. Redovisningen som skall lämnas i samband med Kammarkollegiets årsredovisning innebär att Kammarkollegiets förvaltning av Allmänna arvsfonden blir föremål för granskning av Riksrevisionen inom ramen för årlig revision. Kammarkollegiets redovisning fogas till regeringens årliga redovisning till riksdagen.

Samtidigt som Arvsfondsdelegationen fått en tydligare roll när det gäller stödgivningen har regeringens roll renodlats till att omfatta redovisning till riksdagen av förvaltning av fonden och fördelning av stöd ur fonden samt till att ange inriktning och prioriteringar av verksamheten. Regeringen får, om det finns särskilda skäl, efter förslag från Arvsfondsdelegationen, besluta att annan myndighet skall fördela visst stöd. Beslutet skall då avse en bestämd tidsperiod.

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Kollegiet betalar ut beviljat stöd efter rekvisition. Kollegiets kapitalförvaltning sker i syfte att tillgodose såväl behovet av en god direktavkastning som önskemålet om värdebeständighet. En tiondel av de medel som tillfallit fonden under ett år läggs till fonden. Återstoden får tillsammans med direktavkastningen delas ut.

Fondens bokförda värde uppgick den 31 december 2005 till 1 316 miljoner kronor och marknadsvärdet till 4 064 miljoner kronor, tabell 1. Fondens tillgångar är placerade i andelar i Kammarkollegiets aktie- och räntekonsortier. Vid 2005 års utgång var 81,0 procent placerade i aktiekonsortiet, 18,0 procent i räntekonsortiet och 1,0 procent i likvida tillgångar.

Tabell 1 Fondens eget kapital vid utgången av respektive år

Miljoner kronor

	2005	2004	2003	2002	2001
Bokfört värde					
Tillgångar	1 449	1 309	1 182	1 129	1 096
Skulder	133	310	256	255	269
Summa bokfört värde	1 316	999	926	874	827
Marknadsvärde					
Tillgångar	4 197	3 307	2 883	2 424	3 362
Skulder	133	310	256	255	269
Summa marknadsvärde	4 064	2 997	2 627	2 169	3 093

Allmänna arvsfondens avkastning har under 2005 varit 26,9 procent, beräknat på daglig basis, inklusive bankmedel. Avkastning för placerade medel i konsortierna har varit 27,2 procent. Under det gångna året har fonden i genomsnitt haft 80 procent placerat i aktiekonsortiet, 18,8 procent i räntekonsortiet och 1,2 procent i likviditet. Vidare har fonden köpt för 120 miljoner kronor netto i räntekonsortiet och i aktiekonsortiet för 24 miljoner kronor netto. Erhållna utdelningar från konsortierna uppgick till 111 miljoner kronor, tabell 2.

Tabell 2 Fondens tillgångar vid utgången av år 2004 och år 2005

Miljoner kronor

Tillgång	2005-12-31	Netto-placerat	Värdeförändring	2004-12-31	Dir avk 2005
Aktiekonsortiet	3 398	24	762	2 612	78
Räntekonsortiet	755	120	-12	647	33
Bankmedel	44	-4	0	48	0
Summa tillgångar	4 197	140	750	3 307	111

Under år 2005 har aktiekonsortiet haft en avkastning på 33,2 procent att jämföra med index 35,3 procent (80 procent SIX Return index och 20 procent MSCI World Net Return index i svenska kronor). För den

senaste femårsperioden har avkastningen i genomsnitt varit 2,3 procent per år att jämföra med index 2,8 procent.

Avkastningen i räntekonsortiet var under år 2005 3,2 procent jämfört med index 2,4 procent (Stockholmsbörsens obligationsindex, Alla 1–3 år). Avkastningen i genomsnitt per år för den senaste femårsperioden var 5,9 procent jämfört med index 4,7 procent.

Kammarkollegiet har låtit utföra en extern utvärdering av kapitalförvaltningen i de båda konsortierna. Utvärderingen som gäller för åren 2001–2005 har utförts av Wassum Investment Consulting. Resultatet visar att aktiekonsortiet har presterat goda resultat under den senaste femårsperioden och att räntekonsortiet återigen placerar sig i topp vid en konkurrentjämförelse.

Under år 2005 har 460 miljoner kronor tillfallit fonden från influtna arvsmedel och avkastning från kapitalförvaltningen. Utbetalningar av stöd för att främja ändamål och för administration av fonden har gjorts med 320 miljoner kronor.

Det tillskott av nya medel som görs tillgängliga för Arvsfondsdelegationen att besluta om uppgår inför år 2006 till 402 miljoner kronor. Till detta kommer tillgängliga, men ännu ej beslutade, medel från tidigare år. Denna summa uppgick vid årsskiftet 2005/06 till 230 miljoner kronor. Totalt fanns således vid årets start 632 miljoner kronor tillgängliga för Arvsfondsdelegationen att fatta beslut om under år 2006.

Bokslut för år 2005 för Allmänna arvsfonden bifogas som *bilaga 1*.

2.1 När arvsfonden får egendom

Om någon avlider utan att efterlämna make eller närmare släktingar än kusiner får arvsfonden egendomen i arv om egendomen inte testamentarats till någon annan och detta testamente godkänns av Kammarkollegiet för fondens räkning. Om den avlidne var änka eller änklings tillfaller arvet arvsfonden endast om det därutöver inte finns några arvsberättigade släktingar efter den först avlidne maken. En förutsättning är att dessa t.ex. inte uteslutits från arv på grund av testamente eller att de inte tidigare fått ut vad de är berättigade till. Förutom genom arv kan fonden också få egendom genom bland annat förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, gåva eller testamente.

När det inte finns någon annan arvinge än Allmänna arvsfonden när dödsfall inträffar, och fonden inte uteslutits från arv genom testamente skall Kammarkollegiet förordna en god man. Den gode mannen företräder fonden vid boutredningen och sköter det praktiska arbetet med boet. Vidare står den gode mannen under kollegiets tillsyn. När boutredningen är klar redovisar den gode mannen sin förvaltning till Kammarkollegiet och betalar in de medel som finns kvar till fonden. Medlen tas upp i fondens redovisning vid den tidpunkt de betalas in till fonden.

Kammarkollegiet företräder arvsfondens intressen och ser till att boet avvecklas på ett riktigt sätt. Under år 2005 kom det in 1 681 arvsfondsärenden till kollegiet. I dessa fanns det ett testamente i 1 164 fall, med en begäran om att kollegiet skulle godkänna den avlidnas testamente till förmån för någon annan än fonden. De flesta testamentena godkändes av kollegiet. Antalet dödsbon där egendom, helt eller delvis, skulle avveck-

las för arvsfondens räkning uppgick till 586. Under år 2005 kom det in knappt 325 miljoner kronor netto till arvsfonden. Skr. 2005/06:175

2.2 När arvsfonden avstår från egendom

En strävan är att dödsbona skall avvecklas så snabbt som möjligt så att likvida medel kommer arvsfonden tillgodo och kan delas ut för dess ändamål. I vissa fall får arv eller försäkringsbelopp, som arvsfonden fått, avstås till någon annan enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden. Det får ske om det med hänsyn till uttalanden av arvlåtaren eller till andra särskilda omständigheter kan anses stämma överens med arvlåtarens yttersta vilja. Arv eller försäkringsbelopp får också avstås till arvlåtarens släkting eller någon annan person som har stått arvlåtaren nära, om det kan anses skäligt.

Vidare får enligt lagen om Allmänna arvsfonden arv som utgörs av egendom, vilken är av väsentlig betydelse från kulturhistorisk synpunkt eller från natur- eller kulturvårdssynpunkt, avstås till juridisk person som har särskilda förutsättningar att ta hand om egendomen på lämpligt sätt. Om det finns särskilda skäl får samtidigt till den som tar emot egendomen ett belopp av det arv, som tillfallit fonden, avstås för sådana omedelbara åtgärder som är nödvändiga för att bevara egendomen.

Under år 2005 kom det in 96 ansökningar om avstående till Kammarkollegiet. En sådan ansökan skall ges in till kollegiet senast tre år efter dödsfallet eller efter det att arvet genom preskription tillfallit fonden. Kollegiet beslutar om avstående när värdet av den egendom som ansökan avser inte överstiger två miljoner kronor enligt bouppteckningen. I övrigt beslutar regeringen om avstående. Under budgetåret 2005 har beslut fattats av Kammarkollegiet om avstående från arv till ett bouppteckningsvärde av knappt 6,4 miljoner kronor.

2.3 Kostnader för förvaltning och administration

Kostnader för förvaltning och administration uppgick år 2005 till totalt 28,5 miljoner kronor. Hur dessa kostnader utvecklats de senaste fem åren framgår av tabell 3.

Tabell 3 Förvaltnings- och administrationskostnader

Skr. 2005/06:175

Miljoner kronor

	2005	2004	2003	2002	2001
Kammarkollegiet totalt	14,1	12,3	11,6	11,9	11,1
Dödsboavveckling m.m	9,9	8,7	8,7	7,9	7,1
Fondförvaltning	3,8	3,2	2,6	3,7	3,4
Utbetalning av beviljat stöd	0,4	0,4	0,3	0,3	0,6
Regeringskansliet/ Arvsfondsdelegationen totalt	12,3	10,1	10,0	5,9	4,6
Personalkostnader	7,7	6,2	4,7	4,6	3,6
Förvaltningskostnader	3,4	1,6	0,7	0,6	0,5
Informations- och utvärderingsinsatser	1,2	2,3	4,6	0,7	0,5
Ungdomsstyrelsen totalt	2,1	1,9	2,4	3,5	4,3
Totalt förvaltnings- och administrationskostnader	28,5	24,3	24,0	21,3	20,0

För Ungdomsstyrelsens del utgör kostnaderna ersättning för handläggning och information m.m. av de medel ur Allmänna arvsfonden som Ungdomsstyrelsen haft i uppdrag att fördela för särskilda satsningar.

Den mest noterbara utvecklingen av kostnaderna som redovisas i tabellen ovan hänförs till Arvsfondsdelegationen. De ökade förvaltningskostnaderna för Arvsfondsdelegationen beror på att delegationen sedan den 1 juli 2004 betraktas som en från Regeringskansliet helt fristående myndighet. Detta innebär att Arvsfondsdelegationen åläggs att betala en schablonkostnad för lokaler, IT och service. Schablonkostnaden uppgår till 270 000 kronor per anställd och år och är densamma för alla myndigheter lokaliserade i Regeringskansliets lokaler. Förutom detta har en förstärkning av delegationens kansli genomförts under år 2005, vilket lett till ökade personalkostnader. Dels har en projektledare anställts för var och en av de båda senaste särskilda satsningarna, dels har utvärderingskompetens tillförts kansliet.

3 Beslut om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden

Handläggning av ärenden om stöd ur Allmänna arvsfonden regleras i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen beslutar enligt lagen om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. Enligt förordning (2004:484) om Allmänna arvsfonden skall Arvsfondsdelegationen varje år lämna en verksamhetsberättelse till regeringen med en samlad redovisning av myndighetens stödgivning ur fonden. Verksamhetsberättelsen för det senaste verksamhetsåret ligger till grund för denna skrivelse.

Stöd ur Allmänna arvsfonden skall enligt lagen om Allmänna arvsfonden främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens tre målgrupper; barn under 12 år, ungdomar 12–25 år och personer med funktionshinder. Verksamhet som beviljas stöd skall vara nyskapande och utvecklande och kunna särskiljas från en organisations reguljära verksamhet. Stöd kan beviljas organisationer som bedriver ideell verksamhet. Offentlig huvudman kan beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. Så kan t.ex. en kommun tillsammans med en ideell organisation beviljas stöd för att genomföra ett projekt. I sådana fall ställs särskilt höga krav på att projektet är nyskapande och av ideell karaktär. Utvecklingsverksamhet som redan finns som reguljär verksamhet på annan ort beviljas inte stöd. Ett projekt kan enligt praxis beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden under högst tre år. Stöd ges inte till reguljär föreningsverksamhet. Stöd får inte ges till enskilda personer eller till vinstdrivande företag.

Bedömningen av ansökningar om stöd ur fonden görs utifrån såväl juridiska som samhällspolitiska aspekter. Projekt som beviljas stöd skall kunna bidra till att berörda målgruppers villkor och förutsättningar förbättras och utvecklas. Analysen och bilden av målgruppens aktuella situation blir styrande för vad som bedöms vara nyskapande. Syftet är att ge stöd till projekt som kan verka framåtsyftande och inspirera andra organisationer att starta liknande verksamhet.

Stöd kan även lämnas till anläggningar, lokaler och utrustning, till organisationer som bedriver ideell verksamhet, om det bedöms som särskilt angeläget. Den som beviljas stöd till lokaler eller anläggningar skall förbinda sig att under minst tio år använda den lokal eller den anläggning som stödet avser och med de villkor som förutsattes när stödet beviljades. Arvsfondsdelegationen kan medge undantag från dessa villkor, om det finns särskilda skäl. Under beredningen av stöd till anläggningar, lokaler och utrustning inhämtas alltid uppgifter om tillgängligheten för personer med funktionshinder.

3.2 Redovisning och utvärdering av beviljat stöd

Den som har tagit emot stöd ur Allmänna arvsfonden skall senast det datum som anges i beslutet lämna en skriftlig redogörelse för eller utvärdering av utvecklingsarbetet. Dessutom skall en av revisor styrkt ekonomisk redovisning för hur det beviljade beloppet har använts, lämnas till Arvsfondsdelegationen. Dessa redovisningar granskas och måste godkännas innan nya beslut om stöd kan fattas. Större enskilda projekt och projekt inom s.k. särskilda satsningar blir vanligen föremål för mer omfattande utvärderingar. Som regel utförs dessa utvärderingar av forskare vid universitet och högskolor i nära samarbete med representanter för berörda målgruppers organisationer. Se vidare under avsnitt 6.2.

3.3 Översiktlig beskrivning av hur medlen ur Allmänna arvsfonden har disponerats under år 2005

Skr. 2005/06:175

Totalt har under år 2005 knappt 306 miljoner kronor fördelats till projekt efter ansökan till Arvsfondsdelegationen. Av dessa medel har 276 miljoner kronor fördelats genom löpande handläggning av organisationernas egna initiativ under året och resterande medel, 30 miljoner kronor, har fördelats inom ramen för de särskilda satsningar som Arvsfondsdelegationen ansvarat för. Därutöver har Ungdomsstyrelsen under år 2005 haft regeringens uppdrag att fördela stöd ur Allmänna arvsfonden inom en total ram av 20 miljoner kronor för två särskilda satsningar. Det innebär att 326 miljoner kronor kunnat användas ur fondens medel till projekt och särskilda satsningar. Det är det högsta belopp som Allmänna arvsfonden någonsin fördelat under ett år.

Projektmedel beslutade av Arvsfondsdelegationen och regeringen

I det följande redovisas utvecklingen av de projekt- och lokalstöd som beslutats av Arvsfondsdelegationen om medel ur Allmänna arvsfonden, tabell 4. Efter att fördelningen av stöd har minskat under ett par år har trenden nu vänt och fördelningen ökat betydligt. Sammanslagningen av de två arvsfondskanslierna som genomfördes år 2004 och de två satsningar, som startade 2004 har haft effekt. Satsningarna på barn- och ungdomskultur samt på att motverka och förebygga ungas psykiska ohälsa medförde en personalförstärkning av kansliet. Det är denna förstärkning som till stor del svarar för ökningen av beslutade medel.

Tabell 4 Av Arvsfondsdelegationen och regeringen beslutade stöd

<i>Miljoner kronor¹</i>				
2005	2004	2003	2002	2001
306,0	234,3	248,0	261,2	241,9

1) Regeringen beslutade om stöd i vissa ärenden fram till 1 juli 2004. I tabellen redovisas inte de medel ur Allmänna arvsfonden som beslutats av andra myndigheter.

I de följande avsnitten redovisas organisationernas egna initiativ, d.v.s. ansökningar som löpande inkommer till Arvsfondsdelegationen.

3.4 Registrering och handläggning av ärenden

Under år 2005 inkom 1 783 ärenden till Arvsfondsdelegationen. Som framgår av tabell 5 var 1 399 ansökningar om stöd ur fonden och 360 redovisningar av beviljat stöd samt 24 övriga ärenden. Den negativa trenden med sjunkande antal projektansökningar för målgruppen ungdomar har vänt, vilket regeringen bedömer som positivt. Orsaken till ökningen är främst de båda särskilda satsningarna och de aktiva åtgärder som vidtagits för att få in ansökningar avseende målgruppen ungdomar.

Tabell 5 Antal inkomna ärenden till Arvsfondsdelegationen

Skr. 2005/06:175

Inkomna ärenden	2005	2004	2003	2002	2001
Barn	386	418	376	423	428
Ungdom	675	577	602	853	1 006
Handikapp	546	608	622	615	617
Ej fondens målgrupp	68	58	55	55	72
Enskilda	108	128	138	207	238
Totalt	1 783	1 789	1 793	2 153	2 361
Fördelade på:					
Ansökningar	1 399	1 364	1 316	1 594	1 841
Övriga ärenden	24	12	21	20	14
Redovisningar	360	413	456	539	506
Totalt	1 783	1 789	1 793	2 153	2 361

3.5 Beslut tagna av Arvsfondsdelegationen och regeringen

Under år 2005 har sammanlagt 1 410 beslut fattats. Fr.o.m. den 1 juli 2004 beslutar regeringen om fördelning av medel ur Allmänna arvsfonden endast i sådana fall där en annan myndighet skall fördela visst stöd. Det beslut som fattades av regeringen gäller att Ungdomsstyrelsen under perioden den 1 september 2005 till och med den 1 september 2006 skall fördela visst stöd ur fonden avseende ungas tillträde till arbetsmarknaden och så kallade Navigatorcentra (se avsnitt 5.2). I tabell 6 redovisas antal beslut tagna av Arvsfondsdelegationen och regeringen under åren 2001–2005. Av tabellen framgår antal bifall, avslag och övriga ärenden.

Tabell 6 Antal beslut tagna av Arvsfondsdelegationen och regeringen

	2005	2004	2003	2002	2001
Delegationen	399	246	227	276	334
Regeringen	1	101	194	202	179
Bifall totalt	400	347	421	478	513
Avslag	926	871	953	1 019	1 354
Övriga ärenden	84	64	48	49	43
Totalt	1 410	1 282	1 422	1 546	1 910

Arvsfondsdelegationen har under år 2005 beslutat bifalla 399 ansökningar och avslå 926 ansökningar. Orsakerna till avslag har bl.a. varit att projekten inte bedömts vara tillräckligt nyskapande, att ansökan har varit från offentlig huvudman utan samarbete med ideell organisation eller att ansökan har avsett verksamhet som redan finns som reguljär verksamhet. Andra ansökningar har avslagits på grund av att de har avsett kostnader för ordinarie föreningsverksamhet, att de har gällt enstaka arrangemang, att de har gällt internationell verksamhet eller att ansökan ingivits av enskilda personer eller nystartade föreningar. Av de 84 s.k. övriga ärenden har 70 ansökningar behandlats och lagts till handlingarna utan beslut (återkallande, ej kompletterade m.m.). Resterande 14 ärenden har gällt

uppföljningar, utvärderingar, frågor etc. samt ärenden som överlämnats till annan myndighet. Skr. 2005/06:175

3.6 Bifall och avslag fördelade på målgrupper

Tabell 7 Antal beslut om bifall och avslag fördelat på målgrupper

	2005	2004	2003	2002	2001
Bifall av delegationen					
Barn	99	76	40	69	61
Ungdom	122	48	73	135	181
Handikapp	178	122	114	72	92
Antal projekt	399	246	227	276	334
Bifall av regeringen					
Barn	0	30	41	43	36
Ungdom	1	11	27	46	31
Handikapp	0	60	126	113	112
Antal projekt	1	101	194	202	179
Totalt antal bifall	400	347	421	478	513
Avslag					
Barn	204	181	207	178	222
Ungdom	403	337	365	434	633
Handikapp	155	173	193	149	191
Ej fondens målgrupper	56	52	50	51	70
Enskilda	108	128	138	207	238
Totalt antal avslag	926	871	953	1 019	1 354

I genomsnitt har en tredjedel av ansökningarna (exkl. ansökningar från enskilda personer) beviljats stöd under år 2005. Denna andel har, totalt sett, legat konstant över femårsperioden. Av totala antalet ansökningar som beviljats stöd under år 2005 minskade andelen från 50 procent till 45 procent för målgruppen personer med funktionshinder. För målgruppen barn var andelen ansökningar som beviljats lika stor som år 2004 d.v.s. 30 procent. Efter att ha legat på en jämförelsevis låg nivå år 2004 har bifallskvoten för målgruppen ungdom ökat med 5 procent till knappt 25 procent under år 2005.

3.7 Redovisningar

Under året har 273 redovisningar (från såväl år 2004 som tidigare år) granskats och godkänts. I tabell 8 redovisas antalet godkända redovisningar under åren 2001–2005.

Tabell 8 Antal redovisningar åren 2001–2005

	2005	2004	2003	2002	2001
Godkända redovisningar	273	447	469	571	515

I det följande redovisas hur arvsfondsmedlen fördelats till projekt för att utveckla verksamhet till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder. I tabellerna 9–11 har projekten kategoriserats utifrån deras huvudsakliga inriktning. Projekten redovisas – där det är möjligt – i förhållande till de av regeringen prioriterade områdena. Dessa områden avser egentligen åren 2006–2008, men regeringen har noterat att organisationerna redan under år 2005 har inkommit med projektansökningar som väl överensstämmer med de av regeringen prioriterade områdena, varför följande redovisning görs utifrån de prioriteringar regeringen gjorde i skrivelse 2004/05:125 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2004. I sammanhanget bör också nämnas att projekten ofta omfattar flera av regeringens prioriterade områden och även flera av fondens målgrupper.

4.1 Gemensamma prioriteringar (barn, ungdomar och personer med funktionshinder)

I det följande ges exempel på projekt som startats under år 2005 och som ligger inom ramen för den inriktning som regeringen angav i föregående års skrivelse till riksdagen. Inriktningen avser perioden 2006–2008, se ovan.

Förnyelse- och utvecklingsarbete riktat till barn och ungdomar i familjer med långvarigt socialbidragsberoende eller som lever i ekonomisk utsatthet

Rädda barnen i Malmö

Projekt: Studiementorsprojekt i stadsdelen Rosengård

Röda korset Syd

Projekt: Växthuset Mosippan

Föreningen fattiga riddare

Projekt: Brottet

Stöd till barn och ungdomar som utsatts för eller bevittnat våld i hemmiljön

Brottsofferjourernas Riksförbund (BOJ)

Projekt: Stöd till unga brottsoffer – en mänsklig rättighet

Intresseföreningen ISIS

Projekt: Älskar alla sina barn?

Kvinnojouren Helga

Projekt: Teaterprojekt mot våld i hemmen mot kvinnor och barn

Mansmottagningen mot våld i Uppsala (MVU)
Projekt: Pappagruppen gruppverksamhet för våldsbenägna fäder

Sveriges Kvinnojourers Riksförbund
Projekt: En film om mäns våld mot kvinnor med fokus på mannen

Stöd till barn och ungdomar med en förälder i häkte eller i fängelse

Föreningen Riksbryggan
Projekt: Riksbryggan/Gruvberget

Föreningen Bryggan i Norrköping
Projekt: Gråfäll

Flickors och pojkars självbild

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Jönköping
Projekt: Film och musik för en alternativ bild av verkligheten

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Piteåbygden
Projekt: Lejdis

Film i Skåne
Projekt: Jag tolererar?

Folkrörelsernas Medieförening i Västerås (FMiV)
Projekt: Media mot Hedersvåld

Föreningen Bildverksta'n
Projekt: Rätt till eget liv

Studieförbundet Bilda Jönköpings län
Projekt: Ungdomens Hus – där alla värderas lika

Studieförbundet Bilda Sundsvall
Projekt: Tjejcaféverksamhet i Sundsvall

Stiftelsen Kvinnoforum/Xist
Projekt: Gender och empowerment i ungdomsarbete

Studieförbundet Vuxenskolan i Haninge
Projekt: Vi bryter könsroller inom musik och film

Teater och Tankesmedjan Lacrimosa
Projekt: Feministnätverk och festival

Unga Örnar, Borlänge
Projekt: Våga vara

Utveckling av barns och ungdomars möjlighet till delaktighet i kulturlivet

Föreningen Sigtuna Teater
Projekt: Berättarboken

Kulturföreningen Lättings
Projekt: Kultur för alla barn

Romska Ungdomsförbundet (RUF)
Projekt: Next generation, barn utan kultur

Föreningen Teatern.nu
Projekt: Malmö berättar

Föreningen Zingo
Projekt: Fanzinehuset

Studiefrämjandet Göteborg
Projekt: Komma till tals

Flickors och pojkars aktivitet och kosthållning

Hushållningssällskapens Förbund
Projekt: Livsstil och hälsa

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Jönköping
Projekt: Goda levnadsvanor

Synskadades Riksförbund
Projekt: Förbättrad folkhälsa för personer med synskada

4.2 Verksamhet till förmån för barn under 12 år

Under år 2005 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 67 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden till verksamhet för barn, fördelat på 92 projekt.

Tabell 9 Verksamhet för barn under 12 år

Skr. 2005/06:175

Projektändamål	Antal projekt	Summa (kr)
Anläggningar/Lokaler/Utrustning	3	517 500
Demokrati och delaktighet	2	947 000
Drogförebyggande	2	390 000
Familjestöd	11	7 969 000
Fritid/Idrott	4	703 000
Förebyggande av brott/Våld/Mobbning	4	4 539 000
Information/Utbildning	14	9 974 000
Integration	2	533 000
Jämställdhet/Könsroller	20	14 121 000
Kost/Motion	1	992 000
Kultur	8	7 216 000
Miljö	1	855 000
Organisationsutveckling	1	783 000
Psykisk ohälsa	3	5 240 000
Rehabilitering	2	1 670 000
Tillgänglighet	2	1 826 000
Utsatta barn och ungdomar	12	8 862 000
Totalt	92	67 137 500

I Arvsfondsdelegationens projektkatalog för år 2005 redovisas samtliga projekt som fått medel ur Allmänna arvsfonden under år 2005, *bilaga 2*.

4.2.1 Exempel på projekt som startats under år 2005

I det följande ges exempel på projekt som startats under år 2005 och som ligger inom ramen för den inriktning som regeringen angav i föregående års skrivelse till riksdagen. Inriktningen avser perioden 2006–2008, se ovan.

FN:s barnkonvention

Riksförbundet BRIS – Barnens Rätt I Samhället

Projekt: Samtal via öga och öra

Rädda Barnen i Haninge

Projekt: Barnkonventionen i Haninge – Vad har hänt?

Rädda barnen i Södertälje

Projekt: Barnens rättigheter och proaktivt värdegrundsarbete i skolan

Modeller för att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos flickor och pojkar

Föreningen Furuboda

Projekt: Det andra samtalet – samspel på lika villkor

Halmstads kommun

Projekt: Mötesplats – Bojen

Riksförbundet BRIS – Barnens Rätt I Samhället

Projekt: Fem konferenser samt fem föräldrainformationer om insatser för barn och unga som skadar sig själva

Riksförbundet Sällsynta Diagnoser

Projekt: Att leva med avvikande utseende

Rädda barnen

Projekt: Stöd till barn drabbade av flodvågskatastrofen

Rekryteringsgruppen Aktiv Rehabilitering

Projekt: Uppsökande verksamhet för föräldrar

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU)

Projekt: Föräldrar ni kan

Riksförbundet Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och vuxna (FUB)

Projekt: FIB-projektet i Uppsala län

Somali Relief Association

Projekt: Information om diabetes

Stiftelsen International Child Development Programmes (ICDP)

Projekt: Kompetensutveckling och dokumentation av arbetet med ICDP

Verdandi–Sjöberga

Projekt: Tjejer

Utveckling av föräldrautbildning och föräldrastöd

Adopterade Koreaners Förening (AKF)

Projekt: Tryckning av antologi med adoptivföräldrar

Förbundet Blödarsjuka i Sverige (FBIS)

Projekt: Nätverksbyggande bland familjer med blödarsjuka barn och barn med ITP

Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB)

Projekt: Föräldrar kan

Svenska Downföreningen

Projekt: Informationsspridning Downs syndrom

Studieförbundet Vuxenskolan

Projekt: Family Learning

Föreningen Attention i Kalmar

Projekt: Familjeforum – en arena av vardagsnära nätverk för barn, ungdomar och familjer med neuropsykiatrisk problematik

Regionförbundet i Uppsala län

FIB-Projektet i Uppsala län

Lokalstöd

Ljungskile Ridklubb

Tillbyggnad av klubblokal och kafeteria

Basta arbetskooperativ

Barn- och ungdomsanläggning Bastaland

4.2.2 Övriga pågående projekt

Föreningen Berättarnätet

Projekt: Min vardag

Turkiska Riksförbundet m.fl.

Projekt: Barn med funktionshinder i en flerkulturell kontext

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar m .fl.

Projekt: Särskild, Särskiljd eller Avskiljd

Riksorganisationen mot sexuella övergrepp (HOPP)

Projekt: Stödgrupper för föräldrar som har barn/tonåringar utsatta för sexuella övergrepp samt

Projekt: Utbildning av medarbetare i jourtelefon

Stiftelsen Friends

Projekt: Vidareutveckling och anpassning av utbildningskoncept

Riksförbundet BRIS, Skolidrottsförbundet m.fl.

Projekt: Värdegrundsprojektet

4.2.3 Avslutade projekt

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund (SHR) har genomfört ett rikstäckande och turnerande barn- och ungdomsprojekt i form av en Slöjdcirkus. Till aktiviteter som genomförts hör tältturné med programverksamhet i 14 län, startande av slöjdklubbar, genomförande av ett kompetensutvecklingsprogram och ett seminarium samt utveckling av nya samarbetsformer med folkbildningen och nya nätverk. Stor vikt har lagts på utformningen av det tvärkulturella mötet – mötet mellan slöjd-

kunskap, teaterns berättarkonst och musiken – och projektets fortsättning på lokal nivå. Skr. 2005/06:175

I projektet Bästa Barnkommun har *Unga Örnar* tillsammans med Svenska FN-förbundet arbetat fram en metod för att utse Bästa Barnkommun. Syftet med projektet har varit att höja kunskapsnivån och öka takten i arbetet med Barnkonventionen i kommunerna. Projektet visar på de goda exemplen och förmedlar redskap för förändring.

Runt om i landet, där Friskis och Svettis finns, har integrerad jympa anpassad efter funktionshindrades behov startats genom ett samarbete mellan *De Handikappades Riksförbund (DHR)*, *Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR)*, *Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade (RTP)* och Friskis och Svettis. I verksamheten skall personer med rörelsehinder kunna delta och förutsättningarna för motionsgymnastiken skall därför vara desamma som för icke funktionshindrade. Ett av projektets mål har varit att föra ut information och kunskaper om verksamheten inom ramen för hela Friskis och Svettis landet runt.

4.3 Verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år

Under år 2005 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av knappt 60 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden i projekt- och lokalstöd till verksamhet för och av ungdom fördelat på 93 projekt.

Tabell 10 Verksamhet för ungdomar 12–25 år

Projektändamål	Antal projekt	Summa (kr)
Anläggningar/Lokaler/Utrustning	6	1 584 500
Arbete/Sysselsättning	6	5 718 000
Bemötande	3	2 359 000
Demokrati/Delaktighet	25	14 246 000
Drogförebyggande	4	1 631 000
Familjestöd	1	1 445 000
Fritid/Idrott	4	408 000
Förebyggande av brott/Våld/Mobbning	13	15 020 000
Information/Utbildning	1	148 000
Integration	2	1 150 000
Jämställdhet/Könsroller	17	8 959 000
Kultur	4	1 500 000
Organisationsutveckling	4	3 078 000
Utsatta barn och ungdomar	3	2 488 000
Totalt	93	59 734 500

I Arvsfondsdelegationens projektkatalog för år 2005 redovisas samtliga projekt som fått medel ur Allmänna arvsfonden under år 2005, *bilaga 2*.

4.3.1 Exempel på projekt som startats under år 2005

I det följande ges exempel på projekt som startats under år 2005 och som ligger inom ramen för den inriktning som regeringen angav i föregående

års skrivelse till riksdagen. Inriktningen avser perioden 2006–2008, se Skr. 2005/06:175 ovan.

Utveckling av ungdomsrollen inom föreningslivet

Friluftsförbundet

Projekt: En meningsfull fritid

Svenska Scoutrådet

Projekt: Att förebygga och hantera sexuella trakasserier och övergrepp inom ideella organisationer

Narkotika, alkohol, dopning och tobak

Arbetarnas Bildningsförbund (Växjö)

UFO-projektet

Studieförbundet Vuxenskolan, Forshaga

Projekt: Steg för steg

Ungdomens Nykterhetsförbund (UNF)

Projekt: Drogpolitisk mediekritik

Verdandi

Projekt: ”Du duger” – social trygghet och alkohol- och drogprevention mot unga

Stärka ungdomars inflytande i samhället

Föreningen Ung Media Sverige

Projekt: Mediakåt

Sveriges Ungdomsråd

Projekt: Ungdomstorget

Nätverket Tromb

Projekt: Demokratiprojektet Mistlur

Sensus Studieförbund

Projekt: Att främja islamsk fredskultur

Föreningen Hamnmagasinet

Projekt: REMY – Reclaim my Youth

Motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa

Föreningen Kyrka Samhälle

Projekt: Välj din framtid

Kurdiska Ungdomsföreningen i Göteborg
Projekt: Ungdomsstress och nya samhället

Skr. 2005/06:175

Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV) i Norrköping
Projekt: Spelstopp

Riksförbundet Ungdom för Social Hälsa (RUS)
Projekt: RUS uppsökande verksamhet

Somaliska Hälsoteamet i Stockholm
Projekt: Samarbete med studenthälsan

En hållbar utveckling

Kooperativ Utveckling i Sverige (FKU)
Projekt: Our Generation

Förebyggande av våld, brott, mobbning och trakasserier

Brottsofferjournalernas Riksförbund (BOJ)
Projekt: Stöd till unga brottsoffer – en mänsklig rättighet

Föreningen Kriminellt avståndstagande Motiveras av Polare (KAMP)
Projekt: Gör inte som jag, du kan välja din väg

Föreningen Hallands Kvinnojournalers länsförbund
Projekt: I hederns namn

Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset
Projekt: Lugna Gatan – Etablering i Göteborg och Malmö

Ungdomars tillträde till arbetsmarknaden

Romska Ungdomsförbundet
Projekt: Roma in work

Föreningen Urkraft
Projekt: Ung kraft.nu

Ungdomars inflytande och delaktighet på den europeiska nivån

Förbundet Djurens Rätt
Projekt: Ungdomars delaktighet och inflytande i EU-frågor

Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU)
Projekt: Pass it on

Ungdomsförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) Ungdom
Projekt: Följ med till Europa

Pataholms Segel Klubb och Nybro kommun

Projekt: Utvecklande skärgårdsliv för utsatta ungdomar

Enköpings Rugbyklubb

Projekt: Tillbyggnad av klubblokal

4.3.2 Övriga pågående projekt

KFUM Söder Fryshuset

Projekt: Elektra

Föreningen Bygg Din Framtid

Projekt: Bo själv – och tillsammans

Stockholms Stadsmission

Projekt: Unga romer på väg

4.3.3 Avslutade projekt

Föreningen Filmepidemin har slutredovisat projektet *Möten under mörk himmel*. Inom ramen för projektet erbjöds ungdomar från bland annat biker-, skinhead-, hiphop- och nationalistiska subkulturer, att dokumentera sina liv i dokumentärfilmen *Under en blågul himmel*. Projektets centrala delar var dels skapandet av själva filmen, dels att dessa olika grupper fick möjlighet att möta varandra. Projektet har medfört att möten mellan tidigare rivaliserande grupper och grupper som tidigare inte haft någon kontakt med varandra, har ägt rum. I vissa fall har till och med vänskapsband uppstått. I projektet arbetar ungdomar tillsammans med varandra över gänggränserna. Till exempel kan nämnas att ett bikergäng och ett hiphopgäng har spelat in en cd-skiva tillsammans. Filmen, premiärvisades på Göteborg Film Festival i slutet av januari 2004 och fick stor uppmärksamhet både i press, radio och TV. Under projektets sista år har filmen visats i skolor, på fritidsgårdar och andra mötesplaster för ungdomar. De ungdomar som deltagit framför och bakom kameran i filmen har rest med föreningen och berättat om projektet.

Kilen – Konsumentföreningen Läkemedel och Hälsa har genomfört ett projekt om ungas användning av läkemedel. Föreningen uppger att allt fler, tidigare receptbelagda, läkemedel är fria för försäljning över disk och att allt fler så kallade naturläkemedel, kosttillskott m.m. kommer ut på marknaden. Föreningen uppger att syftet med projektet är dels att stärka ungdomars roll som kritiska konsumenter, dels att göra ungdomar uppmärksamma på den växande gråzonen mellan legala och illegala medel och legal respektive illegal användning av läkemedel. Inom ramen för projektet har en enkätstudie genomförts i ett antal skolor i Stockholm och på ett antal orter i Dalarna. Med hjälp av enkäten ville föreningen få fram en bild av ungdomars läkemedelsanvändning avseende några aktuella läkemedelsgrupper. Ett annat viktigt syfte med enkäten var att fånga upp de frågor om läkemedel som ungdomarna själva har. Ett

informations- och diskussionsmaterial har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av ungdomar. Materialet kommer att finnas tillgängligt på apotek, ungdomsmottagningar och inom skolhälsovården. Tanken är att materialet skall kunna användas i skolor och i sammanhang där intresse för frågan om ungdom och läkemedel finns. I projektet Kilen har det också genomförts två stora konferenser, en nationell och en internationell där deltagare, många av dem ungdomar, från 20 olika länder deltog. Den sistnämnda konferensen resulterade även i att ett internationellt nätverk bildades. Ett annat resultat av projektet är att det skall byggas upp en interaktiv webbplats där ungdomar skall kunna få svar på sina frågor inom området.

4.4 Verksamhet till förmån för personer med funktionshinder

Under år 2005 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av nästan 149 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden till verksamhet för personer med funktionshinder genom fördelning av medel till 157 projekt.

Tabell 11 Verksamhet för personer med funktionshinder

Projektändamål	Antal projekt	Summa (kr)
Anläggningar/Lokaler/Utrustning	3	2 210 675
Arbete/Sysselsättning	18	11 983 100
Bemötande	5	4 341 000
Datateknik	4	2 610 000
Demokrati och delaktighet	6	4 898 000
Familjestöd	9	11 640 000
Fritid/Idrott	8	3 457 450
Förebyggande av brott/Våld/Mobbning	2	2 000 000
Hjälpmedel	9	9 333 000
Information/Utbildning	49	39 923 674
Integration	1	257 000
Jämställdhet/Könsroller	1	200 000
Kost/Motion	5	3 770 000
Kultur	2	2 587 000
Organisationsutveckling	3	3 282 000
Psykisk ohälsa	3	16 137 000
Rehabilitering	13	9 654 000
Tillgänglighet	16	20 606 000
Totalt	157	148 889 899

I Arvsfondsdelegationens projektkatalog för år 2005 redovisas samtliga projekt som fått medel ur Allmänna arvsfonden under år 2005, *bilaga 2*.

4.4.1 Exempel på projekt som startats under år 2005

I det följande ges exempel på projekt som startats under år 2005 och som ligger inom ramen för den inriktning som regeringen angav i föregående års skrivelse till riksdagen. Inriktningen avser perioden 2006–2008, se ovan.

Design för Alla

Skr. 2005/06:175

Hörselskadades Riksförbund

Projekt: Kunskap och krav på den fysiska miljön och den tekniska utrustningen för bra tillgänglighet för hörselskadade

Neurologiskt Handikappades Riksförbund m.fl.

Projekt: Bygg klokt – enkelt avhjälpna hinder

Ädelfors folkhögskola m.fl.

Projekt: En buss för alla

Riksförbundet för Mag- och Tarmsjuka

Projekt: Kläder som klär

Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade

Projekt: Message Viewer kommunikationshjälpmedel

EIDD Sverige (European Institute for Design and Disability) m.fl.

Projekt: Design för Alla från teori till praktik – En nationell kraftsamling

Individuella planer

Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade

Projekt: Samordning av vård, omsorg, stöd och service för personer med långvarig/kronisk smärta

Tandvårdsskadeförbundet m.fl.

Projekt: Att redovisa hälsoproblematik för tandvårdsskadade och elöverkänsliga samt att utarbeta kriterier för vård, rehabilitering och handikappanpassning

Förhindra våld mot barn, kvinnor och män med funktionshinder

Synskadades Riksförbund m.fl.

Projekt: Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning

Arbete, rehabilitering och sysselsättning

ABF Norra Värmland och NHR Norra Värmland

Projekt: Behovsanpassad undervisning i glesbygd

Synskadades Riksförbund Skellefteå m.fl.

Projekt: Lär-FLEX

Riksförbundet Attention

Projekt: Att delta i arbetslivet med stöd

Stiftelsen Skara stifts folkhögskola i Hjo
Tillgänglighetsanpassning av Hjo Konstskola

Västergötlands Handikappidrottsförbund
Golf för funktionshindrade

4.4.2 Övriga pågående projekt

Riksförbundet för Mag- och Tarmsjuka
Projekt: Från toaletten till delaktighet i samhället

Demensförbundet
Projekt: På väg mot en god demensvård

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)
Projekt: Återhämtning från svåra psykiska tillstånd

Malmö kommun, Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) och Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB)
Projekt: Äldrevägledare och aktivitetsledare/mentorerna för döva och dövblinda i Malmö

Föreningen Forum Kvinnor och handikapp
Projekt: Kulturkällan

Reumatikerförbundet
Projekt: Närverk för invandrarkvinnor – Nike

4.4.3 Avslutade projekt

På konstutställningar får man som regel inte vidröra konsten och man tar därmed bort en möjlig dimension i konstupplevelsen. Under Europeiska handikappåret 2003 startade Gotlands kommun tillsammans med Länsmuseum på Gotland och *Handikapporganisationernas samarbetsorgan på Gotland* konstprojektet Var god berör! Projektets syfte är att öppna för det mer taktila och sinnliga i konsten och nå ut även till grupper som idag är mer eller mindre utestängda från konstlivet. Konstprojektet har arbetat i ett helhetsgrepp med fortbildning av museipersonal, utställning av samtidskonst och pedagogik i form av visningar och verkstadsarbete. Utställningen fick namnet Feel me, med undertexten En upplevelse för alla som kan beröras av att få beröra konst. Utställningen invigdes på Länsmuseum på Gotland i januari 2004. Feel me har därefter gått vidare till Midlanda konsthall, Luleå Konstens Hus och Landskrona konsthall.

Vid Ågrenska Hälsocentret för barn på Lilla Amundön utanför Göteborg bedrivs sedan 1989 så kallade familjeveckor för familjer med barn och ungdomar med ovanliga och sällsynta funktionshinder. Personalgrupper inom socialtjänst, skola och sjukvård möter så sällan barn med sådana funktionshinder att de inte kan bygga upp någon erfarenhet och

kunskap. Familjeveckorna skapar förutsättningar för samverkan mellan familjen och olika personalgrupper som har hand om frågor som rör bland annat medicin, kirurgi, hjälpmedel, psykologiska samt sociala och juridiska aspekter. Som en möjlighet till fortsatt kontakt efter familjeveckan har Ågrenska i projektet Utökat nationellt samarbete kring familjer med sällsynta diagnoser, prövat att erbjuda en webbplats för de medverkande familjerna som är delvis lösenordsskyddad. För varje grupp av familjer finns information och en möjlighet att använda ett diskussionsforum och en chatt. Familjeprogrammet på internet är nu en permanent del av Ågrenskas familjeaktiviteter och ingår som en integrerad del i de vistelser Ågrenska erbjuder familjer med barn med sällsynta diagnoser. Projektet har utvärderats under åren 2003 och 2005. Samtliga inblandade ser möjligheten att ha kontakt via chatt och forum som något positivt.

Riksförbundet för Hivpositiva (RFHP) har under år 2005 avslutat projektet Personlig ombudsman, vars syfte var att med hjälp av en personlig ombudsman bygga upp en stödverksamhet kring hivpositiva. Ombudsmannen har gett stöd till hivpositiva i det dagliga livet och i deras kontakter med myndigheter, lotsat personer som vill påbörja studier eller återgå till arbetslivet och samordnat frågor som rör försäkringar, juridisk hjälp och biverkningar av medicin. Den personlige ombudsmannen har också gett stöd till invandrare vid myndighetskontakter och i förståelse av svenska lagar och regelverk. Information som samlats in under projekttiden har publicerats på förbundets webbplats. Förbundets rådgivning har efter projektet kunnat fortsätta med stöd från Folkhälsoinstitutet.

Föreningen Nationella Hjälpplijnen har under en treårsperiod fått stöd ur arvsfonden för att driva en jourtelefon för människor i kris och deras närstående. Jourtelefonen startade mot bakgrund av att personer med psykiska problem och deras närstående många gånger har mycket svårt att nå fram till adekvat vårdgivare. De jourtelefoner som finns är inte tillgängliga dygnet runt och är inte alltid bemannade med personer som är utbildade och tillräckligt erfarna för att möta människor i akut kris. Den nationella hjälplinjen har varit öppen för människor i psykisk kris och en viktig uppgift har varit att fungera självmordsförebyggande. Jouren har bemannats med professionell personal med erfarenhet från området. Genom hjälplinjen har man dels fått akut samtalshjälp, dels hjälp att kontakta närmaste vård- eller samtalsgrupp. Projektet har utvärderats av Institutet för kvalitets- och utvecklingsarbete (IKU), Universitetet i Karlstad.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) har under år 2005 slutredovisat projektet Vardagsmakt. Psykiska funktionshinder påverkar bland annat koncentrationsförmågan, tänkandet och förmågan att kommunicera med omgivningen och att ta till sig information. Funktionshindret i sig försvårar därför möjligheterna till ett reellt brukarinflytande och minskar möjligheterna till nödvändig och lagstadgad samverkan mellan den enskilde och vården. Projektet hade två huvudsakliga syften, dels att ta fram riktlinjer och en plan för hur verkligt brukarinflytande skall kunna utvecklas i vård, omsorg och habilitering, dels att ge grundläggande utbildning så att den enskilde skall få styrka och kunskap för att framföra önskemål om hur vård, omsorg och rehabilitering bör bedrivas. 45 studiecirkel med 439 deltagare har genomförts över hela landet.

Utbildningsdelen i projektet har utvärderats av Socialpsykiatriskt Kunskapscentrum i Umeå genom enkäter och djupstudier och visade bland annat att en klar majoritet av deltagarna fått förbättrat självförtroende genom projektet.

Cirkus Cirkör har slutredovisat det ettåriga projektet Nycirkus för funktionshindrade. Målet med projektet var bland annat att låta funktionshindrade barn och ungdomar med lätt utvecklingsstörning och funktionshindrade med framförallt rörelsehinder, gående och rullstolsburna få möjlighet att prova på att jonglera, balansera på lina, trolla etc. Arbetet har följts av Habiliteringscenter i Botkyrka, *RBU och FUB*, sjukgymnaster, logopeder och cirkuspedagoger för att de utifrån sina olika professioner skall utvärdera och analysera verksamheten. Syftet är att utveckla en modell som underlättar för den fortsatta verksamheten.

Hallsbergs Motorklubb har tillsammans med SISU Idrottsutbildarna och *Örebro läns Handikappidrottsförbund* slutredovisat det tvååriga projektet Folkpace. Syftet med projektet var att låta vuxna utvecklingsstörda som är motorintresserade aktivt delta i klubbens verksamhet. Genom att låta deltagarna medverka i samtliga aktiviteter, från anskaffande av material och reservdelar till själva framförandet av fordonen, innebär detta ett brett deltagande i hela klubbverksamheten.

5 Särskilda satsningar för de olika målgrupperna

Särskilda satsningar är medel som Arvsfondsdelegationen avsatt ur Allmänna arvsfonden för ett visst ändamål. Medlen har fördelats av Arvsfondsdelegationen eller ställts till Ungdomsstyrelsens förfogande för fördelning till projekt. Om det finns särskilda skäl får regeringen, efter förslag från Arvsfondsdelegationen, besluta att annan myndighet skall fördela visst stöd. Fram till den 1 juli 2004 hade regeringen möjlighet att fatta beslut om så kallade särskilda satsningar.

5.1 Arvsfondsdelegationens fördelning av stöd genom särskilda satsningar

Arvsfondsdelegationen fördelade under år 2005 totalt cirka 30 miljoner kronor genom särskilda satsningar, fördelade på målgrupperna barn under 12 år med cirka 3 miljoner kronor, ungdomar mellan 12–25 år med cirka 14 miljoner kronor och personer med funktionshinder med cirka 13 miljoner kronor. I tabell 12 nedan anges Arvsfondsdelegationens fördelning av stöd under år 2005 inom respektive satsning.

Tabell 12 Fördelning av stöd genom särskilda satsningar

Skr. 2005/06:175

Satsning	Antal projekt	Summa (kr)
Alternativa stöd- och boendeformer (personer med funktionshinder)	1	200 000
Bemötande med kultur (barn och personer med funktionshinder)	4	2 444 000
Brukarstöd (personer med funktionshinder)	10	7 832 400
Mot rasism och diskriminering	4	1 556 000
Ungas arbete med konsumentfrågor	3	950 000
Motverka och förebygga ungas psykiska ohälsa	13	7 466 440
Utveckling av barns och ungas möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande	18	9 775 250
Totalt	53	30 224 090

Bemötande med kultur

Kulturella uttrycksformer kan vara ett bra sätt för kommunikation. Med exempelvis teater, litteratur, film, musik, texter och konst kan fördomar, attityder och bemötande lyftas fram i ljuset och granskas. Regeringen beslutade år 2000 att under en treårsperiod avsätta sammanlagt 15 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden för ideella organisationers försöksverksamhet inom detta område. Sedan satsningen startade har totalt 27 projekt beviljats stöd ur arvsfonden. Under år 2005 har fyra treåriga projekt beviljats stöd för det tredje och sista året. En extern utvärderare har anlåtats för satsningen och utvärderingen kommer att presenteras under hösten 2006.

Personligt brukarstöd

Många personer med funktionshinder har svårt att hävda sig i mötet med myndigheter och andra offentliga organ. Regeringen beslutade därför år 2000 att avsätta sammanlagt 30 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden för att utveckla personligt brukarstöd. 20 projekt har beviljats stöd. De flesta pågår två eller tre år. Under året har delegationen fattat beslut om medel till nio fortsättningsprojekt. Under året har fem projekt avslutats.

Örebro universitet har fått i uppdrag att utvärdera verksamheten med brukarstöd. Utvärderingen kommer att vara slutförd år 2007.

Insatser mot rasism, främlingsfientlighet, homofobi och diskriminering

Regeringen beslutade i november 2000 att under en treårsperiod avsätta totalt 30 miljoner kronor för en satsning mot rasism, främlingsfientlighet, homofobi och diskriminering riktad till barn och personer med funktionshinder. Sedan satsningen startade har totalt sexton barnprojekt beviljats stöd. I många projekt arbetar man med barnen i ett familjeperspektiv. Där utgör föräldrarna en viktig målgrupp för att kunna stärka barnens identitet och självkänsla. De flesta projekten har avslutats men några fleråriga projekt pågår fortfarande. Under år 2005 fördelades till målgruppen barn sammanlagt 696 000 kronor till två projekt.

Totalt har tretton projekt som rör målgruppen personer med funktionshinder beviljats stöd inom ramen för satsningen. Syftet med dessa projekt har varit att förbättra situationen för personer med funktionshinder av utländsk härkomst. Under år 2005 fördelades stöd till två projekt som ingår i satsningen med sammanlagt 860 000 kronor. Försöksverksamheten syftar bland annat till att utveckla metoder för att genom uppsökande verksamhet nå målgruppen med information om de rättigheter och möjligheter man har som funktionshindrad i det svenska samhället.

Den särskilda satsningen utvärderas av två externa utvärderare, en forskare knuten till Malmö Högskola, Internationell Migration och Etniska Relationer (IMER) och en forskare vid Örebro Universitet, Institutionen för Handikappvetenskap. Utvärderingen beräknas vara klar i slutet av 2006.

Ungas arbete med konsumentfrågor

Regeringen har under en treårsperiod avsatt totalt 10 miljoner kronor i syfte att stödja ungdomar som konsumenter och opinionsbildare i konsumentfrågor. Ansökningstiden för det tredje och sista året av satsningen gick ut den 31 december 2004. Arvsfondsdelegationen fick in totalt 53 ansökningar om stöd varav 18 ansökningar beviljades medel. Några av de projekt som fick stöd var två- eller treåriga projekt. Ett exempel på projekt som fick stöd under år 2005 redovisas nedan.

Under 2005 har Centrum för konsumentforskning (CFK) vid Göteborgs universitet utvärderat satsningen Ungdomars arbete med konsumentfrågor, Kun(d)skap är makt i sin helhet. Några av de slutsatser som framkommit i utvärderingen är att satsningen har aktualiserat angelägna frågor om ungdomar som konsumenter och medborgare. Det gäller exempelvis ungdomarnas inflytande i samhället och i vilken utsträckning de betraktas och bemöts som problem eller som resurser. Att som ung hitta sin plats på konsumtionsarenan innebär att ta in en stor mängd motsägelsefull information. De kunskaper deltagarna i projektet förvärvat, de insikter de har nått och det arbete de har utfört har i hög grad byggt vidare på kompetenser och erfarenheter som de hade med sig in i projekten. Att hitta former för att göra ungdomar delaktiga i diskussioner som rör demokrati och medinflytande samt att hitta verksamheter där ungas kompetenser tas till vara för att vara till nytta i ett samhällsperspektiv är viktigt.

Förutom Ungdomsstyrelsens slutrapport har sex rapporter om enskilda projekt skrivits:

- Att bli kritisk, en studie av informationsprojektet ”Reklamen – påverkar den mig?”
- Man måste veta vad som händer!, en studie av ett konsumentupplysningsprojekt för unga bosnier i Sverige.
- Unga konsumenter på bostadsmarknaden, en studie av Nätverket Trombs projekt.
- Att göra skillnad, en studie av projektet Konsumentupplysning – rättvis handel.
- Kristen konsument, en forskningsstudie om projektet Schysst konsument.

- Ung konsumentmakt i en varumärkt värld, Ideum Europas projekt Brand New World. Skr. 2005/06:175

Att motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa

Regeringen beslutade i juni 2004 att ställa 10 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden till Arvsfondsdelegationens förfogande – för det första året av en treårig satsning med sammanlagt 30 miljoner kronor att fördelas till projekt som syftar till att motverka och förebygga psykisk ohälsa bland ungdomar. Under våren 2005 utformades en informationsstrategi för satsningen samt en övergripande utvärderingsplan. Totalt har ett 60-tal ansökningar om projektbidrag för sammanlagt 46 miljoner kronor inkommit under året. 14 projekt har fått stöd, totalt 7,8 miljoner kronor. Fem av projekten drivs av ungdomsorganisationer. Fem projekt är ettåriga, de övriga är två- eller treåriga. Då delegationen beslutar om medel för ett år i taget framgår i denna summa inte de projekt som avses att pågå under två eller tre år. Vid en sådan beräkning och under förutsättning att projektet kommer att beviljas fortsatt stöd, uppgår summan till totalt 18 800 000 kronor. Externa forskare har påbörjat ett utvärderingsarbete av alla projekt inom satsningen. Utvärderingen kommer att pågå under satsningens tre år och ska redovisas under september 2008.

Utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande

Regeringen beslutade i juni 2004 att ställa 20 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden till Arvsfondsdelegationens förfogande – för det första året av en treårig satsning med sammanlagt 60 miljoner kronor – att fördelas till projekt som syftar till att utveckla barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande.

Cirka 200 ansökningar om totalt 80 miljoner har kommit in hittills under satsningen. Fonden har under år 2005 betalat ut cirka 10 miljoner till 18 beviljade projekt. Sju av projekten är treåriga, ytterligare fyra är tvååriga och övriga är ettåriga projekt. Fördelningen är fyra barnprojekt och 14 ungdomsprojekt.

Resultatet av kultursatsningen som helhet skall redovisas i september 2008.

5.2 Ungdomsstyrelsens fördelning av stöd genom särskilda satsningar

I det följande redovisas de särskilda satsningar där rätten att fördela stöd ur fonden delegerats till Ungdomsstyrelsen. I tabellen framgår hur medel fördelats ur respektive satsning. Information om projekten finns på Ungdomsstyrelsens hemsida, www.ungdomsstyrelsen.se.

Tabell 13 Ungdomsstyrelsens fördelning av stöd genom särskild satsning

Skr. 2005/06:175

Satsning	Antal projekt	Summa (kr)
Ungas tillträde till arbetsmarknaden	30	16 095 400
Ungdomsarbete i Österled	33	5 885 799
Totalt	63	21 981 199¹

¹ Medel som Arvsfondsdelegationen och regeringen fattat beslut om år 2004 och 2005.

Ungas tillträde till arbetsmarknaden och Navigatorcentra

I juni 2003 fattade regeringen beslut om att ställa 10 miljoner kronor till Ungdomsstyrelsens förfogande, för en särskild satsning som syftar till att bryta ungdomars utanförskap på arbetsmarknaden. Av beslutet framgår att regeringen avsåg att avsätta sammanlagt 30 miljoner kronor för det angivna ändamålet.

I juni 2004 fattade regeringen beslut om att ställa ytterligare 15 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden till Ungdomsstyrelsens förfogande att fördelas till projekt som syftar till att bryta ungdomars utanförskap på arbetsmarknaden. Minst 5 miljoner kronor av dessa medel skulle fördelas till försöksverksamhet med så kallade Navigatorcentra och till utveckling av verksamhet med personliga mentorer för ungdomar. Syftet med ett Navigatorcentra är att samordna de lokala resurser som redan finns för att motverka arbetslösheten för ungdomar mellan 16 och 25 år. Centren skall utveckla nya former för samarbete där olika organisationer i samarbete med arbetsförmedling, kommunen och det lokala näringslivet erbjuder stöd och personlig rådgivning till målgruppen. I augusti 2005 beslutade Arvsfondsdelegationen att överlämna en hemställan till regeringen om att Ungdomsstyrelsen skall få fördela medel ur satsningen. Regeringen fattade i september 2005 beslut om att Ungdomsstyrelsen skulle få fortsätta fördela medel till satsningarna ungas tillträde till arbetsmarknaden och Navigatorcentra. Under år 2005 har 30 av de 99 ansökningar som inkommit, beviljats stöd med sammanlagt 16 095 400 kronor. Av dessa medel avsåg 4 351 000 kronor fem olika Navigatorcentra-projekt.

Ungdomssamarbete i Österled

I oktober 2003 beslutade regeringen att ställa 5 miljoner kronor till Ungdomsstyrelsens förfogande för stöd till projekt som, genom ungdomsutbyten i EU:s östra gränsregion, syftar till att stärka ungdomars delaktighet och inflytande i samhället samt att utveckla den interkulturella förståelsen och toleransen hos unga. Arvsfondsdelegationen har därefter beslutat om ytterligare sammanlagt 10 miljoner kronor, varav 5 miljoner kronor i december 2004 och 5 miljoner kronor i december 2005. Projektet skall, utöver den svenska organisationen, involvera ungdomsföreningar och ungdomsgrupper från ett eller flera av de nya medlemsländerna (Estland, Lettland, Litauen, Polen) samt Ryssland, Vitryssland och Ukraina och/eller ungdomsgrupper i Barentsregionerna. Totalt har det kommit in 46 ansökningar under år 2005. Ungdomsstyrelsen har

6 Information, uppföljning, utvärdering och erfarenhetspridning

6.1 Information

Arvsfondsdelegationens uppgifter är, förutom att fördela stöd ur fonden, att följa upp projekt som beviljats stöd samt att informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde. Ett viktigt mål för Arvsfondsdelegationens informationsarbete under år 2005 var att allmänhetens kunskap om fonden skall öka jämfört med vad den SIFO-mätning som genomfördes år 2002 visade. Ett annat mål var att en övervägande del av Sveriges ideella organisationer ska känna till Arvsfonden samt dess ändamål, användningsområde och verksamhet. Målet har fastställts i en informationsplan. Olika informationsinsatser har genomförts under året, bl.a. medverkan i mässor och informationsdagar.

Verksamhetsberättelsen med projektkatalog över samtliga projekt som beviljats stöd under 2004 har distribuerats till kommuner, ideella föreningar och andra organisationer samt inom Regeringskansliet. Två broschyrer togs fram för att möta behovet av information kring de särskilda satsningarna om barns och ungdomars kulturengagemang och om ungdomars psykiska ohälsa.

För att möta det ökande behovet av information publicerade Arvsfonden i slutet av år 2005 en ny webbplats, www.ungdomsstyrelsen.se, med fokus på Arvsfondsprojekten. Där presenteras ett urval av nya, pågående och avslutade projekt samt särskilda satsningar. Där beskrivs också projekt som en gång startat med stöd ur Arvsfonden och som nu tjänar som förebild både för nystartade projekt och för de projekt som ännu befinner sig på idéstadiet. Till dessa exempel hör BRIS, Cirkus Cirkör och Moomsteatern.

Webbplatsen har anpassats för att vara tillgänglig för så många människor som möjligt. Det innebär bland annat att,

- alla texter har språkgranskats för att vara lätta att läsa och förstå,
- webbplatsen är konventionellt strukturerad och uppbyggd,
- basinformation översatts till teckenspråk och till nio andra språk,
- alla länkar, dokument och bilder är försedda med alttexter, samt
- webbplatsen är försedd med talsyntes.

Månatliga pressmeddelanden skickats ut från Arvsfondskansliet med information om nyheter. I slutet av året ersatte elektroniska nyhetsbrev dessa pressmeddelanden. I nyhetsbrevet informerar Arvsfondsdelegationen och sprider erfarenhet från sin verksamhet.

6.2 Uppföljning och utvärdering

I Arvsfondsdelegationens uppgifter ingår att ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd. Riksdag, regering myn-

digheter, landsting, kommuner och olika intresseorganisationer m.fl. kan vara intresserade av projekten och de resultat som uppnåtts. Den som beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden skall inom en viss tid efter mottagandet av medlen skriftligen redovisa hur medlen använts.

Arvsfondsdelegationen har påbörjat arbetet med att ta fram en handlingsplan. Den utgör en del av arbetet med att utarbeta en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av projektens verksamhet. Planen skall ge beviljade projekt redskap att själva analysera och dokumentera sitt utvecklingsarbete, skapa rutiner för utvärderingar och ge vägledning till enskilda organisationer i uppföljning och utvärderingsfrågor. Se även under avsnitt 3.2.

6.3 Erfarenhetsspridning

Målet för Arvsfondsdelegationens arbete med erfarenhetsspridning är att sprida resultaten till i första hand organisationer som bedriver ideell verksamhet och till bl.a. kommuner för att de skall kunna ta till sig och börja använda nya metoder och modeller som utvecklats med stöd ur Allmänna arvsfonden. Även de projekt som inte helt lyckats uppnå sitt mål kan ge viktig kunskap.

Att sprida kunskaper och erfarenheter från projekten är i första hand en uppgift för de organisationer som får projektstöd. I anvisningarna för ansökan understryks därför att projektansökan bör innehålla en plan för dokumentation och erfarenhetsspridning. Erfarenheter från avslutade projekt sprids även till berörda handläggare inom Regeringskansliet. Arvsfondsdelegationen bidrar till att främja extern erfarenhetsspridning genom hemsidan www.arvsfonden.se. I Arvsfondens projektdatabas redovisas projekt utifrån projektområde, län, målgrupp och möjlighet till fri textsökning. Därigenom kan kontakter knytas mellan pågående projekt på olika platser i landet. Tips och idéer kan erhållas genom att kontakt tas med avslutade projekt som också finns i databasen. Under år 2005 har Arvsfondens kansli även tagit kontakt med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för att diskutera eventuellt samarbete kring spridning av kunskaper och erfarenheter från särskilt intressanta projekt som fått stöd ur fonden.

För att stimulera erfarenhetsutbyte mellan organisationer, forskare, kommuner och myndigheter anordnar Arvsfondsdelegationen årligen Arvsfondsdagar. Under år 2005 arrangerades Arvsfondsdagen i Alvesta. Temat var Berättandets kraft. Ett urval av de projekt som beviljats stöd ur fonden presenterades.

7 Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling

Skr. 2005/06:175

Regeringens bedömning: Arvsfondsdelegationen har under år 2005 fördelat totalt 326 miljoner kronor i projektmedel, vilket är det högsta belopp som någonsin fördelats inom ramen för verksamheten. Stödet har fördelats på ett väl genomfört sätt och i enlighet med fondens ändamål. Samtliga målgrupper har tilldelats mer medel än föregående år. Antalet projektansökningar som rör målgruppen ungdomar 12–25 år har ökat betydligt under år 2005, vilket regeringen finner är positivt. Arvsfondsdelegationens verksamhetsberättelse över år 2005 innehåller bland annat redogörelser för hur delegationen arbetar med information och erfarenhetsspridning samt uppföljning och utvärdering. Detta arbete har intensifierats under år 2005. Regeringen bedömer att reformen som genomfördes den 1 juli 2004 har främjat utvecklingen av verksamheten. Med de förslag om ökade insatser som planeras, bedömer regeringen att områdena information och erfarenhetsspridning samt uppföljning och utvärdering, kommer att fortsätta utvecklas tillfredsställande.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen skall enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ange den kommande inriktningen av stödet. Det gör regeringen bl.a. genom att ange sådana prioriterade områden som är angelägna att utveckla. I Arvsfondsdelegationens verksamhetsberättelse ges exempel på projekt som beviljats stöd inom ramen för vissa av regeringens prioriterade områden. Prioriteringarna avser perioden 2006–2008. Regeringen har dock, som tidigare nämnts, noterat att organisationerna redan under år 2005 har inkommit med projektansökningar som väl överensstämmer med de av regeringen prioriterade områdena. Regeringen konstaterar att delegationen enligt sin verksamhetsberättelse anger att särskild vikt kommer att läggas vid att tydliggöra och sprida information om de prioriterade områdena som regeringen fastslagit i sin skrivelse. Regeringen kommer att följa Arvsfondsdelegationens arbete i detta avseende. Regeringen kommer även att följa vad Arvsfondsdelegationen framöver redovisar utifrån de prioriterade områdena.

Samtliga målgrupper har tilldelats mer medel än föregående år. Regeringen finner det mycket positivt att den negativa utvecklingen vad gäller antalet inkomna och beviljade ansökningar med ändamål att främja verksamhet till förmån för ungdomar nu vänt. Regeringen bedömer att reformen som genomfördes 1 juli 2004, då Arvsfondsdelegationens ställning som fristående myndighet stärktes, har haft stor betydelse för den positiva utvecklingen av verksamheten. Reformen har inneburit en kraftsamling. Bland annat har sammanslagningen av de båda kanslierna möjliggjort en effektivare hantering av stödgivningen.

En ny webbplats har startats, www.arvsfonden.se, som är anpassad för att även ur ett tillgänglighetsperspektiv för funktionshindrade nå så många som möjligt. Elektroniska nyhetsbrev har ersatt de tidigare pressmeddelandena. I dessa nyhetsbrev informerar arvsfonden också om sin verksamhet.

Regeringen anser att det är värdefullt med en vidareutveckling av arbetet med uppföljning och utvärdering av beviljade projekt. Det är också av vikt att avslutade projekt kan följas efter det att stöd ur fonden inte längre beviljas liksom att få veta av vilken anledning verksamheten har upphört. En sådan uppföljning kan ge värdefull information dels för pågående projekt, dels för beredningen av ärenden inom Arvsfondsdelegationens kansli.

Arvsfondsdelegationen har avsatt särskilda resurser för att höja kvalitén på utvärdering och uppföljning ytterligare. Förutsättningar finns för att genomföra ett större antal utvärderingar av enskilda projekt bl.a. genom den genomförda rekryteringen av utvärderingskompetens till Arvsfondsdelegationens kansli. Detta torde även ha en positiv effekt på erfarenhetsspridningen av projektresultat och kan bidra till ökad medvetenhet om Allmänna arvsfonden. Regeringen finner detta positivt, då utvärdering och erfarenhetsspridning är av centralt intresse i verksamhet av detta slag.

Registrering av projekten utifrån de prioriteringar regeringen angivit i föregående års skrivelse till riksdagen införs fr.o.m. år 2006, vilket kommer att underlätta redovisningen av projekt i nästa års skrivelse med redovisning av fördelningen av medel från Allmänna arvsfonden.

7.1 Analys av fördelning av stöd år 2005 avseende verksamhet till förmån för barn under 12 år

Under år 2005 har cirka 70 miljoner kronor fördelats till målgruppen barn i åldrarna 0–12 år. Det innebär en ökning med 10 miljoner kronor jämfört med föregående år. Av dessa medel beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av cirka 67 miljoner kronor till projekt initierade av ideella organisationer. Övriga 3 miljoner kronor fördelade Arvsfondsdelegationen som stöd genom särskilda satsningar.

Regeringen kan konstatera att under året har projektmedel beviljats till vissa av de prioriterade områden som regeringen lyfte fram för barn i åldrarna 0–12 år för år 2005. Såvitt regeringen kan bedöma har arvsfonden i stort gjort en väl avvägd prioritering av projekt inom dessa angivna områden utifrån de ansökningar som förevarit. Regeringen angav i skrivelsen Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2004 (skr. 2004/2005:125) att det var viktigt att fortsätta med det påbörjade utvecklingsarbetet för att integrera och synliggöra barnperspektivet i frågor som rör barn och unga, att öka och stärka varje barns möjlighet till inflytande och delaktighet i kultur- och samhällslivet och inom den fysiska planeringen. Likaså behövs ett fortsatt utvecklingsarbete när det gäller att finna framgångsrika arbetssätt för att genomföra barnkonventionens intentioner på lokal nivå.

Enligt vad regeringen erfarit ingår dessa frågor som en allmän värdegrund för projekt som beviljats medel från Allmänna arvsfonden under år 2005. I många ansökningar hänvisas t.ex. till barnkonventionens principer om barnets bästa och barns och ungas rätt till delaktighet och inflytande. Regeringen anser att det är angeläget att ideella organisationer med stöd från Allmänna arvsfonden ges möjlighet att fortsätta eller uppmuntras att arbeta med frågor som anknyter till barnkonventionens

intentioner. Det är också angeläget att organisationerna tydligare än vad som hittills varit fallet redovisar hur barnkonventionens intentioner avses uppfyllas samt har uppfyllts.

I Arvsfondsdelegationens verksamhetsberättelse ges en redovisning av olika teman som avser stöd för särskilda satsningar. Inom området insatser mot rasism, främlingsfientlighet, homofobi och diskriminering har tidigare 30 miljoner kronor avsatts för en treårsperiod för projekt riktade till barn och personer med funktionshinder. Denna satsning kommer att utvärderas i sin helhet. Regeringen finner att frågan fortfarande är aktuell och att det är angeläget att organisationer och samhällsinstitutioner håller kvar sitt engagemang även efter det att denna satsning har avslutats.

De områden som prioriterades av regeringen för barn 0–12 år i skrivelsen Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2004 (skr. 2004/05:125) till riksdagen har i viss utsträckning lyfts fram i den fördelning av medel som gjorts under år 2005. Regeringen finner att det har skett i sådan utsträckning att det har bidragit till ett nyskapande och till en god utveckling inom respektive område.

7.2 Analys av fördelning av stöd år 2005 avseende verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år

Fördelningen av stöd till målgruppen ungdomar 12–25 år under år 2005 uppgick till drygt 96 miljoner kronor. Arvsfondsdelegationen beslutade om fördelning av cirka 60 miljoner kronor till projekt initierade av ideella organisationer. Arvsfondsdelegationen fördelade cirka 14 miljoner kronor som stöd genom särskilda satsningar vilka delegationen beslutade om. Därutöver tillkommer de satsningar där rätten att fördela stöd ur fonden delegerats till Ungdomsstyrelsen. Dessa medel uppgår till cirka 22 miljoner kronor. Detta innebär en väsentlig ökning i medelstilldelning jämfört med år 2004. Regeringen uttryckte oro i förra årets skrivelse över utvecklingen vad avser projektstöd till ungdomar och anförde att Arvsfondsdelegationen borde analysera vad denna nedgång berodde på. Regeringen konstaterar att endast en del av de medel som avsatts för satsningen på barns och ungdomars kultur beviljats under 2005. Den treåriga satsningen fortsätter och utbetalningar under 2006 redovisas i regeringens skrivelse med redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2006

Arvsfondsdelegationen anger i sin verksamhetsberättelse att ett ökat antal ansökningar från denna målgrupp beror dels på de två särskilda satsningarna på barn- och ungdomskultur och på att motverka och förebygga ungdomars särskilda ohälsa som medförde en personalförstärkning av kansliet, dels på de aktiva åtgärder som vidtagits för att få in ansökningar från denna målgrupp. Vidare framhåller delegationen att sammanläggningen av de två kanslierna medfört att projektansökningar från samtliga tre målgrupper nu bedöms på samma sätt vad gäller krav och kriterier. Regeringen finner det mycket positivt att antalet projekt från målgruppen ungdomar har ökat så väsentligt.

Regeringen angav i föregående års skrivelse att det i Arvsfondsdelegationens verksamhetsberättelse och projektkatalog borde kunna tydliggöras ytterligare i vilket avseende verksamheten är nyskapande och/eller

utvecklande. En sådan sammanfattande redogörelse saknas även i verksamhetsberättelsen för år 2005. Redovisning av det slaget borde även vara av intresse för ideella organisationer som överväger att söka projektstöd. I Arvsfondsdelegationens verksamhetsberättelse redovisas i stället för ett stort antal projekt som sammantaget ger en bild av graden av nyskapande i verksamheten. Regeringen har valt att inte redovisa alla dessa exempel i skrivelsen till riksdagen. Regeringen finner att frågan om ungdomars tillträde till arbetsmarknaden och utveckling av Navigatorcentra fortfarande är aktuell och att det är angeläget att organisationer och andra aktörer bereds möjlighet att hålla kvar sitt engagemang även fortsättningsvis. Sammanfattningsvis bedömer regeringen att de beviljade stöden avseende målgruppen ungdomar 12–25 år ligger väl i linje med vad fondens medel kan och bör stödja.

7.3 Analys av fördelning av stöd år 2005 avseende verksamhet till förmån för personer med funktionshinder

Under år 2005 har drygt 162 miljoner kronor fördelats till målgruppen personer med funktionshinder. Det innebär en ökning jämfört med föregående år. Av dessa medel beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av cirka 149 miljoner kronor till projekt initierade av organisationer. Övriga 13 miljoner kronor fördelade Arvsfondsdelegationen som stöd genom särskilda satsningar.

De prioriterade områden som regeringen angivit i skrivelse Redovisning av fördelningen av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2004 (2004/05:125), har inte dominerat stödgivningen. Endast ett par projekt har rört det prioriterade området att uppmärksamma och förhindra våld mot barn, ungdomar, kvinnor och män. Projekten har rört våld mot kvinnor med funktionshinder. Design för alla som leder till ett mer tillgängligt samhälle framträder inte heller så tydligt bland de projekt som beviljats medel. Det finns några exempel på projekt kring individuella planer samt arbete, rehabilitering och sysselsättning (se avsnitt 4.4).

Regeringen konstaterar sammanfattningsvis att de beviljade stöden speglar en nyskapande och utvecklande verksamhet i överensstämmelse med den inriktning som regeringen angivit för verksamheten.

Regeringens bedömning: Regeringen instämmer i det utskottet uttalar angående värdet i att samtliga målgrupper informeras om regeringens prioriteringar i fråga om fördelningen av medel från Allmänna arvsfonden. Regeringen finner att informationen till Arvsfondens målgrupper har effektiviserats under år 2005 och att förutsättningar finns för att informationsverksamheten kommer att utvecklas ytterligare. Regeringen anser därför att frågan om författningspublicering av beslutade prioriteringar bör övervägas först när man sett resultaten av de förbättrade informationsinsatserna. Regeringen avser i denna fråga återkomma till riksdagen i skrivelsen som lämnas år 2007 med redovisning av fördelningen av medel under budgetåret 2006.

Skälen för regeringens bedömning: Konstitutionsutskottet uttalar sig i betänkandet, Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning, om stöd ur Allmänna arvsfonden (bet. 2005/06:KU10). Utskottet framhåller bl.a. att det är av stort värde att samtliga fondens målgrupper informeras om regeringens prioriteringar i fråga om fördelningen av medel från Allmänna arvsfonden. Den ordning som tillämpas i dag, att de av regeringen prioriterade områdena framgår av en skrivelse från regeringen till riksdagen, kan enligt utskottets mening inte ersätta en författningspublicering. Inte heller mot bakgrund av att Arvsfondsdelegationen har till uppgift att informera allmänheten om fondens ändamål och användningsområde kan den nu tillämpade ordningen enligt konstitutionsutskottet ersätta en författningspublicering. Konstitutionsutskottet hänvisar i betänkandet även till tidigare granskningar där utskottet har uttalat att föreskrifter som har betydelse för allmänheten i princip bör meddelas i författningsform (bet. 1998/99:KU10 och bet. 2003/04:KU10).

Regeringen instämmer i det utskottet uttalar angående värdet i att samtliga målgrupper informeras om regeringens prioriteringar i fråga om fördelningen av medel från Allmänna arvsfonden. Enligt regeringens bedömning är Arvsfondsdelegationens informationsinsatser av stor betydelse i detta sammanhang. Arvsfondsdelegationen har under 2005 ytterligare utvecklat sitt informationsarbete och upprättat en informationsplan. Arvsfondsdelegationen riktar informationsarbetet dels direkt mot målgrupperna och dels till allmänheten genom den nya hemsidan. Därutöver planerar Arvsfondsdelegationen en stor informationskampanj som skall äga rum under hösten 2006.

Mot bakgrund av detta finner regeringen skäl att avvakta med eventuella förändringar för att först bedöma vilken effekt Arvsfondsdelegationens utökade informationsinsatser leder till. Regeringen avser i denna fråga återkomma till riksdagen i skrivelsen som lämnas år 2007 med redovisning av fördelningen av medel under budgetåret 2006. Regeringen har då möjlighet att ta ställning till om den ordning som gäller i dag är tillräcklig eller om det skulle vara till någon fördel ur informationssynpunkt att publicera prioriteringarna i författningsform.

9 Inriktning och prioriterade områden för stöd ur Allmänna arvsfonden under åren 2006–2008

Skr. 2005/06:175

Regeringens bedömning: Det stöd som ges ur Allmänna arvsfonden bör medverka till att stärka barns, ungdomars och funktionshindrades rättigheter, inflytande och jämställdhet, öka målgruppernas livskvalitet och hälsa samt bidra till såväl social som etnisk och kulturell integration och därmed stärka dessa målgruppers ställning i samhället. Enligt regeringens mening bör pågående och kommande satsningar, liksom prioriterade områden, bidra till att generera ny kunskap och nya erfarenheter inom områdena barn, ungdom och handikapp. Myndigheters särskilda kunskaper om målgruppernas villkor kan ge positiva effekter när det gäller att utveckla och skapa nya verksamheter för aktuella målgrupper. Regeringen avser att uppmärksamt följa pågående och nytillkommande satsningar för att se vilken ny kunskap eller vilka nya metoder som framkommit och hur dessa kan påverka politikområdena barn, ungdom och handikapp.

Skälen för regeringens bedömning: Medel som fördelas ur Allmänna arvsfonden skall stimulera till verksamhet som innebär utveckling och att nya idéer prövas. Verksamheten skall ha ideell karaktär vilket innebär att stödet i första hand skall ges till organisationer som bedriver ideell verksamhet. Verksamheten skall vidare vara till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder som är arvsfondens målgrupper. I enlighet med regeringens jämställdhetspolitik omfattar dessa målgrupper flickor och pojkar, unga kvinnor och unga män samt personer med funktionshinder av båda könen och i alla åldrar. Det arbete som utförs av ideella organisationer och andra frivilliga sammanslutningar är viktigt för att utveckla verksamhet på de berörda målgruppernas egna villkor. I detta ligger att målgruppens upplevelse och erfarenhet av vad som är utvecklande och nyskapande har stor betydelse. Ett sådant arbete kan också vara ett komplement till vad det allmänna erbjuder.

Det stöd som ges ur Allmänna arvsfonden bör generellt sett medverka till att stärka och utveckla välfärd, livskvalitet, delaktighet, jämlikhet, jämställdhet och hälsa samt bidra till såväl social som etnisk och kulturell integration för fondens målgrupper för att därmed stärka deras ställning i samhället.

I enlighet med propositionen Allmänna arvsfonden och Arvsfondsdelegationens organisation m.m. skall Arvsfondsdelegationen kunna besluta om särskilda satsningar inom områden som är angelägna att utveckla. Enligt propositionen, som riksdagen ställde sig bakom, bör andelen medel som avsätts ur Allmänna arvsfonden till särskilda satsningar inte öka jämfört med de närmast föregående åren (prop. 2002/03:136, bet. 2003/04:SoU3, rskr. 2003/04:68). Om det finns särskilda skäl får regeringen efter förslag från Arvsfondsdelegationen besluta att annan myndighet skall fördela stöd. Beslutet skall då avse en bestämd tidsperiod.

Regeringen noterar att Arvsfondsdelegationen i sin verksamhetsberättelse uppger sig ha beredskap att initiera nya s.k. särskilda satsningar.

Regeringen vill i detta sammanhang, liksom i förra årets skrivelse, understryka att myndigheternas särskilda kunskap om målgruppernas villkor kan ge positiva effekter när det gäller att utveckla och skapa nya verksamheter för aktuella målgrupper. Regeringen kommer att uppmärksamt följa pågående och eventuella nya satsningar för att se vilken ny kunskap eller vilka nya metoder som framkommit och hur dessa kan påverka politikområdena barn, ungdom och handikapp.

Utöver nedan angivna områden bör medel liksom tidigare kunna ges till utvecklingsprojekt inom områden som i dag inte kan förutses. Det är angeläget att ge utrymme för organisationernas egna initiativ till utvecklingsprojekt inom nya områden. Projekten kan ha sammansatta syften och omfatta flera av fondens målgrupper.

Regeringen anger nedan inriktningen och de prioriterade områdena för stödgivningen angående de olika målgrupperna för tidsperioden 2006 – 2008. Eftersom regeringen i förra årets redovisning till riksdagen angav inriktningen för den kommande treårsperioden har endast smärre justeringar av de prioriterade områdena gjorts.

Barnpolitik

Den nationella barnpolitiken utgår från målet att barn och unga skall respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande. Till grund för regeringens politik inom området ligger en strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige, som riksdagen godkände i mars 1999 (prop. 1997/98:182, bet. 1998/99:SoU6, rskr. 1998/99:171).

Barnkonventionen omfattar barn och unga i åldrarna från 0 upp till 18 år. Utifrån de grundläggande principerna i barnkonventionen är inriktningen i barnpolitiken att:

- barnets bästa skall vara vägledande vid allt beslutsfattande och vid alla åtgärder som rör barn och unga,
- inget barn får diskrimineras på grund av nationalitet, etniskt eller socialt ursprung, kön, religion, funktionshinder eller andra liknande skäl,
- barn och unga skall tillåtas att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar och
- barn och unga skall ges möjligheter att framföra och få respekt för sina åsikter i frågor som berör dem.

Dessa principer är viktiga för barns och ungas uppväxtvillkor och bör även vara viktiga för fondens fördelning av medel.

Barnpolitiken har till uppgift att på ett övergripande strategiskt plan initiera, driva på och samordna insatser för barns och ungas rättigheter med målsättningen att barnkonventionen, dess anda och intentioner skall genomsyra alla delar av regeringens politik och alla samhällsverksamheter som rör barn och unga. Det är därför angeläget med fortsatta insatser – utifrån barnkonventionen – för att integrera och synliggöra barnperspektivet i olika frågor som rör barn och unga liksom varje barns inflytande och delaktighet i kultur- och samhällslivet och i den fysiska planeringen. Det är viktigt att medel från arvsfonden kan bidra till att finna former och vidareutveckla metoder och arbetssätt som ger varje barn

möjlighet till självständighet, inflytande och delaktighet i frågor som berör honom eller henne. Skr. 2005/06:175

Ungdomspolitik

De nationella målen för ungdomspolitiken är att ungdomar skall ha verklig tillgång till välfärd och att ungdomar skall ha verklig tillgång till makt. Dessa mål antogs av riksdagen i december 2004 (prop. 2004/05:2, bet. 2004/05:KrU2, rskr. 2004/05:94). Ungdomspolitiken skall ge ett helhetsperspektiv på ungas livssituation och syfta till att alla ungdomar skall ha goda möjligheter och förutsättningar att utvecklas samt ha makt och inflytande över sin vardag. Detta bör utgöra en utgångspunkt i arbetet för fondens målgrupp ungdomar mellan 12–25 år.

Handikappolitik

De nationella målen för handikappolitiken är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet samt jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder. Det handikappolitiska arbetet skall inriktas särskilt på

- att identifiera och undanröja hinder för full delaktighet i samhället för människor med funktionshinder,
- att förebygga och bekämpa diskriminering mot personer med funktionshinder,
- att ge barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

Målen och inriktningen antogs av riksdagen den 31 maj 2000 i enlighet med regeringens proposition Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken (prop. 1999/2000:79, bet. 1999/2000:SoU14, rskr. 1999/2000:240). Detta bör utgöra en utgångspunkt i arbetet för fondens målgrupp personer med funktionshinder.

9.1 Gemensamma prioriteringar (barn, ungdomar och personer med funktionshinder)

I stor utsträckning kvarstår de prioriteringar som gjordes i regeringens skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2004 (skr. 2004/05:125). Vissa förändringar görs dock i det följande. Andra områden än de som regeringen tidigare angivit som prioriterade kan behöva uppmärksammas eftersom nya frågor, som berör verksamheter för fondens målgrupper, aktualiseras i samhället.

Barnpolitiken har särskilda beröringspunkter med ungdomspolitiken, i och med att målgrupperna för politikområdena delvis sammanfaller. Barnkonventionen utgör en väsentlig grund även för den nationella ungdomspolitiken, som i huvudsak rör ungdomar mellan 13 och 25 år. Projektansökningar till Allmänna arvsfonden kan avse olika åldersgrupper inom gruppen 0–25 år. Det kan vara aktuellt när man vill följa en grupp barn och ungdomar under en längre tid eller där insatserna gäller barn i

en större åldersgrupp som omfattar barn såväl under som över 12 år. Prioriteringarna, som i det fallet är gemensamma för alla eller ett par målgrupper, hindrar inte att det går att ansöka om medel för de olika målgrupperna t.ex. enbart barn under 12 år. En gemensam fråga för dessa prioriterade områden är också att uppmärksamma flickors och pojkars olika villkor, förutsättningar och behov.

I det följande anger regeringen prioriterade områden där ansökningar som omfattar mer än en målgrupp kan bli aktuella.

- *Förnyelse- och utvecklingsarbete riktat till barn och ungdomar i familjer med långvarigt socialbidragsberoende eller som lever i ekonomisk utsatthet på annat sätt för att ge dem samma förutsättningar som andra barn och ungdomar.* Ungdomar som befinner sig utanför arbetsmarknaden, dvs. inte arbetar eller är anmälda såsom arbetslösa och inte heller studerar, bör också innefattas i arbetet. Projekt som syftar till att ge stöd till ideella organisationers metod- och utvecklingsarbete för att stödja dessa barn och ungdomar så att de skall kunna påverka och forma både sina egna liv och samhällsutvecklingen i stort bör särskilt uppmärksammas. Regeringen finner det också angeläget att inom ramen för detta prioriterade område stödja projekt som syftar till att motverka och förebygga tele- och spelskulder hos barn, ungdomar och personer med funktionshinder.
- *Stöd till barn och ungdomar som utsatts för eller bevittnat våld i hemmiljön.* Det är angeläget med fortsatt stöd till projekt för att pröva olika arbetssätt och utveckla nya metoder för stöd till barn och unga som utsatts för våld eller bevittnat våld i hemmiljön och som kan bidra till hjälp och stöd till dessa barn och unga. Här kan också innefattas projekt som syftar till att motverka mobbning och/eller kränkande behandling på Internet mot barn, ungdomar och personer med funktionshinder.
- *Stöd till barn och ungdomar vars föräldrar vistas på anstalt.* Många barn och unga som har en förälder på anstalt har ingen eller bristfällig kontakt med denna förälder. Det finns ett behov av att utveckla modeller och former för stöd till barn och unga vars föräldrar vistas i fängelse eller på annan anstalt.
- *Flickors och pojkars självbild.* Barns och ungdomars självbild och självförtroende påverkas särskilt av reklam och media. Det har visat sig att det går att påverka barn och ungdomar till ett mer mediekritiskt tänkande och också stärka deras självförtroende och tillit sin egen förmåga. Sådana projekt kan även bidra till att stärka pojkars och flickors psykiska hälsa. Det är angeläget att stödja projekt med denna inriktning som kan omfatta både pojkar och flickor i olika åldrar.
- *Utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet.* Projekt som syftar till utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande bör ges fortsatt prioritet. Regeringen beslutade i juni 2004 att ställa 20 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden till Arvsfondsdelegationens förfogande att fördelas till projekt med detta syfte. Regeringen angav då som sin avsikt att under en treårsperiod avsätta totalt 60 miljoner kronor.

- *Flickors och pojkars fysiska aktivitet och kosthållning.* Det finns ett behov dels av att förebygga att barn och unga inklusive barn och unga med funktionshinder blir överviktiga och utvecklar fetma dels utveckla modeller och former för stöd till överviktiga barn och unga inklusive barn och unga med funktionshinder. Projekt i vilka barns och ungdomars egna upplevelser, synpunkter och erfarenheter tas tillvara bör särskilt uppmärksammas.

9.2 Verksamhet till förmån för barn under 12 år

Inriktning

Föräldrarna har ansvaret för barnets vård och fostran. Samhällets uppgift är att stödja och komplettera föräldrarna så att alla barn kan garanteras goda och trygga uppväxtvillkor. Det generella utbudet av stöd och service till barnfamiljerna erbjuds i samhället genom mödra- och barnhälsovården, förskoleverksamheten, skolan, skolbarnsomsorgen, föräldraförskringen, etc.

För att förhindra att barn far illa i olika avseenden är det viktigt att det finns möjligheter till särskilt stöd genom socialtjänsten, familjerådgivningen, barn- och ungdomspsykiatri och inom primärvården. Det är angeläget att dessa insatser prövas och utvecklas på olika sätt för att stödet skall bli så bra som möjligt. För flickor och pojkar med funktionshinder finns också behov av att utveckla och pröva verksamheter som ger dem bättre möjligheter att delta i gemenskap med andra barn i förskola, skola och på fritiden.

Barns egna upplevelser, synpunkter och erfarenheter av vad som är utvecklande och nyskapande bör ha stor betydelse för inriktningen av fondens stödverksamhet till barn och unga.

Prioriterade områden

FN:s barnkonvention gäller barn och unga upp till 18 år, vilket också bör kunna gälla projektansökningar inom området.

- *FN:s barnkonvention.* Projekt som syftar till att göra FN:s barnkonvention känd och tillämpad bör ges fortsatt prioritet. Barnkonventionen och dess målsättning bör bli mer känd och tillämpad på olika nivåer i samhället, särskilt på den lokala nivån i barns och ungas vardag, bland professionella och bland beslutsfattare. Barns sociala och intellektuella förmågor och fysiska och psykiska välbefinnande och hälsa gynnas av inflytande. Barnperspektivet måste integreras och synliggöras i projekt för barn och unga. Det kan ske t.ex. genom projekt för ökad delaktighet och ökat inflytande för barn och unga i skolan, i kultur- och samhällslivet, inom den fysiska planeringen och i barns lek- och utemiljö. Här har insatser från frivilligorganisationer och föreningslivet stor betydelse för att lyfta fram projekt som prövar olika former av inflytande och delaktighet för barn och unga i olika åldrar.
- *Modeller för att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos flickor och pojkar.* Det är angeläget att pröva modeller där ideella organisatio-

ner, själva eller tillsammans med offentliga samhällsorgan, kan utveckla verksamhet för att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos flickor och pojkar. Sådan verksamhet bör ges fortsatt prioritet.

- *Utveckling av föräldrautbildning och föräldrastöd.* Olika metoder för föräldrautbildning och föräldrastöd, i synnerhet stödet till unga föräldrar, behöver prövas och utvecklas. Det är angeläget att pröva sådana former av stöd som kan anpassas efter föräldrarnas etniska, kulturella eller religiösa tillhörighet. Det är angeläget att t.ex. pröva verksamheter med olika former av mötesplatser för föräldragrupper och föräldrar tillsammans med barn på den lokala nivån.
- *Stöd till barn i deras relation till föräldrarna.* Det behövs ett fortsatt utvecklingsarbete för att stärka och stödja barn till föräldrar som är missbrukare eller psykiskt sjuka samt barn till föräldrar med utvecklingsstörning och barn med funktionshindrade föräldrar.

9.3 Verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år

Inriktning

Ungdomspolitiken har till uppgift att utjämna skillnader för att ge alla unga lika möjligheter och rättigheter, trygghet och välfärd som andra grupper i samhället. Unga människors erfarenheter och kunskaper är en viktig resurs, och en viktig del av samhällets utveckling. Men ungdomar är inte bara en resurs på tillväxt för framtiden utan ungdomars kunskaper, erfarenheter, värderingar och perspektiv är också en resurs här och nu. En central utgångspunkt för regeringens ungdomspolitik är därför ungdomars möjlighet till inflytande och delaktighet. Ungas egna organisationer utgör en viktig kanal för ungdomar att söka sina egna vägar till delaktighet och inflytande lokalt, nationellt och internationellt.

Prioriterade områden

- *Utveckling av ungdomsledarrollen inom föreningslivet.* Ungdomsledarrollen spelar en central roll i många ungdomars liv och kan behöva ett stöd till att utvecklas för att möta nya krav och utmaningar inom organisationerna. Projekt som syftar till att utveckla och stärka unga ledare inom föreningslivet bör därför uppmärksammas särskilt.
- *Stöd till anläggningar, lokaler och utrustning.* Stöd till anläggningar, lokaler och utrustning t.ex. klubblokaler, föreningslokaler och befintliga fritidsgårdar bör uppmärksammas särskilt. Ungdomsverksamheten förändras och förnyas ständigt. Projekt som syftar till att anpassa eller förnya lokaler med ungdomsverksamhet i, bör särskilt uppmärksammas.
- *Narkotika, alkohol, dopning och tobak.* Projekt som leder till att förstärka ungdomars motstånd mot narkotika, alkohol, dopning och tobak bör prioriteras.
- *Stärka ungdomars inflytande i samhället.* Stärka ungdomars inflytande i samhället på lokal, regional och nationell nivå. Ungdomars

möjlighet till att utveckla nya former att organisera och bedriva samhällsinriktat arbete samt ideella organisationers möjlighet att bedriva nationella utvecklingsprojekt utifrån ett globalt perspektiv bör särskilt prioriteras, liksom utvecklingen av metoder för jämställdhets- och mångfaldsarbete i ungdomsorganisationerna samt för ungdomar i särskilt utsatta situationer (som löper risk att drabbas av s.k. hedersrelaterat våld). Projekt som syftar till att öka ideella organisationers kunskap om mänskliga rättigheter och arbete mot diskriminering i alla former bör även prioriteras.

- *En hållbar utveckling.* Projekt som syftar till att organisationer bedriver ett strategi- och utvecklingsarbete kring frågan om en ekonomiskt, socialt och miljömässig hållbar utveckling bör ges stöd.
- *Förebyggande av våld, brott, mobbning och trakasserier.* Förebyggande av våld, brott, mobbning och trakasserier av och mot unga och stärka stödet till unga brottsoffer. Projekt som syftar till att förebygga klotter och annan skadegörelse, utveckla former för medling mellan brottsoffer och gärningsman eller motverka mobbning eller trakasserier på grund av kön, etnicitet, sexuell läggning eller funktionshinder bör uppmärksammas särskilt.
- *Aktuell samhällsinformation och vägledning.* Utvecklingsverksamhet i samverkan mellan offentliga aktörer och ideella ungdomsorganisationer i syfte att erbjuda ungdomar aktuell samhällsinformation och vägledning är angelägna.
- *Motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa.* Projekt som syftar till att motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa är angelägna vid fördelning av stöd. Regeringen beslutade i juni 2004 att ställa 10 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden till Arvsfondsdelegationens förfogande att fördelas till projekt som syftar till att motverka och förebygga psykisk ohälsa bland ungdomar. Regeringen angav då som sin avsikt att under en treårsperiod avsätta sammanlagt 30 miljoner kronor för ändamålet.
- Projekt som syftar till att finna metoder för att *öka ungdomars tillträde till arbetsmarknaden* och för att fortsätta utveckla formerna för s. k. Navigatorcentra, bör ges fortsatt prioritet.

9.4 Verksamhet till förmån för personer med funktionshinder

Inriktning

Regeringens prioriteringar inom verksamheten till förmån för personer med funktionshinder tar sin utgångspunkt i de handikappolitiska målen. För att målen skall uppfyllas måste politiken bedrivas ur ett medborgarperspektiv. Enligt FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna har alla människor lika rättigheter. Personer med funktionshinder skall således ha samma rättigheter och skyldigheter att bidra till samhällets utveckling som andra medborgare. För att uppnå detta måste det handikappolitiska arbetet inriktas på att ta bort de hinder för full delaktighet och jämlikhet i samhället, som finns för kvinnor och män med funktionshinder och att förebygga och bekämpa diskriminering.

Kvinnor och män med funktionshinder i alla åldrar måste ges förutsättningar för självständighet och självbestämmande. Tillgänglighet till bostäder, publika lokaler, kommunikation inklusive elektronisk kommunikation, utbildning, fritids- och kulturaktiviteter och olika kommunala verksamheter är en förutsättning för att personer med funktionshinder skall kunna leva ett självständigt och oberoende liv.

En viktig utveckling är att tydliggöra handikapporganisationernas roll i förhållande till myndigheter och andra aktörer i olika processer. Det finns behov av utvecklingsarbete där handikapporganisationerna genom olika informationsaktiviteter ger kunskap om funktionshindrade personers villkor. De är också angeläget att organisationerna på lokal och regional nivå får möjlighet till inflytande på ett tidigt stadium i olika planeringsprocesser. Det finns behov av att fånga upp och utveckla former för hur ett sådant deltagande faktiskt skulle kunna se ut.

Kunskap inom den offentliga sektorn om funktionshindrade personers villkor och behov har en avgörande betydelse för hur service, lokaler, information etc. utformas och för bemötandet i den enskildes kontakter med den offentliga sektorn. Ett tillgängligt samhälle är en förutsättning för den demokratiska utvecklingen av samhället.

Prioriterade områden

- *Design för alla.* Design för alla innebär att produkter, bruksföremål, byggnader, IT-produkter, inomhus- och utomhusmiljöer samt tjänster bör vara tillgängliga för alla människor – oavsett kön, ålder eller funktionshinder så långt detta är möjligt. Inte minst viktigt är att höja kvaliteten i designen för alla brukare som ett led i ett minskat behov av särlösningar. Det finns behov av att utveckla och pröva verksamhet där brukarorganisationerna, tillsammans med berörda myndigheter och branschorganisationer bidrar till att stärka arbetet med Design för alla som leder till ett mer tillgängligt samhälle och relevant produktutveckling.
- *Individuella planer.* För den som på grund av sitt funktionshinder har långvariga och sammansatta behov av vård, omsorg, stöd och service behöver insatserna samordnas. Ofta får den enskilde själv eller anhöriga fungera som samordnare och budbärare mellan olika verksamheter trots att ansvaret för samordningen ligger på myndigheterna. Individuella planer, som tar upp beslutade och planerade insatser samt vem som ansvarar för vad, ger både de enskilda personerna, deras familjer och huvudmännen en överblick som kan främja samordning och samverkan och bidra till att insatserna effektiviseras. För att tillgodose ett ökat brukarinflytande i detta arbete krävs utvecklingsarbete där handikapporganisationerna kan spela en viktig roll.
- *Förhindra våld mot barn samt kvinnor och män med funktionshinder.* Personer med funktionshinder som är beroende av stöd och service från andra personer, anställda eller närstående, kan utsättas för både fysiskt och psykiskt våld. Det behövs försöksverksamhet där handikapporganisationerna och andra ideella organisationer tillsammans med kommun och landsting kan finna former för att

uppmärksamma och förhindra våld mot barn samt kvinnor och män med funktionshinder. Skr. 2005/06:175

- *Arbete, rehabilitering och sysselsättning.* Arbete, rehabilitering och sysselsättning är områden som behöver stimuleras i ökad omfattning. Handikapporganisationer och andra ideella organisationer skulle tillsammans med berörda aktörer kunna undersöka om det finns arbetsformer för hur statliga bidrag – som är avsatta inom området – kan komma till användning på ett effektivare sätt.
- *Fritidsverksamhet på lika villkor för barn och ungdomar med funktionshinder.* I flera rapporter har behovet av att utveckla funktionshindrade barns möjligheter till god fritid uppmärksamats, bl.a. är tillgången till fritidshjälpmedel begränsad och assistenter och ledsagare saknas ofta. Projekt som syftar till att motverka fördomar, förbättra bemötandet samt stärka identiteten och självkänslan hos barnen och ungdomarna behöver prioriteras.

RESULTATRÄKNING

Skr. 2005/06:175

Bilaga 1

ALLMÄNNA ARVSFONDEN
Org. nummer 802004-9642

Fondnr
6103

Kr	Not	2005-01-01 2005-12-31	2004-01-01 2004-12-31
INTÄKTER			
Influtna arvsmedel		349 197 253,88	334 403 573,48
SUMMA INTÄKTER		349 197 253,88	334 403 573,48
KOSTNADER			
Restituerade arvsmedel m.m.	1	-24 178 811,42	-17 601 534,91
Förvaltning och administration	2	-26 119 176,59	-18 069 753,25
SUMMA KOSTNADER		-50 297 988,01	-35 671 288,16
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		298 899 265,87	298 732 285,32
FINANSIELLA INTÄKTER			
Ränteintäkter		576 884,04	1 820 319,63
Ränteintäkter skattefria		478,00	1 344,00
Utdelning KK:s räntekonsortium		33 032 148,11	18 976 887,05
Utdelning KK:s aktiekonsortium		77 808 827,71	59 500 592,69
Utdelning Gota		0,00	8 056,81
SUMMA FINANSIELLA INTÄKTER		111 418 337,86	80 307 200,18
FINANSIELLA KOSTNADER			
Räntekostnader		-5 507,00	0,00
SUMMA FINANSIELLA KOSTNADER		-5 507,00	0,00
RESULTAT FÖRE REALISATIONSVINSTER		410 312 096,73	379 039 485,50
REALISATIONSVINSTER			
Resultat vid försäljning aktier		24 035 889,80	0,00
SUMMA FINANSIELLA RELATIONSVINSTER		24 035 899,80	0,00
ÅRETS RESULTAT		434 347 986,53	379 039 485,50

BALANSRÄKNING

Skr. 2005/06:175

Bilaga 1

ALLMÄNNA ARVSFONDEN

Org. nummer 802004-9642

Fondnr

6103

Kr	Not	2005-12-31	2004-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
	3		
Andelar i KamK:s räntekonsortium		737 773 506,96	617 895 780,05
Andelar i KamK:s aktiekonsortium		667 797 916,63	643 762 026,83
SUMMA		1 405 571 423,59	1 261 657 806,88
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Skattekonto		485,00	7,00
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	4	0,00	1 820 319,63
Likvida medel		43 595 875,79	45 772 416,70
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		43 596 360,79	47 592 743,33
SUMMA TILLGÅNGAR		1 449 167 784,38	1 309 250 550,21
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
	5		
BUNDET EGET KAPITAL			
Fondkapital		684 541 524,42	652 039 680,17
SUMMA BUNDET EGET KAPITAL		684 541 524,42	652 039 680,17
FRITT EGET KAPITAL			
Utdelningsbara medel		631 752 355,12	347 359 281,68
SUMMA FRITT EGET KAPITAL		631 752 355,12	347 359 281,68
SUMMA EGET KAPITAL		1 316 293 879,54	999 398 961,85
SKULDER			
KORTFRISTIGA SKULDER			
Fördelade, ej slutligt beslutade medel		0,00	210 076 580,52
Leverantörsskulder		219 499,00	0,00
Prel skatt och sociala avgifter, godemän		14 094,00	37 515,00
Fastighetsskatt		28 264,00	0,00
Beslutade men ej utbetalda bidrag		129 711 710,34	93 840 482,34
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	6	2 900 337,50	5 879 010,50
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER		132 873 904,84	309 851 588,36
SUMMA SKULDER		132 873 904,84	309 851 588,36
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		1 449 167 784,38	1 309 250 550,21
Ställda panter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

NOTBILAGA

Inledande kommentarer och redovisningsprinciper

Kammarkollegiet sköter den ekonomiska förvaltningen av ett antal stiftelser och fonder. För förvaltningen har kollegiet bildat ett aktiekonsortium och ett räntekonsortium. Tillgångarna i respektive konsortium ägs gemensamt av de stiftelser/fonder som har placerat kapital i konsortiet genom köp av andelar. Andelarna är lika stora och medför lika rätt till egendom som ingår i konsortiet. Konsortierna är även i övrigt uppbyggda efter förebild av värdepappersfonder, men de omfattas inte av lagen (2004:46) om investeringsfonder. Sedan konsortierna bildades i slutet av 1980-talet tillämpas följande redovisningsprinciper beträffande andelar i konsortierna.

I respektive stiftelse/fonds bokföring behandlas andelar i konsortierna på samma sätt som andelar i värdepappersfonder. Det innebär att andelar i konsortierna tas upp som tillgång i balansräkningen värderade till anskaffningsvärdet. Inlösen av andelar medför realisationsvinst eller realisationsförlust. Utdelning från konsortierna tas upp som intäkt. Vid utdelning från konsortierna tillämpas principen att utdelningar motsvarar respektive konsortiums direktavkastning. Varken realiserade eller orealiserade värdeökningar delas ut. Anskaffningsvärdet för andelar i aktiekonsortiet är marknadsvärdet vid anskaffningstidpunkten och inlösenvärdet är marknadsvärde vid inlösentillfället. Anskaffnings- och inlösenvärdet för andelar i räntekonsortiet är marknadsvärdet vid anskaffnings- respektive inlösentidpunkten, dock högst ett s.k. nominellt värde som fastställs för ett år i taget och som ungefär motsvarar marknadsvärdet omedelbart efter det att utdelning lämnats. Om marknadsvärdet vid anskaffnings- respektive inlösentidpunkten överstiger det nominella värdet, betraktas skillnaden som upplupen ränta. Utdelningen från räntekonsortiet justeras med den upplupna räntan.

I det portföljadministrativa systemet beräknas andelsvärdet med 16 decimaler, men i berörda noter nedan är kursen avrundad till fyra decimaler varvid differens kan uppstå.

Not 1

Restituerade arvsmedel m. m.	2005	2004
Avstående av arv, bättre rätt till arv	19 424 196,93	13 585 406,20
Dödsboförvaltning	3 798 722,49	3 331 496,71
Prel skatt och sociala avgifter, godemän	628 423,00	484 826,00
Fastighetsskatt	327 469,00	199 806,00
	24 178 811,42	17 601 534,91

Not 2

Förvaltning och administration	2005	2004
Regeringskansliet/Arvsfondsdelegationen		
– Handläggning av ärenden		
Socialdepartementet	0,00	4 388 935,00
Återförda ej förbrukade medel 2004/2003	-633 341,41	-3 748 059,75
Utbildningsdepartementet	0,00	738 058,00
Arvsfondsdelegationen	12 497 481,00	4 352 470,00
	11 864 139,59	5 731 403,25
Kammarkollegiet		
– Dödsboavveckling m.m.	9 900 000,00	8 700 000,00
– Fondförvaltning	3 799 028,00	3 196 600,00
– Utbetalning av beviljat stöd	415 375,00	441 750,00
	14 114 403,00	12 338 350,00
Revisorsarvode	140 634,00	0,00
	140 634,00	0,00
Summa	26 119 176,59	18 069 753,25

Not 3

Andelar i ränte- och aktiekonsortierna

Räntekonsortiet	2005-12-31	2004-12-31
Ingående anskaffningsvärde	617 895 780,05	383 693 904,00
Investeringar	119 877 726,91	234 201 876,05
Avyttringar	0,00	0,00
Utgående bokfört värde	737 773 506,96	617 895 780,05

Marknadsvärde	755 019 891,00	647 486 628,40
----------------------	-----------------------	-----------------------

Aktiekonsortiet	2005-12-31	2004-12-31
Ingående anskaffningsvärde	643 762 026,83	613 762 026,83
Investeringar	30 000 000,00	30 000 000,00
Avyttringar	-5 964 110,20	0,00
Utgående bokfört värde	667 797 916,63	643 762 026,83

Marknadsvärde	3 398 049 529,00	2 612 105 062,63
----------------------	-------------------------	-------------------------

Marknadsvärden

	2005-12-31	2004-12-31
Andelar i räntekonsortiet		
Totalavkastning i konsortiet (%)	3,20	6,84
Direktavkastning i konsortiet (%)	5,12	4,26
Antal andelar	5 936 600,9290	4 993 135,7229
Kurs/andel (kr)	127,1805	129,6754
Marknadsvärde (kr)	755 019 891,00	647 486 628,40
Bokfört värde (kr)	737 773 506,96	617 895 780,05
Orealiserat övervärde (kr)	17 246 384,04	29 590 848,35

Andelar i aktiekonsortiet

Totalavkastning i konsortiet (%)	33,23	14,80
Direktavkastning i konsortiet (%)	3,01	2,59
Antal andelar	741 956,8272	742 169,9642
Kurs/andel (kr)	4 579,8481	3 519,5510
Marknadsvärde (kr)	3 398 049 529,00	2 612 105 062,63
Bokfört värde (kr)	667 797 916,63	643 762 026,83
Orealiserat övervärde (kr)	2 730 251 612,37	1 968 343 035,80

Eget kapital (kr)

Bokfört värde	1 316 293 879,54	999 398 961,85
Övervärde räntekonsortiet	17 246 384,04	29 590 848,35
Övervärde aktiekonsortiet	2 730 251 612,37	1 968 343 035,80
Marknadsvärde	4 063 791 875,95	2 997 332 846,00

Not 4

	2005	2004
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader		
Upplupen bankränta*	0,00	1 820 319,63
	0,00	1 820 319,63

* Bankränta för 2005 ingår i posten likvida medel

Not 5

Förändringar i eget kapital

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital
Belopp vid årets ingång	652 039 680,17	347 359 281,68
Redovisat resultat		434 347 986,53
Kapitalisering av inlutna arvsmedel*	32 501 844,25	-32 501 844,25
Under året fördelade medel		-347 359 281,68
Tidigare, ej förbrukade utbetalningsbara medel**		229 906 212,84
Belopp vid årets utgång	684 541 524,42	631 752 355,12

* Kapitalisering av inlutna arvsmedel

Inlutna arvsmedel	349 197 253,88
Restituerade arvsmedel (enl. not 1)	-24 178 811,42
	325 018 442,46

varav 10 % till fondkapitalet 32 501 844,25

** Utdelningsbara medel fördelades tidigare mellan två olika departement, vilket upphörde 2004-06-30. Tidigare utbetalningsbara medel, men ej förbrukade, uppgick 2005-12-31 till kr. 229 906 212,84.

Not 6

	2005	2004
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Administrativa kostnader		
Arvsfondsdelegationen	1 653 500,00	0,00
Administrativa kostnader Socialdep.	0,00	2 035 000,00
Revisionsarvode	69 000,00	0,00
Förvaltningskostnader, Arvsfondsdelegationen	0,00	2 911 633,00
Fondförvaltningsavgift Kv IV	1 049 150,00	825 690,00
Kostnad utbetalning av beviljat stöd Kv IV	128 687,50	124 687,50
	2 900 337,00	5 897 010,50

Förteckning över projekt som beviljats stöd under budgetåret 2005

Projektbeskrivningar fördelade per ändamål

Innehållsförteckning

Anläggningar/lokaler/utrustning.....	57
Barn	57
Ungdom	58
Handikapp.....	60
Arbete/sysselsättning	61
Ungdom	61
Handikapp.....	64
Bemötande	72
Ungdom	72
Handikapp.....	73
Datateknik.....	76
Demokrati/delaktighet	77
Barn	77
Ungdom	78
Handikapp.....	88
Drogförebyggande	90
Barn	90
Ungdom	91
Familjestöd	92
Barn	92
Ungdom	97
Handikapp.....	97
Fritid/idrott.....	101
Barn	101
Ungdom	103
Handikapp.....	105
Förebyggande av brott/våld/mobbing.....	109
Barn	109
Ungdom	110
Handikapp.....	116
Hjälpmedel.....	117
Information/utbildning.....	120
Barn	120
Ungdom	126
Handikapp.....	127
Integration.....	146

Barn	146	Skr. 2005/06:175
Ungdom	147	Bilaga 2
Handikapp.....	148	
Jämställdhet/könsroller	149	
Barn	149	
Ungdom	157	
Handikapp.....	164	
Kost/motion	164	
Barn	164	
Handikapp.....	165	
Kultur	167	
Barn	167	
Ungdom	170	
Handikapp.....	171	
Miljö	172	
Barn	172	
Organisationsutveckling	173	
Barn	173	
Ungdom	173	
Handikapp.....	175	
Psykisk ohälsa.....	176	
Barn	176	
Handikapp.....	178	
Rehabilitering	179	
Barn	179	
Handikapp.....	180	
Särskild satsning – Alternativa stöd- och boendeformer.....	185	
Handikapp.....	185	
Särskild satsning – Bemötande med kultur	185	
Särskild satsning – Brukarstöd	187	
Särskild satsning – Kultursatsning	190	
Barn	190	
Ungdom	192	
Handikapp.....	195	
Särskild satsning – Mot rasism och diskriminering.....	197	
Barn	197	
Handikapp.....	198	
Särskild satsning – Unga konsumenter.....	199	
Ungdom	199	
Särskild satsning – Ungas psykiska ohälsa.....	200	
Tillgänglighet.....	205	
Barn	205	
Handikapp.....	206	

Utsatta barn och ungdomar	213	Skr. 2005/06:175
Barn	213	Bilaga 2
Ungdom	218	
Tilldelade medel per organisation	220	

Barn

Basta Arbetskooperativ

Projektet BastaLand – inköp av utrustning/material för byggnation av barn- och ungdomsanläggning på fastigheten Torsättra 1:4 i Nykvarns kommun
105 000 kr

Basta Arbetskooperativ är en ideell förening som rehabiliterar människor med drogrelaterade problem genom arbete, boende och en drogfri gemenskap. Projektet syftar till att ge föräldrar och barn bättre förutsättningar och möjligheter till att återskapa en förtroendefull relation genom att skapa en bättre miljö för de barn och ungdomar som vistas där på helger, lov och i kolloverksamhet på sommaren. Anläggningen ska påminna om en så kallad parklek och bestå av iordninggjorda baracker med samlings- och aktivitetsplatser samt en iordningställd lekplats.

Bokenäs Idrottsförening

Färdigställande av klubbhus på fastigheten Skredsviks Berg 1:54 i Uddevalla kommun
257 500 kr

Med denna byggnation vill föreningen utveckla barn- och ungdomsverksamheten till att omfatta även inomhusaktiviteter som judo, dans, bordtennis och enklare gymnastikaktiviteter. Idag används idrottsanläggningen enbart under utomhussäsongen till fotbollsträning och friidrottsaktiviteter. Det finns ingen annan fritidsverksamhet i Bokenäs.

Ljungskile Ridklubb

Tillbyggnad av föreningslokal för ungdomssektionen på fastigheten Tjöstelsröd 1:36 i Uddevalla kommun
155 000 kr

Med denna tillbyggnad av klubblokal och cafeteria vill Ljungskile Ridklubb skapa förutsättningar för ungdomarna att utvecklas och vilja stanna kvar i verksamheten även när de nått tonåren. Klubben vill nu fånga upp ungdomar mellan 7 och 12 år i en långsiktig satsning. Målet är att inom 2–3 år ha en väl fungerande ungdomssektion med eget ansvar där ungdomarna driver de frågor de själva tycker är viktiga och deltar i den demokratiska processen. Detta ska ske genom att skapa mötesplatser för spontana och formella möten samt genom stöd och utbildningsinsatser.

Alingsås Idrottsförening (AIF)

Ombyggnad av Gymnastikens Hus på fastigheten Gjutaren 26 i Alingsås kommun
200 000 kr

Genom projektet Gymnastikens Hus vill föreningen skapa ett allaktivitetshus för idrott, motion och friskvård, cirkusskola och näringslivsengagemang. Syftet med projektet är att utveckla barn- och ungdomsgymnastiken samt att satsa på en specialanpassad handikappidrott. Med den nya lokalen kan man även bedriva inomhusträning vintertid. Målet är att i de nya lokalerna aktivt och på olika sätt skapa förutsättningar för barn och ungdomar, med eller utan funktionshinder, att utveckla sitt spontana rörelsebehov.

Enköpings Rugbyklubb (ERK)

Tillbyggnad av klubblokal på fastigheten Korsängen 21:34 i Enköpings kommun
240 000 kr

Enköpings Rugbyklubb bedriver idag, förutom den ordinarie idrottsverksamheten, en ungdomsgård. Genom denna tillbyggnad kommer klubben att utöka och vidareutveckla verksamheten och samla all verksamhet under ett tak. Klubben har ett samarbete med särskolan i Enköping och vill nu även kunna involvera dessa ungdomar i ungdomsgårdsverksamheten. Ambitionen är att utöka ungdomsgårdsverksamheten till att omfatta alla ungdomar i kommunen och alla åldersgrupper mellan 7–19 år. Man ska utöka samarbetet med SISU Idrottsutbildarna, Svenska Rugbyförbundet och Norra Rugbyförbundet för ledarutbildning, kost- och näringslära och träningsteori. Klubbens ungdomssektion är med i planeringen av projektet och delaktiga i byggnationen.

Frälsningsarmén i Göteborg

Om- och tillbyggnad av ungdomslokaler på fastigheten Brämaregården 34:5 i Göteborgs kommun
500 000 kr

Med denna ombyggnad kommer Frälsningsarmén att utveckla barn- och ungdomsverksamheten dels genom att utveckla fritidsverksamheten med fler aktiviteter t.ex. bakgrupper, sygrupper, musikgrupper och dels genom att utvidga ungdomsverksamheten med musikverkstad, cafékvällar och temakvällar om bland annat alkohol. Utgångspunkten är att ungdomarna är delaktiga i att forma och utveckla verksamheten. Målsättningen är att forma en mötesplats för fler tonåringar/ungdomar.

Kristinebergs Fotbollsförening

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Tillbyggnad av klubbstuga på fastigheten Kristineberg 1:1 i Oskars-

hamns kommun
100 000 kr

Med denna tillbyggnad kommer föreningen att kunna erbjuda samtliga ungdomar i närområdet möjligheter till idrottsliga aktiviteter och social gemenskap på fritiden. Genom att utveckla samarbetet med tränings-skolan på Kristinebergsskolan erbjuds träningsskolans elever möjlighet att nyttja lokalerna på ett enklare sätt. Föreningen ska också starta upp en ny verksamhet med barngympa tillsammans med förskolan och dagis-verksamheten i området där även barn med funktionshinder ges möjlig-het att delta.

Malmö Fäktklubb av 1919 (MF19)

Ombyggnad av fäktsal på fastigheten Bryggeriet 2 i Malmö kommun

129 500 kr

Med denna ombyggnad kommer klubben att utveckla verksamheten genom att aktivt satsa på två nya målgrupper - ungdomar med invandrar-bakgrund och flickor. Klubben kommer att besöka skolor i närområdet för att locka ungdomar att börja träna fäktning. Planen är att besöka gymnastiklektioner och informera om fäktning, visa upp och låta ele- verna prova på. Ungdomarna kommer direkt att integreras i den vanliga träningsverksamheten och inom något år ha möjlighet att tävlingsfäkta. De kommer också att erbjudas ledarkurser för fäktinstruktörer. När det gäller gruppen flickor kommer de även att erbjudas föreläsningar om kost och mental träning. Målet är att fånga upp ca 35 nya ungdomar, varav några kommer att vilja utöva seriös fäktning och så småningom träna andra fäktare.

Pataholms Segel Klubb (PSK)

Projektet Utvecklande skärgårdsliv för utsatta ungdomar – byggnation av handikappanpassad lägerplats samt färdigställande av klubbstuga

415 000 kr

Genom dessa byggnationer vill klubben utveckla verksamheten, höja utbudet för handikapp- och ungdomsverksamheten och samtidigt nå den ungdomsgrupp som riskerar social utslagning. Genom att samarbeta med Produktionsskolan, verksamhet vid Nybro kommuns Individuella gym-nasieprogram, erbjuds dessa ungdomar en annan verklighet än den de är vana vid och de ges en möjlighet att känna sig mer välkomna i före-ningslivet. Tanken är att ungdomarna i förlängningen av projektet ska kunna fungera som ledare/funktionärer i samband med att olika grupper besöker lägerplatsen och även hitta ett eget intresse i föreningslivet.

De Handikappades Riksförbund (DHR) Borås

Tillbyggnad av samlingslokaler (entré, förråd) på fastigheten Byttorpslund 19, 22, 23 i Borås kommun
760 000 kr

DHR i Borås har en egen föreningsgård – Ribbingsgården. Gården är under ombyggnad och föreningen kommer med denna tillbyggnad att göra gårdens utbud tillgänglig för alla. Funktionshindrade personer kan idag inte ta del av samhällslivet på ett självklart sätt när det gäller socialt umgänge, service, arbete och utbildning. De har inte heller samma möjlighet till ett brett utbud av fritidsaktiviteter som personer utan funktionshinder har. Projektgruppen, som har planerat projektet, har goda kontakter med Handikappföreningarnas Samarbetsorgan. Bra kontakter har också etablerats med lokalföreningar i Borås som t.ex. Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna, Synskadades Riksförbund, Nerologiskt Handikappades Riksförbund m.fl. Inom samtliga handikappföreningar finns stor erfarenhet och specialkunskap som kan komma till nytta över föreningsgränserna. Ungdomar ska själva utforma kommande verksamhet. En mindre undersökning har genomförts och de aktiviteter man önskar rör datorer, dans, film, tjej- och killgrupper samt matlagning. Den höjda datorkompetensen kan ge de yngre ökat tillträde till arbetsmarknaden och de äldre en möjlighet att klara dagens samhällskrav på IT-kunskap i vardagen. Projektet presenteras även under rubriken arbete/sysselsättning

Falköpings Golfklubb

Projektet Golf för funktionshindrade - anpassning av klubbhus på fastigheten Berga 1:6 i Falköpings kommun
430 000 kr

Projektet syftar till att göra golfspelet tillgängligt för personer med funktionshinder. Klubben vill nu göra en omfattande anpassning av anläggningen och höja tillgängligheten genom att anpassa banorna för fysiska begränsningar genom förbättring av transportytor, områden på/i och runt hinder och greener m.m. Samtidigt ska också tillgängligheten till klubbhuset ökas. I projektet ingår också en genomtänkt utformning av information och service anpassad till personer med olika former av funktionshinder som t.ex. informationsmaterial, hemsida, skyltning på banan, bokningssystem m.m. Avsikten är också att erbjuda stöd i form av särskilt utbildade caddies/handledare samt att erbjuda teckenspråkstolkar utbildning om de förutsättningar och allmänna regler som gäller för golfspelet och banan. Klubben samarbetar med Västergötlands Handikappidrottsförbund.

Stiftelsen Skara stifts folkhögskola

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Tillgänglighetsanpassning av Hjo Konstskola på fastigheten Stämjärnet 6 i Hjo kommun

1 020 675 kr

Med denna ombyggnad och tillgänglighetsanpassning kommer Hjo Konstskola att vidareutveckla verksamheten och anpassa konstskolan för funktionshindrade. Genom projektet ges funktionshindrade möjlighet att på ett naturligt sätt integreras med icke funktionshindrade. Deltagarna får möjlighet till kontakt med andra konstnärer eller kulturarbetare inom kultursektorn och därigenom kan goda förutsättningar för framtida arbeten skapas eller för självständigt arbete i egen ateljé eller verkstad. De kommer att, parallellt med undervisningen, kunna läsa eller lära andra ämnen på Hjo Folkhögskola och även delta i gemensamma aktiviteter och resor. Alla ska delta i undervisningen på samma villkor och ha samma möjligheter men också samma krav vad gäller intagning m.m. Målgruppen är alla från 18 år och uppåt.

Arbete/sysselsättning

Ungdom

Arbetslinjen Klippan Ek. förening

Projektet Metod- och pedagogikmaterial

418 000 kr

Föreningen har under många år arbetat med olika ungdomsgrupper – allt från utbildning av projektledare till socialt arbete för och med ungdomar med multiproblematik. Bland annat har föreningen genomfört utbildningsuppdrag gentemot arbetslösa ungdomar, gymnasieelever och ungdomar i socialpedagogisk verksamhet, vilket har gett goda resultat. Syftet med detta projekt är att ta fram och sprida ett aktivt och engagerande metod- och pedagogikmaterial samt arbetssätt som leder till att fler ungdomar utvecklas till aktivt ansvarstagande i sina egna liv och sin egen utveckling. Föreningen jobbar med ett strukturerat arbetsmaterial som gör det lätt för personen att följa sin personliga utveckling och själv kunna se framstegen, vilket ökar självförtroende och självkänsla. Det studiematerial som används innehåller bland annat delar från chefsutbildningar, ledarskapsverktyg och emotionella tankeövningar. Genom helhetssynen har deltagaren fått öppna delar hos sig själv som varit ett hinder för att kunna ta ansvar för sin egen utveckling. För att kunna fördjupa och förmedla ut dessa erfarenheter krävs tid för att sammanställa erfarenheter, material och förhållningssätt till en helhet. Föreningen vill arbeta med att katalogisera, sammanställa och förpacka ett fullödigt material som kan komma andra verksamheter, projekt och organisationer till del. Materialet ska innehålla de pedagogiska grunder som är intressanta och viktiga i ett utvecklande ungdomsarbete. Vidare ska det finnas konkreta upplägg och övningar som är prövade i olika sammanhang samt en sammanfattning av de metoder som finns att tillgå.

Föreningen Communicare

Projektet Communicare - ung tillväxt i Värmland
500 000 kr för år 2 av 3

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Syftet med projektet är att skapa förutsättningar för ungdomars handlingskraft, delaktighet och inflytande samt att säkerställa Värmland som ett ledande län när det gäller fokus på ung handlingskraft och entreprenörskap. Det centrala i projektet är en attitydförändringskampanj. Med detta menas att dels synliggöra ungdomar och börja betrakta dem som en resurs, dels att kommunicera utåt att ungdomar kan. I kampanjen ingår bland annat inspirationsdagar där unga förebilder ska resa runt i Värmland och diskutera och inspirera andra ungdomar kring frågor som ungt entreprenörskap och inflytande. Exempel på aktiviteter som kommer att genomföras är arbete med att bygga upp mötesplatser där unga och beslutsfattare kan mötas, arbete med ungdomspolitiskt handlingsprogram, arbete med att bilda nätverk mellan de befintliga ungdomsråden samt att hjälpa till vid uppbyggnad av nya ungdomsråd. Målgruppen är ungdomar mellan 16-29 år, samt politiker och tjänstemän i länets kommuner. Ett annat inslag är en demokratibarometer som syftar till att undersöka och mäta ungdomars attityder och värderingar genom att bland annat skapa utrymme för opinionsbildning och debatt.

Föreningen Pannhuset

Projektet Produktionsskolan - en ny metod för unga utanför
1 100 000 kr

Föreningen kommer, tillsammans med Vingagymnasiets Individuella program, att genomföra projektet Produktionsskolan, som syftar till att utifrån den unges eget behov och intresse skapa flera individuella lösningar på gymnasienivå som möjliggör att eleven inte hamnar utanför. Produktionsskolan vänder sig i första hand till unga i åldern 16 till 20, men kommer i framtiden även att inkludera unga upp till 24 år. Inom projektet kommer det att arbetas medvetet med demokratiska processer och en pedagogik/metodik som bygger på ett existentiellt synsätt, vilket innebär att varje deltagare förutsätts ta ansvar för val och handlingar. Målsättningen med produktionsskolan är bland annat att öka deltagarens förmåga till ansvarstagande, höja tilltron till möjligheten att skapa en egen framtid samt att utöka sitt sociala kontaktnät och förmågan att skapa nya kontakter. Vidare ska deltagaren få ökad motivation till vidare studier, känna delaktighet i framtida samhällsbyggande samt ges möjlighet att se sig själv som en del på den internationaliserade arbetsmarknaden. Arbetsområdena vid projektets start är textil/textiltryck, media, bild och form, musik, vård och omsorg samt EU-forum för unga.

Föreningen Urkraft

Projektet Ung kraft.nu
1 900 000 kr

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Urkraft har, tillsammans med utvecklingspartnerskapet Access inom Equalprogrammet, skapat ett system och utvecklat en praktik i Skellefteå för erkännande av icke-formellt lärande. Metoden och modellen är inspirerad av det brittiska systemet OCN – Open College Network. Nu söker föreningen stöd för att skapa ett nationellt centrum för erkännande av icke formellt lärande. Ett av målen för projektet är att skapa en modell för arbetsmarknads-utbildning riktad mot unga människor som är erkänd av näringslivet och anpassad till dagens och framtidens krav på flexibilitet och kostnadseffektivitet. Andra mål är att ett system etableras som intar en proaktiv hållning i frågor som rör individer som riskerar att ramla ur det formella utbildningssystemet. Systemet innefattar alternativ pedagogik och alternativa lärandemiljöer samt att en modell tas fram för erkännande av icke-formellt lärande för föreningsliv och andra aktörer utanför det formella utbildningssystemet. Kontakter är etablerade med kommuner runt om i landet som vill testa nya former av arbetsmarknadsutbildning för unga. Intressenterna är kommuner, arbetsförmedlingar, föreningar och ungdomsorganisationer samt företag.

Kooperativ Utveckling i Sverige (FKU)

Projektet Our Generation
700 000 kr för år 1 av 2

Projektet syftar till att se utvecklingen av hållbart företagande ur ett nytt perspektiv genom att integrera hållbarhet som en självklar del i entreprenörskapet. För att i förlängningen skapa hållbara företag och en grund till hållbar tillväxt kommer föreningen att utgå från dagens unga entreprenörer. Tanken är att bygga nätverk och skapa processer genom vilka företag kan växa fram med hållbarhet som en del av sin totala vision. Fem universitet och högskolor som ingår i projektet har egna organisationer för företagsutveckling (så kallade drivhus eller inkubatorer). Det är i dessa miljöer projektet kommer att bedrivas. Väldigt få småföretag och framförallt nystartade företag har idag något som kan kallas ledningssystem. Genom att arbeta med att hitta metoder, verktyg och utbildningsmodeller för att främja hållbar företagsutveckling vill föreningen skapa förutsättningar för en demokratisk, socialt ansvarstagande och hållbar affärsutveckling. Målgruppen är i första hand unga studerande vid universitet och högskolor.

Romska Ungdomsförbundet (RUF)

Projektet Roma in work
1 100 000 kr

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Romska Ungdomsförbundet vill skapa nya förutsättningar för romska ungdomar att bryta sitt utanförskap på arbetsmarknaden genom att stärka sina kunskaper och sitt självförtroende med stöd från bland annat romska mentorer, genom vägledning, råd, stöd och direkt hjälp med t.ex. arbetsförmedlare. Förbundet kommer bland annat att genomföra flera informationsmöten riktade till arbetsförmedlare, bemanningsföretag, näringsliv samt organisationer för att bryta de fördomar och den okunskap som finns gentemot romer i helhet men som drabbar de unga romer som söker arbete. Målgruppen är aktivt sökande unga romer som idag har någon form av ekonomisk ersättning (A-kassa, socialbidrag eller annat). Mentorerna ska arbeta utifrån Malmö där även en avdelning kommer att inrättas för arbetssökande unga romer som kommer att kunna söka arbete direkt (via Internet) eller få stöd och råd för sitt sökande efter arbete.

Handikapp

De Handikappades Riksförbund (DHR) i Borås

Projektet Framtidsgården
989 000 kr för år 1 av 3

DHR i Borås har i en egen föreningsgård – Ribblingsgården. Gården är under förändring och byggs om för att uppfylla dagens krav på handikappanpassning. En projektgrupp har tillsatts som strävar att utveckla idéerna och göra gårdens utbud tillgänglig för alla. Funktionshindrade personer kan idag inte ta del av samhällslivet på ett självklart sätt när det gäller socialt umgänge, service, arbete och utbildning. De har inte heller samma möjlighet till ett brett utbud av fritidsaktiviteter som personer utan funktionshinder har. Projektgruppen som har planerat projektet har goda kontakter med Handikappföreningarnas Samarbetsorgan. Bra kontakter har också etablerats med lokalföreningar i Borås som t.ex. Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna, Synskadades Riksförbund, Nerologiskt Handikappades Riksförbund m.fl. Inom samtliga handikappföreningar finns stor erfarenhet och specialkunskap som kan komma till nytta över föreningsgränserna. Ungdomar ska själva utforma kommande verksamhet. En mindre undersökning har genomförts och de aktiviteter man önskar rör datorer, dans, film, tjej- och killgrupper samt matlagning. Den höjda datorkompetensen kan ge de yngre ökat tillträde till arbetsmarknaden och de äldre en möjlighet att klara dagens samhällskrav på IT-kunskap i vardagen. Projektet presenteras även under rubriken anläggningar/lokaler/utrustning.

Föreningen Furuboda

Projektet Spira
1 170 000 kr för år 2 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Furuboda, Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft, Handikappföreningarnas Samarbetsorgan i Skåne, Nordöstra Skånes distrikt av Trädgårdsnärings Riksförbund, Kommunalarbetareförbundet avdelning Kristianstad, Studieförbundet Vuxenskolan Kristianstad och i samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet i Alnarp, Sällskapet Trädgårdsamatörerna och Kristianstads trädgårdsförening genomför detta treåriga projekt som kallas SPIRA. Projektets syfte är att utöka utbudet av utbildning, arbete och föreningsliv inom området trädgård och växtodling för personer som drabbats av hjärnskador i vuxen ålder. Projektet drivs på Furuboda, i det växthus som byggts och i omgivningarna däromkring. I Furubodas folkhögskolekurs för personer med förvärvade hjärnskador har trädgårdsinriktningen introducerats under det första projektåret. Ämnet trädgårdskunskap har etablerats som tillval. Genom att ordna föreläsningar, studiecirkel och kurser samt att upplåta växthuset som mötesplats för lokala trädgårdsföreningar kan personer med och utan funktionshinder samlas kring ett gemensamt trädgårdsintresse.

Föreningen Kalix Q-Nor

Projektet Galaxen
400 000 kr för år 2 av 3

Föreningen Kalix Q-Nor (ett kvinnligt nätverk) ska genom projektet Galaxen tillsammans med Handikappföreningarnas samarbetsorgan i Kalix, Kalix kommun, arbetsförmedlingen och Arbetarnas Bildningsförbund skapa ett Service-Drop-In-center med utbildningar, aktiviteter och arbete för och med personer med funktionshinder. Centret skall också fungera som en mötesplats. Kommunen har ställt lättillgängliga lokaler till HSO:s förfogande. Vid centret skall man kunna få hjälp vid kontakter med myndigheter, få hjälp med olika ärenden samt utbildning/studier som kan leda till arbete. Genom teoretiska och praktiska utbildningar för personer med funktionshinder vill man dels öppna möjligheterna för legotillverkning/hantverk och dels utbilda personer med funktionshinder för att dessa skall kunna ge råd och stöd till andra funktionshindrade. Under projektets första år har man i samarbete med HSO och kommunen startat café- och träffpunktsverksamhet. Resurspersoner från handikappföreningarna som skall arbetstränas för att driva olika aktiviteter har rekryterats och utbildats och man har börjat tillverka souvenirer för Kalix kommun och andra hantverk som skall säljas genom HSO. För den som vill arbeta utomhus har trädgårdsodling startats. Vidare har föreningen i samarbete med kommun och arbetsförmedling anpassat utbildning och aktiviteter för ungdomar med funktionshinder inom kommunen. Ett nätverk med ungdomarna i grannkommunerna har börjat byggas upp.

Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB)

Projektet Aktivitetshus för dövblinda
1 300 000 kr för år 2 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Det finns ungefär 200 vuxna personer i Stockholms län som kan räknas till gruppen dövblinda och ungefär 120 av dem är i yrkesverksam ålder. De saknar ofta meningsfull och stimulerande sysselsättning vilket medför isolering, utanförskap, dåligt självförtroende och passivisering, det finns ingen anpassad verksamhet och det finns behov av en samlingsplats, ett allaktivitetshus. Föreningen Sveriges Dövblinda och länsavdelningen har tillsammans med Stockholms kommun funnit en lämplig lokal i f.d. Norrtulls sjukhus där även ett av Hälso- och Sjukvårdsnämnden nybildat stödteam för dövblinda har lokaler för sin verksamhet. Det första året har ägnats uppbyggnaden av verksamheten, som skapat nya förutsättningar för många dövblinda som varit svårt isolerade i sina hem. Här finns möjligheter att laga och äta mat tillsammans, planer finns på att utveckla friskvårdsaktiviteter, bl.a. i samarbete med närliggande styrketräningsverksamhet m.m.

Institutet för lokal och regional demokrati (ID)

Projektet Människorna bakom mångfalden
262 000 kr för år 1 av 2

Projektet har två huvudsyften. Det första är att skapa en grupp mångfaldsutvecklare som ska bli experter på mångfald i arbetslivet. Denna grupp kommer till stor del att bestå av personer som har funktionshinder och som för närvarande är utanför arbetslivet. Detta kommer att ske bland annat genom olika utbildningar, seminarier och gruppdiskussioner. Det andra huvudsyftet är att med hjälp av mångfaldsutvecklarna skapa större förståelse för mångfald hos privata företag i Kronobergs län. I förlängningen är målet att detta i sin tur skall bidra till öppnare och mer inkluderande arbetsliv i länet. Det planeras en kvalitativ attitydundersökning för att undersöka hur mångfaldsbegreppet uppfattas hos ett antal företag. Därefter planeras ett antal företagsbesök där utgångspunkten skall vara en öppen och tillåtande diskussion. Målet är dels att vidareutveckla mångfaldsdiskussionen och skapa större förståelse hos företagen och dels att stärka deltagarna som arbetsverksamma individer. Ett sammanfattande seminarium om erfarenheter och lärdomar från det första projektåret kommer att hållas med mångfaldsutvecklarna och företagen.

Intresseföreningen för Schizofreni (IFS) i Stockholm

Projektet Kontor och hantverk
500 000 kr för år 1 av 3

Det råder stor brist på lämpliga arbeten som är anpassade till psykiskt funktionshindrades förutsättningar och behov. Målet i projektet är att i form av sociala kooperativ skapa arbetstillfällen för personer med psy-

kiska funktionshinder. Projektet bygger på två olika verksamhetsidéer, den ena är att erbjuda kontors-, distributions- och vaktmästartjänster (till Schizofreniförbundet och Socialpsykiatriskt Forum) och den andra bygger på att starta produktion och försäljning av hantverksföremål genom stenslipning och stickning. I samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan ska man skraddarsy studiecirklar för de deltagare som är intresserade av att gå med i de sociala kooperativen.

Kooperatörshuset

Förstudie av Hotellprojektet
275 000 kr

Kooperatörshuset utbildar personer med psykiska funktionshinder att tillsammans i mindre grupper starta sociala arbetskooperativ. Verksamheten startade 2001 och fram till idag har man medverkat till att 7 nya sociala arbetskooperativ startat i Göteborg. Två av dessa kooperativ står som medsökande i detta projekt. Projektet avser att utreda förutsättningarna för att starta ett mindre hotell eller vandrarhem. Målet med verksamheten är att ge personer, som på grund av sina psykiska funktionshinder står utanför den ordinarie arbetsmarknaden möjligheter till arbete. I förstudien ingår att undersöka lämpliga lokaler, behov av ombyggnader, möjligheter att söka lån, beräkning av hur hög omsättning man måste ha, vilka utbildningsbehov som finns för blivande kooperatörer, kontakter med Försäkringskassan och Arbetsförmedling inför framtida samarbete, långsiktig finansiering m.m.

Riksförbundet Attention

Projektet Att delta i arbetslivet - med stöd
870 000 kr för år 1 av 3

Många personer med neuropsykiatriska funktionshinder som ADHD och DAMP har på grund av sitt funktionshinder stora svårigheter att få ett arbete och att fungera väl på arbetsplatser. I grunden handlar det inte om att personerna inte är kvalificerade för de uppgifter de ska utföra utan om den utsatthet de har på grund av sitt funktionshinder och de svårigheter funktionshindret medför för dem till exempel när det gäller att fungera i sociala sammanhang eller att handskas med de förändringar som naturligt uppstår på arbetsplatser. I samarbete med Misa AB och BOSSE råd och stöd driver Riksförbundet Attention ett projekt som syftar till att ge personer med diagnosen ADHD, DAMP och angränsande funktionshinder stöd och hjälp för att finna och kunna behålla lämpliga arbeten, företrädesvis på den öppna arbetsmarknaden. Projektet ska betraktas som ett pilotprojekt för att utveckla kunskaper kring hur man bör utforma stödet till en utsatt grupp som idag inte erhåller relevanta arbetsmarknadsinsatser från samhället.

Social Ekonomi i Roslagen (SER)

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Sociala arbetskooperativ - nytt inom arbetsmarknadspolitiken
300 000 kr

Social Ekonomi i Roslagen (SER) ska i samarbete med Handikappförbundens Samarbetsorgan ge kunskap och mental beredskap inom handikapprörelsen för de nya möjligheter som kommer att finnas inom arbetsmarknaden. Projektets syfte är att sätta igång idéer och stimulera handikapprörelsen till att starta nya sociala arbetskooperativ. Målgrupperna för informationsprojektet är handikapporganisationer centralt och regionalt samt redan befintliga sociala arbetskooperativ i landet. Tre regionala konferenser planeras för ovanstående grupper för gemensam dialog. Ett pedagogiskt informationsmaterial om sociala arbetskooperativ ska tas fram inom ramen för projektet då det i dagsläget saknas lättillgängligt material för större spridning.

Stiftelsen Activa i Örebro län

Projektet LÖSA
887 000 kr för år 2 av 3

Stiftelsen Activa vill, tillsammans med berörda myndigheter och med stöd av aktuell forskning, i samverkan med brukarorganisationen Attention utarbeta en metod för hur vuxna personer som har ADHD/DAMP-problematik ska komma in på den ordinarie arbetsmarknaden. Personerna som ingår i projektet kommer från hela Örebro län. Man ska under projekttiden göra särskilda informationsinsatser för att öka kunskapen kring funktionshindret. Neuropsykiatriska störningar är ett stort problem för individen och dennes omgivning. Därför behövs nya behandlingsmetoder och arbetsformer, utvecklad samverkan mellan olika huvudmän och en utveckling av arbetslivsinriktade insatser. Man vill med detta projekt arbeta med att utforma en metod som kan generaliseras och bli tillämpbar av myndigheter inom de ordinarie samhällssystemen. Projektet samverkar med Beroendecentrum och andra myndigheter som genom projektet kan utveckla sina egna metoder i stödet av personer med ADHD/DAMP.

Stiftelsen Rånnesta Naturens Teater

Projektet Landskap för alla - samverkan forskare - funktionshindrade - skola
300 000 kr för år 1 av 3

Förberedelser för projektet har pågått ca tre år med samarbetspartners och medsökande. Målet är att skapa en stadigvarande verksamhet där funktionshindrade arbetar tillsammans med forskare och naturvårdare och framställer undervisningsmaterial och ger barn och ungdomar upplevelser. Samtidigt genomförs olika åtgärder i landskapet Tysslingen och Kilsbergen för att göras området lättillgängligt. Svansjön Tysslingen strax utanför Örebro är känd för den stora svandansen i mars månad varje

år med tusentals sångsvanor och tiotusentals besökande människor. Stiftelsen ska tillskapa en faktabank, lätt att nå via internet. Inom ramen för projektet kommer ett antal seminarium på Örebro Universitet och anläggningen Naturens Teater att anordnas liksom specialexkursioner med forskare och funktionshindrade där ett antal skolor från olika nivåer erbjuds att delta. Universitetet bidrar med vetenskaplig bakgrund och arbetar i fält.

Svenska Handikappidrottsförbundet (SHIF)

Projektet Arbeta och aktivitet - en del av livskvaliteten
1 280 000 kr för år 1 av 3

Enligt SHIF pekar flera gjorda undersökningar på allvarliga problem med motivation och självkänsla för många sjukskrivna. Mellan åren 2002 – 2003 infördes en s.k. aktivitetsersättning vars syfte är att stimulera unga personer utan att den ekonomiska tryggheten påverkas. Med aktivitet menas verksamheter som kan ha en positiv inverkan på den försäkrades sjukdomstillstånd och den fysiska och psykiska prestationsförmågan. Projektets målgrupp är personer med fysiska funktionshinder som uppbär aktivitetsersättning eller är sjukskrivna och/eller arbetslösa. I första hand riktar sig projektet mot åldersgruppen 16–39 år och geografiskt avgränsas projektet till Sollefteå och Kramfors kommuner. Den metod som förbundet vill använda sig av innebär t.ex. att en person med fysiska funktionshinder och med aktivitetsersättning i ett tidigt skede får en personlig coach vars uppgift är att informera, uppmuntra och stötta den enskilde utifrån intressen och förutsättningar. Parallellt med det individuella stödet kommer deltagarna att erbjudas gruppaktiviteter ett antal gånger i veckan i form av t.ex. styrketräning, promenader/jogging och mental träning.

Svenska Parkinsonstiftelsen

Projektet Ung yrkesverksam med Parkinsons sjukdom
574 000 kr för år 2 av 3

Stiftelsen bildades 1995 och arbetar med information och utbildning om Parkinsons sjukdom (PS) på nationell och nordisk nivå för de drabbade, deras närstående och med berörda yrkesgrupper inom vården. Stiftelsen vill i detta projekt nå yngre yrkesverksamma personer som fått diagnosen PS. Den metod stiftelsen vill använda är att via internet eller via brev ge grundläggande kunskaper om PS och skapa bättre förutsättningar för den drabbade att fortsätta sitt yrkesliv. Efter genomgången utbildning erbjuds deltagarna med familjer en veckas fördjupad utbildning på internat. Man ska nå de yngre personerna med PS genom universitets- och länsjukhusens neurologmottagningar, genom de regionala länsföreningarna, annonser samt genom sin egen hemsida. Projektet vänder sig till alla oavsett om man är medlem i någon av de två nationella organisationerna som företräder Parkinson i Sverige (Neurologiskt Handikappades Riksförbund och Parkinsonförbundet). Man har som mål att minst 250 perso-

ner under projekttiden ska ha genomgått en PS-skola, att utarbeta en anpassad informationsskrift för arbetskamrater och chefer, att ta fram riktlinjer för att kvalitetssäkra informations-, utbildnings- och rehabiliteringsinsatser för yngre med PS samt att skapa rutiner för utbildning av hela familjen i form av seminarier. Projektet har en styrgrupp som ansvarar för planeringen, en projektgrupp samt en referensgrupp. Referensgruppen består av rådgivande personer från arbetsförmedlingen, försäkringskassan, Framnäs Folkhögskola, SISUS, Piteå kommun, Yngre Parkinson samt en regional Parkinsonförening.

Sveriges Stanningsföreningars Riksförbund (SSR)

Projektet Information om stamning på arbetsmarknaden
607100 kr för år 2 av 2

Förbundet ska tillsammans med Stockholmsföreningen öka kunskapen om stamning hos arbetsgivare inom den privata och offentliga sektorn för att få till stånd ett bättre bemötande mot stammande personer. Genom fokusgrupper samlas information om problem som stammande upplever i arbetet och arbetsgivare intervjuas för att få kännedom om deras erfarenheter och synpunkter. Utifrån dessa kartläggningar ska ett informations- och handlingsprogram utarbetas och föras ut till landets stanningsföreningar som sedan tar kontakt med arbetsgivare på respektive hemort.

Sydnärkes Utbildningsförbund

Projektet Familjens rätt till det skrivna språket
1 123 000 kr för år 1 av 3

Enligt undersökningar gjorda av forskare på Läsutvecklingscentrum i Kronoberg har nästan en fjärdedel av befolkningen i Sverige läs- och skrivsvårigheter, jämfört med vad som krävs för att uppnå godkänt i ämnet svenska i årskurs 9. Cirka 30 % av denna grupp har sådana läs- och skrivsvårigheter som kan diagnostiseras som dyslexi. Syftet är att öka kunskaperna om detta funktionshinder på arbetsplatserna, både bland arbetsgivare och arbetstagare, hos myndigheter och förtroendevalda, lokala utbildningsanordnare, lärare och cirkelledare. Projektet kommer att inriktas mot personer över 18 år med läs- och skrivsvårigheter och dessa personers närmaste nätverk- ett samprojekt för hela familjen. Metoderna som ska användas är att genomföra uppsökande verksamhet på alla arbetsplatser med över 100 anställda samt på 30 småföretag. Projektet kommer att söka upp och etablera kontaktpersoner på varje arbetsförmedling och försäkringskassa i området för att därigenom nå arbetsökande och sjukskrivna. Vidare ska förbundet anordna temadagar, föreläsningar, utbildningar och arbetsplatsträffar då ämnet läs- och skrivsvårigheter ska tas upp. Information om kompensatoriska hjälpmedel och träningsprogram kommer att bedrivas och studiecirkel ska genomföras för familjer med läs- och skrivsvårigheter.

Synskadades Riksförbund (SRF)

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Jobbmöjligheter för unga synskadade
196 000 kr för år 2 av 2

Riksförbundet genomför tillsammans med Unga Synskadade ett projekt för att möjliggöra för yngre synskadade att komma in i SRF-arbete och också ge deltagaren en kvalificerad utbildning som stärker honom eller henne på arbetsmarknaden. Projektet har erbjuder praktikplatser med individuella praktikplaner. Med erfarenhet från praktikverksamheten på riksförbundet och länsförbunden genomförs ett flerårigt traineeprogram. Målen med utbildningen är bland annat. att ge teoretiska och praktiska kunskaper om organisationen, delta i praktik inom kommuner, landsting, riksdag, organisationer samt samhällsinstitutioner med anknytning till synskadade. Projektet har förlängts så att samtliga deltagare kunnat fullfölja utbildningen.

Unga Synskadade (US) i Göteborg

Projektet Synskadade ungdomars psykosociala situation i arbetslivet
90 000 kr

Riksförbundet Unga Synskadade arbetade under 2004 med arbetsmarknadsfrågor utifrån ett fempunktsprogram, Fem steg till fler i arbete. Programmet tar upp de olika faktorer som kan skapa en arbetsmarknad där alla söker arbete på samma villkor. I slutet av året stod det klart att det finns behov av mera fakta och större kunskap om hur synskadade arbetsökandes situation ser ut. Idag finns ingen omfattande statistik eller större undersökningar som specifikt riktar in sig på synskadade ungdomars arbetslöshet utifrån psykosociala aspekter. För att bringa större klarhet i hur situationen ser ut för och upplevs av arbetssökande ungdomar med synskada ska Unga Synskadade Väst göra en nationell kvalitativ djupintervjuundersökning bland synskadade arbetssökande i åldern 18–30 år. Undersökningen genomförs under hösten 2005. Ett femtiotal personer ur målgruppen kommer att besvara frågor om hur man som ung arbetsökande och synskadad upplever attityden på arbetsmarknaden, vilka psykosociala konsekvenser ens egna och andras upplevelser får för den enskilde och hur eventuella psykosociala konsekvenser påverkar den enskildes självförtroende i mötet med det omgivande samhället. Med ett bättre kunskapsunderlag kan förbundet utveckla bättre förslag till hur åtgärder kan vidtas för att öka sysselsättningsfrekvensen bland unga synskadade.

Vård- och Omsorgsförvaltningen

Projektet Livslångt lärande för personer med autism
860 000 kr för år 1 av 3

Autism på tidig utvecklingsnivå, det vill säga autistiskt syndrom i kombination med måttlig till svår utvecklingsstörning, drabbar ca 1–2 av

1000 barn. Internationellt råder konsensus om att dessa inlärnings- och kommunikationsmässigt mycket svårt funktionshindrade barn har behov av särskilt stöd och speciella pedagogiska metoder för sin skolgång. Klinisk erfarenhet har visat att unga vuxna med autism ofta drabbas av psykiatriska symtom, liksom av debuterande eller återkommande beteendestörningar i samband med övergången från skola till något annat. Lunds kommun ska tillsammans med Riksföreningen Autism utarbeta och pröva en modell för icke tidsbegränsad daglig verksamhet, individuellt anpassad för unga vuxna med autism på tidig utvecklingsnivå, där fortlöpande inläring och utveckling är de huvudsakliga inslagen och målet för varje individ är att utvecklas med fortgående inläring.

Bemötande

Ungdom

Föreningen Svensk Hiv och Aids Info (SHAI)

Projektet Ge hiv ett ansikte
322 000 kr för år 2 av 3

Detta projekt syftar till att sprida information till lärarstuderande på samtliga lärarutbildningar, lärare för synskadade samt lärarstuderande på landets döv- och hörselutbildningar om hiv och andra sexuellt överförbara sjukdomar. Inom projektet kommer föreningen även att ta fram en informationsfolder till ungdomar kallad. Denna folder tas också fram för döva och synskadade ungdomar. Under år två kommer föreningen även att ta fram informationen för synskadade i talboksformat (daisy/digital) samt på blindskrift.

Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) i Piteå

Projektet Ett bättre HBT Norrland
1 600 000 kr för år 1 av 3

Syftet med detta projekt är dels att minska risken för att bli utsatt för homofobiska och transhomofobiska brott för unga homo-, bi- och transsexuella personer, dels för att underlätta för målgruppen i deras komma – ut – process bland sina kamrater och bekämpa fördomar. Projektet är tänkt att sträcka sig över en treårsperiod och omfattar ungdomar i högstadiet och gymnasieskolor i Norrbotten och norra Västerbotten. Förbundet kommer att genomföra skolbesök med föreläsningar och workshops och initiera stödgrupper bland elever, oavsett deras sexuella läggning, för fortsatt arbete. Föreningen vill nå ungdomar genom att finnas på olika ungdomsarrangemang som till exempel mässor och festivaler och anordna ungdomsläger för att stärka självkänslan hos de deltagande HBT-ungdomar. Vidare ska det genomföras en enkätundersökning över hur ungdomar ser på HBT-gruppen under hela projekttiden. I första etappen kommer undersökningen att omfatta alla elever på högstadiet och gymnasiet. Därefter kommer ovanstående informationsinsatser och

workshops att genomföras. Slutligen kommer en enkätundersökning till att genomföra för att bland annat belysa eventuella förändringar i attityder.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Sveriges Förenade Gaystudenter (SFG)

Projektet Likabehandlingslagen - vad hände sen?
437 000 kr

I mars 2002 trädde Lagen (SFS:1286) om likabehandling av studenter i högskolan i kraft. Under 2003 genomförde föreningen en större enkätundersökning för att undersöka majoriteten av de handlingsplaner som kommit bruk sedan mars 2002. Detta resulterade i rapporten Bara ord gör ingen skillnad. Nu vill förbundet genomföra ett projekt vars syfte är att dels få till stånd en diskussion om vad det innebär att falla utanför den heterosexuella normen och vilket ansvar högskolorna har fått enligt likabehandlingslagen för att inte alienera personer som ligger utanför den, dels undersöka om universitet och högskolor följer lagen samt följa upp vad lärosäten och studentkårer gör i HBT-frågor. Vidare ska förbundets medlemsföreningar fortbildas i frågor rörande lagen för att på så sätt kunna utgöra en resurs i arbetet med likabehandlingsfrågor på landets universitet och högskolor. Målgruppen är lokala studentkårer, högskolor och universitet, studenter och föreningens egna medlemsorganisationer. Alla lärosäten ska besökas och möten ska genomföras med studentkårer och lokala medlemsföreningar. Därutöver kommer det att arrangeras utbildningar för såväl medlemsföreningar som studentkårer och lärosäten, med interna och externa föreläsare. I samband med projektets avslutning kommer det att genomföras en konferens där resultatet kommer att presenteras för deltagare i projektet samt andra intresserade till exempel HomO och JämO.

Handikapp

Nordisk förening för funktionshinder och oral hälsa

Projektet Att leva med avvikande utseende
500 000 kr

Utseendet har stor betydelse för hur en person blir bemött av omgivningen. Det föds ca 250 barn varje år i Sverige med någon typ av ansiktsmissbildning. Det handlar ofta om ovanliga, mindre kända handikapp vilket i sig ökar behovet av att förmedla kunskap och försvårar möjligheten till kontakt med någon annan i liknande situation. Barn, ungdomar och vuxna som har ett avvikande utseende på grund av medfödda ansikts- och skallmissbildningar är en grupp som ständigt konfronteras med omgivningens blickar, frågor och fördomsfulla bemötande. Kraniofaciala missbildningar är ofta förknippade med syn- och hörselnedsättningar liksom svårigheter att tala tydligt, vilket kan försvåra möjligheten till kommunikation. Inom vården har de medicinska aspekterna betonats men inte så ofta de psykosociala konsekvenserna. Ett nationellt

nätverk bildades 1999 för att uppmärksamma denna fråga. Nätverket består av deltagare från habiliteringen i Stockholm, plastikkirurgiska klinikerna på Sahlgrenska och Karolinska sjukhuset, Eastmansinstitutet, Odontologiska institutionen på Huddinge sjukhus, käkkliniken i Linköping, Kompetenscenter vid Odontologiska Institutionen Jönköping, Mun-H-Center i Göteborg och Riksförbundet Sällsynta Diagnoser. Nätverket har anordnat två konferenser om att leva med utseendehandikapp där en stor del av yrkesutövande från området deltog liksom berörda patientorganisationer. I detta projekt vill föreningen samla information och kunskap till en bok som innehåller såväl psykosocial som medicinsk information om att leva med avvikande utseende. Boken ska innehålla intervjuer med 5 – 10 vuxna som har egen erfarenhet av att växa upp med ett avvikande utseende. Projektgruppen planerar att anordna seminarier på olika platser i landet för att sprida kunskaperna.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Projektet Bemötande, skydd och hjälp för kvinnor med psykiska funktionshinder som varit utsatta för våld och övergrepp
906 000 kr för år 3 av 3

Kvinnor med psykiska funktionshinder som är utsatta för våld och övergrepp får, enligt riksförbundet, otillräcklig hjälp. Riksförbundet tillsammans med Svenska Kyrkan, Sveriges Kvinnojourers Riksförbund och berörda myndigheter, bedriver ett projekt i Skåne, med mål att utveckla former för hjälp och skydd för dessa kvinnor. I projektet ingår att ta fram tillförlitlig statistik, starta försöksverksamheter, ge information och utbildning till personalgrupper och frivilligorganisationer, samt utarbeta förslag till handlingsprogram för kommunerna. I samråd med psykiatrin i Skåne har det genomförts en enkätundersökning bland 2000 kvinnor. Med undersökningen som underlag utarbetar förbundet tillsammans med psykiatrin handlingsplaner och utbildningar för ett bättre bemötande av kvinnor med psykiska funktionshinder som varit utsatta för våld och övergrepp. Projektet förväntas även ha en stärkande effekt på de utsatta kvinnorna.

Tandvårdsskadeförbundet (TF)

Projekt för att redovisa hälsoproblematik för tandvårdsskadade och elöverkänsliga samt för att utarbeta kriterier för vård, rehabilitering och handikappanpassning
1 000 000 kr för år 1 av 2

Tandvårdsskadades och Elöverkänsligas Riksförbunds medlemmar känner sig många gånger missnöjda med bemötandet inom sjukvården liksom med den vård och behandling som ges. Medlemmarna upplever också svårigheter att få den anpassning av bostad och arbetsplats som de behöver. Många av förbundens medlemmar upplever att de får fel diagnos och därmed fel behandling. Med rätt diagnos och effektiv vård tidigt i sjukdomsutvecklingen finns enligt förbunden förutsättningar för

både tandvårdsskadade och elöverkänsliga att få en bättre livskvalitet. Förbunden vill tillsammans göra en medlemsundersökning (1000 medlemmar från vardera förbundet) för att ta reda på vilka symtom som förekommit, vilken behandling som getts, vilka rehabiliteringsåtgärder som erbjudits och vilka effekter de gett m.m. Undersökningsresultaten ska sammanställas och utgöra ett kunskapsunderlag där förbunden vill redovisa lyckade exempel på vård, behandling och rehabilitering, anpassningar av bostäder och arbetsplatser. Kunskapsunderlaget ska spridas till medlemmar och till personal inom vården m.fl.

Teater De Vill

Projektet Precis som alla andra
250 000 kr

I detta projekt vill Teaterföreningen och De Unga Neurologiskt Handikappade i Sverige uppföra en pjäs som är skriven av funktionshindrade medlemmar i DUNS. Pjäsen kommer att uppföras av medlemmar från båda organisationerna. I samband med föreställningarna ska seminarier anordnas kring situationen för personer med funktionshinder inom kulturen i dag, om tillgängligheten i samhället m.m. I projektet ingår också att låta gruppen från DUNS fördjupa sina kunskaper i skådespeleri för att skapa förutsättningar för en kvalitativt hög nivå på alla plan inför uppsättningen av pjäsen. Syftet med projektet är att uppmärksamma avsaknaden av funktionshindrade inom kulturen, och visa på möjligheter till integration.

Unga RBU:are

Projektet Särskild, Särskiljd eller Avskiljd
1 685 000 kr för år 1 av 3

Projektets syfte är att studera i vad mån skolan och samhället i övrigt tillgodoser rörelsehindrade barns rätt till en allsidig utveckling genom att erbjuda en miljö som är tillgänglig i alla avseenden. Föreningen vill ge nya kunskapsbidrag om skolsituationen och livschanserna för elever med rörelsehinder. I undersökningsgruppen ingår ca 1000 elever med rörelsehinder och eventuellt tilläggshandikapp i åk 0 – 9 i grundskolor från 15 kommuner. Kommunerna är valda så att de representerar storstad, småstad och glesbygd. I undersökningsgruppen ingår också barnens föräldrar och lärare samt tjänstemän och politiker. Flera olika undersökningsmetoder kommer att användas som tillsammans ger en helhetsbild (enkäter, djupintervjuer, fältstudier).

Hjälpmedelsinstitutet

Projektet Att involvera funktionshindrade IT-användare i utveckling och utvärdering av IT-hjälpmedel - modeller för användarmedverkan
1 630 000 kr för år 3 av 3

Hjälpmedelsinstitutet, Handikappförbundens Samarbetsorgan, Sveriges Dövas Riksförbund och Synskadades Riksförbund utvecklar tillsammans med Centrum för användarorienterad IT-design (CID) och Centrum för talteknologi (CTT) modeller för användarmedverkan inom området IT och funktionshindrade. Projektet handlar om konsten att fånga funktionshindrade användares synpunkter på IT-samhällets verktyg, att utveckla en kunskapsmiljö för användarstudier med funktionshindrade IT-användare, att involvera funktionshindrade konsumenter i utveckling och utvärdering av IT-hjälpmedel och att kommunicera med morgondagens funktionshindrade IT-användare. Arbetet innebär att identifiera, anpassa och eventuellt utveckla metoder för att fånga, beskriva och tydliggöra användarnas synpunkter. Modellerna för användarmedverkan som arbetas fram kan användas av företag och IT-designers, organisationer som önskar studera betydelsen av hjälpmedel och som vill prova/utvärdera hjälpmedel, planeringsansvariga och forskare.

Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR) i Borås

Projektet Ungdomars distansköpsbeteende
154 000 kr för år 2 av 2

NHR i Borås prövar i detta projekt en ny form av samarbete med Högskolan i Borås. Projektet kan bidra till bättre möjligheter för funktionshindrade att genomföra distansköp. Projektet har sin grund i en avslutad avhandling som heter Ungdomars attityder till postorder – Tre överraskningar i en som behandlade svenska ungdomars attityder till postorder. Eftersom det finns liten kunskap om ungdomars attityder till distanshandel och IT-baserad teknik och specifikt unga funktionshindrades attityder kan en djupare förståelse kring detta bidra till att fler företag på sikt kan erbjuda försäljningsmöjligheter på distans, vilket i sin tur ökar de funktionshindrades möjligheter att köpa produkter och tjänster på ett mer användarvänligt sätt. I projektet ingår unga medlemmar i De Unga Neurologiskt Handikappade i Sverige i en pilotstudie kring erfarenheter och köp på distans. Projektet kommer att fokusera på två områden: Kommunikationsanpassning av webbsidor och annan IT-teknik och ungdomars erfarenheter och attityder till IT-baserad teknik. Projektet innebär för föreningen en möjlighet att påverka samhället och utvecklingen av flera köpalternativ för ungdomar med begränsade rörelsemöjligheter.

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU)

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet En plattform för nya mötesplatser, ökad medlemsnytta och direkt demokrati

526 000 kr för år 3 av 3

Många föräldrar till barn med funktionshinder hinner inte och orkar inte engagera sig i det traditionella föreningsarbetet. Nya möjligheter till delaktighet och inflytande måste utvecklas. RBU prövar hur man kan utnyttja Internet och annan IT för att få kontakt med enskilda medlemmar och föreningar i olika sakfrågor, för att utveckla medlemsnyttan och skapa funktioner som gör det möjligt för lokala RBU-kanslier och förbundskansliet att utbyta information.

Synskadades förening (SRF) i Skellefteå

Projektet Lär-FLEX

300 000 kr

Projektets syfte är att utveckla pedagogiska metoder som underlättar för personer med synskador, läs- och skrivsvårigheter eller rörelsehinder att studera på distans. Projektet bygger på erfarenheter från tidigare projekt. Synskadades Riksförbund Skellefteå vill tillsammans med Handikappföreningarnas samarbetsorgan Skellefteå och Arbetarnas Bildningsförbund Skellefteå, mot bakgrund av erfarenheterna från distansprojektet, ta fram de bästa möjliga sätten att använda sig av flexibelt lärande och att finna former för hur teknisk support ska utformas. Projektets metod är att använda sig av en utvecklingsgrupp som ska arbeta fram handlingsplaner med individuella anpassningar och program utifrån de problem personer med olika funktionshinder upplever. I detta arbete ingår t.ex. att hitta metoder för guidning på nätet och att finna metoder för hur man ska kunna ge teknisk support på ett billigt men säkert sätt. Utvecklingsgruppens förslag ska prövas av två testgrupper som därefter ska återföra sina erfarenheter till utvecklingsgruppen som arbetar om förslagen som sedan åter prövas av testgrupperna. Slutligen utvecklas en mall eller arbetsvägledning som är lätt att ta till sig, så att fler vågar använda sig av webbaserat lärande på samma sätt som personer utan funktionshinder kan göra.

Demokrati/delaktighet

Barn

Föreningen Berättarnätet Kronoberg

Projektet Din historia - min vardag

70 000 kr för år 2 av 3

Berättarnätet Kronoberg är en ideell förening vars huvuduppgift är att stimulera det muntliga berättandet samt sprida kunskap om sagor, sägner

och folkdikter. Föreningen driver Sagomuseet i Ljungby och arbetar aktivt med förskolor och lågstadielklasser i Kronobergs län. I detta projekt ska föreningen uppmuntra invandrarbarnen och deras äldre kvinnliga släktingar att berätta om den vardag de lämnade i hemlandet, om de verktyg och redskap som familjen använde och de sagor och sägner som berättades i hemlandet. Förskole- och lågstadielklasser i Växjö, Alvesta och Ljungby ska bjudas in till Sagomuseet där de ska få lyssna på historier från de invandrades egna berättelser. Under våren 2005 har barnen träffats vid fyra tillfällen och har arbetat utifrån fyra olika teman berätta om dig själv, traditioner kring helger, verktyg och redskap från förr samt mat. Inför varje sammankomst har barnen haft uppgifter att arbeta med. De har gjort fotomontage, ritat teckningar och skrivit små berättelser om familjen, hemlandets traditioner, far- och morföräldrar och matvanor. Under det andra året kommer skolklasserna fortsätta att träffas kring ett nytt tema som är att tala om Forntiden och hur, vart och varför människor förflyttade sig. Träffar kommer att äga rum på Smålands Museum. Under år två deltar även en grupp ungdomar som nyligen kommit till Sverige och som nu studerar bland annat svenska för invandrare inom Komvux i Alvesta.

Institutionen för molekylär och klinisk medicin

Att vara oberoende - viktigt för den enskilde och samhället
877 000 kr för år 1 av 3

Barn födda med ryggmärgsbråck utgör den stora gruppen av barn med en neurogen blås- och tarmstörning. Inkontinensproblem påverkar självkänslan och hos barn med flera funktionshinder upplevs inkontinens som det värsta. I detta vill man ta fram program med pedagogiskt, praktiskt tillämpbara metoder som stödjer en normalisering av den fysiska och psykiska utvecklingen hos barn med neurogen blås- och tarmstörning. Projektet ska samverka med representanter för både habilitering och rehabilitering för att utveckla och pröva en behandlingsstrategi för det växande barnet. Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar är företrädare i projektet genom projektledaren och projektet kommer att avrapporteras bland annat i RBU:s tidning Rörelse.

Ungdom

Bredbyskolans Tidningsgrupp

Anundsjös webbtidning
340 000 kr för år 1 av 3

Projektets syfte är att ungdomar aktivt skall delta i demokratiprocessen, att de ska få en ökad insyn i skolans verksamhet samt öka insikten om bl.a. mediernas påverkansmöjligheter. Målgruppen i första skedet är skoltrötta och "svaga" elever i högstadiet. Under projekttiden, som kommer att vara i tre år, är avsikten att alla byskolorna skall integreras i arbetet. Målet är att utveckla en livlig debatt om skol- och samhällsfrågor

i Anundsjöområdet utifrån ungdomars perspektiv. Ungdomar själva kommer att ta ansvar för en levande demokratiprocess. Föreningen menar att projektet dessutom kommer att fylla en lucka i nyhetsrapporteringen som lokalpressen inte fyller. Arbetet kommer att ske genom högstadieelevers faktainsamling, journalistik och publicering. De berörda eleverna kommer i sin tur att utbilda andra elever och på så sätt upprätthålla en kontinuitet i projektet.

Folkets Hus Hammarkullen

Projektet Hammarkullen.nu
390 000 kr för år 1 av 2

Folkets Hus i Hammarkullen vill tillsammans med unga skapa en öppen interaktiv mötesplats, en community, för att bidra till ökad demokrati, gemenskap, kulturliv och personlig utveckling för ungdomar som bor i stadsdelen Hammarkullen i Göteborg. Innehållet på communityn ska utformas av ungdomarna själva och knyta an till den lokala verklighet som de lever i. Målgruppen är främst ungdomar i Hammarkullen men även övriga delar av Angered. Målet är att under projekttiden skapa en grund för fortsatt arbete inom ramen för den kontinuerliga verksamheten inom Hammarkullens mångfacetterade föreningsliv samt genom elevaktiv undervisning i skolan och ungdomsdriven verksamhet inom bibliotek och fritidsgård. Den sammanhållande länken kommer att bli den ungdomsredaktion som under projekttiden byggs upp, med sin bas i Folkets Hus.

Förbundet Djurens Rätt

Projektet Ungdomars delaktighet och inflytande i EU-frågor
500 000 kr

Projektet syftar dels till att öka ungdomars delaktighet och engagemang inom EU-politiken, dels till att få ungdomar som inte är organiserade inom föreningslivet att delta. Genom att ungdomar ges möjlighet att aktivt arbeta med EU-frågor ska de bättre kunna få överblick över de arbetsmetoder som finns för att påverka och själva kunna utveckla nya metoder. De ska bättre kunna ta ställning till möjligheterna att påverka politiskt. Metoder ska utvecklas så att de ungdomar som idag står utanför organisationslivet ska ges möjlighet att kanalisera sitt engagemang och få inflytande genom demokratiskt arbete. Kunskap om arbetsmetoderna ska spridas till andra ungdomar och samhället i övrigt. Genom att sprida dessa erfarenheter vill förbundet inspirera fler ungdomar till ytterligare aktivitet. Ett femtontal ungdomsgrupper i åldern 14 till 25, kommer att delta i projektet. Grupperna ska ha en bred representation bland de ungdomar som har ett engagemang för djurfrågor och två tredjedelar kommer att bestå av ungdomsgrupper eller skolombud som redan är aktiva inom organisationen. Den resterande delen kommer att bestå av unga som är engagerade av djurfrågor, men utanför det traditionella organisationslivet. Dessa kommer dels från olika behandlingshem (genom Statens

Institutionsstyrelsens rekommendationer), dels från fritidsgårdar och skolor. Grupperna kommer att få välja en djurpolitisk EU-fråga att arbeta med och som stöd under deras arbete kommer en EU-parlamentariker att fungera som mentor för varje grupp. Grupperna ska arbeta med att sprida information till skolor, ungdomsgrupper och föreningsliv. Arbetet kommer även att diskuteras i riksdagen i samarbete med riksdagens djurskyddsforum.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Barnraiser

Projektet Runt mig
800 000 kr för år 1 av 3

Barnraiser är en ideell organisation registrerad i Sverige som utvecklar verktyg för ungdomar att dela kunskap och utveckla samhället med hjälp av Internet och informationsteknologi. Organisationens verksamhet bygger på att utveckla social mjukvara, ta initiativ till öppet lärande och starta forum för demokratisk delaktighet. Många ungdomar är registrerade på olika så kallade communities där de spenderar mycket tid och pengar. För att bygga upp ett alternativ till de kommersiella mötesplatserna vill Barnraiser i samarbete med ett stort antal ungdomsorganisationer sprida ett community som är gratis och som heter Runt mig. Runt mig syftar till att ställa om fokus från yta till innehåll, ge ungdomar möjlighet att bredda sina sociala nätverk och få upp ögonen för sociala frågor som redan finns i ungdomsorganisationer. Regionala forum ska utvecklas och kopplas samman för att skapa ett nationellt nätverk. I projektet ingår att utbilda ambassadörer som ska sprida kunskaper i hur man kan använda verktyget i organisationerna. Ambassadörerna ska på sikt ta över administrationen av de olika nätverken efter projektidens slut.

Föreningen Bryggeriet

Projektet Malmö blir vad vi gör det till
500 000 kr för år 2 av 2

I Malmös nya stadsdel, BO 01- området, kommer en ungdomspark kallad Stapelbäddsparken att byggas som ska bestå av bland annat en skateboardramp och ett ungdomshus. Ungdomar i Malmö ska själva designa parken, arbeta med enkätundersökningar och ta fram en hemsida. Föreningen Bryggeriet vill ta till vara på all den aktivitet som kommer att uppstå i och med byggandet av parken och starta en inflytande- och demokratiprocess bland unga. År två kommer föreningen att arbeta med framtagande av en handlingsplan för parken. Handlingsplanen består av tre delar: anläggning, driftsorganisation och kommunikation utåt och ska inkludera metoder för hur ungas engagemang och kreativitet kan tas till vara på bästa sätt. Dialog och samarbete med politiker och tjänstemän är ett viktigt inslag i projektet. Kontakten med skolor i området är redan upprättad för att säkerställa ungdomsdelaktigheten.

Föreningen Ebika Byabaganda Mu Sweden

Projektet Kampen mot rasism och diskriminering
129 000 kr för år 2 av 2

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Syftet med projektet är att skolungdomar skall få ökad kunskap om den afrikanska kulturen och framförallt den ugandiska kulturen Baganda. Målet är att den yngre generationen i Sverige ska få ökad kunskap och förståelse kring frågor om rasism och diskriminering i vårt samhälle. Föreningen kommer, tillsammans med den ugandiska gruppen Alfa Youth Informer and Musical Group, att resa runt och besöka ca 30 skolor. På programmet står förutom musik och dans, utbildning genom seminarier, workshops, föreläsningar och utställningar. Varje skolbesök avslutas med en konsert för hela skolan. Projektet innehåller också en utställning som kommer att visas på fyra offentliga platser, bland annat Rinkeby Folkets Hus.

Föreningen Filmateljén

Projektet Allahs barn i folkhemmet
290 000 kr för år 1 av 2

Detta projekt, som involverar muslimska ungdomar mellan 18 och 25 år i västra Sverige, syftar till att motverka utanförskap och väcka intresse för och visa på alternativa, demokratiska och mer konstruktiva sätt att delta i samhällsdebatten. Med filmproduktion som verktyg ska muslimska ungdomar uppmuntras i att uttrycka sig och formulera sina åsikter, tankar och drömmar. Målet är att skapa förståelse hos andra svenskar för den muslimska religionen och motverka fördomar och fientlighet. Genom att ungdomar med muslimsk bakgrund får skildra sin verklighet och sina tankar med hjälp av en videokamera ska en dokumentärfilm skapas som speglar både sekulära och mer radikala muslimers liv, åsikter och religion.

Föreningen Gemensam Framtid

Projektet Metodbok
160 000 kr

Syftet med projektet är att vara en handbok för ungdomsengagemanget som kan användas hela året med konkreta verktyg, länktips, lästips och filmtips. Det övergripande målet är att öka intresset för samhällsfrågor hos ungdomar, att framhålla demokratiska vägar att påverka samhället, att vara en tydlig mötesplats för alla tretton organisationer som samarbetar i URIX (Ungdomsriksdagen), att inkludera ungdomar med funktionshinder m.m. Genom metodboken skall ungdomar kunna ta del av konkreta verktyg från olika workshops. Föreningen anser att det behövs en central kunskapsbank som kan finnas tillgänglig för alla. Metodboken kommer att finnas tillgänglig på URIX hemsida och kommer att ge

information om ungdomars demokratiska rättigheter samt ge tips och råd om hur ungdomar direkt kan påverka sin egen vardag.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen HamnMagasinet

Projektet REMY - Reclaim my Youth
1 450 000 kr

Med detta projekt vill föreningen utveckla och skapa en mötesplats i Umeåregionen, där ungdomar med olika bakgrund och intressen möts och samarbetar på egna villkor. Projektets syften är att öka alla ungdomars delaktighet och medbestämmande, förbättra integrationen mellan svenskfödda och utlandsfödda ungdomar, främja unga kvinnors ledarskap, öka ungas anställbarhet och skapa ett aktivt föreningsliv bland kommunens ungdomsföreningar.

Föreningen High Coast youth and sailing service (HYSS)

Projektet Hyss
80 000 kr för år 3 av 3

Syftet med detta projekt är att verka för att ungdomar med olika förutsättningar som till exempel social och etnisk bakgrund skall få lära sig sjömanskap, utveckla kamratskap samt stödja det personliga växandet. Genom att genomföra seglarkurser och andra sociala aktiviteter på sommaren och delta i de aktiviteter som föreningen bedriver under vintern, såsom skötsel och kursverksamheter, vill man mixa ensamkommande flyktingungdomar med vanliga ungdomar. Målgruppen är ungdomar 16–20 år.

Föreningen Nätverket Tromb

Demokratiprojektet Mistlur
2 860 000 kr

Projektet syftar till att stimulera unga till engagemang i frågor som rör demokrati, makt och inflytande. Nätverket ska genomföra en demokrati-turné där minst en kommun i varje län ska besökas och anordna föreläsningar, temadagar, workshops och musikarrangemang med en musiktävling om demokratifrågor. Målsättningen är att aktivera ett stort antal ungdomar i åldern 16–25 år både i och utanför föreningslivet så att det minskande engagemanget och växande politiska frustrationen bland många ungdomar ska bytas till insikter om hur de kan lösa problemen. Vidare kommer det att ges ut två tidningar per termin och en regelbundet uppdaterad nättidning för att nå en bred spridning även i många mindre kommuner och till unga som inte nås direkt genom turnén. Tanken med tidningarna är även att de ska kunna fungera som underlag till diskussioner och debatter i gymnasieklasser och ungdomsgrupper. Det kommer att

finnas tillgång till en handledning med förslag och exempel på hur en lektion, grupparbeten eller en debatt/gruppdiskussion skulle kunna se ut.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Ung Media Sverige

Projektet Mediakåt
490 000 kr

Projektet ska erbjuda utbildningar där deltagarna får lära sig teorin samtidigt som de skapar en egen tidning. Ungdomar från olika delar av landet med olika bakgrund får utveckla sitt sätt att samarbeta och får lära sig tidningsproduktion blandat med föreläsningar om tryckfrihet, yttrandefrihet, offentlighetsprincipen och andra viktiga demokratiska grunder samt diskutera mediakritik. Projektet är sammansatt i tre plan, ett nationellt, ett regionalt och ett lokalt plan. Den nationella nivån består av en utbildningshelg på fyra dagar, den regionala fördelas på tre träffar geografiskt utspritt i landet. De lokala träffarna kommer att förläggas till orter där det saknas en etablerad mediaverksamhet. Målgruppen för projektet är medieintresserade ungdomar och ungdomar som inte har någon medieverksamhet i närheten. Metoden är att uppnå en praktisk tidningsproduktion där deltagarna blir sina egna och varandras mentorer under handledning av en erfaren funktionär som ger råd och stöd till deltagarna. Ungdomarna bestämmer själva vad man vill skriva om.

Föreningen Zingo

Projektet Den goda rasisten
422 000 kr

Syftet med projektet är att ta fram ett pedagogiskt material – i form av en film – som bygger på barns och ungdomars upplevelser om vardaglig rasism. Denna film baseras på dels en forskningsstudie utförd vid Mångkulturellt centrum, dels utifrån andra forskningsresultat i ämnet. Filmen ska ingå i en övergripande satsning i syfte att påverka och sprida kunskap om vardaglig rasism nationellt. Satsningen innebär att framställa och sprida filmen samt att ta fram och sprida ett lättfattligt skriftligt material (utarbetat av Mångkulturellt centrum). Dessutom ingår utbildningsverksamhet och andra utåtriktade aktiviteter. Huvudmålet med projektet är att öka människors kunskaper och uppmärksamhet på vardagsrasism och därmed förbättra uppväxtvillkor för unga pojkar och flickor med utländsk bakgrund. Delmålet är att åstadkomma ett enkelt och lättfattligt budskap som rymmer ett komplext, motsägelsefullt och svårfångat sammanhang. Filmen är tänkt att användas som självstudiematerial hos institutioner och organisationer som kommer i kontakt med barn och ungdomar, men även andra intresserade aktörer såsom ungdomar, politiker, tjänstemän, arbetsgivare m.fl.

Hyresgästföreningen i Helsingborg

IT-stugan Kristianstad
500 000 kr för år 3 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Syftet med projektet är att med hjälp av IT engagera ungdomar att på egna villkor skapa nätverk mellan grund-, gymnasie- och högskolan och därmed samarbeta i ett antal projekt för att motverka bland annat främlingsfientlighet, rasism och mobbning. Tonvikten ligger på att stärka ungdomar som individer och stimulera deras entreprenörsanda och kreativitet. Som ett led i det planerade arbetet kommer fler ungdomar att utbildas till IT-pedagoger.

Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU)

Projektet Pass it on
590 000 kr för år 2 av 2

Projektet syftar till att utveckla och stärka ungdomsorganisationer i Sverige i deras arbete med europafrågor. LSU vill bland annat ta tillvara den befintliga kunskapen hos de erfarna organisationerna och sprida den till de mindre erfarna organisationerna. Det planeras en inventering av kunskaper och metoder vad det gäller att arbeta med europafrågor och i nästa steg ska ett system byggas upp, en verktygslåda, som ska underlätta europaarbetet främst för de mindre organisationerna. Verktygslådan ska samla alla de metoder som vuxit fram under de senaste åren och resultera i en guide för arbetet med europafrågor. Ett interaktivt forum för utbyte av information och erfarenheter kommer att byggas upp.

Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV)

Projektet Centrum mot olikfientlighet
480 000 kr för år 1 av 2

Syftet med projektet är att samla organisationer, projekt, institutioner och enskilda föreläsare i en gemensam satsning för att underlätta intressenters möjligheter att nå många krafter genom en enda kontakt. Det kommer att upprättas en föreläsnings- och kompetensförmedling som kan användas i arbetet mot fördomar. Föreningen vill samla kompetens och dokumentation av olika arbetssätt och skapa studiematerial och faktabroschyrer i arbetet med folkbildning mot fördomar. Projektet tillsammans med samarbetsorganisationer kommer att utarbeta nya föreläsningskoncept, faktabroschyrer och studiematerial. Den befintliga hemsidan kommer att användas som bas för tips, de nya metoderna och kunskap om olikfientlighet. Genom ett aktivt samarbete med sina samarbetspartners avser föreningen att lotsa människor rätt när de stöter på ungdomar med kontaktbehov. Det planeras en omfattande marknadsföringskampanj som skall föra ut projektet och göra förmedlingen känd hos användarna.

Sensus Studieförbund, Älvsjö

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Sveriges Multireligiösa Guider – ett nätverk för främlingsnyfikna

750 000 kr för år 3 av 3

I samband med utställningen Gud har 99 namn, som har turnerat över hela landet, har Sensus Studieförbund rekryterat och utbildat guider till de stora världsreligionerna. Efter utbildningen arrangerar guiderna aktiviteter för bland annat skolklasser, företagsgrupper, föreningar samt lärare. För att säkerställa att guidernas arbete och kunskaper kan bli till nytta även framöver, kommer Sensus Studieförbund att bygga upp ett nätverk där guiderna kan mötas, vidareutvecklas och hitta nya vägar för sitt arbete. Arbetet bedrivs bland annat i form av nätverksmöten, utbildningar och utveckling av nya dialogredskap för skol- och gruppbruk. Informationssatsning med nya redskap som t.ex. multireligiös väska genomförs.

Sensus Studieförbund, Älvsjö

Projektet Att främja Islamsk Fredskultur

870 000 kr för år 1 av 3

Det övergripande syftet med detta projekt är att utveckla en fredskultur bland unga muslimer som i sin tur leder till att svenska muslimer bildar egna freds- och antivåldsrörelser. I samarbete med en rad fredsorganisationer och muslimska ungdomsorganisationer, vill Sensus utbilda 100 muslimska cirkelledare och föredragshållare, så kallade fredsagenter, i islamsk fredskultur. Fredsagenterna ska arbeta ute i ungdomsföreningar och organisationer samt vara informatörer ute ibland annat skolor, kommuner, landsting, myndigheter och företag. Fredsagenterna ska ha en god färdighet i att använda kultur som redskap. Den primära målgruppen är i första hand muslimska ungdomar i åldern 14–25 år i hela landet. Den sekundära målgruppen är skolungdomar i allmänhet.

Stadsmissionen i Stockholm

Projektet Unga romer på väg

250 000 kr för år 3 av 3

Stockholms Stadsmission har tillsammans med unga finska romer skapat en mötespunkt i Stockholm. Mötespunkten ska erbjuda ungdomarna fritidsaktiviteter kombinerat med vägledning till yrkesliv och utbildning. Målet med verksamheten, som bedrivs i samverkan med integrationsförvaltningen och socialtjänstförvaltningen i Stockholms stad, är att bryta den onda cirkel av fördomar som romska ungdomar ofta hamnar i. Detta för att ungdomarna inte ska ta avstånd från majoritetssamhället och därmed ytterligare spä på fördomarna.

Studiefremjandet i Norra Storstockholm

Projektet Drömmarnas Bro
600 000 kr för år 1 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Syftet med detta projekt är dels att skapa förutsättningar för ett erfarenhetsutbyte mellan svenska ungdomar och flykting- och invandrarungdomar, dels att öka förståelsen för nyanlända flyktingungdomars levnadsvillkor i Sverige. Genom gruppaktiviteter av olika slag kommer cirka 200 ungdomar, med olika etnisk bakgrund, att mötas och få ökad förståelse för allas likheter och olikheter. Detta ska ske genom att målgruppen för projektet får spela teater, prova på showdans och svensk sällskapsdans, skriva manus och uppföra drama, testa olika former av natur- och fritidskultur samt hålla i berättarcirklar där man t.ex. kan beskriva sin uppväxt i ett annat land. Genom olika föreställningar samt skolbesök med samtal och diskussioner beräknar man att grupperna ska nå ut till ytterligare cirka 3 000 skolelever.

Studieförbundet Vuxenskolan, Södra Mellansverige

Måltiden – en metod för att nå dialog
345 000 kr

Syftet med projektet är att utveckla en metod för det demokratiska samtalet som kan komma att användas i olika sammanhang med målsättning att skapa debatt kring hälso-, demokrati- och integrationsfrågor. Studieförbundet vill satsa på att skapa nya samtalsformer för debatt. Samtalsformerna skall utvecklas till att bli ett naturligt inslag i miljöer där ungdomar vistas dagligen. Mötesplatser i form av måltidssamtal i skolornas matsalar och fritidsgårdar kommer att anordnas. Studenter vid högskolor och universitet kommer att utbildas till samtalsledare. De frågor som främst kommer att lyftas fram är kulturella aspekter på mat, inflytande och demokrati samt integration. Det kommer även att arrangeras föreläsningar och debatter som en del i kunskapsinhämtning om angelägna samhällsfrågor. Föreningen planerar även att anordna måltidsmässa för ungdomar där syftet bl.a. är att sammanföra konsumenter, producenter, myndigheter och organisationer med varandra.

Sveriges Ungdomsråd

Projektet Ungdomstorget
350 000 kr för år 1 av 2

Sveriges Ungdomsråd är en ideell paraplyorganisation för lokala inflytandeforum i Sverige. Projektet Ungdomstorget är ett demokratiutvecklingsprojekt med syfte att gynna lokalt inflytande och stärka ungas engagemang. Medlet för att nå målet är att integrera virtuella diskussionsforum på Internet med fysiska forum i olika kommuner i Sverige. Genom att skapa en överskådlig bild av hur ungdomsinflytandet ser ut i Sverige idag kommer en satsning på att öka engagemanget vara möjlig. Ung-

domstorget är uppdelat i tre delprojekt Ungdomstorget IRL (In Real Life), Ungdomstorget Nät och Ungdomstorget Research. Ungdomstorget IRL innebär skapande av årligen återkommande inspirationsforum för engagerade ungdomar. Ungdomstorget Nät utgör en webbplats för att föra kontinuerlig dialog i ämnen som diskuteras på de verkliga träffarna. Ungdomstorget Research är en sammanställning och inventering av de projekt som ungdomsråden driver för att skapa en erfarenhets- och projektbank som nås via webbsidan.

Teater K

Projektet Identitet - Att känna värde genom att prestera eller genom att vara. Det är frågan!
150 000 kr för år 1 av 2

Projektet syftar till att öka ungdomars självkänsla och självförtroende genom att lära känna sin egen identitet och egenvärde. Teater K vill göra en föreställning för och tillsammans med ungdomar från 15 år och uppåt vilken kommer att ges på skoltid och i samarbete med skolorna. Ungdomarna är med i manusarbetet och deltar även i föreställningen som framförs som Forumteater i dialog med publiken med samtal och övningar. Föreningen kommer också att samarbeta med eleverna på Duvholmskolan för produktionen och man räknar med att nå ca 100 ungdomar vid varje föreställning.

Ungdomsförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) Ungdom

Projektet Följ med till Europa
650 000 kr för år 1 av 2

Projektet riktar sig till homo-, bi- och transsexuella ungdomar runt om i Sverige. Genom projektet ska de erbjudas de teoretiska och praktiska verktyg som förutsätts för ett aktivt påverkansarbete på europeisk nivå. Målen är att hitta metoder och arbetsformer för att öka HBT-ungdomars intresse för och kunskap om EU samt att utbilda HBT-ungdomar i påverkansarbete inom EU och på sätt öka deras möjligheter till att försvara och utöka sina rättigheter. Vidare vill förbundet att EU-relaterade frågor ska bli naturlig en del i RFSL Ungdoms informationsflöde. Ett metodmaterial om påverkan på EU-nivå ur HBT-ungdomars perspektiv kommer att tas fram. Under projektets första år kommer fokus att ligga på utbildning, informationsspridning och kunskapsinsamling. Dessutom kommer det att göras studiebesök hos riksdagens EU-nämnd och i Europaparlamentet.

Ungdomsrådet i Kristianstad

Elevdemokraticoacher i Kristianstads kommun
300 000 kr

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Syftet med projektet är att inspirera ungdomarna till att kunna påverka samhället samt att göra deras skoltid både effektivare och drägligare. Målsättningen är att finna nya vägar för inflytande för skolungdomar i Kristianstad. Det skall uppnås via elevråd och andra elevkonstellationer på respektive skola, t.ex. kamratstödjare, jämställdhetsgrupper och idrottsföreningar. Ett annat mål är att projektet skall bli en del av den kommunala verksamheten. Det väsentliga i projektet är de processer som startar när olika åsikter möts och när olika förutsättningar får ett spelrum. Det kommer att genomföras kontinuerliga möten, workshops, utställningar, föreläsningar, inspirationsdagar m.m. Allt detta kommer att ske utifrån den enskilda skolans förutsättningar och behov.

Handikapp

Folkrörelsernas Medieförening i Västerås (FMiV)

Attention för inflytande, delaktighet och skaparkraft
174 000 kr

Syftet med projektet är att inom Närradions ram ge ungdomar med neuropsykiatriska problem ett instrument för att utveckla och stärka sin tilltro till den egna förmågan och den egna skaparkraften och därigenom på sikt öka deras inflytande och delaktighet i samhället. Målet är att rekrytera och utbilda 8-10 ungdomar med neuropsykiatriska problem såsom ADHD/DAMP i att sända Närradio efter egen förmåga och intresse samt att integrera detta projekt i föreningens löpande verksamhet. De ungdomar som kommer att delta i projektet kommer att genomgå en radioutbildning kallad Enter media full stop. Utbildningen innefattar allt som krävs för att sända radio. Rekrytering av ungdomarna kommer att ske i nära samarbete med Attention i Västerås, samt Attention Riksförbund. Under utbildningen kommer ungdomarna att få lära sig sända radio och programmen kommer att ta upp ämnen som engagerar dem. På detta sätt får deltagarna en möjlighet att själva beskriva sin verklighet och även intervju och komma i kontakt med andra intressanta människor.

FUB:s Stiftelse ala

Projektet Deltagarorienterat FoU-centrum med satellitprojekt
2 120 000 kr för år 1 av 3

Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB) vill utveckla en FoU-verksamhet vars övergripande syfte är att öka förutsättningarna för självbestämmande, kontroll och full delaktighet i vardagen för personer med utvecklingsstörning. Målsättningen är att utveckla en plattform för deltagarorienterad FoU-verksamhet och samtidigt knyta

tre specifika projekt med deltagarfokus till denna plattform. Det handlar om att utveckla former för samarbete mellan personer med lindrig och måttlig utvecklingsstörning och projektarbetare utan utvecklingsstörning. Projektet leds av projektledare, en person utan utvecklingsstörning och en med utvecklingsstörning. Arbetet bygger på ett processinriktat utvecklingsarbete där både projektinnehåll och formerna för verksamheten utvecklas efter hand, dvs. ett ömsesidigt lärande. Projektet förväntas resultera i ett informations- och utbildningsmaterial som såväl personer i sociala nätverk som professionella kan ha som stöd i kontakt och arbete med barn och unga.

Malmö Stad

Äldrevägledare och aktivitetsledare/mentor för döva och dövblinda i Malmö
572 000 kr för år 2 av 3

Bristande möjligheter till kommunikation på teckenspråk är en av anledningarna till att äldre döva och dövblinda sällan tar del av samhällets service. Projektet syftar till att synliggöra behoven hos äldre teckenspråkiga döva och dövblinda genom att aktivt söka upp dem och erbjuda äldreomsorg på lika villkor som för andra. Två äldrevägledare arbetar med den uppsökande verksamheten riktad till döva och dövblinda i alla kommuner i Skåne. De fungerar även som mentorer för de anställda i ett äldreboende för teckenspråkiga döva och dövblinda. En annan uppgift är att skapa goda förutsättningar för samarbete mellan de skånska kommunerna. Eftersom målgruppen är så liten och därmed osynlig är det särskilt viktigt med samarbete för att kunna ge en bra service.

Riksförbundet Attention

Vuxenprojektet
1 532 000 kr för år 1 av 3

Riksförbundet Attention är en rikstäckande handikapporganisation som arbetar för att förbättra villkoren för barn, ungdomar och vuxna med neuropsykiatriska funktionshinder (npf). En av förbundets viktigaste uppgifter är att sprida kunskap för att råda bot på de missförstånd och den brist på tolerans som finns när det gäller personer med neuropsykiatriska funktionshinder. En av de myter som förbundet slåss emot är att dessa funktionshinder är barnsjukdomar som växer bort med tiden. Numera är det enligt förbundet väl dokumenterat att symptomen hos de flesta kvarstår även i vuxen ålder. Projektets mål är att utveckla en modell där vuxna med npf med anpassat stöd får ett ökat inflytande och delaktighet både i riksföreningens och föreningarnas interna och externa verksamheter och gentemot samhället. Vidare ska man utreda vilka behov av anpassningar som vuxna personer med npf har när det gäller handlingar, kallelser, lokaler, behov av förberedelsestid m.m. Man ska utveckla forum där vuxna medlemmar med funktionshinder kan möta andra i samma situation, utbyta erfarenheter och stödja varandra som individer och

grupp. I nära samarbete med den berörda gruppen ska man ta fram informationsmaterial som syftar till att öka den ömsesidiga förståelsen mellan de olika medlemsgrupperna och som kan ge redskap för att öka omgivningens förståelse.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB)

Projektet Inget vanligt jubileum
300 000 kr

Rikssektionen Klippan är FUB:s sektion för medlemmar med utvecklingsstörning. Klippan arbetar för att utvecklingsstörda ska känna till sina rättigheter och få det bättre. De som sitter i Klippans styrelse arbetar bland annat med att informera om Klippans verksamhet, och om hur man startar sektioner för personer med utvecklingsstörning. Rikssektionen Klippan vill nu genom ett projekt lyfta fram frågor som rör inflytande, bemötande och delaktighet. Man vill under två dagar samla politiker, personal, personer med utvecklingsstörning och andra FUB-medlemmar för att på olika sätt visa att inflytande och delaktighet i samhället är bra. En dag vill man använda till konferens med föreläsningar och seminarier. De teman man planerar är Jag är vuxen och myndig samt Medborgarskap och demokrati. Man ska översätta dokumentationen av föreläsningarna till lättläst svenska. Under övriga delen av projektåret ska Rikssektionen Klippan i olika sammanhang föra ut resultatet av dagarna och visa vad som är tillgänglighet för personer med utvecklingsstörning.

Drogförebyggande

Barn

IÖGT-NTO Juniorförbund, Dalarna

Projektet Junis i skolan
390 000 kr för år 1 av 2

Dalarnas distrikt av IÖGT-NTO:s Juniorförbund vill tillsammans med föräldrarna till barn på låg- och mellanstadiet vara med och påverka barnens attityder och värderingar i syfte att bl.a. skjuta upp deras alkoholdebut. För den ålderskategorin är urvalet av förebyggande material begränsat eftersom de flesta material riktar sig till högstadie- och gymnasieungdomar. Det effektivaste förebyggande arbete riktar sker enligt flera undersökningar – i en kombination av skola, föreningsliv, fritid och föräldrar. Projektet riktar sig till låg- och mellanstadiet samt deras föräldrar. Verksamheten ska omfatta fyra geografiska områden i Dalarna: Ludvika och västra Dalarna, Hedemora/Avesta, Borlänge/Falun samt Siljansområdet. Varje geografiskt område kommer att ha en projektanställd som jobbar med verksamheten. Man ska nå 50 skolor med ca 6000 barn och anordna 20 föräldrakringor. I projektet tar man också upp frågor med de äldre barnen (sjätteklassare) som rör sniffning av butangas m.m. Under

projektets gång kommer statistiska undersökningar av deltagande elever att göras.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Ungdom

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Växjö

UFO-projektet
300 000 kr för år 3 av 3

Projektets syfte är att skapa opinion mot droger och kriminalitet bland ungdomar. Målet är att genom ungdomars kreativitet, skapa mötesplatser där man diskuterar samhällsfrågor som till exempel arbete och fritid, droger, konst eller vandalism, politik – vad är det? Dessa frågor ska genomsyra all verksamhet där ungdomar erbjuds att få utlopp för sitt behov att skapa i bland annat graffitikonst, musik och teater. Projektet vänder sig främst till ungdomar upp till 25 år i Södra Småland och målet är dels att skapa debatt och opinion mot droger men även att öka förståelsen för ungdomars inställning och livsstil.

Studieförbundet Vuxenskolan, Forshaga

Projektet Steg för Steg
131 000 kr

Detta projekt syftar till att minska alkohol- och droganvändning bland skolungdomar i Värmland. Studieförbundet Vuxenskolan vill tillsammans med kommunerna i Värmland, Värmlands Ansvar och STAD-projektet genomföra ett amerikanskt alkohol- och drogförebyggande program, Steg för Steg, som involverar skola – elever – föräldrar. I programmet används en kombination av ANT-pedagogik för elever och ett utbildningsprogram för föräldrarna. Alla ungdomar i årskurs 6 och deras föräldrar i Värmland ska få möjlighet att genomgå detta program. I första hand kommer fyra kommuner att ingå i projektet och målet är att genom att utnyttja den regionala samordningen i länet sprida verksamheten vidare till samtliga kommuner i Värmland.

Ungdomens Nykterhetsförbund (UNF)

Projektet Drogpolitisk mediekritik
600 000 kr för år 3 av 3

Ungdomarnas Nykterhetsförbund, UNF har skapat en hemsida www.sanningochkonsekvens.se som dels syftar till att få ungdomar att vara mer kritiska till olika drogpositiva budskap som sprids i medierna, dels att få journalister att fundera över de budskap som förmedlas om alkohol och andra droger. Genom att granska medierna i fråga om vilken bild av droger och drogpolitik som sprids vill UNF skapa en debatt om vem som skall bestämma över vad som är tufft och coolt bland ungdom-

mar. Hemsidan innehåller förutom den kontinuerliga mediegranskningen bland annat en faktabank och ett debattforum.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Verdandi

Projektet ”Du duger” – social trygghet och alkohol- och drogprevention bland unga
600 000 kr för år 3 av 3

Detta projekt syftar till att dels utveckla fungerande drogförebyggande metoder för ungdomar på högstadienivå, dels att erbjuda ungdomar ett forum för aktivitet, inflytande, trygghet och gemenskap. Genom att erbjuda högstadieungdomar i ett antal kommuner runt om i landet, temaläger och arbeta för att förstärka de sociala nätverken i ungdomarnas närmiljö bl.a. genom samverkan mellan skola och föreningsliv, vill man erbjuda olika former av uppföljande gruppverksamheter och utveckling av kamratstödjande insatser. Det genomgående temat är att ungdomarna själva ska bestämma innehållet och att det är de ungas sociala situation som står i fokus.

Familjestöd

Barn

Förbundet Blödarsjuka i Sverige (FBIS)

Projektet Nätverksbyggande bland familjer med blödarsjuka barn och barn med ITP
800 000 kr för år 1 av 3

Syftet med projektet är att skapa nya nätverk och förstärka befintliga nätverk bland barn och föräldrar. Förbundet vill skapa ett nytt kontaktpersonsystem bland familjerna samt ta fram nytt informationsmaterial. Förbundet vill underlätta vardagen för familjer med blödarsjuka barn och barn med ITP (sjukdom som liknar blödarsjuka). Förbundet ska ordna nätverksträffar för familjer, sammanställa en handbok, ordna utbildningstillfällen för biståndsbedömare i kommun, landsting och försäkringskassa, skapa ett chatforum för barnen och deras syskon på förbundets hemsida, uppmärksamma bärarproblematik och familjebildningsfrågor samt ta fram nytt informationsmaterial.

Föreningen Attention i Kalmar

Familjeforum – en arena av vardagsnära nätverk för barn, ungdomar och familjer med neuropsykiatrisk problematik
1 410 000 kr för år 1 av 3

Under åren 2005 – 2008 genomför Kalmar kommun, Landstinget i Kalmar län och Kalmarsunds Gymnasieförbund en gemensam utbildning

för att höja kompetensen och förståelsen för neuropsykiatriska funktionshinder. Projektet FamiljeForum ska bl.a. vara ett stödcentrum som möjliggör och underlättar samverkansmöjligheterna mellan kommunens förvaltningar, landstinget och de berörda familjerna, ge personligt brukarstöd, utveckla och pröva verksamheter där brukarorganisationerna tillsammans med berörda myndigheter bidrar till att göra samhället mer tillgängligt samt delta i kompetensutvecklingen som genomförs av Kalmar kommun m.fl. Två specialpedagoger ska vara projektledare och för att underlätta den samordnade planeringen kommer man att samarbeta med Högskolan i Kalmar, informatik och pedagogik. Där har en prototyp för ett webbaserat informationssystem tagits fram som förväntas kunna underlätta den samordnade planeringen för funktionshindrade barn, ungdomar och vuxna. När det gäller dokumentation är det viktigt att barn och ungdomar själva ska kunna berätta och få svara på frågor.

Föreningen Bryggan i Norrköping

Projektet Gråfäll

1 360 000 kr för år 1 av 3

Föreningen arbetar med syfte att ge stöd till barn och ungdomar vars föräldrar varit föremål för kriminalvård och i samband frigivning. Projektet syftar till att utveckla arbetet, på anstalten Kolmården, med studiecirkelring föräldraskap och pappagrupper. Utbildningen kan hjälpa många att komma igång med kontakten med sina barn och även fördjupa den. Målet med projektet är att finna metoder för att, i samarbete med kriminalvården i Norrköping, utarbeta former som ger trygghet för barn i aktuella familjer och stärker den intagnes familjegemenskap. Målet är vidare att mildra och motverka konsekvenserna av föräldrars missbruk och kriminalitet samt att medverka till att skapa skyddsnät för målgruppen. Genom att vara tydlig om gränser för ett drogfritt liv utan kriminalitet och visa barnen och deras föräldrar respekt kan självkänslan växa och självständighet utvecklas.

Haninge kommun

Projektet Barn med funktionshinder i en flerkulturell kontext

474 000 kr för år 2 av 3

I samarbete med Turkiska Riksförbundet och Habiliteringscenter i Haninge genomförs ett projekt med syfte att utveckla bemötandet av familjer med funktionshindrade barn av turkiskt ursprung. Informationsträffar för föräldrar kommer att anordnas, föräldragrupper ska bildas, Skolverkets material kring funktionshindrade barn ska översättas och ett aktivt arbete mot modersmåslärarna inom kommunen ska inledas. Modersmåslärarna ses som viktiga resurspersoner för att verksamheten ska kunna fortsätta efter projektiden. Det första året har man skapat ett nätverk av kontakter med människor i verksamheter som kommer i kontakt med familjer med turkiskt ursprung som har barn med olika funktionshinder. I kontakter med familjerna har man konstaterat att föräld-

rarna ofta upplever det som besvärligt i mötet med svenska myndigheter. Under år två ska projektet utveckla arbetet med modersmåslärarna som har kontinuerlig kontakt med föräldrar och skola. Seminarier och föreläsningar ska riktas mot modersmåslärarna som i sin tur ska kunna vägleda och stödja familjerna som ingår i målgruppen. Särskilda insatser ska även riktas direkt till familjerna och samarbetet med Turkiska Riksförbundet ska förstärkas under år två.

Internationella Skolan i Nacka

Projektet Utveckling av kommunikationen mellan skolor och målsmän till barn i Fisksätra genom samverkan
400 000 kr för år 2 av 3

Fisksätra är mångkulturellt med ca 58 nationaliteter och ca 65 språkgrupper. Föräldraföreningen har konstaterat att skolans krav och möjligheter är otydliga för många familjer med utländsk bakgrund. Bland annat av det skälet kan många elever hamna på det individuella programmet och även göra orealistiska gymnasieval. Projektets mål är att stärka föräldrar för att bli tryggare i sin föräldraroll och i kommunikationen med förskolor/skolor. Modersmåslärare har genom projektet fått gå en utbildning i hur man leder föräldrautbildningar och de har sedan tillsammans med projektledarna hållit i studiecirkelarna med temat Barnen i våra hjärtan. I projektet har en studieverkstad (studiestöd) hållits öppen fem eftermiddagar i veckan för elever i årskurs 4–9. En fadderverksamhet har inletts där svenska fadderfamiljer har anmält intresse och denna verksamhet kommer att utvecklas under år två. Under år två kommer projektet fortsätta att utveckla arbetet med studiecirkelarna och arbetet med att få modersmåslärarna mer aktiva som brobyggare mellan skolan och föräldrarna. Även studieverkstaden ska fortsätta och under år två ska man inleda ett samarbete med Svenska Kyrkan och imamen på orten samt de lokala invandrarföreningarna.

Rekryteringsgruppen Aktiv rehabilitering

Projektet Uppsökande verksamhet för föräldrar till barn inom vår målgrupp
230 000 kr för år 1 av 2

Rekryteringsgruppen Aktiv Rehabilitering är en ideell förening som sedan 1976 arbetar med rehabilitering av främst ryggmärgsskadade personer. När ett barn får en så allvarlig skada att det t.ex. blir rullstolsburet ställs också stora krav på föräldrarna. Förutom att föräldrarna själva måste kunna hantera sin chock och de frågor som uppkommer i samband med skadan ställs det också krav på föräldrarna i umgänget med skola, sjukvård, myndigheter m.fl. Det har visat sig att många upplever detta som ett stort problem och föreningen vill därför komplettera sin verksamhet med uppsökande aktiviteter där föräldrarna medverkar.

Projektet Vuxna emellan
1 054 000 kr för år 3 av 3

BRIS region Syd vill genom att samverka med sfi-undervisningen (svenska för invandrare) i Malmö skapa och erbjuda en fungerande form av samtalsgrupper för föräldrar med utländsk härkomst. Syftet är att ge dessa föräldrar en demokratisk möjlighet att kunna samtala om det som känns viktigt och få de verktyg som behövs för att stärkas i sin föräldroll. Projektet har tillsammans med föräldrarna arbetat fram underlag för sketcher som spelats in och används som ett samtalsredskap i dialogen. I projektet finns en arbetsgrupp med människor från olika kulturer som samordnas av en projektledare från BRIS Syd. Man skriver en erfarenhetsbok. Materialet är tänkt att kunna användas som hjälp för andra efter projekttidens slut. Parallellt har arbetet med ett tankehäfte påbörjats. Ur alla möten som varit med de ca 1400 vuxna i Malmö som läser svenska för invandrare har ett gediget material funnits att använda. Tre olika berättelser har dramatiserats som bygger på ett övergripande tema – språk, heder och jämställdhet. En diskussion har inletts med Malmö stad angående att delta i projektets sista år för att få en grund för ett fortsatt arbete när projektet är slut. En konferens anordnas för att sprida information om projektet.

Riksorganisationen mot sexuella övergrepp (HOPP)

Projekt om Stödgrupper för föräldrar som har barn/tonåringar utsatta för sexuella övergrepp
235 000 kr för år 2 av 3

Riksorganisationen mot sexuella övergrepp, HOPP syftar till att på ett övergripande sätt och med helhetsperspektiv arbeta för att förebygga sexuella övergrepp samt förbättra arbetet med och behandling av skadeverkningar av sexuella övergrepp. Detta projekt avser att utveckla stödgrupper för föräldrar som har barn/tonåringar som har blivit utsatta för sexuella övergrepp. Stödgruppsverksamheten i Stockholmsområdet är nu igång och organisationen har möten inplanerade varannan vecka. Dessutom hålls en föreläsning i månaden där föreläsare från områden som till exempel polis, jurister och socialtjänst bjuds in. Organisationen kommer att pröva olika former av stödgrupper för att se till föräldrarnas behov. Ambitionen är att utbilda personer på lokala avdelningar i hur man leder stödgrupper. Totalt finns det åtta lokala avdelningar i landet idag och tre till är på väg att startas upp.

Röda Korset Region Syd

Projektet Växthuset Mosippan
446 000 kr för år 1 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Idag bor det ca 130 barn i baracker på Mosippan, en före detta flyktingförläggning utanför Malmö. Deras familjer har svåra sociala problem som t.ex. kriminalitet och missbruk. Samtliga 40 familjer är bostadslösa. Det är kommunens yttersta ansvar att ordna boende för dessa familjer, därav hyrs Mosippan. Familjernas försörjning sker genom socialförsäkringssystemet, introduktionsersättning och socialbidrag. Det finns inga aktiviteter för barnen på området och med föräldrar som har svåra problem leder detta till en enorm understimulering hos barnen. Projektet Växthuset Mosippan ska starta en barnverksamhet som syftar till att skapa tillit till vuxenvärlden, minska kriminalitet, minska främlingsfientlighet och fördomar samt utveckla barn och ungdomar till mer trygga och självständiga individer. Målgruppen är i första hand barn i åldrarna 5–15 år och barnen kommer att delas in i mindre grupper och delta i åldersadekvata aktiviteter.

Studieförbundet Vuxenskolan, Göteborg

Projektet Family Learning
910 000 kr för år 2 av 3

Studieförbundet Vuxenskolan ska i samarbete med Backa stadsdelsförvaltning i Göteborg bygga upp ett center för Family Learning i Backa. I England och andra länder i Europa – ännu inte i Sverige – talar man idag om Family Learning, vilket är ett begrepp och en metod som syftar till att stimulera integrering och utveckling av det livslånga lärandet bland grupper som normalt inte efterfrågar eller deltar i detta. Metoden går ut på att barn och vuxna tar del av varandras lärande. I många fall är det barnet som är läraren, som visar på hur man lär och som skapar lust för den vuxne att ta tag i sin egen inläring och att komma tillbaka till det livslånga lärandet. Under år två kommer projektledningen att fortsätta utveckla metoder, nätverk och pedagogiska resurser kring konceptet Family Learning. Målet är även att intensifiera uppsökande och marknadsföring så att ännu fler barn och vuxna kan ta del av verksamheten. Några av inriktningsmålen under de två kommande åren är att bredda utbudet av aktiviteter, att intensifiera samarbetet med skolorna, att utbilda personal för de behov som växer fram inom projektet, att fortsätta undersöka hur Family Learning ska finansieras efter det att projekttiden gått ut.

Svenska Downföreningen

Informationsspridning Downs syndrom
650 000 kr för år 1 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Att föda ett barn med Downs syndrom (DS) är oftast förknippat med någon form av kris. Att omhändertagandet vid förlossningen och tiden därefter är bra och stödjande är mycket viktigt för den nyblivna familjens välmående. Kunskaperna hos den personal som ansvarar för vården av familjen är av stor betydelse. Den primära målgruppen för detta projekt är förlossningspersonal och BB-personal. Den sekundära målgruppen är läkare, studenter och personal på mödravård. Målet är att informera berörd personal gällande bemötandet och omhändertagandet av den nyblivna familjen för att på så sätt underlätta för dem i deras arbete i en känslomässigt svår situation. I projektet ska man besöka landets ca 50 förlossningskliniker och anordna föreläsningar och diskussionsgrupper och vända sig till vårdpersonal och föräldrar. Idag saknas återkoppling mellan föräldrar och personal efter familjen har lämnat sjukhuset. Ny förlossningspersonal och behovet av tidsenlig kunskap kräver återkommande möten. Ambitionen är att sprida kunskaperna vidare till barnmorskeutbildningar och mödravård.

Ungdom

Stiftelsen Kvinnoforum/Xist

Projektet Mina föräldrar
1 445 000 kr för år 3 av 3

Projektet är ett samarbetsprojekt mellan Stiftelsen Kvinnoforum/Xist och Föreningen Vi Pappor. Det syftar till att utveckla en modell för att stärka unga föräldrar i åldern 15–19 år i föräldrarollen, samt att bygga upp ett fortsatt användande av modellen i hela landet. Målet är att barn till unga föräldrar ska få tillgång till båda sina föräldrar, få bättre uppväxtvillkor och minska risken för att barnen hamnar i psykosociala missförhållanden. Den stödmodell som utvecklas ska spridas till samtliga aktörer som kommer i kontakt med målgruppen. Utgångspunkterna i metodutvecklingsarbetet kommer att utföras utifrån tre perspektiv; barn, gender och empowerment, där målgruppen stärks utifrån sina egna förmågor och möjligheter.

Handikapp

Afasiförbundet i Sverige (AFASI)

Projektet Stöd till närstående till personer med afasi och stroke
890 000 kr

Afasiförbundet och Strokeförbundet ska tillsammans utveckla modeller som kan stödja anhöriga till personer med afasi och stroke så att livsvill-

koren förbättras för både drabbade och närstående. Förändringarna för de berörda kan bli stora, plötsliga och omtumlande. Förbunden vill gå ut med en enkät till ett slumpmässigt urval av förbundens närståendemedlemmar i olika åldrar, inkl. barn och helst lika många kvinnor som män, med frågor som belyser anhörigas situation, behov och nuvarande stödformer. Det insamlade materialet ska analyseras i olika arbetsgrupper och utifrån resultatet ska man pröva olika modeller för stöd. Vissa modeller kan vara gemensamma för förbundens medlemmar, andra funktionshinderspecifika. I projektet ingår också att se hur det offentliga stödet kan utvecklas och kompletteras av föreningarnas medverkan.

Demensföreningen i Göteborg

Projektet Klubb Vega
1 070 000 kr

Projektets målsättning är att erbjuda yngre demenssjuka samt deras anhöriga ett väl anpassat stöd under det tidiga-medelsvåra sjukdomsskedet. Genom klubb Vega vill föreningen bidra till att stärka yngre demenssjuka samt skapa en meningsfull tillvaro under den tid de bor kvar i hemmet. Genom olika insatser hoppas föreningen också kunna stärka anhöriga. Man kommer bl.a. att ha samtalsgrupper för demenssjuka, för anhöriga, för barn till yngre demenssjuka och anhörigutbildning.

Föreningen Furuboda

Det andra samtalet - samspel på lika villkor
3 250 000 kr för år 1 av 3

För föräldrar till barn med omfattande funktionshinder är det vanligt att huvudfokus de första åren ligger på barnets fysiska utveckling. Den kognitiva och språkliga utvecklingen blir inte alltid lika uppmärksam. Familjen blir omgiven av hälso- och sjukvårdspersonal som ger råd om näring, omsorg och träning. Barn med kommunikationssvårigheter behöver alternativ och kompletterande kommunikation. Interaktiva och digitala medias unika egenskaper kan bidra till att understödja ett samspel och motivera till agerande efter de egna förutsättningarna. Genom att skapa kommunikativa mötesplatser som inte bygger på det talade språket vill man möjliggöra samspel på lika villkor där barn med omfattande funktionshinder kan möta och umgås med sin familj samt andra närstående. Det långsiktiga målet är att utveckla interaktiva kommunikationsmedia som kan användas i hemmen av familjerna.

Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB)

Projektet Föräldrar kan
720 000 kr

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Det finns stort behov av utvecklingsarbete och föreningen kommer i detta projekt att prioritera två områden. FSDB får medel för att starta en verksamhet som ger stöd till familjer med dövblinda barn. Hösten 2004 genomförde Föräldrarådet inom FSDB ett seminarium för att diskutera hur en kontaktföräldraverksamhet skulle kunna se ut, hur kontaktpersoner kan arbeta och vilken utbildning de behöver. Föräldrarna ska i första hand vara föräldrar, men som kontaktperson behöver man viss kunskap om de vanligaste syndrom som finns inom dövblindområdet, man behöver kunskap om samhällets organisation och olika stödsystem. För att starta upp ett kontaktpersonarbete behövs en samordnare som organiserar en första utbildning. Man planerar att samla föräldrar som tillsammans med en processledare vaskar fram vilket stöd man behöver för att ha ett liv med möjlighet till aktivitet och delaktighet när man har en dövblind familjemedlem. Föreningen kommer att framställa ett skriftligt material under ett antal teman. En konferens anordnas med deltagande från kommuner, landsting, politiker, tjänstemän och statliga myndigheter.

Halmstads kommun

Projektet Mötesplats - Bojen
800 000 kr för år 1 av 3

I nära samverkan mellan handikapporganisationerna och kommunen har ett handikappolitiskt program utarbetats med en långsiktig strategi vars mål är att alla medborgare ska kunna delta i samhällets gemenskap. I projektet Mötesplats – Bojen vill kommunen och organisationerna utveckla fler samverkansformer, i första hand för barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder. Kommunen och organisationerna bygger upp en mötesplats som kan ge trygghet men också blir en språngbräda ut i samhället. I projektet ska man ha tillgänglighet till handikapporganisationerna med olika aktiviteter, föräldraaktiviteter, erbjuda gruppsamtal till ungdomarna, samtalsgrupper för föräldrar, gruppsamtal för syskon, bistå med psykologisk kunskap till verksamheten, anordna avlastningsläger och avlastningskvällar, prova på föreningsverksamheter inom andra lokala föreningar, samarbeta med studieförbund, ha social träning samt IT-arbete med webbplats för projektet. Handikapporganisationerna kommer att ingå i projektgruppen men kommer också att beredas möjlighet att påverka den utredningsgrupp som ska finna former för hur projektet kan överföras i ordinarie verksamhet efter projekttidens slut. Projektet kommer att göra en bred satsning på förebyggande verksamhet bland ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder. Dessa ungdomar ska få ett kvalificerat stöd präglad av öppenhet och inte i form av traditionell myndighetsutövning. Tanken är att de ska kunna nås i unga åldrar. Genom att samordna resurser från olika håll kan kunskap och forskning inom området bättre tas tillvara.

Regionförbundet i Uppsala län

FIB-projektet i Uppsala län
2 075 000 kr för år 1 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Projektet syftar till att utveckla stödet till familjer där minst en av föräldrarna har en utvecklingsstörning/intellektuell begränsning. Det är ett samarbetsprojekt mellan Regionförbundet i Uppsala, som är ett samverkansorgan för kommunerna och landstinget i Uppsala, samt Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna som ingår i det regionala samarbetet kring målgruppen. Kunskaper och metoder kring den specifika målgruppen kommer att utvecklas i nära samverkan mellan kommuner, landstinget, brukarorganisation och representanter för forskning, vilket är unikt. Inom ramen för projektet kommer två modeller att utvecklas. För att få en regional spridning kommer den ena delen av projektet att placeras i Uppsala och den andra i Tierp. Länsövergripande planeras en inventering av behov hos både barn och föräldrar i hela Uppsala län eftersom det saknas kunskap om hur många familjer som tillhör målgruppen och vilka behov av stöd dessa familjer har. Ambitionen är att organisera kompetensutveckling gemensamt för hela länet.

Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare (RFS)

Projekt för att utveckla det frivilliga samhällsarbetet inom socialtjänsten, tilläggsanslag
375 000 kr för år 3 av 3

Syftet med projektet är att utveckla samarbetsmodeller mellan socialtjänsten och de frivilliga samhällsarbetare som har uppdrag inom socialtjänsten och att samla erfarenheter och kunskaper som kan utveckla nya metoder i arbetet. Det finns ett stort behov av kunskaps- och metodutveckling inom området för att dels kunna tillgodose behovet av samarbete mellan socialtjänsten och kontaktpersonerna/organisationen och dels ytterligare höja kompetensen hos kontaktpersonerna. Under de två första åren har man sammanställt ett utbildningsmaterial och utbildat kursledare samt utvecklat samarbetet med kommuner och kommundelar genom besök och genom konferenser riktade till personal inom socialtjänsten. Det har också med också syftat till att ge möjligheter för socialtjänsten att få kontakt med lokala RFS-föreningar.

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU)

Projektet Föräldrar ni kan
1 260 000 kr för år 1 av 3

Förbundet vill med detta projekt ge familjer som har barn med neuropsykiatriska funktionshinder, föräldrar/syskon förbättrade möjligheter att vara bra föräldrar/syskon. Målet är att hitta enkla och ändå metodinriktade former för ett fungerande familjenätverk, så att familjerna får ökade kunskaper i sitt föräldraskap och syskonskap utifrån sina egna förutsätt-

ningar. RBU arbetar med sju stycken diagnosutskott varav ADHD/Damp är ett. En uppgift är att nå familjer med invandrarbakgrund. I projektet tänker man genomföra utbildningar för befintliga kontaktombud, starta ett föräldranätverk samt ge information till försäkringskassa, habilitering, barn- och ungdomspsykiatri, specialpedagoger, socialtjänst, handikappomsorg, vårdcentraler, barnavårdcentraler m.fl. Projektet är tänkt att genomföras i fyra län i landet; Jämtland, Stockholm, västra Götaland och Skåne.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Svenska Föreningen för Psykisk Hälsa (sfph)

Phir - psykisk hälsa informationsregister
1 200 000 kr för år 2 av 3

Syftet med projektet är att göra det lättare för människor med psykiska problem att hitta den hjälp och det stöd de behöver. Projektets metod är att tillhandahålla en reklamfri, oberoende och kvalitetsgranskad internet-sajt, www.phir.se, med information om olika vägar till psykologisk hjälp och annat stöd samt närliggande information. Det finns även möjlighet att få rådgivning om psykiska problem och mental hälsa. Information finns om kommuners och landstings stöd samt om handikapporganisationers och andra föreningars verksamhet inom området. Problemet med den mängd information som redan finns på Internet är främst att den inte är samlad och kvalitetsgranskad. Första projektåret testades idén i området Stockholms läns landsting. Under de två återstående åren planeras att verksamheten ska spridas över hela landet och anpassas till lokala förhållanden.

Fritid/idrott

Barn

Bergendahlska Idrottsföreningen

Projektet Nätverk barn och ungdomar i Araby/Dalbo
300 000 kr för år 2 av 2

Det övergripande syftet med projektet är att stärka samarbetet mellan idrotts- och kulturföreningar, friluftsförbundet och bostadsföretag och bygga nätverk så att mobbning och skadegörelsen i området försvinner. Projektets målgrupp är barn mellan 7 och 13 år, boende i området. Även föreningsledare, föräldrar och medlemmar som är knutna till någon av samarbetsföreningarna eller hyresgäster i området är målgrupp för projektet. Tillsammans med representanter för målgrupperna ska man planera vilka olika verksamheter som ska drivas i området. Idrottsföreningen vill också stärka dialogen mellan de medverkande föreningarna och organisationerna i Arabyområdet. Idrottsrörelsens roll få barn och ungdomar att röra på sig, vara delaktiga och känna grupptillhörighet skall vara en röd tråd i projektet. Även diskussioner om etik och moral samt hur man är en bra kompis ryms inom projektet. I projektet kommer bar-

nen också att få information om hur man värnar om vår miljö, den svenska allemansrätten etc. Växjö universitet kommer att följa och utvärdera projektet. Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

KFUM Basket, Botkyrka

Projektet Fittjamodellen
75 000 kr för år 1 av 2

Föreningen vill tillsammans med skolorna i Fittja, Alby, Norsborg, Hallunda och Tumba nå flickor och pojkar i åldrarna 6–16 år för att införa ett nytt träningskoncept och starta en minibasketliga. Den verksamhet föreningen vill genomföra kommer att vara öppen och kostnadsfri för att locka så många ungdomar som möjligt att vilja prova på. Ungdomarna ska även ha möjlighet att mer fritt än i dag starta egna lag tillsammans med sina kompisar utan krångliga och knepiga formella regler. Idén går ut på att man spelar 3 mot 3 istället för normalt 5 mot 5. Genom att minska antalet deltagande i respektive lag hoppas man få en större delaktighet och intensitet i spelet. Föreningen vill även pröva olika långa tävlings- och turneringsperioder samt hitta system med olika divisioner med A- och B- slutspel som gör att lag med liknande färdigheter hamnar i samma serie. Allt för att öka dramatiken och spänningen i spelet! Träningspassen kommer att variera i svårighetsgrad och spelarna kan därför själva välja om de behöver finjustera skott- och bolltekniken eller träna upp sin fysik.

Limhamns Idrottsförening

Projektet Alla tjejer kan spela fotboll
78 000 kr för år 1 av 3

Limhamns Idrottsförening ska tillsammans med Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna i Malmö, Barnhabiliteringen Skåne m.fl. enbart satsa på tjejer i projektet. Anledningen är att föreningen under några år har byggt upp en verksamhet med och för tjejer och för att kunna bibehålla intresset hos dem vill föreningen förutom att erbjuda dem möjligheten att utbildas till tränare och domare även uppmuntra dem till möjligheten att engagera sig som ledare/fadder för en ny grupp flickor i föreningen nämligen flickor i åldern 7–20 år med DAMP/ADHD.

Westra Sveriges Basketdistriktsförbund

Projektet Idrott - Skola - Samhälle
250 000 kr för år 2 av 2

Idrotts- och föreningsförvaltningen i Göteborg har presenterat statistik över fyra stadsdelar i Göteborg, (Angered, Gunnared, Bergsjön och Lärjedalen) där gängbildning med kriminalitet och våld bland barn och

ungdomar ökar samtidigt som antalet föreningsaktiva barn och ungdomar i ovan nämnda områden minskar. I första hand kommer projektet att inrikta sig mot stadsdelen Bergsjön. Genom projektet vill föreningen med skolan som samlingspunkt och med idrotten som verktyg ge barn i mellanstadiet ett alternativ som kan hålla dem borta från de kriminella gängerna. Samtidigt ser föreningen att ett stort problem för många av de redan etablerade föreningarna är att för få vuxna vill vara ledare. Framför allt gäller det vuxna med invandrabakgrund. För att försöka hitta en lösning på det problemet vill föreningen på olika sätt nå barnens föräldrar och genom samtal med och utbildning av föräldrar och andra vuxna i barnens närhet göra dem till ledare för föreningar som har verksamheter i skolans lokaler. I projektet kommer föreningen att samarbeta med bl.a. närpolisen och räddningstjänsten. Även K.R.I.S. (Kriminellas Revansch I Samhället) samt Hassela Kamratstöd medverkar i projektet för att delge föräldrarna sina erfarenheter och berätta hur man som förälder tidigt kan lära sig se signaler hos sina barn/ungdomarna om de är på väg åt fel håll.

Ungdom

Hammarby Fotbollsförening

Projektet Träna på dagtid - en möjlighet att kombinera elitsatsning i idrott med gymnasiestudier
300 000 kr för år 1 av 2

Många undersökningar pekar på vikten av regelbunden fysisk aktivitet inklusive elitidrott som en viktig faktor för att motverka uppkomst av ohälsa. Men det finns också en baksida av alltför hårt tränande som visar att en för intensiv idrottsträning kan leda till ätstörningar, belastningsskador etc. Fotbollsföreningen genomförde nyligen en anonym enkätundersökning inom klubbens juniortrupp (24 spelare) där många av spelarna är mycket framgångsrika inom sin åldersgrupp. Enkätsvaren visade att flera av spelarna hade sömnproblem som var relaterade till fotbolls-träningen, 30 % ansåg att de inte hann äta på grund av tidsbrist innan träning och 60 % av spelarna hinner inte med läsläsning och gymnasie-studier i tillräcklig omfattning. Fyra spelare har dessutom hoppat av gymnasiet för att på heltid ägna sig åt fotbollen. Klubben har även studerat sin elitverksamhet och funnit att av spelarna i deras professionella A-trupp saknar 16 av 22 spelare gymnasieexamen. Eftersom inte alla kan finna sin försörjning inom sin idrott på elitnivå är det viktigt att denna grupp får möjligheter att fullfölja sin skolgång på ett sätt som passar dem och deras förutsättningar. Målgruppen för projektet är pojkar och flickor i åldern 16–19 år som under gymnasietiden ska erbjudas möjligheter att få satsa på fotboll under dagtid kombinerat med ordinarie gymnasie-studier. Utbildningen kommer att anpassas utifrån de olika individuella behoven.

Jägareförbundet Ljusdal-Ramsjö jaktvårdskrets

Projektet Ung i naturen
55 000 kr

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Ljusdal-Ramsjö jaktvårdskrets är en underförening till Svenska Jägareförbundet. Ljusdal-Ramsjö jaktvårdskrets har bedrivit ungdomsverksamhet sedan år 2000. För att öka naturintresset hos ungdomar generellt, men i första hand lokalt, vill föreningen nu via projektet lägga grunden till en ny arbetsmetod för och med ungdomar. Metoden går ut på att jaktvårdskretsen i samarbete med bland annat Ljusdals kommun, Länsstyrelsen Gävleborg, Svenska Jägareförbundet, Naturskyddsföreningen och Studiefrämjandet tillsammans med elever och lärare på grundskolorna i Ljusdal-Ramsjö dels hittar former för lärarna så att de i den dagliga verksamheten på olika sätt kan väva in naturkunskap i sina ämnen och dels tillsammans med de lokala företagen erbjuda prova-på aktiviteter, naturmässdagar etc. Metoden ska sedan spridas till hela Sverige, men i första hand till glesbygdsområdena Ljusdal, Hälsingland och Norrlands inland.

Kulturföreningen SweSom

Projektet Läs och lär
33 000 kr

Kulturföreningen SweSom vill genomföra ett projekt som syftar till att skapa läslust och studiemotivation för somaliska barn och ungdomar som bor i Biskopsgården. Det finns idag drygt 200 somaliska barn och ungdomar (5–24 år) i stadsdelen varav en del kommit till Sverige utan sina föräldrar. Dessa barn befinner sig i en utsatt situation och föreningen anser att språklig kommunikationsförmåga är en förutsättning för dem att kunna delta i det svenska samhället. Föreningen får låna lokaler av Sjumilaskolan för att bedriva läskvällar två gånger i veckan för de barn och ungdomar som fortfarande går i skolan. Dessutom vill föreningen besöka olika museer, bibliotek och andra kulturella institutioner samt bjuda in äldre somalier som läser högt för barnen. Det kommer även att anordnas dikt- och uppsatstävlingar varje kvartal med prisutdelning där även föräldrar eller andra vårdnadshavare uppmuntras att delta.

Trönninge Bollklubb

Projektet Kardanen
20 000 kr

Föreningen bedriver sin verksamhet i ett bostadsområde med mycket sociala problem. Klubben besöks av många ungdomar från området som trivs med gemenskapen, men som inte vill vara med på de idrottsliga aktiviteterna (huvudsakligen fotboll). De har dåligt självförtroende och svårt att hitta nya kamrater och nya aktiviteter. Projektets syfte är att erbjuda ungdomarna i åldern 15 till 19 år andra former av aktiviteter i kommunen. Genom samarbete med andra föreningar i kommunen ska de

erbjudas att prova på olika former av aktiviteter som varvas med studie-cirklar och föreläsningar i ämnen som t.ex. självkännedom, livskunskap, drogförebyggande arbete och kroppsmedvetenhet. Några av de saker som kommer att prövas på är bowling, bangolf, handboll, badminton, spinning, boule, biljard, skidåkning, bordtennis och luftpistolsskytte.

Handikapp

Falköpings Golfklubb

Projektet Golf för funktionshindrade
140 000 kr för år 1 av 3

Projektet syftar till att göra golfspelet tillgängligt för personer med funktionshinder. Klubben vill nu göra en omfattande anpassning av anläggningen och höja tillgängligheten genom att anpassa banorna för personer med fysiska begränsningar genom förbättring av transportytor, områden runt hinder och greener m.m. Samtidigt ska också tillgängligheten till klubbhuset ökas. I projektet ingår också en genomtänkt utformning av information och service anpassad till personer med olika former av funktionshinder som t ex informationsmaterial, hemsida, skyltning på banan, bokningssystem m.m. Avsikten är också att erbjuda stöd i form av särskilt utbildade caddies/handledare samt att erbjuda teckenspråkstolkar utbildning om de förutsättningar och allmänna regler som gäller för golfspelet och banan. Klubben samarbetar med Västergötlands Handikappidrottsförbund.

Föreningen Idrott För Handikappade (FIFH)

Access - ett metodutvecklingsprojekt för att etablera golf som en i praktiken tillgänglig sport för människor med funktionshinder
1 100 000 kr för år 1 av 3

FIFH bildades 1956 och är idag Sveriges största handikappidrottsförening med stor erfarenhet av både klubbverksamhet inom ett stort antal idrotter och olika tävlingsarrangemang. Furuboda folkhögskola har under många år arbetat med särskilt anpassade kurser för personer med funktionsnedsättningar och arbetar också aktivt med handikappidrott inom folkhögskolans verksamhet. För att öka möjligheterna för personer med funktionshinder att utöva golf vill Föreningen Furuboda folkhögskola och Svenska Golf förbundet, SGF Handikappgruppen, Barn- och ungdomshabiliteringarna i Skåne, skolor och idrottsföreningar genomföra ett rikstäckande modellprojekt med början i Skåne där golfkunniga personer med funktionshinder ska medverka i projektets inledningsfas med problemanalys, målformulering och genomförande. En referensgrupp bestående av representanter från Handikappförbundens Samarbetsorgan (HSO) samt Neurologiskt Handikappades Riksförbund, Nordöstra Skåne kommer att knytas till projektet. Under projekttiden kommer de medverkande organisationerna att arbeta parallellt med fyra olika teman: öka tillgängligheten på golfbanorna, rekrytera och introducera nya spelare,

etablera tränings- och tävlingsmöjligheter och skapa förutsättningar för fortsatta aktiviteter även efter projekttiden.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Korpen i Södermanland-Västmanland Specialdistriktsförbund (SDF)

Projektet Aktiv fritid - NU
90 000 kr för år 2 av 2

Att drabbas av stroke innebär ofta stora förändringar för den enskilde individen både vad avser livssituation och arbete. Den som drabbas av stroke tappar ofta förmågan att ta egna initiativ och riskerar därmed att bli både mer passiv och isolerad. För att stimulera den fysiska utvecklingen och öka deltagarnas livskvalitet genomför Korpen Södermanland/Västmanland tillsammans med Stroke-föreningen ett tvåårigt projekt där deltagarna erbjuds möjlighet att delta i olika idrottsaktiviteter. Under projekttiden genomförs även olika studiecirkelverksamheter som syftar till att stimulera deltagarna på olika sätt. Genom de olika uppiggande och välgörande aktiviteterna önskar Korpen och Stroke-föreningen stärka och stödja deltagarna så att de klarar sig själva i större utsträckning än tidigare.

SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation, Karlskrona

Projektet Självklart
300 000 kr för år 1 av 2

Barn och ungdomar som har ett osynligt funktionshinder, som t.ex. DAMP, ADHD, Aspergers syndrom etc. har ofta svårt att komma in i vanlig föreningsverksamhet. Svårigheterna eller kombinationen av svårigheter gör att många behöver extra stöd för att kunna klara av sin vardag. 1988 beslutade Regeringen att avsätta totalt 60 miljoner kronor ur fonden för att under tre år satsa på Lokal idrottsutveckling. Under den perioden beviljades SISU Idrottsutbildarna i Blekinge län medel för ett två projekt. Projekten gick ut på att låta för barn och ungdomar med osynliga funktionshinder prova på olika idrottsaktiviteter samtidigt som ledarna skulle få ökad kunskap om de aktuella diagnoserna och de möjligheter och svårigheter som kan uppstå i samband med träning. De kunskaper och erfarenheter som föreningen byggt upp vill man nu använda och tillsammans med bl.a. lokalföreningar utveckla former så att barn/ungdomar med osynliga funktionshinder kan integreras i föreningslivet. Föreningen kommer under projekttiden även att vända sig till kommunernas Resursskolor. SISU kommer också att genomföra en särskild satsning på utbildning av ledare i samarbete med Olofströms kommun. I Karlskrona pågår just nu ett arbete med att bygga upp ett nytt hälso- och idrottscentra som kommer att innehålla nya anläggningar med bl.a. en specialbyggd gymnastikhall. Hallen kallas Arena Rosenholm och det är i den som utbildnings- och den övriga projektverksamheten ska prövas och utvecklas. Organisationernas erfarenheter och kunskaper när

det gäller rörelseövningar och samspelsövningar kommer att tas tillvara och detta sker i samarbete med Svenska Gymnastikförbundet. Även idrottshögskolan Bosön kommer att medverka i utvecklingen av den pedagogik som ska användas för aktiviteter med målgruppen. Erfarenheterna av projektet kommer att spridas både på lokal-, regional- och riksnivå. Den kvalitativa utvärderingen kommer att genomföras av Folkhälsoprogrammet, som är knutet till Blekinge Tekniska Högskola. Även Bosön Idrottsfolkhögskola får i uppdrag att göra en kvalitetssäkring ur ett föreningsperspektiv, det vill säga hur föreningslivet ska utveckla sina rutiner och beteendemönster.

Stiftelsen Skota Hem

Projektet Segling för unga med funktionshinder - Aktiv fritid för ett friskt liv

279 000 kr för år 1 av 3

Stiftelsen har sedan starten 1993 bedrivit seglingsverksamhet för personer med rörelsehinder. Under de år som föreningen varit verksam har stiftelsen på olika sätt bedrivit utvecklingsarbete för att sporten ska göras mer tillgänglig och spridas i landet. Genom projektet vill Skota Hem dels utarbeta en manual som underlag och utgångspunkt, skapa samarbeten med klubbar och organisationer som är intresserade av segling och genomföra dessa aktiviteter i ett brett samarbete med handikapporganisationer, handikappidrottsföreningar, media, lokala företag och dels erbjuda barn och unga över hela landet med olika grader av rörelsehinder (även icke funktionshindrade) en möjlighet att få prova på att segla.

Svenska Fäktförbundet

Projektet Rullstolsfäktning för nybörjare

64 250 kr

Svenska Fäktförbundet vill genomföra ett ettårigt projekt för att etablera rullstolsfäktning i Sverige. Genom projektet vill förbundet engagera de lokala fäktföreningarna och erbjuda dem en instruktörskurs. Fäktning för rullstolsburna finns i dag i stora delar av världen. Frankrike och Tyskland är starka nationer inom rullstolsfäktning. Rullstolsfäktning i organiserad form har inte fått fäste i Sverige. Det vill man nu ändra på genom att i första hand integrera rullstolsfäktning i existerande fäktföreningar och utbilda instruktörer inom handikappfäktning.

Svenska Handikappidrottsförbundet (SHIF)

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Rekrytering av tjejer som blivande förebilder/ledare inom handikappidrotten

499 200 kr för år 2 av 2

Projektet genomförs av SHIF tillsammans med Rekryteringsgruppen. Målgruppen i projektet är rörelsehindrade kvinnor som idag är tjänstemän, förtroendevalda, aktiva eller före detta aktiva inom organisationerna. Syftet med projektet är att utarbeta en utbildningsmodell och ett ramprogram för kompetensutveckling så att fler kvinnor vill arbeta med styrelseuppdrag och kommittéarbete. Till projektet kommer förbundet även knyta en referensgrupp bestående av Rehab station (f.d. Frösunda center) och Spinalis samt SISU Idrottsutbildarna. Önskemålen och behoven av aktiviteter och forum för rörelsehindrade kvinnor är i dag stort och det råder brist på funktionshindrade kvinnliga förebilder. Meningen med projektet är bl.a. att stärka kvinnorna och skapa en gemensam värdegrund samt locka fler kvinnor att motionera och idrotta.

Svenska Handikappidrottsförbundet (SHIF)

Projektet Talangjakten, för morgondagare

985 000 kr för år 2 av 3

SHIF har med arvsfondsmedel drivit två projekt, idrottsskoleprojektet och elitprogrammet, vilka har gett mycket goda resultat. Idrottsskoleprojektet har fått igång lokala aktiviteter på ca 30 orter runt om i Sverige, ca 400 handikappade barn och ungdomar deltar och får en första inskolning till idrotten och har kommit med i en organiserad föreningsverksamhet. Elitprogrammet har ca 100 elitsatsande handikappidrottare. Lagidrotterna har svårt med rekryteringen på grund av att det inte finns speciellt många funktionshindrade inom närområdet i landet. SHIF har konstaterat att avståndet mellan aktiviteter i idrottsskolan och föreningsverksamheten till en fortsatt utveckling att eventuellt bli idrottare av elitklass är väldigt stort. För att försöka täcka upp tomrummet startades detta projekt för att ge ungdomarna möjlighet till fortsatt utveckling inom idrotten genom att erbjuda möjlighet att delta i talangläger som anordnas av SHIFs distrikt i samverkan med lokala föreningar och med SHIFs idrottskommittéer. Tanken är att man till största delen ska kunna utöva sin specialidrott men också kunna pröva på andra verksamheter samt sociala aktiviteter. En bärande idé i projektet är också att öka förutsättningarna för lagidrotterna att från ett större geografiskt område skapa underlag för lagspel.

Barn

Hudiksvalls kommun, Omsorgsförvaltningen

Projektet Barn föds inte med fördomar
200 000 kr för år 1 av 2

Barn föds inte med fördomar. De får dem av oss vuxna. En av samhällets viktigaste uppgifter är att främja jämställdhet och människors lika värde. Tidigare erfarenheter efter arbete med Glada Hudik teatern har visat vikten av människors möte över gränserna. I detta projekt ska man låta barn i tidig ålder möta utvecklingsstörda. Under två år kommer man att gå ut till barn i årskurs 5 i Hudiksvalls kommun. Inför besöken i skolorna kommer eleverna att få se en lättillgänglig film om utvecklingsstörda barn och lärarna kommer att få genomgå en heldagsutbildning då föreläsningar varvas med praktiska övningar. Vid skolbesöken kommer utvecklingsstörda barn att berätta hur det är att vara utvecklingsstörd. I projektet ingår att skolklasserna även gör ett besök på Glada Hudik teatern där eleverna får se en av gruppens uppsättningar. Återbesök i klasserna ingår som en uppföljning och resultaten kommer även att utvärderas vad gäller elevernas attityder.

Mansmottagningen mot våld i Uppsala (MVU)

Projektet Pappagruppen – gruppverksamhet för våldsbenägna fäder
481 000 kr för år 1 av 3

Projektet riktar sig till fäder och blivande fäder som använder våld eller hot om våld, fysiskt såväl som psykiskt mot modern. Det är fäderna som blir föremål för direkta insatser i projektet, men den primära målgruppen är de barn som befinner sig i riskzonen för att utsättas eller bli vittne till våld eller hot om våld. Mansmottagningen mot våld i Uppsala startades för över åtta år sedan för att möta mäns behov av bearbetning av sitt våld mot kvinnor och därmed också mot barn. I takt med de erfarenheter Mansmottagningen har gjort växer behovet av att rikta insatser om våldskunskap och våldsbearbetning till nya grupper. Projektets metod går ut på att genomföra gruppsamtal med våldsbenägna fäder eller blivande fäder. Föreningen kommer att rekrytera fäder via mödravårdscentraler, barnavårdscentraler och andra offentliga organisationer som kommer i kontakt med familjer. I första hand är projektet avgränsat till Uppsala län.

Riksförbundet BRIS - Barnens Rätt i Samhället

Värdegrundsprojektet
2 108 000 kr för år 2 av 2

Riksförbundet BRIS gör tillsammans med Skolidrottsförbundet och i samarbete med utbildningsradion ett pilotprojekt för att förebygga

mobbing. Projektets syfte är att stärka barns känsla för vad kamratskap och förmåga till konfliktlösning betyder för att förbättra relationer till jämnåriga. Projektet ska förse elever, lärare, fritids - och idrottsledare med ett material som stöd i detta arbete. Projektets mål är att utarbeta ett studiematerial om värdegrund och dialogmetodik. Materialet riktar sig till barn och lärare från årskurs två till fem i skolan samt till deltagare och ledare inom idrottsrörelsens barnverksamhet. Under det första projektåret har man samlat material till en film och underlag till en bok. Fyra skolledarseminarier har genomförts och en utvärderare från pedagogiska institutionen, Stockholms Universitet har varit med på planeringsmöten och seminarier. Under det andra projektåret ska novellfilmer, radioprogram samt handlednings- och fördjupningsbok färdigställas. Vidare byggs det upp en interaktiv webbsida samt anordnas konferenser och utbildningsdagar. I projektet medverkar 14 skolor från Huddinge, Eskilstuna, Stockholm och Enköping.

Stiftelsen Friends - elever mot mobbing

Vidareutveckling och anpassning av utbildningskoncept
1 750 000 kr för år 3 av 3

Under de senaste åren har stiftelsen märkt en markant ökad efterfrågan på utbildning från idrotten och dess föreningar. Detta projekt syftar till att utveckla och anpassa ett utbildningskoncept till barn- och ungdomsidrotten. Förhoppningen är att alla idrottsföreningar ska bli bättre på att motverka alla former av kränkningar och få ett klimat där alla barn oavsett kön, etnisk bakgrund m.m. ska få vara med och där ingen kränks för att någon inte tillhör de bästa eller inte är delaktig i nollningsritualer. Stiftelsen arbetar för att mobilisera barns och ungdomars egen kraft för att skapa en trygg miljö för alla genom att utbilda i förebyggande arbete mot mobbing och kränkande behandling. Under år tre vill projektet utöka sin utbildande verksamhet för att nå fler idrottsföreningar. Målet är också att öka samarbetet med idrottsförbund och få in ledarutbildningen i deras grundutbildning. Ett delmål är att få in ishockey vid sidan av de prioriterade sporterna fotboll, simning, ridning och basket. Utbildningsmodellen kan anpassas för skolor med idrottsklasser.

Ungdom

Boo Folkets Hus Förening

Projektet Snake City Graffiti
300 000 kr för år 1 av 3

Projektet syftar till att starta en graffitiskola för att utveckla metoder för unga graffitimålare att måla med giftfri färg och alternativa tekniker. Målen är att minimera klotter, få ner brottsstatistiken och visa på skillnaden mellan olagligt klotter och laglig graffiti. Målgruppen är ungdomar 10–20 år med tonvikt på åldrarna 12–16 år. Under ledning av en projektledare med konstpedagogisk utbildning ska det utvecklas nya former

för att locka ungdomar att måla ”lagligt”. Detta kommer att kunna ske inomhus på dukar, skärmar och skivor i Nacka TVs studio i Boo Folkets Hus. Resultaten ska ställas ut som riktiga vernissager ibland annat Orminge centrum. Ungdomarna kommer att utbildas inom områden som retorik, foto- och filmteknik, redigering och TV-produktion samt i argumentation och kommunikation för att bättre kunna möta de attityder som idag finns runt begreppen klotter och graffiti.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Brottsofferjourernas Riksförbund (BOJ)

Projektet Stöd till unga brottsoffer - en mänsklig rättighet
1 750 000 kr för år 1 av 3

Det övergripande målet med projektet är att öppna möjligheten till ideellt brottsofferstöd för unga brottsoffer. Detta preciseras i ett antal delmål där brottsofferjourerna vill öka kunskapen om de specifika problem och trauman som drabbar unga brottsoffer, bli bättre på att ge unga brottsoffer ett adekvat stöd utifrån deras specifika behov samt bli bättre på att nå och fånga upp unga brottsoffer. Vidare vill förbundet bygga nätverk för bättre samverkan mellan brottsofferjourerna, skola, socialtjänst, polis och andra ideella organisationer. Under det första året kommer förbundet att påbörja arbetet med att ta fram ett utbildningsmaterial samt en utbildnings/informationsfilm om unga brottsoffer. Detta ska ske i samarbete med två olika referensgrupper bestående av nyckelpersoner och ungdomar. Dessutom planerar förbundet att genomföra tio uppstartsseminarier för att förankra projektet i den interna organisationen samt skapa en plattform mellan riksförbundet och aktuella myndigheter och andra ideella organisationer. Vidare ska det genomföras fyra utbildningskonferenser för brottsoffersassistenter och ideella samordnare.

Föreningen Kriminellt Avståndstagande Motiveras av Polare (KAMP)

Projektet Gör inte som jag, du kan välja din väg
1 690 000 kr för år 1 av 2

Detta projekt syftar till att låta ungdomar, dömda till Lagen om slutna ungdomsvård (LSU), göra en förebyggande dokumentärfilm vilken kan användas i arbete med ungdomar i riskzon inom t.ex. skola och socialtjänst. Vidare är syftet att skapa ett utbildningskoncept som kan användas i bland annat kommunala projekt för ungdomar i riskzon vilket involverar de som blivit dömda; då de ska vara delaktiga i projekten och i ett andra steg ta över som handledare. Dokumentärfilmen kommer att bygga på intervjuer dels av och med ungdomar som finns på fyra av de institutioner som idag tar emot unga dömda till LSU, dels av ungdomar som idag är utskrivna från någon av dessa institutioner. Utbildningskonceptet/kursen inleds med att visa dokumentärfilmen, vilken följs av en föreläsning av en ungdom som varit dömd enligt LSU och en öppen diskussion. Därefter kommer föreningen att använda sig av en omarbetad modell utifrån den jag-stärkande modell som tagits fram sedan tidigare.

Denna innehåller bland annat lära-känna-övningar och metoder för att hitta medel och vägar att skydda sitt JAG i förhållande till grupstryck, egen osäkerhet och situation. Allting spelas in och analyseras av gruppen. Kursen avslutas med återkoppling och reflektioner.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Off-Stockholm

Projektet Beauty in cell bars
299 000 kr

Föreningen vill med den brottsförebyggande pjäsen, Beauty in cell bars, visa på alternativ till den kriminella världen och de vägval man ställs inför. Denna pjäs är ett samarbete mellan regissören och dramatikern Jan Jönsson som bland annat satt upp pjäser på fängelser i Europa, Ryssland och USA och regissören Anneli Ramirez från Teater Culpa som de senaste åren har spelat uppmärksammade teaterföreställningar som tar upp olika samhällsfrågor t.ex. alkoholism och medberoende i familjen samt konsekvenser av att begå brott. Pjäsen ska spelas på anstalter och för allmänhet men även riktas till ungdomar. Föreningen söker nu stöd för att visa pjäsen i minst sju olika städer med inriktning mot de individuella gymnasieprogrammen. I samband med föreställningen kommer det att skapas utrymme för en dialog mellan den unga publiken och en debattör som kommer att närvara under de föreställningar som ges för ungdomar. De städer som är aktuella är i första Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala, Örebro, Helsingborg och Linköping/Norrköping.

Föreningen Ungdomsalternativet

Projektet ART i praktiken - en bok om Aggression Replacement Training i praktisk tillämpning
880 000 kr

Detta projekt syftar till att ta fram och sprida en praktisk handbok med beskrivning av erfarenheter kring metoden Aggression Replacement Training (ART) för att förebygga och behandla våld och aggressivitet bland ungdomar och ge dem sociala alternativ till våld och destruktiva beteenden. Föreningen ska genomföra ett riktat spridningsarbete i Skåne-, Stockholms- och Göteborgsregionen för att sprida kunskap om praktiska tillämpningar av ART som metod och förhållningssätt i skola och socialt ungdomsarbete och därigenom tillhandahålla nya praktiska verktyg i dessa sammanhang. Detta ska underlätta för lärare, fritidsledare, personal i socialtjänst, föräldrar med flera att bedriva ART-program samt bemöta ungdomar och vuxna i olika konfliktsituationer för att förbättra arbetsmiljön i skolan och förebygga ungdomsvåld i samhället. Metoden kan också användas med framgång på andra områden; i det allt viktigare integrationsarbetet, inom föreningslivet, arbetslivet och idrotten.

Hallands Kvinnojourers länsförbund

Projektet I hederns namn
100 000 kr för år 1 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Syftet med projektet är att finna nya metoder och strategier för att kunna skapa dialog och kommunikation med barn, ungdomar och föräldrar från andra kulturer där migrationen skapat en klyfta mellan familjen och det svenska samhället. Målen är att hitta verktyg samt öka kunskapen och förståelsen kring hur skolan och andra myndigheter kommunicerar med familjer där hedersbegreppet är centralt och utarbeta metoder för hur det kan skapas dialog med unga flickor om hur hedersbegreppet påverkar deras liv samt föra en dialog kring vilka former av stödinsatser dessa unga flickor behöver. Dessutom vill förbundet skapa en dialog med unga pojkar i riskzonen. Dialogen kommer att kretsa kring gängrelaterat våld, kriminalitet och droger, hedersbegreppet och hur problemen med gängbildningar kan angripas.

Kriminellas Revansch i Samhället (KRIS) i Göteborg

Projektet Samverkan och påverkan
300 000 kr

Målet med detta projekt är att skapa förtroenden och samhörighet mellan ungdomar, stadsdel, skola, föräldrar, sociala myndigheter och närpolis där alla samverkar för en tryggare miljö. Den primära målgruppen är ungdomar i riskzon och de ungdomar som redan är inne i gängrelaterad brottslighet. Den sekundära målgruppen är föräldrar, skolor och arbetsplatser som är direkt relaterade till ungdomarnas närområde. Genom att olika aktörer kompletterar varandra med god kunskapsgrund, tydliga mål och strategier vill föreningen erbjuda målgruppen, som ofta lever i utanförskap, en väg in i samhället. En metod som ska prövas är att när en ungdom grips ska han/hon erbjudas att ringa till föreningens jourtelefon som ett första skede, redan innan förhör med polis och utredare. Därefter kommer föreningen, socialtjänst och polis att samtala med den unge och försöka göra en handlingsplan för hur man ska gå vidare. De ungdomar som vill kommer sedan att genomgå föreningens konsekvensbeskrivningsprogram (KVP) samt erbjudas olika tillitsövningar, studiecirkelklar i bland annat IT-teknik, journalistik, musik samt läger.

Kvinnojouren Helga

Teaterprojekt mot våld i hemmen mot kvinnor och barn
630 000 kr för år 1 av 3

Kvinnojouren vill tillsammans med Teaterföreningen Jarmo i Tranås hitta nya vägar för att få igång en diskussion, bland ungdomar, kring mäns våld mot kvinnor och barn samt sprida information om kvinnojournernas arbete. Målgrupperna är dels högstadie- och gymnasieelever, dels de flickor och kvinnor som befinner sig i tjej- och kvinnojouren runt om i

landet. Modellen som ska användas när det gäller skolelever består av forumteater och workshops där det även ska finnas tid för svåra samtal och klassrumsdiskussioner. Lokala representanter från respektive ords kvinnojour kommer att delta i klassrumsdiskussionerna. När det gäller målgruppen som befinner sig på tjej- och kvinnojourerna ska teaterföreningen spela föreställningen Kommer hem och är snäll av Lars Ahlin. Även där kommer föreställningen att utgöra ett diskussionsunderlag.

Riksorganisationen Kriminellas Revansch i Samhället (RIKSKRIS)

Projektet Start av Unga RIKSKRIS
2 480 000 kr

Föreningen kommer inom ramen för projektet att utveckla ett Ungt KRIS-råd och fyra lokala föreningar i region Öst. Unga Kris ska bygga på att unga som slutat med droger och kriminalitet ska stödja andra unga att göra detsamma, med stöd av ungdomar och vuxna. Alltför många ungdomar dömda till ungdomsvård återfaller till kriminalitet och droger. Många gånger kan detta bero på att det sociala nätverket efter avtjänat straff är i det närmaste obefintligt. Att få ett meningsfullt liv med andra ungdomar, både vanliga och före detta kriminella som har samma mål som en själv är viktigt. Alla ungdomar som deltar i projektet kommer att erbjudas olika aktiviteter t.ex. samarbetsträning, datautbildningar, friskvård och hälsa och föreningskurser. Vidare ska det tas fram en profil för Unga KRIS byggas upp ett samarbete med Statens Institutionsstyrelse (SiS) samt byggas upp regionala och lokala mötesplatser. Tanken är att skapa förutsättningar för ett nationellt projekt vars mål är att starta upp flera regionala Unga KRIS-råd och att få igång lokala föreningar över hela landet.

Sensus Studieförbund, Stockholm

Projektet Supporter i förändring
874 000 kr för år 1 av 3

Detta samverkansprojekt syftar till att förebygga det växande supporter- och läktarvåldet genom att skapa förutsättningar för yngre pojkar i riskzonen att visa engagemang och hängivenhet till sin klubb i ett positivt sammanhang och ge dem en meningsfull sysselsättning. Målen med projektet är i första hand att förhindra nyrekrytering av unga pojkar i åldern 13–17 år till våldsamma grupperingar och hitta samverkansformer och bygga nätverk som möjliggör samarbete mellan de olika intressenter som har att göra med målgruppen. Under det första året består målgruppen av cirka 45 pojkar, från hela Storstockholm, som är direkt involverade i projektet. Ytterligare cirka 70 pojkar involveras och engageras i aktiviteter i anslutning till projektet.

Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset

Lugna gatan - Etablering i Göteborg och Malmö
4 900 000 kr för år 1 av 3

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet syftar till att etablera uppbyggnaden av Lugna Gatan i Göteborgs och Malmös mest utsatta områden utifrån städernas egna förutsättningar och problematik. Målet är att skapa möjlighet för ungdomar att bli delaktiga i skapandet av harmoniska bostadsmiljöer, i utvecklingen av respekt och ansvarstagande för den egna hemmiljön samt i planering och genomförande av sina egna aktiviteter och projekt. Lugna Gatan kommer att bilda aktiva nätverk och genom samverkan, med bland annat det lokala föreningslivet, stödja olika former av socialt entreprenörskap som kan ge hopp och framtidstro i form av utbildning och arbete till unga människor som finns i framför allt utsatta områden i regionerna.

Sveriges Kvinnojourers Riksförbund

En film om mäns våld mot kvinnor med fokus på mannen
687 000 kr för år 1 av 2

Sveriges Kvinnojourers Riksförbund vill i samarbete med Amphi HB producera en novellfilm om mäns våld mot kvinnor med fokus på förövaren. Filmen handlar om en familj med två barn där mannen spelar huvudrollen. Mannen och det våld han utövar ses omväxlande ur mannens och barnens/ungdomarnas perspektiv. Till filmen kommer det att tas fram ett lättanvänt studiematerial som ska kunna användas som ett verktyg för att ta upp diskussionen med ungdomar inom skolor och andra verksamheter. Det övergripande målet med filmen är att i ett tidigt skede hos ungdomar starta en diskussion om mekanismerna och strukturerna i samhället som gör att män misshandlar kvinnor. Genom att låta gärningsmännen och bakgrunden till deras agerande bli ämnet som tas upp för diskussion kommer frågan om maskulinitet och våldets koppling till mansrollen att belysas. På så sätt blir det möjligt att arbeta förebyggande med barn och ungdomar för att på ett tidigt stadium få dem att tänka på orsakerna bakom våldet, diskutera hur förhållanden kan se ut och vad jämställdhet är. En av förhoppningarna är att långsiktigt kunna motverka våld och bidra till ökad jämställdhet samt att ungas hälsa förbättras. Filmen är även tänkt att textas för döva så att döva barn, ungdomar och vuxna kan ta del av filmen. Den primära målgruppen är ungdomar mellan 16–25 år. Den sekundära målgruppen är bland annat lärare och andra som i sitt arbete möter ungdomar.

Tifa Boxing Club

Projektet Hjälp till
130 000 kr

Föreningen ska tillsammans med andra föreningar i Tidaholm utveckla en förebyggande verksamhet för ungdomar i riskzon för kriminalitet och

missbruk. Bland annat ska en föreningsmessa arrangeras där syftet är att det breda föreningslivet ska väcka ungdomarnas intresse för att engagera sig i någon av föreningarna. Föreningen ska inleda samarbete med Arbetsförmedlingen på orten för att kunna engagera arbetslösa föreningsmedlemmar i den sociala kamratverksamheten. Arbetet med ungdomar som är utagerande och som är skoltrötta kommer att utvecklas genom att samarbetet med skolorna knyts starkare. Syftet är att försöka få ungdomarna att axla ett större ansvar för andra ungdomar genom att engagera sig i vandringar på stan och kamratstödande verksamhet. Föreningen kommer även att utveckla sitt uppsökande arbete på det ungdomscafé, Godsmagasinet, som drivs i Kultur- och Fritidsförvaltningens regi och som fungerar som en fritidsgård för ortens ungdom.

Handikapp

Stiftelsen Bräcke Diakoni

Förstudie till projektet Övergrepp mot kvinnor med funktionshinder
400 000 kr

Förstudiens syfte är att inhämta kunskaper och synpunkter från instanser och myndigheter som i sin verksamhet kommit i kontakt med kvinnor med funktionshinder som blivit utsatta för övergrepp. Visionen är att i ett senare projekt kunna ge stöd till kvinnor med funktionshinder i Västra Götaland som blivit utsatta eller utsätts för övergrepp. Vid genomförande av ett sådant projekt kommer även förebyggande insatser att ingå. Sedan hösten 2004 har de sökande organisationerna träffats regelbundet och diskuterat utformningen av olika insatser som skulle kunna vara till hjälp för målgruppen. Föreningen planerar bland annat att anordna seminarier och workshops för att inhämta ytterligare kunskaper.

Synskadades Riksförbund (SRF)

Projektet Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning
1 600 000 kr för år 1 av 2

Våren 2003 beviljades medel ur fonden för att göra en förstudie med syftet att finna metoder för att tillfråga kvinnor med funktionshinder om mäns våld och utgångsläget var att skapa ett material som kunde jämföras med den stora omfångsstudien Slagen dam. Förstudien är nu avslutad och en anpassning har skett av de frågor som ska ställas och de intervju-metoder som ska användas för de olika handikappgrupperna. I den studie som nu planeras ingår kvinnor med rörelsehinder, synskada och utvecklingsstörning. Målgruppen kommer att sökas genom deltagande förbunds medlemsregister. Studien ska vara rikstäckande och omfatta ett så stort urval att den statistiska säkerheten säkerställs. Intervjumetoderna kommer att anpassas med avseende på funktionshindret.

Föreningen Furuboda

Projektet Ord i rättan tid

781 000 kr för år 1 av 3

För personer med svåra talhandikapp har samtalshjälpmedel stor betydelse för möjligheten att kommunicera med andra och vara delaktig i samhället. De hjälpmedel som finns idag kan inte i tillräcklig utsträckning möta de behov brukarna har av lättillgängliga ord och fraser som snabbt kan plockas fram och talas av hjälpmedlen i naturliga samtals-situationer. Det behövs väl genomtänkta färdiga vokabulär för samtals-hjälpmedel som lätt kan anpassas efter enskilda brukares behov, intressen och förmåga. Projektets syfte är att i samarbete med bland annat Institutionen för lingvistik, Göteborgs universitet, ta fram ett underlag för hur sådan vokabulär kan utformas på grundval av kunskap om naturliga samtal i specifika aktiviteter, testa detta och sammanställa informations- och arbetsmaterial.

Hjälpmedelsinstitutet

Projektet Smarta hem-teknik

2 954 000 kr för år 2 av 3

Hjälpmedelsinstitutet och Handikappförbundens samarbetsorgan ska tillsammans med tre kommuner pröva hur man med olika tekniska lösningar kan öka möjligheterna för personer med omfattande funktionshinder att bo i en vanlig lägenhet och leva självständigt och oberoende men ändå känna sig trygg. Institutet ska samtidigt bedriva kursverksamhet för personalgrupper och för byggföretag, leverantörer av teknik och företrädare för forskarsamhället om teknik i boendet. Kursverksamheten ska bekostas genom institutets egna medel. Kommunerna och/eller bostadsföretagen skall själva stå för kostnaderna för installationer, likaså ska de efter projekttiden svara för underhållet av tekniken.

Hjälpmedelsinstitutet

Projektet Teknik och demens - försöksverksamhet, metodutveckling och kompetensspridning

3 125 000 kr för år 2 av 3

Det finns i Sverige drygt 130 000 personer som har en demenssjukdom, av dessa är 8 700 under 65 år. Varje år nyinsjuknar ca 23 000 personer. Ny kunskap, bättre utrednings- och behandlingsmetoder och en fortsatt teknikutveckling skapar nya möjligheter att använda tekniken inom demensområdet för att stötta såväl demenssjuka och deras anhöriga som olika personalgrupper. Hjälpmedelsinstitutet genomför nu tillsammans med Alzheimerföreningen i Sverige och Demensförbundet en försöksverksamhet i två län. Syftet med försöksverksamheten är att öka använd-

ningen av teknik för personer med demenssjukdom för att ge stöd i det dagliga livet, vilket i sin tur kan ge ökat oberoende, trygghet och säkerhet och möjligheter till ökat kvarboende och stöd till anhöriga och personal. Målet är att skapa så kallade resursenheter med spetskompetens i de två olika länen. Enheterna ska utgå från lokala demensteam och kopplas till en lokal FoU-enhet som är knuten till en högskola och har nära samverkan med länets hjälpmedelscentral. Andra samverkanspartner blir lokala brukarorganisationer, biståndsbedömare, ansvariga för bostadsanpassning och primärvård inom landsting och kommun. Resursenheterna ska efter projektets slut kunna bedriva sitt arbete i permanent form. Kunskaperna skall vidarebefordras till olika personalgrupper, informations- och utbildningsmaterial som vänder sig till såväl anhöriga och allmänhet som till olika personalgrupper skall tas fram. Två resursenheter har utsetts, Stockholms Sjukhem och Arbetsterapeuterna Primärvården Gästrikland.

Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR)

Projektet Design för alla - brukare
750 000 kr för år 2 av 2

NHR vill hos personer med funktionshinder skapa förståelse för de kvaliteter design för alla kan erbjuda i alla vardagssituationer, inte bara vad gäller hjälpmedel. Målet är att skapa efterfrågan som stimulerar fortsatt produktutveckling och kunskapsuppbyggnad och också stärker brukarna för att underlätta brukarmedverkan i utbildning och produktutveckling kring boendet och vardagliga situationer. Nätverksuppbyggnad och modeller för möten mellan brukare och "designproffs" utvecklas. Projektet genomförs i samarbete med Hjälpmedelsinstitutet, Handikappförbundens samarbetsorgan och Handikappombudsmannens tillgänglighetscenter.

Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade (RTP)

Förstudie och utvärdering av Message Viewer kommunikationshjälpmedel
270 000 kr

Projektets syfte är att pröva om en anpassning av hjälpmedlet Message Wiewer kan underlätta för personer med vissa funktionshinder att kommunicera med omvärlden. Hjälpmedlet ska anpassas så att personer kan kommunicera med hjälp av fjärrkontroll och vanlig TV-apparat. Målgruppen är personer med kognitiva funktionsnedsättningar och stora grupper med funktionsnedsättningar där syn, motorik och teknikovana gör det svårt att använda ny teknik som mobiltelefoner och persondatorer.

Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade (RTP)

Inventeringsprojekt - framtida kognitionshjälpmedel
299 000 kr

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

RTP företräder bland andra personer som på grund av skada drabbas av olika former och grad av kognitionsnedsättningar (förmågan att minnas, orientera sig i tid och rum, problemlösnings- numerisk- språklig förmåga m.m.). Bättre utformade kognitionshjälpmedel designade speciellt för dessa grupper skulle kunna bidra till större individuell självständighet och oberoende och kanske minska antalet sjukskrivningar och förtidspensionärer. Bland skadade finns ofta idéer till tekniska lösningar på olika problem. Förbundet ska därför genomföra djupintervjuer med skadade samt med företrädare för olika professioner för att kunna identifiera frågeställningar och ge ramar för diskussionsområden till fokusgrupper. Sex grupper planeras; tre grupper med skadade och tre med representanter för professionen. Materialet från djupintervjuer och fokusgrupper sammanställs och utvärderas och kommer att utgöra underlag för diskussioner med utvecklare och tillverkare av hjälpmedel.

Sensus studieförbund, Stockholm

Projektet Vi ses på nätet
500 000 kr för år 3 av 3

Sedan 1998 har Tjänstemännens Bildningsförbund en daglig verksamhet för vuxna med intellektuella funktionshinder under namnet TBV Media-center. Arbetstagarnas idéer, förslag och intressen är grunden för allt man gör. Man har i detta projekt skapat en sajt på nätet för och av personer med utvecklingsstörning. En mötesplats skapas för i första hand människor med utvecklingsstörning i andra hand för dem som befinner sig i deras närhet som personal, föräldrar vänner, LSS-handläggare m.fl. IT-tekniken rymmer mängder med möjligheter för människor med intellektuella funktionshinder. Det är viktigt att det finns en sida som inte bara riktar sig till personer med funktionshinder utan också är skapad av intellektuellt funktionshindrade personer själva. Utgångspunkten var och är att skapa en mötesplats som vänder sig direkt till människor med funktionshinder. Sidan som heter www.surra.se utgår mer från inspiration än information som ett sätt att konkretisera det abstrakta Internet. Målet är att ha en fungerande sajt där utvecklingsstörda personer genom att använda, lära sig och själva bidra till sajten kan mötas och växa både personligen och professionellt. Fokus under det sista projektåret är att öka antalet besökare genom att fler tar aktiv del i webbplatsen.

Stockholms kommun, Hässelby-Vällingby Stadsdelsförvaltning

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Förstudie av Utveckling och utvärdering av en Bortanyckel, ett hjälpmedel för personer med kognitiva funktionsnedsättningar
440 000 kr

Enligt Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) finns det i dagsläget ca 133 000 personer i Sverige som lider av demens. Hjälpmedelsinstitutet och Handikappförbundens Samarbetsorgan (HSO) driver sedan i maj 2004 projektet ”Smarta Hem-teknik”. Projektet består av tre delprojekt som löper parallellt med huvudprojektet. Ett av de tre delprojekten drivs i stadsdelen Hässelby-Vällingby tillsammans med stadsdelens äldreomsorg och Svenska Bostäder AB. Målgruppen i delprojektet är personer över 60 år som har en kognitiv funktionsnedsättning. Gemensamt för målgruppen är att de ofta stöter på problem när de ska utföra sina vardagsbestyr. För många är det näst intill omöjligt att komma ifrån lägenheten på grund av rädslan och oron för att ha glömt att stänga av något hemma. I ett första skede vill Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning tillsammans med ovan nämnda samarbetsorganisationer nu genomföra en förstudie för att utveckla en s.k. ”bortanyckel”.

Sundsvalls kommun

Projektet Rätten till ett eget språk
214 000 kr för år 3 av 3

Vid ett dagcenter för personer med betydande och bestående funktionshinder (begåvningsmässigt, fysiskt och även psykiskt efter en hjärnskada i vuxen ålder) prövas i liten skala om bildterapi kan öka kommunikationsmöjligheterna för personer med hjärnskada. Kommunen, Hjärnkraft Västernorrland och Sundsvalls Afasiförening samarbetar i projektet med att utveckla metoden, utbilda och handleda personal och följa upp verksamheten.

Information/utbildning

Barn

Adopterade Koreaners Förening (AKF)

Tryckning av antologi med adoptivföräldrar
300 000 kr för år 1 av 2

I Sverige har det hittills genomförts ca 44 000 adoptioner av barn från andra länder, varav ca 9 000 är adopterade från Korea. Adoptionerna av barn från Korea kom igång i slutet av 1960-talet och idag är dessa barn vuxna och bildar själva familj. Samtidigt med Koreabarnen kom också barn från Indien, Etiopien och Latinamerika. De adoptivbarn som tillhör den första kullen är idag vuxna och många har börjat skriva om sina erfarenheter att växa upp i Sverige. Däremot finns nästan inget skrivet av

adoptivföräldrar som beskriver hur det är att vara adoptivförälder. AKF vill nu ge ut en antologi med ett antal adoptivföräldrar som nu har vuxna barn från olika länder. Tanken är att de ska beskriva sina egna erfarenheter som hur det är att vara adoptivförälder i ett längre perspektiv. Det är viktigt att adoptivföräldrar som har vuxna barn kan dela med sig av sina erfarenheter till andra adoptivföräldrar.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Burestiftelsen

Småforskarskola för döva barn
52 000 kr för år 3 av 3

Stiftelsen vill på olika sätt stimulera intresset för naturvetenskap och teknik. Det finns sedan år 2001 ett science-center; Technichus i Härnösand med huvudsyfte att inspirera barn och ungdomar till ett intresse inom dessa områden. Burestiftelsen och Technichus samarbetar med Kristinaskolan en specialskola för döva och hörselskadade med hela Norrland som upptagningsområde. Man ger genom projektet dessa barn möjlighet att delta i en programverksamhet som kallas småforskarskola där man experimenterar med olika teman som t.ex. vatten, luft och gaser, tekniska konstruktioner, elektricitet, papperstillverkning m.m. De pedagoger som har genomfört projektet har erfarenhet av motsvarande verksamhet för hörande barn. Man har använt sig av tolkar från Härnösands tecken-språkstolkutbildning som har översatt till de döva barnen. Fyra grupper med döva barn i åldrarna 7–9 år har genomgått småforskarskolan varje projektår. Barnen har arbetat med många olika teman t.ex. rymden. Barnen fick då besöka en tillfällig utställning som Technichus hade med experimentstationer som behandlade livet på en rymdstation, bl.a. fick barnen uppleva tyngdlöshet, undersöka hur astronauter äter, duschar m.m. Burestiftelsen och Technichus samarbetar med Kristinaskolan och efter projekttiden kommer erfarenheterna att spridas via det nätverk som finns med alla nordiska science-center.

Föreningen Läsrörelsen

Projektet Utbildning och arbete trots dyslexi
655 000 kr för år 3 av 3

Föreningen Läsrörelsen och Insamlingsstiftelsen Dyslexifonden utvecklar och sprider kunskap om vad som krävs för att klara sig i vårt samhälle trots läs- och skrivsvårigheter/dyslexi. Tidigare satsningar har mest varit inriktade på att sprida information om dyslexi, vad det är och hur det yttar sig och om de oftast negativa konsekvenser det har för den enskilda individen. I detta projekt lyfter man fram att det går och hur det går till att lyckas med skola och utbildning trots det funktionshinder som en bristfällig läs- och skrivförmåga innebär. Under det första och andra projektåret har man utarbetat en intervjuguide. Intervjuerna har genomförts, man har sammanställt ett testmaterial för att pröva läs- och skrivförmåga. Rekryteringen av intervjupersoner har gjorts främst bland medlemmar i Förbundet Funktionshindrade Med Läs- och Skrivsvårig-

heter och med hjälp av lärare på dyslexilinjerna på folkhögskolorna i Härnösand och på Komvux i Gävle samt genom förmedling av studievägledare på högskola och universitet i Stockholm och Lund. Den geografiska samt även den yrkesmässiga spridningen är stor. Under den andra delen av projektet kommer det omfattande intervjumaterialet att sammanställas, analyseras och jämföras.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn

Projektet Dyslexi- info-hörna
923 000 kr för år 2 av 3

Projektet är ett samarbetsprojekt mellan Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn (FDB) och Förbundet Funktionshindrade Med Läs- och Skrivsvårigheter (FMLS), Stockholms länsavdelning med stöd av Svenska Dyslexiföreningen. Man anordnar Dyslexi-info-hörnor med målsättningen att skapa läslust hos personer med läs- och skrivsvårigheter, underlätta att hitta information, inspiration, tips och kunskap om dyslexi. Visionen är att Dyslexi-info-ställ med innehåll ska finnas i en Dyslexi-info-hörna. Där ska man kunna hitta olika böcker, tidningar, talböcker eller läsa dysleximaterial. Det ska vara en välkomnande plats där föräldrar, lärare, elever kan träffas och där det ska vara föreläsningar och aktiviteter inom området dyslexi. Projektet är tänkt att bedrivas i Stockholms län på stadsdelsbiblioteken. Målgrupper man vill nå är föräldrar till barn med läs- och skrivsvårigheter, barn, ungdomar och vuxna med läs- och skrivsvårigheter, lärare, skolbibliotekarier, skolsköterskor, syokonsulenter samt bibliotekspersonal. Förväntat resultat av projektet är att också talboksläsandet och kunskapen om vad man kan göra för att underlätta för personer med läs- och skrivsvårigheter ska öka genom att det blir ett lättare sätt att hitta kunskap och inspiration samt att man provar olika medier.

Hushållningssällskapens Förbund

Projektet Barnmatsinformation för barndomsdöva, teckenspråkiga föräldrar
2 005 000 kr för år 2 av 2

I Sverige finns idag ca 10 000 män och kvinnor som är barndomsdöva och har teckenspråk som sitt första språk. Att inte höra, att inte kunna följa med i all information som ges ute i samhället, både skriftligt och muntligt, gör att man inte får tillgång till samma information och kunskap som hörande får. Hushållningssällskapet har när man utbildar föräldrar i livsmedelskunskap och matlagning märkt att barndomsdöva föräldrar som har småbarn har ett stort behov av att få speciellt riktade utbildningar, dvs. utbildningar på teckenspråk, när det gäller barnens mat. De behöver få tillgång till samma information som hörande föräldrar. Målet med projektet har under det första projektåret varit att utveckla och testa en arbetsmodell för hörselskadade och döva familjer med småbarn i samarbete med Hörsel- och dövverksamheten i Västra Götalands

Regionen. Projektet har utvärderats i form av en 10-poängsuppsats (Göteborgs Universitet, institutionen för hushållsvetenskap) som har visat att arbetssättet varit en bra modell för kunskapsöverföring när det gäller döva familjer. För att nå fler barndomsdöva, teckenspråkiga småbarnsföräldrar vill Hushållningssällskapens Förbund tillsammans med Sveriges Dövas Riksförbund implementera arbetsmodellen nationellt. En studieplan ska tas fram som kompletteras av en studiehandledning. Hushållningssällskapens matkonsulter utbildas på Västanviks folkhögskola (dövskola) för att tillsammans med Sveriges Dövas Riksförbund arbeta med utbildningar för döva. Ca 20 utbildningar ska genomföras i landet.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Internationella organisationen för barns rätt till lek (IPA)

Projektet Barnperspektiv på staden
450 000 kr för år 2 av 3

Den grundläggande tanken i projektet är att få kommunerna att ta mera hänsyn till barns lek i all sin planering och inte enbart när man direkt planerar för barn. Föreningen vill engagera ett 50-tal större kommuner att vara med i ett nätverk. Målgrupperna är kommunerna och de kommunägda bostadsföretagen. Man ska anordna konferenser, göra skrifter för att få ut idéerna, samarbeta med Sveriges Stadsträdgårdsmästare och Movium (Människor och växter i urban miljö). De verksamheter som man vill lyfta fram är lek längs gårdsgatan, säkra och lekvänliga skolvägar, gröna och mångsidigt användbara skolgårdar med traditionella lekar, lekparkar och skateboardparker, öka lekvärdet i bostadsområdet samt barns inflytande på sin egen miljö. Under det andra projektåret vänder man sig till de kommunala bostadsföretagen för att nå ut i landet.

Internationella organisationen för barns rätt till lek (IPA)

Projektet Lekpolitik och svenskt lekarkiv
1 116 000 kr för år 3 av 3

IPA:s medlemskår omfattar många olika yrkesgrupper från gräsrotsarbetare inom lekens område till stadsplanerare, landskapsarkitekter, lärare m.fl. I projektet vill man teoretisera och förklara lekar som insamlats inom Stockholms Parklek. En viktig del av projektet är att lyssna till praktiker som t.ex. parktanter i öppna verksamhetsformer och till lärarstuderande på högskolan. Man planerar bl.a. en grundbok om lekar, separata mindre skrifter och praktiska lekhäften.

Kontaktperson: Barbro Samuelsson, tel. 08-618 62 91

Projektet Nationella kunskapsbanken om mat vid PKU
185 000 kr

Fenylketonuri (PKU), Föllings sjukdom, är en medfödd metabol sjukdom. Det finns drygt 200 patienter fördelade på fem center i Umeå, Uppsala, Huddinge, Göteborg och Lund där det finns särskilda s.k. PKU-team. Sjukdomen upptäcktes på 1930-talet i Norge med först på 1960-talet började man kunna behandla sjukdomen. Under hösten 1965 började man i Sverige ta blodprov på barn för att upptäcks sjukdomen innan den gett symtom och på så sätt förebygga att sjukdomssymtom uppstår. Obehandlad PKU leder till en svår utvecklingstörning ofta i kombination med svårbehandlade kramper och även störande beteendeavvikelser. Dessa skador kan förebyggas genom tidigt insatt kostbehandling. Ungefär 5 barn per år får denna diagnos genom den blodprovsundersökning som görs på alla nyfödda barn i Sverige. Behandlingen består av en fenylalaninreducerad kost vilket innebär att den är extremt proteinfattig och energianpassad och alltid måste provas ut individuellt. Det krävs stora insatser av barn och föräldrar och behandlingen är livslång. Ett okänt antal patienter som föddes innan man började ta blodprov och behandling startades har fått skador av sin sjukdom och bor vid olika boenden inom omsorgen. Vissa av dem har påbörjat kostbehandling och mår bättre trots att de har fått bestående skador. Man vill nu underlätta och förbättra det dagliga livet för patienter med PKU och deras anhöriga via ett nationellt informations- och utbildningsmaterial. Man vill också dokumentera en del av den kunskap och de erfarenheter som idag finns bland enskilda dietister. Genom detta förenklar man för nya dietister så att de kan bygga vidare på den erfarenhet och kunskap som finns. Gruppen av metabola dietister ska i samarbete med PKU-föreningen gemensamt skapa ett nationellt material. Materialet ska innefatta en recept- och matsedelsbok till patienter. Det ska också finnas ett pedagogiskt undervisningsmaterial för barnen samt ett informationsmaterial till förskolor/skolor och annan verksamhet där information om gruppen behövs. Det ska innefatta en dietistpärm med nationella riktlinjer för omhändertagande och kostbehandling av patienter med PKU.

Riksförbundet BRIS - Barnens Rätt i Samhället

Projektet Samtal via öga och öra
843 000 kr

BRIS vill sammanställa barns och ungas berättelser som genom åren kommit BRIS till del. Här finns ett unikt material som är grundat på barns egna upplevelser och tankar betraktat ur deras eget perspektiv. BRIS har haft kontakt med barn och ungdomar i Barnens Hjälptelefon under snart 30 år och sedan 2002 har barn och ungdomar möjlighet att skriva till BRIS och få ett personligt svar i BRIS-mejlen. Dessa kontakter ger möjlighet att få kunskap om vad som oroar, bekymrar och också i viss mån roar barn och ungdomar idag. Förbundet vill förmedla kunskap

genom att producera två böcker och genomföra seminarier runt om i landet.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU)

Projektet Läggdax

1 537 000 kr för år 2 av 2

Syftet med projektet är att göra en undersökning för att belysa sömnsituationen hos barn med funktionshinder, vilka problem som finns och hur dessa inverkar på såväl barnen som den övriga familjen. Det är viktigt att barnen själva får komma till tals och beskriva sin situation. Ett delsyfte med projektet är att sammanställa en informationsskrift som beskriver hur man kan förebygga eller reducera barnens sömnproblem. Skriften är tänkt att användas av föräldrar, sjukgymnaster, arbetsterapeuter och personliga assistenter.

Riksföreningen för familjer med Hepatit-B bärande barn (RFHB)

Utvecklingsprojekt

230 000 kr för år 2 av 3

Riksföreningen vill skapa nya modeller för utbildning och information. Det finns också omfattande behov av råd och konsultation inom området som riktar sig till kommunerna och de berörda familjerna. RFHB har direkta kontakter med barn som är bärare av hepatit B och deras familjer. Det finns ett stort behov av bra hälso- och sjukvård för kroniska bärare av hepatit B. Familjerna har omfattande utbildnings- och informationsbehov under barnets uppväxt. Barn med hepatit B utestängs i vissa fall från förskola under hela förskoletiden. Under det första projektåret har omfattande omvärldsbevakning gjorts. Nya behandlingsformer har presenterats på föreningens hemsida. Informationsbehovet för familjer med barn med hepatit B är omfattande under barnets uppväxt. Barn och ungdomar med hepatit B, inte minst med invandrabakgrund, har särskilda informationsbehov. Föreningen vill skapa nya modeller för utbildning och information som kan nå alla berörda. Föreningen förbereder en informationsfilm, hemsidan har omarbetats och en faktabroschyr har översatts till flera språk.

Rädda Barnen i Södertälje

Projektet Barns rättigheter och proaktivt värdegrundsarbete i skolan

603 000 kr för år 1 av 2

Projektet syftar till att förbättra verksamheten i förskola/skola och dess samarbete med föräldrar så att barn får en fostran för livet som hjälper dem att ta till sig samhällets rättigheter, skyldigheter och värderingar samt färdigheter att aktivt använda dessa i vardagen. Målen är dels att säkerställa så att utbildningen av skolans personal innehåller nödvändig

ledarskapsträning och metoder för att proaktivt arbeta med de normer som finns i samhället, dels att skapa förutsättningar för skolans personal att lyckas med förbättringarna, genom att verka både lokalt och på riksnivå för att arbetet ska prioriteras och resursställas. Dessutom kommer föreningen att arbeta med att motverka könsdiskriminering genom att starta upp Allan för pojkar som är motsvarigheten till Rädda Barnens projekt Ellen, vilket syftar till att motverka könsdiskriminering genom att arbeta för att stärka unga flickor och göra dem mer medvetna om sina rättigheter.

SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation, Västerbotten

Projektet I rörelse
300 000 kr för år 2 av 3

SISU i Västerbotten genomför tillsammans med Länsbiblioteket i Västerbotten ett samarbetsprojekt för barn/ungdomar som idag är aktiva inom idrottsrörelsen. Under projekttiden kommer SISU tillsammans med Länsbiblioteket att besöka ett antal skolor och där intervjua barn/ungdomar om deras läsvanor. I projektet kommer SISU även att besöka skolbibliotek och idrottsföreningar samt intervjua kulturarrangörer, m.fl. allt i syfte att finna vägar att locka barnen att komma i kontakt med boken.

Sveriges Makalösa Föräldrar (SMF)

Filmprojektet Makalösa
775 000 kr för år 2 av 3

Föreningen är en frivilligorganisation för ensamstående föräldrar med syfte att synliggöra och stärka gruppen. Föreningen producerar en spelfilm ur barnets synvinkel och ska också använda filmmaterialet att göra små sekvensfilmer att använda som diskussionsunderlag i t.ex. föräldrautbildningar eller för personer som arbetar med barn/föräldrafrågor. Filmens syfte är inte främst att ge några färdiga svar utan främst att ställa frågor för att berika debatten och nyansera bilden av den ensamstående föräldern och dennes barn. Man vill också höja kunskapsnivån om hur barn till ensamföräldrar upplever sin livssituation.

Ungdom

Rädda Barnen i Malmö

Studiementorsprojekt i Stadsdelen Rosengård
148 000 kr

Rädda Barnen har i två rapporter om Barnfattigdomen i Sverige konstaterat att i Malmö finns de mest utsatta barnfamiljerna och då särskilt i

stadsdelen Rosengård. Av de familjer som bor i Rosengård är det endast ett fåtal av föräldrarna som har studerat på gymnasium eller högskola/universitet. För barnen innebär det en brist på ”studiekod”. Rädde Barnen vill därför genomföra ett studiementorsprojekt där mentorer som själva är studerande från gymnasium och högskola/universitet ska träffa ungdomar som går på högstadiet i Rosengård för att tillsammans genomföra olika aktiviteter.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Handikapp

Afasiförbundet i Sverige (AFASI)

Projektet Barn och unga med språkstörning i ett livsperspektiv

2 034 000 kr för år 1 av 3

Förbunden vill i detta projekt särskilt lyfta fram kunskap och erfarenheter om en- och flerspråkiga barn och ungdomar med språkstörning och bidra till att skapa bra resurser inom förskola, skola och fritid. Förbundet vet genom kontakter med professionen, pedagoger, skoladministratörer, logoped, bistånds- och försäkringskassehandläggare, föräldrar m.fl. att det råder stor okunnighet om hur det är att leva med språkstörning och vad man behöver för stöd för att kunna utveckla sin kommunikation och kunna tillgodogöra sig utbildning. Tonvikten i detta projekt är att ta fram en bok och ett häfte som handlar om skolsituationen för barn och unga med språkstörning. I anslutning till framtagandet av boken ska konferenser och temadagar genomföras med beslutsfattare och personalgrupper. Under projektet har förbunden avsikten att samarbeta med ett universitet för att göra en förstudie till en livskvalitetsstudie för barn, ungdomar och vuxna med språkstörningar. Genom samarbete med Språkens Hus, ett center för språkstörning i kombination med flerspråkighet vid Universitetssjukhuset MAS i Malmö finns ett samarbete med logoped som har kompetens och erfarenhet med barn med språkstörning ifrån den arabiska kulturen. I projektet ska därför ett lokalprojekt genomföras i Rosengård i Malmö.

Akademiska sjukhuset

VINST-projektet - vardagsnära insatser på tre nivåer till barn med neuropsykiatriska funktionshinder och deras familjer

3 259 000 kr för år 1 av 3

Målet med projektet är att åstadkomma en lättillgänglig, tydlig och brukarvänlig organisation som kan ge familjer med barn som har neuropsykiatriska svårigheter kvalificerade insatser på olika vårdnivåer, beroende på problemens svårighetsgrad. Barn- och ungdomspsykiatri i Uppsala läns landsting har i nära samarbete med föräldraföreningarna inom Riksförbundet Attention i Uppsala län under senare år utvecklat insatserna för barn med neuropsykiatriska funktionshinder. En samverkan mellan specialistverksamheterna (Barn- och ungdomspsykiatri och Barn- och ungdomshabiliteringen) och basverksamheterna (förskola, skola, primärvård

och socialtjänst) kallat VITS-projektet har byggts upp i syfte att kunna erbjuda tidiga insatser i vardagen. Erfarenheterna från detta projekt vill man nu bygga vidare på. För att förverkliga samverkansmodellen ska en rad insatser erbjudas.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Norra Värmland

Projektet Behovsanpassad undervisning i glesbygd
300 000 kr

ABF Norra Värmland ska tillsammans med NHR pröva en ny data-utbildningsmodell för personer med så omfattande funktionshinder att de har svårt att ta sig till vanliga utbildningslokaler. En datakunnig person ska besöka dessa medlemmar och berätta om datautbildningen som ska läggas upp utifrån varje persons behov. Med detta som bakgrund planeras och genomförs utbildningen. Målsättningen är att deltagarna efter utbildningen ska behärska datortekniken så väl att de kan känna trygghet och förtroende tillräckligt för att kunna söka information på nätet, hålla kontakt med föreningen och medmänniskor och kunna delta i distansstudier.

Förbundet Blödarsjuka i Sverige (FBIS)

Projektet Vitbok om läkemedelsskador, tilläggsanslag
100 000 kr för år 2 av 2

Svåra former av blödarsjuka förebyggs och behandlas med så kallat faktorkoncentrat genom injektioner direkt i blodet med det protein/den faktor som den blödarsjuka saknar för att blodet skall kunna koagulera. Faktorkoncentratet utvinns ur blod från många givare. Osäkra reningsmetoder under 70–80-talen medförde att blödarsjuka drabbades av hiv och hepatit. Förbundet har sammanställt en vitbok som dokumenterar och diskuterar såväl virusmittades åsikter och erfarenheter som samhällets ansvar för sådana frågor. Innehållet kan användas av myndigheter, läkemedelsproducenter, blödarsjuka och andra grupper som kan drabbas av läkemedelsskador. Förbundet arbetar genom utredningar, enkäter och intervjuer samt dokumentation och juridisk analys av regelverk m.m.

Föreningen Attention i Kristianstad

Projektet En särskild utställning om särskilda barn
425 000 kr för år 3 av 3

Föreningen sprider i detta projekt kunskap om de svårigheter barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder har. Föreningen har i projektet gjort en utställning i ord och bild om särskilda barn för att visa hur det är att vara förälder och barn med dessa problem. Utställningen är rörlig och har under de två första projektåren visats i olika offentliga lokaler/bibliotek i Skåne. En folder och ett informationsblad om de olika

funktionshindren, vilka hjälpinsatser och stöd som kan behövas i vardagen m.m. har producerats. Den ska även användas som inbjudan till kommunpolitiker, myndigheter, personal inom barnomsorg och skola m. fl. Under projektets sista år kommer föreningen att presentera utställningen i olika delar av landet som t.ex. Stockholm, Enköping, Södertälje, Norrköping, Uddevalla, Örnsköldsvik och Karlstad.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Autism (FA) i Stockholms län

Projektet Kvalitetskriterier för verksamheter för personer med autism
118 000 kr för år 2 av 2

Föräldrar och andra med omsorgsansvar för personer med autism, Aspergers syndrom och autismliknande tillstånd frågar ständigt efter information om vilka verksamheter som har kompetens när det gäller dessa handikapp och som erbjuder en bra vård, skola och omsorg. Kunskapen om autism och andra neurologiska handikapp har vuxit starkt under de senaste tio åren men föreningens erfarenhet är dock, att kunskapen och kompetensen hos länets vård- och omsorgsgivare om de specifika behov och krav som gäller vid behandling och bemötande av personer med autism, inte har utvecklats i samma takt. Man vill därför samla in och på föreningens hemsida på ett lättillgängligt och användarvänligt sätt presentera aktuella uppgifter om samtliga verksamheter i Stockholms län inom områdena skola, vård, omsorg, boende och daglig verksamhet som enligt egen uppgift vänder sig till personer med autism eller Aspergers syndrom. Projektet syftar också till att i en bred dialog mellan verksamhetsansvariga, brukare eller deras företrädare och vetenskaplig expertis utveckla vissa praktiska och objektiva kvalitetsmått för att underlätta för informationsdatabasens användare att själva kunna hitta och värdera olika verksamheter. Man ska erbjuda vårdgivare och andra intresserade att beskriva sin verksamhet i anslutning till föreningens hemsida. Under senare år har behovet för kvalitetsmätning och kvalitetsstyrning ökat. Projektet bör involvera så många intressenter som möjligt för att förankra och få stöd för initiativet och de hårda och mjuka mått som kan komma att utvecklas.

Föreningen för hörselskadade och döva barn med familjer (FHDBF)

Utbildningsprojekt
400 000 kr

Föreningen vill i detta projekt utbilda medlemmar så att de i sin tur kan hjälpa andra medlemmar. Föreningen får många samtal från medlemmar med frågor om råd och hjälp när det gäller kontakter med domstolar och myndigheter. Kursmaterial ska tas fram och materialet ska därefter uppdateras via internet. Föreningen planerar två kurstillfällen under projektåret.

Föreningen Handikappforskning i Väst (HafV)

Projektet Mötesplats i Väst
606 000 kr för år 1 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Syftet med projektet är att göra en kraftsamling kring brukares och verksamheters synpunkter/önskemål om forskningsfrågor och forskningsområden. Föreningen vill finna former för dialog och samverkan mellan brukare, verksamhetsföreträdare, forskare och politiker i Västsverige för att på sikt stimulera till att handikappforskning i högre grad utgår från ett medborgarperspektiv. Föreningens medlemmar representerar universitet/högskola, myndigheter, kommuner och ett antal olika stiftelser och föreningar (HSO i Västra Götaland, HSO Göteborg, Göteborgs Universitet, Chalmers Tekniska Högskola, Högskolan i Halmstad, Västra Götalandsregionen, FoU i Väst, Göteborgs kommunalförbund, Skaraborgs-samverkan Socialtjänst, Kommunförbundet i Skaraborg, Kommunförbundet Fyrbodal, Kommunförbundet Sjuhärad, Bräcke Diakoni, Ågrenska, Specialpedagogiska institutet samt flera enskilda handikapporganisationer och enskilda kommuner) I projektet ska man ta tillvara den unika kompetens som handikapporganisationerna bidrar med i föreningen. Föreningen har goda förutsättningar att genom sin breda representation kunna utgöra en mötesplats mellan brukare, yrkesverksamma och forskare.

Föreningen Sandbäcken

Projektet EBL-skolan
1 100 000 kr för år 1 av 3

Sedan år 2000 driver Föreningen Sandbäcken, som är en ideell förening, basverksamhet för personer med psykiska funktionshinder med olika aktiviteter enligt arbetsmetoden Hjälptillsjälvhjälp, utarbetad i samarbete med Karlstads Universitet. Utöver basverksamheten vilken fortsatt bedrivs med bidrag från Landstinget i Värmland och Karlstads kommun vill Föreningen Sandbäcken ta ett ytterligare steg genom en anpassad utbildning för personer med psykisk ohälsa i Värmlands län. Skolan för Ett Bättre Liv (EBL-skolan) har inspirerats bland annat av Amt-skolen i Århus i Danmark. Utbildningen i EBL-skolan präglas av ett varierat och anpassat utbildningsutbud, en stressfri miljö, små undervisningsgrupper, undervisning som bygger på att ny kunskap kombineras med övning, problemlösning, färdighetsträning och erfarenhetsutbyte. Undervisningen sker inom tre huvudområden: kurser med fokus på att träna kognitiva, sociala och hälsofrämjande färdigheter, basämnen och multimedia. Aktivitetshuset Sandbäcken erbjuder möjligheter till arbetsträning inom reception, vaktmästeri, kök/bak m.m.

Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB)

Föreningsutveckling
733 000 kr för år 2 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

FSDB är unik genom att vara en organisation som består av och leds av personer som själva är dövblinda och det är svårt att driva en organisation när man har en så omfattande funktionsnedsättning som dövblindhet. Politiker och tjänstemän har vanligen ingen egen erfarenhet av möten med dövblinda och har därför ingen kunskap om funktionshindret och dess konsekvenser. Svårigheter att få tolk, problem med färdtjänst och assistans gör det också svårt att vara aktiv och delaktig i samhällslivet. Det är därför viktigt att stärka de enskilda medlemmarna och det lokala föreningslivet. Det finns 12 lokala föreningar och förbundet arbetar i detta projekt med att ge individuellt utformad utbildning så att styrelsemedlemmarna skall våga och kunna arbeta aktivt med verksamhetsplaner och strukturerad verksamhet. Förbundet vill också utveckla kontakterna mellan föreningarna.

Göteborgs Universitet, Barn- och ungdomspsykiatri

Utbildningar och konsultativa insatser kring vuxna med neuropsykiatriska funktionshinder
1 743 874 kr för år 2 av 2

Göteborgs universitet, Barn- och ungdomspsykiatri tillsammans med Riksföreningen Autism, Svenska föreningen för tuberös skleros och Riksförbundet Attention sprider erfarenheterna av ett tidigare genomfört projekt som syftade till att skapa en modell för att upptäcka, utreda och habilitera vuxna med neuropsykiatriska funktionshinder. Erfarenheterna sprids genom att ett team som ger fördjupad utbildning kombinerad med konsultativa insatser och praktisk handledning till den psykiatriska vården och till andra instanser som kriminalvård, försäkringskassa och arbetsvård.

Handikappförbundens Samarbetsorgan (HSO)

Projektet Handikapprörelsens medverkan i hälso- och sjukvårdens arbete med prioriteringar
700 000 kr för år 2 av 2

Handikappförbundens samarbetsorgan vill göra handikapprörelsens företrädare centralt och regionalt medvetna om innebörden i riksdagens prioriteringsbeslut 1997 och ge kunskap och redskap för arbetet med prioriteringar inom hälso- och sjukvården. Syftet med projektet är att genom handikapprörelsens medverkan försäkra sig om att prioriteringsarbetet i kommuner och landsting följer riksdagens beslut. I projektet ingår bl.a. en enkätundersökning för att få en bild av prioriteringsarbetet i kommuner och landsting samt utbildningar för företrädare för handikapprörelsen centralt och regionalt. Erfarenheterna ska sammanställas i en

handbok med exempel på hur och i vilka former handikappörelsen kan arbeta tillsammans med sjukvårdshuvudmännen.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Härnösands Folkhögskola

Tolkmetodutveckling
650 000 kr för år 3 av 3

Tolkar möter brukare i alla åldrar, från alla samhällsklasser och kulturer, med och utan funktionshinder. De olika tolkarna har mycket gemensamt; de måste få kommunikationen att fungera och de tolkar för grupper som är en minoritet i förhållande till samhället i stort. Tolkarna ställs ständigt inför etiska frågeställningar och de måste fatta snabba beslut. Alla tolkar möter likartade rättighetsproblem som handlar om demokrati och rättvisa. Mellan tolkutbildningarna finns statuskillnader på grund av olika möjligheter till fasta anställningar, utbildningens längd m.m. Därför borde erfarenhetsutbyte utbildningarna emellan vara utvecklande och höja kvaliteten på utbildningarna. Härnösands folkhögskola tillsammans med Västernorrlands Dövas Länsförbund, SRF Ångermanland och Vuxendöva i Sverige, Tolk- och Översättarinstitutet, Mo Gårds Folkhögskola, Strömbäcks folkhögskola och Åsa Folkhögskola genomför under en treårsperiod seminarier och ökad samverkan mellan utbildningarna på folkhögskolan och andra folkhögskolor. Tolkutbildningarna utvecklas för bättre kvalitet och förståelse för varandras områden.

Hörselskadades distrikt i Jönköpings län

Projektet Hörselskadade i arbetslivet
347 000 kr för år 2 av 2

Personer med hörselskador kan många gånger känna sig utanför gemenskapen med arbetskamrater. Hörselskadades distrikt arbetar därför tillsammans med företagshälsovård, tolkcentralen, kommunhälsan, ansvariga för hörselrehabiliteringen, hörcentralen och flera företag för att uppmärksamma dem på problem och vilka rehabiliteringsmöjligheter som finns. Distriktet ska dessutom tillsammans med Arbetarnas Bildningsförbund starta cirklar för att hörselskadade ska kunna stötta varandra.

Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Dialogprojektet
1 220 000 kr för år 2 av 3

I projektet ingår i första hand fem stora kommunala hörselskolor. Det nyskapande i projektet är perspektivet att inte låta teknik och invanda mönster hindra utvecklingen av dialogiska arbetssätt för hörselskadade, och att hörselskadade elever inte skall falla in i roller av att vuxna styr alla dialoger i klassrummet. I detta projekt skall skolledaren anmäla sig

själv och sin skola att aktivt ingå och blir därmed en mycket viktig faktor för att projektets mål skall få genomslagskraft på skolan. I projektet ingår i första hand de fem stora hörselskolorna i Sverige (Alviksskolan i Stockholm, Kannebäcksskolan i Göteborg, Silviaskolan i Hässleholm, Solanderskolan i Piteå och Söderskolan i Falkenberg). Insatserna hittills har inneburit förändringar angående klassrummens utformning och hörselteknisk utrustning. Deltagande pedagoger samarbetar med pedagoger från andra skolor för att få en förbättrad lärandemiljö för brukarna i klassrummet.

Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Hörsellinje - Informationservice och resursguide

1 960 000 kr för år 2 av 3

HRF bygger i projektet upp en informationservice via telefon och e-post om hörsel och hörselskador. Det går också att ställa frågor på hemsidan www.horsellinjen.se. Hörsellinjen riktar sig främst till hörselskadade, men även till anhöriga, arbetsgivare, fackföreningar, skolpersonal, myndigheter och andra som vill ha information om hörsel och hörselskador. De flesta som hör av sig är själva hörselskadade och ställer vanligen frågor om sådant som olika samhällsinstanser har ansvar för. Många hörselskadade känner dock inte till vart de kan vända sig och vilket stöd de kan få.

Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Utbildningsprojekt kring tinnitus

700 000 kr

Projektets mål är att ge individer med tinnitus kunskaper om tinnitus orsaker, verkan och tillgängliga behandlingsmetoder. Man vill öka kunskapen bland hörselvårdens personal och annan vårdpersonal samt öka kunskapen om tinnitus i samhället med särskilt fokus på arbetsgivare och fackliga organisationer. I Sverige har ca 15 % av befolkningen någon form av tinnitusupplevelse. Av dessa förmodas ca 100 000 ha tinnitus i den grad att det påverkar dagsformen och möjligheterna att fungera i yrkeslivet samt på fritiden. Att ha tinnitus innebär att man hör ljud i ett eller bägge öronen eller mitt inne i huvudet. Tinnitus sammanhänger oftast med en hörselnedsättning. Personer som är helt döva kan också få tinnitus. För att vidga och fördjupa kunskapen om tinnitus vill HRF etablera en kurs, dels som en fristående universitetskurs om tinnitus på distans motsvarande fem högskolepoäng, dels som en folkbildningskampanj med studiecirklar om tinnitus i samverkan med ett studieförbund. I samarbete med Utbildningsradion ska tre 30-minuters tv-program produceras och sändas. Projektet ska ledas av HRF tillsammans med representanter för Linköpings Universitet och studieförbundet ABF.

Intresseföreningen för schizofreni (IFS) i Piteå Älvdal

Informationsprojekt Bra (Bemötande, Respekt och Ansvar)
274 000 kr för år 1 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Intresseföreningen för Schizofreni, IFS Piteå Älvdal ska tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan Region Norrbotten och Handikapporganisationernas Samarbetsorgan Piteå och i samråd med Riksförbundet för Social och Mental Hälsa Mediaprojekt genomföra ett projekt för att ge objektiv kunskap om psykisk sjukdom. Målet är att psykiskt sjuka och deras anhöriga ska bli bemötta utifrån fakta om psykiska sjukdomar. Projektet ska genomföras i kommunerna Piteå, Älvsbyn, Arvidsjaur och Arjeplog. Genom studiecirklar, offentliga möten och kurser ska företagare, anställda inom offentlig och privat sektor och journalister få kunskap om psykiskt sjuka.

Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR)

Projektet Mobilitetsservice
1 158 000 kr för år 4 av 4

Mobilitetsservice är ett samverkansprojekt mellan Neurologiskt Handikappades Riksförbund, Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, Reumatikerförbundet och De Handikappades Riksförbund. Bakgrunden till projektet är att det inte finns någon opartisk rådgivning när det gäller bilanpassning för personer med funktionsnedsättningar. Det kan vara samma företag som ger råd, utprovar, monterar, levererar och utvärderar anpassningen. Detta kan innebära prioritering av företagens egna produkter, även om det finns andra som skulle passa den enskildes funktionshinder bättre. Det är också problem för Försäkringskassan att ge råd om anpassningar och olika tekniska lösningar. Projektet utvecklar en modell för samlad konsumentupplysning vad gäller val av bil, bilanpassning och körkortsutbildning. I projektets kompetenscenter Mobilitetscenter i Göteborg prövas en form för opartisk rådgivning och utprovning för anpassning av bilar. Dessutom utreds körlämplighet i samband med medicinska problem liksom möjligheten att ta körkort för ungdomar med funktionshinder. Förutom handikapporganisationerna deltar Försäkringskassan i Västra Götaland, Vägverket och Rehabiliteringen i Västra Götaland.

Rekryteringsgruppen För aktiv rehabilitering

Projektet Ryggmärgsskada och sex
61 500 kr

Föreningen arbetar sedan 1976 med rehabilitering av främst ryggmärgsskadade personer. Varje år drabbas ca 100–150 personer p.g.a. olyckor eller andra skäl av en ryggmärgsskada. Några av de första frågor som brukar uppkomma efter en skada är om och i så fall hur ett sexliv är möjligt, om fertiliteten påverkas och vilka hjälpmedel som finns. Föreningen

vill därför tillsammans med Spinaliskliniken på Karolinska sjukhuset samt Ryggmärgsskadeenheten, Sahlgrenska Universitetssjukhuset/Sahlgrenska i Göteborg genomföra ett ettårigt projekt för att framställa en videofilm som bl.a. kommer att ta upp frågor som rör sex- och samlevnad när man är nyskadad och praktiska tips och hjälpmedel. Under projekttiden vill man även göra en faktaskiva på cd-rom som ska innehålla föredrag om neurologi och fysiologi, information om olika hjälpmedel samt en redovisning av en undersökning som Sahlgrenska universitetssjukhuset har genomfört. När filmen är klar kommer föreningen att besöka de kliniker och rehabcenter där ryggmärgsskadade vårdas för att på ett tidigt stadium visa möjligheterna för de drabbade och deras anhöriga. Filmen kommer även att visas på berörda högskoleutbildningar.

Reumatikerförbundet

Projektet Artrosinformatörer
1 200 000 kr för år 3 av 3

Artros är en sjukdom som drabbar leder, särskilt knän och höfter. Tidigare var det framför allt äldre som drabbades men idag är sjukdomen vanlig även bland unga. Den viktigaste orsaken till att unga drabbas är det ökande antalet idrottsrelaterade skador inom framför allt så kallade kontaktidrotter som fotboll, handboll och innebandy. Man vill om möjligt förebygga skador och genom ett projekt öka kunskapen om sambandet mellan artros och skador inom idrotten. Förbundet vill etablera artrosinformatörer tillsammans med Riksidrottsförbundet (RF), Idrottshögskolan och SISU Idrottsutbildarna inom den del av sjukvården som kommer i kontakt med idrottsskadade. Artrosinformatörerna kommer även att fungera som informatörer gentemot idrottsrörelsen för att informera om hur man kan förebygga och minska effekterna av idrottsskador som kan leda till artros. Det är personer som själva drabbats av artros som kommer att rekryteras som informatörer.

Reumatikerförbundet

Projektet Nätverk för invandrarkvinnor - Nike
1 520 000 kr för år 3 av 3

Projektet Nätverk för invandrarkvinnor – Nike syftar till att stärka invandrarkvinnor med reumatism så att de får en god kännedom om sin sjukdom, sina rättigheter och möjligheter som funktionshindrade i det svenska samhället. Reumatikerförbundet har under det första året startat pilotgrupper i Stockholm, Göteborg och Örebro. Informationsmaterial har tagits fram och uppsökande verksamhet har bedrivits bland invandrarorganisationer, reumatikerföreningar och reumamottagningar enligt planen. Projektet genomförs i samarbete med Göteborgs Kvinnofolkshögskola och ABF. Samverkan sker även med socialtjänsten, försäkringskassorna, arbetsförmedlingen, reumatologklinikerna och invandrarorganisationer på respektive ort. Under år två har nya grupper startats på tre nya platser; Luleå, Haninge och Karlstad. Under det tredje och sista året

kommer projektet att fokusera på att förankra mångfaldsarbetet inom den egna organisationen. Ett faddersystem ska byggas upp så att varje lokal-förening ska ha kontaktpersoner som är värddar och ansvariga för mångfaldsarbetet lokalt. En handbok ska tas fram som ska kunna användas i förbundets lokalavdelningar som ett stöd när man vill utveckla verksamhet riktad till personer med utländsk bakgrund.

Riksförbundet Attention

Skolprojekt - Kunskapsbank inom området skola för elever med särskilda behov/neuropsykiatriska funktionshinder
1 465 000 kr för år 3 av 3

Riksförbundet Attention är en rikstäckande handikapporganisation för neuropsykiatriska funktionshinder. För barn med neuropsykiatriska funktionshinder är det av oerhört stor vikt hur skolan fungerar. Kraven kan bli oöverstigliga när man har funktionshinder som rör koncentration, kommunikation, perception och oftast även inlärningsproblem och läs- och skrivsvårigheter. Projektets syfte är att kartlägga information, kunskap och samverkansmodeller inom skolans verksamhet samt sprida detta. Parallellt ska projektet samverka med en etablerad skola, Central-skolan i Tierp. Ett andra syfte är att skapa riksomfattande nätverk med berörda grupper, föräldrar och skolpersonal som finns runt elever med neuropsykiatriska svårigheter. Målsättningen är att skapa en kunskapsbank med ett brett lösningsbaserat perspektiv. Under det tredje projektåret fortsätter samarbetet med Trelleborgs kommun bland annat genom utbildning av skolpersonalen via föreläsningar och seminarium. En samverkan ska startas mellan projektgruppen i Trelleborg och Kalmar. Samverkansmodellen i Tierps kommun fortsätter och utvecklas eventuellt till fler skolor i kommunen. En större hearing planeras för skolmyndigheter och berörda parter inom kommun och landsting under våren 2006. Samarbetet med Västernorrland leder eventuellt till en konferens där man lyfter fram åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd och behovet av samarbete över gränserna runt målgruppen NPF. Samverkan med vuxenpsykiatri/Region Skåne fortsätter med ett utökat samarbete med Attention Trelleborg och Attention Malmö

Riksförbundet för dementas rättigheter (Demensförbundet)

Riksomfattande informationsprojekt kring demenssjukdomar och demenshandikappades och anhörigas behov
1 835 000 kr för år 2 av 2

Demensförbundet genomför ett informationsprojekt kring demenssjukdomar och demenssjukas och anhörigas behov. Syftet är att sprida kunskap och att alla demenssjuka och anhöriga i hela landet ska få hjälp och stöd av en demensförening i den egna kommunen. Förbundet vill också informera om former för behandling och stöd. Medlemmar på regional nivå ska tillsammans med förbundet arbeta fram hur och på vilket sätt informationen skall ges. Det lokala näringslivet, kommuner, primärvård,

skolor, folkbildningen, kulturarbetare m.fl. inbjuds till föreläsningar, utställningar, hjälpmedelsinformation och seminarier m.m.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Riksförbundet för Mag- och Tarmsjuka (RMT)

Förstudie till projektet Kläder som klär
295 000 kr

För människor med sjukdomar och andra funktionsstörningar i matsmältningskanalen kan kläder bli ett stort problem. Det kan t.ex. röra personer som är stomiopererade och som förgäves letat efter lämpliga och vackra underkläder och badkläder. Det kan också handla om personer med IBS (kolon irritable) där storleken över magen är small på morgonen och large på kvällen. När man har svårt att kontrollera urin och avföring ställs stora krav på kläderna både avseende form och kvalitet. Syftet är att uppmärksamma de problem med kläder och klädval som finns kopplat till funktionsstörningar i matsmältningskanalen samt medverka till att tillgången på fungerande kläder förbättras på de områden där de största problemen finns.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Återhämtning från svåra psykiska tillstånd
1 685 000 kr för år 3 av 3

Återhämtning från svåra psykiska tillstånd, Återhämtningsprojektet, handlar om att ta till vara på, utveckla och föra ut metoder för självhjälp, dialog och fokusgrupper med brukare, personal och närstående. Återhämtning (ett begrepp som används inom den engelska och amerikanska brukarrörelsen) innefattar delvis tidigare begrepp som bot (medicinskt) och rehabilitering, men går även bortom dessa begrepp då det innefattar hela individens situation. Brukaren spelar en avgörande roll i sin egen återhämtning. Den kan inte tillföras av andra, även om andra lämnar viktiga bidrag. Återhämtning är ett resultat av inre och yttre processer: tankar, det man läser, aktiviteter och möten med andra. Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH), Forsknings- och utbildningsstiftelsen Humlan och FoU-enheten Psykiatri Södra inom Stockholms produktionsområde sammanställer och systematiserar återhämtningskunskap som genom enkäter och djupstudier inhämtats från personer som återhämtat sig från psykisk sjukdom. I projektet sammanställs studiematerial som vänder sig till brukaren, närstående och vårdpersonal, samt en lärobok för yrkesutbildning inom psykiatrisk vård och omsorg. Materialet används i studiecirklar, självhjälps-, dialog- och nätverksgrupper. I projektet ingår också att utveckla en hemsida där studiematerialet finns tillgängligt. På hemsidan (www.aterhamtning.se) ges möjlighet till erfarenhetsutbyte och information.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Psykisk ohälsa i media

1 387 000 kr för år 2 av 3

Riksförbundet för Psykisk och Mental Hälsa (RSMH) utbildar psykiskt funktionshindrade och deras företrädare för att de bättre ska kunna bemöta medias bilder av människor med allvarlig psykisk sjukdom. Utbildningen ska erbjuda praktisk träning i att möta journalister, ge kunskap om hur media fungerar och hur man kan utveckla strategier för sina kontakter med media. Förbundet vill också i samarbete med forskare försöka få svar på vilka vård- och socialpolitiska konsekvenser medias skildringar fått. Förbundet ska också inrätta ett Medieråd bestående av brukare, närstående, publicister m.fl. Framställning av ett utbildnings- och informationsmaterial har påbörjats. För att försöka öka journalisters kunskap om psykisk ohälsa har förbundet inlett ett samarbete med Journalistutbildningen i Göteborg.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) i Västra Götaland

Projektet Vägledning - mer än ord

476 000 kr för år 2 av 2

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) arbetar i sina lokalföreningar med kamratstöd som handlar om att bryta isolering, vända passivitet till aktivitet och därmed stärka självförtroendet hos både den som stödjer och den som får stöd. Det är personer som själva har erfarenhet av psykisk ohälsa som hjälper andra i samma situation. Att vara kamratstödjare kan dock vara tungt och man kan känna sig ensam och utan stöd. Kamratstödjare behöver därför handledning, inte minst utifrån att de som ska stödjas ofta har mycket tunga och komplexa problem. RSMH i Västra Götaland utvecklar därför tillsammans med Borås kommun och psykiatri i Västra Götaland samt ABF i samma område en handledningsmodell kallad Vägledning. Metoden är att genom utbildning och praktik bygga upp vägledningsgrupper som ska fungera som bollplank för kamratstödjarna

Riksförbundet Sällsynta Diagnoser

Filmprojektet Att leva med en sällsynt diagnos

605 800 kr

I Riksförbundet Sällsynta diagnoser finns 32 sällsynta handikappgrupper representerade. Att bli förälder till ett barn med ett sällsynt syndrom innebär en stor omställning och ofta stora påfrestningar för familjen. De sällsynta diagnoserna är oftast syndrom med en komplex symtombild och kunskapen i hälso- och sjukvården är vanligtvis liten om de särskilda behov av vård och omsorg som en sällsynt diagnos innebär. Förbundet vill därför producera en film som tydliggör sällsynthetens konsekvenser

och förklarar och beskriver innebörden av olika syndrom. I filmen vill förbundet även visa på den utsatthet som det innebär att leva med en sällsynt diagnos och informera om skillnaderna mellan de olika diagnosgrupperna. Tre till fyra olika sällsynta diagnoser kommer att presenteras närmare i filmen.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Riksföreningen Osteo-Porotiker

Projektet Osteoporopatien i centrum
517 000 kr för år 3 av 3

Osteoporos (benskörhet) är mycket vanligt förekommande. Varannan kvinna och var fjärde man över 50 år drabbas. I riskzonen finns även ungdomar med ätstörningar och andra grupper. Osteoporosrelaterade frakturer, som kan uppstå i alla delar av skelettet, leder ofta till allvarliga, bestående funktionshinder, svår smärta och beroende av hjälp i vardagen. Personer med osteoporos återfinns bland ett stort antal patientgrupper inom många medicinska specialiteter; ortopedi, medicin, geriatrik, reumatologi, gynekologi, allmänmedicin m.m. Överblick och kunskap om patientens hela situation saknas ofta. Föreningen förmedlar kunskap om tidigt förebyggande, diagnos och behandling, initierar självhjälpsgrupper samt informerar och startar samarbete med andra organisationer, patienter och anhöriga. Projektets målgrupper är berörda politiska, medicinska och administrativa beslutsfattare inom vård och omsorg, patienter och anhöriga samt berörda patient- och handikapporganisationer. Förändringsarbetet genomförs genom framställning av informationsmaterial, utbildande av informatörer och genomförande av länsvisa seminarier.

Riksorganisationen Unga Synskadade (US)

Projektet Inkludera flera
313 000 kr för år 1 av 2

Målet med projektet är att genomföra handikappföreläsningar på lärarhögskolor för att introducera ämnet för universiteten och högskolorna. Målet på sikt är att detta ska införas som en del av utbildningen. Man ska också bygga upp en bank av föreläsare för lärarhögskolorna som i framtiden kan anlitas för föreläsningar samt skapa en hemsida som lärarna kan använda som inspirations- och kunskapsbank.

Sociala kooperativens intresseorganisation (SKOOPI) i Luleå

Projektet KISA Kooperatören i sociala arbetskooperativ – ägare i växande företag
827 000 kr för år 3 av 3

De sociala arbetskooperativen har funnits i Sverige sedan mitten av 1980-talet, de flesta har sitt ursprung i psykiatrin. Gemensamt bygger kooperativa föreningar på värderingarna självhjälp, personligt ansvar,

demokrati, jämlikhet, rättvisa och solidaritet. De sociala kooperativen har bland annat varit och är en möjlighet för personer med psykiska funktionshinder att tillsammans med andra få sysselsättning och arbete. I de sociala kooperativen finns vanligtvis en eller flera handledare som stödjer kooperatören i den dagliga verksamheten utan att för den skull ta över. SKOOPI, de sociala kooperativens intresseorganisation, har till uppgift att stödja de brukarstyrda kooperativen och dess handledare. Projektets syfte är att genom utbildningar och seminarier dels höja kooperatörers och handledares kompetens, dels ge möjligheter till möten och kontakter mellan kooperativen. Kooperatörerna, både de som redan ingår i kooperativ och nytillkommande, behöver anpassad utbildning som ger kompetens i att vara just kooperatör (kunskap om samhället, om att vara entreprenör, att använda IT, att använda och utveckla nätverk m.m.). I projektet ingår att inventera befintliga utbildningsmaterial, arbeta fram ett grundmaterial och i samarbete med kommunerna, FKU (Föreningen Kooperativ Utveckling) och LKU (Lokala Kooperativa Utvecklingscentrum) genomföra utbildningar.

Somali Relief Association i Hässelby

Projektet Information om diabetes
240 000 kr

På diabetesmottagningarna har man konstaterat en ökning av antalet somaliska barn med diabetes under de senaste åren. Läkarna vet ej vad detta beror på. Målet i projektet är att informera och sprida kunskap om barndiabetes till barn med diagnos och deras föräldrar. Informationen och utbildningen kommer att ske dels i form av studiecirkel och dels i form av programsändning på lokal-tv i Stockholm. Information om barndiabetes kommer att tryckas och översättas till somaliska och spridas till föräldrar, barn och vårdcentraler. Studiecirkelarna syftar till att lära sig leva väl med diabetes. Ett särskilt studiecirkelmateriale kommer att tas fram och översättas till somaliska.

Stiftelsen Gyllenkroken

Förstudie till projektet Inre rum
230 000 kr

Stiftelsen Gyllenkroken i Göteborg vill i en förstudie undersöka möjligheterna att skapa en permanent mötesplats för allmänheten, professionella och brukare på brukarnas egen arena – en framtidens kreativa forum fyllt med debatter, referensbibliotek, utställningar, föremål och berättelser från gårdagens och dagens psykiatri – med möjlighet att påverka framtidens psykiatri och människosyn och därmed motverka fördomar.

Stiftelsen Institut för Independent Living (STIL)

Fashion Freaks
663 500 kr för år 2 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Väl sittande och snygga kläder är i stort sett omöjliga att finna på den vanliga marknaden för personer som använder rullstol. Mindre rörliga personer har också behov av kläder med material som håller värmen och som är lätta att ta av och på. Under en tvåårsperiod utvecklar projektet tillsammans med rullstolsanvändare grundmönster med anvisningar hur måttanpassningar kan göras för individuell passform. Kläderna sys upp och prövas. Projektet ska också sammanställa och informera om användbara och nyttiga material och specialprodukter och var man kan få tag i dessa. I projektet ingår att upprätta en tipsbank med andra rullstolsanvändares lösningar och där man kan få tillgång till ett nätverk av personer i samma situation. Allt skall finnas tillgängligt på internet.

Stiftelsen Institut för Independent Living (STIL)

Projektet Radio Independent Living
665 000 kr för år 2 av 2

Institutet för Independent Living producerar en serie internetradio-program med intervjuer med personer med funktionshinder m.fl. Huvudinriktningen är spridning av medborgarrättsandan, kulturell identitet och samhörighet genom reportage om nya tankar, projekt och policy inom och utanför Sverige. Invandrare med funktionshinder berättar om hur de upplever svensk handikappolitik m.m.

Strokeföreningen i Stockholms län

Projektet Strokecentrum - en förstudie
300 000 kr

Stroke är samlingsnamnet för hjärninfarkt, hjärnblödning och TIA (tillfällig syrebrist i hjärnan). En skada på hjärnan kan påverka människans förmågor (rörelse, tanke, minne, uppmärksamhet, koncentration, tal personlighet m.m.). Sjukdomens komplexitet betyder att det även i kunniga organisationer kan vara svårt att täcka alla de kunskapsområden som är relevanta för den fullständiga förståelsen av problem och behov hos den som drabbats av stroke. Föreningen vill därför bygga upp ett kunskapscentrum som vänder sig till alla som berörs av stroke; strokedrabbade, närstående, arbetsgivare, myndigheter, sjukvården och allmänheten.

Strokeföreningen i Östergötlands län

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Verksamhet till förmån för yngre funktionshindrade - särskilt stroke och afasi

145 000 kr för år 3 av 3

Länets Strokeförening genomför tillsammans med Afasiföreningen och kommun och landsting ett projekt som rör personer som drabbats av stroke och/eller afasi i yrkesverksam ålder. Projektet vill synliggöra denna grupp och söka individuella lösningar för att öka deras möjligheter att delta i arbets- och samhällsgemenskap.

Sundsgårdens Folkhögskola

Projektet Att hitta en livsväg – folkhögskolan och elever med Aspergers syndrom

427 000 kr för år 1 av 2

Det övergripande syftet med projektet är att utifrån konkreta erfarenheter studera, formulera och dokumentera den pedagogiska kunskapsgrund som växt fram i utbildningen så att den blir mer stabil och medvetandegjord. Projektet kommer särskilt att fokusera på gymnasienivån och övergången till vuxenlivet. Ett annat syfte är att i skrift presentera en pedagogik som kan skapa bättre förutsättningar för elever med Aspergers syndrom att klara skolan. Sundsgårdens Folkhögskola i Helsingborg har sedan 1999 en utbildning för elever med Aspergers syndrom som omfattar ett eller två år. Utbildningen för unga vuxna med Aspergers syndrom startade som ett FOU-projekt med medel från Folkbildningsrådet och SISU. Initiativet hade sin grund i att många ungdomar inte klarade av gymnasiet trots att de hade förutsättningar för det. Aspergers syndrom är en neuropsykiatrisk diagnos inom autismspektrumet. Det innebär störningar i tänkande och förmåga till kommunikation. Till detta kommer också tvångsmässiga reaktioner eller andra avvikande reaktioner. De intellektuella funktionerna är på eller över normal nivå men tänkandet är annorlunda och karaktäriseras av att det är konkret och fragmentariskt. Med en sådan problematik blir det komplikationer inte minst i sociala sammanhang. Många barn med Aspergers syndrom får sin diagnos sent. Det kan leda till att eleven går genom grundskolan och gymnasium med en faktisk förmåga att uppfylla kraven men ändå till slut missar att få sin gymnasiekompetens. Folkhögskolan är en skolform där man uppfyller kraven för att ge ungdomarna en chans att få sin gymnasiekompetens under pedagogiska former som kan stärka deras identitetsutveckling. Erfarenheterna på Sundsgården har lett fram till projektansökan där utvecklingsarbetet ska förankras i det vardagliga arbetet och i de erfarenheter som görs av elever och skolpersonal. Det är de erfarenheter som elever och personal har som är utgångspunkten.

Svenska Downföreningen

Projektet Kunskapsbanken
390 000 kr för år 1 av 2

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Svenska Downföreningen bildades 2002 på initiativ av några föräldrar. Varje år föds ca 100–130 barn med Downs syndrom och idag finns det mellan 3 000–4 000 personer i Sverige med den aktuella diagnosen. Föreningen vill under projekttiden bygga upp en kunskapsbank på internet där samlad information om Downs syndrom ska finnas tillgänglig. Kunskapsbanken ska innehålla råd och stöd till nyblivna föräldrar, beskriva språkutvecklingen hos barnen samt ta upp frågor som rör fysik och hälsa.

Svenska Handikappidrottsförbundet (SHIF)

Projektet Special Olympics
1 200 000 kr för år 2 av 3

Målet med projektet är att bidra till förbättrad hälsa och livskvalitet bland personer med utvecklingsstörning. Trots lång tids rekryterings- och breddsatsningar inom SHIF:s verksamhet är det relativt få utvecklingsstörda som idrottar och är fysiskt aktiva regelbundet. I Sverige idag finns många barn och ungdomar samt yngre vuxna som tenderar att hamna mitt emellan SHIF:s verksamhet och Riksidrottsförbundets verksamhet för idrottare utan funktionshinder. Inom idrott för utvecklingsstörda finns en internationell organisation för utvecklingsstördas idrott. Den heter Special Olympics International (SOI) och grundades för ett trettiotal år sedan. Special Olympics verksamhet kan liknas vid ett slags Korpen eller Friskis & Sveltis för utvecklingsstörda. Ett deltagande i Special Olympics tävlingssystem – som innebär att aktiva alltid tävlar mot jämbördiga – kan bidra till bättre självförtroende, hälsa och social utveckling. En del av projektets målsättning är att knyta föreningar till organisationen.

Svenska Psoriasisförbundet (PSO)

Projektet Närhet, Relation och Kärlek - Att leva med kronisk sjukdom
1 597 000 kr för år 2 av 2

Att ha en kronisk sjukdom påverkar den egna självbilden och relationen till andra. Det som är gemensamt för medlemmarna i Svenska Psoriasisförbundet, Riksförbundet för Mag- och Tarmsjuka och Reumatikerförbundet är att sjukdomen kan uppkomma när som helst i livet och att den inte alltid syns utanpå. Sjukdomen går i skov (är aktiv periodvis) och tillståndet kan förändras kraftigt från en dag till en annan. Det kan vara svårt att planera framåt vilket drabbar både den som lever med funktionshindret och närstående. De villkor som funktionshindret medför, påverkar möjligheten att etablera ett förhållande och behålla en relation. Förbunden har inte funnit något bra informations- och kunskapsmaterial att arbeta med och det är svårt att finna personer som kan tala om sina

egna upplevelser i parrelationer på ett sätt som kan vara till hjälp för andra. De utvecklar därför med utgångspunkt i medlemmars egna upplevelser samtalsmaterial (utbildningsmaterial och film). I projektet ingår också att utforma kurser/cirklar och utbilda samtalsledare samt bygga upp strategier för att föra in projekterfarenheterna i den egna organisationen.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Svenska Psoriasisförbundet (PSO)

Vårdprojekt
416 000 kr för år 2 av 3

Svenska Psoriasisförbundet beviljades medel ur Arvsfonden för att tillsammans med läns- och regionavdelningarna ta fram en handlingsplan för det lokala vårdpolitiska arbetet i syfte att öka livskvaliteten för personer med psoriasis och psoriasisartrit. Under det första året har förbundet genomfört en rikstäckande enkätundersökning för att få kunskap om hur man som psoriasis sjuk upplever sin vardag. Fem pilotlän där förbundet har avdelningar har sedan valts ut och dessa kommer att vara utgångspunkt för att djupare studera hur vårdverkligheten ser ut i olika regioner. Arbetet i pilotlänen kommer att fortsätta under år två med fokus på kartläggning av vårdsituationen i respektive län. Därefter ska materialet bearbetas för att under våren 2006 vara klart för att presenteras internt och externt. Fasen därefter blir att utarbeta den handlingsplan som förbundet ska utgå ifrån för att påverka psoriasisvården. Till projektet har en expertgrupp för psoriasis knutits för att finnas med som ett stöd och en faktabank för projektets ledningsgrupp. Expertgruppen ska vara behjälplig i arbetet för att ta fram ett medicinskt vårdprogram för psoriasis som ska kunna tillämpas i hela landet.

Sveriges Dövas Idrottsförbund (SDI)

Projektet Utbildning och rekrytering av kvinnor/tjejer till ledare och administratörer
500 000 kr för år 1 av 2

Genom projektet vill Sveriges Dövas Idrottsförbund genomföra ett utbildnings- och rekryteringsprojekt som vänder sig till tjejer/kvinnor inom dövidrotten. Avsikten är dels att skapa en gemensam värdegrund samt öka intresset hos tjejerna/kvinnorna till att i högre utsträckning än idag engagera sig i förenings- och förbundsverksamheterna.

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR)

Ett Nätverksuppbyggnadsprojekt
1 423 000 kr för år 2 av 3

Västanviks folkhögskola i Leksand är den enda folkhögskolan i Sverige där döva kan studera på egna villkor då all undervisning sker på tecken-

språk. Förutom utbildning bedrivs ett omfattande utvecklingsarbete inte minst inom läromedelsproduktion samt utveckling av distanskurser. Vuxenutbildning för döva och hörselskadade ges också på andra platser i landet och med olika inriktningar. Samverkan mellan de olika utbildningsanordnarna är bristfällig och man konkurrerar sinsemellan bland annat genom olika villkor för studiestöd under utbildning och möjlighet till medverkan i kunskapsutveckling. Sveriges Dövas Riksförbund och Västanviks folkhögskola ska nu bygga upp ett nätverk mellan utbildningsanordnare för samordning, kunskapsutbyte, utvecklingsarbete och utbildning inriktat på dövas, hörselskadades och dövblindas behov. Nätverket ska även tydliggöra och formulera funktionshindrades möjligheter att medverka i samhällsutvecklingen på sina egna villkor. Hörselskadades Riksförbund och Föreningen Sveriges Dövblinda stödjer genom särskilda skrivelser projektet.

Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDU)

Projektet Språkresor för döva ungdomar
300 000 kr för år 2 av 2

Sveriges Dövas Ungdomsförbund vill genomföra ett tvåårigt projekt för att möjliggöra för döva ungdomar att kunna åka på språkresor. Det finns i dagsläget inte någon organisation som arbetar med och för att döva ungdomar skall kunna studera utomlands. Förbundet har nu fått kontakt med två dövskolor i USA som kan ta emot svenska döva ungdomar som vill åka på språkresa. För att nå ut med information till så många ungdomar som möjligt kommer SDU att besöka alla dövskolorna i landet och informera om projektet. Målet är att ungdomarna skall få en möjlighet att lära sig både engelskt och amerikanskt teckenspråk för att få ökad internationell förståelse och kunna erbjudas kulturellt utbud på teckenspråk. Under projekttiden kommer Specialskolemyndigheten och Stiftelsen Institut för Independent Living att ingå i SDU:s referensgrupp. Förbundet kommer under projekttiden att kontinuerligt lägga ut information om projektet på sin hemsida, både på teckenspråk och på det svenska språket samt ta fram en skriftlig och teckenspråkig informationsbroschyr som kan delas ut i skolorna.

Sveriges Dövhistoriska Sällskap (SDHS)

Projektet Arkivering av dövrörelsens handlingar och inventarier
650 000 kr

Sveriges Dövhistoriska Sällskap ska utbilda kontaktpersoner som med hjälp av föreningsmedlemmar ska arkivera föreningarnas handlingar på rätt sätt. Utbildningen ska genomföras med hjälp av seminarier och den handbok för arkivering, som Handikapphistoriska föreningen har utarbetat. Seminarierna ska genomföras med hjälp av teckenspråkstolk och filmas så att kontaktpersonerna skall kunna gå tillbaka och repetera vad som lärdes ut.

Synskadades Riksförbund (SRF)

Projektet Synskadade kassörer
660 000 kr för år 2 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Många synskadade känner sig tveksamma till att ta på sig uppdrag som kassörer och sekreterare eftersom uppdragen innebär att hantera praktiska administrativa uppgifter och att hålla sig à jour med nya regler. De ekonomiska frågorna har därför fått skötas av seende kassörer. SRF har därför genom detta projekt upprättat en administrativ central. Den ska ge service till föreningarna i Norrlandsregionen, det vill säga vara en serviceenhet med professionell kompetens som ska svara för löpande ekonomihantering, utbetalningar, bokföring, rapporter och bokslut, ta fram underlag för budget, redovisningar, följa lagstiftning och nyheter m.m. Centralen är placerad i Luleå och underställd riksorganisationens styrelse. Alla 14 föreningarna i Norrbotten deltar liksom 13 av 15 föreningar i Västerbotten samt även några i Värmland.

Integration

Barn

SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation, Hälsingland

Projektet Integration med glädje
233 000 kr för år 2 av 2

SISU Idrottsutbildarna Hälsingland ska i projektet Integration med glädje mobilisera lokala idrottsföreningar i Söderhamns kommun för bildande av ett nätverk där syftet är att erbjuda idrottsaktiviteter till ortens asylsökande barn. I dagsläget är 137 av kommunens 600 asylsökande barn. I en förstudie har man förankrat projektidén och ett starkt intresse har uttalats från idrottsföreningar och kommunen. Bärande i projektets idé är att samla intresserade aktörer, samordna aktivitetsutbud, skapa en gemensam kommunikationsplan för aktiviteter och utbilda aktivitetsledare. Under det första året har 23 idrottsföreningar medverkat i projektet och 12 andra aktörer har valt att ansluta sig till det nätverk som skapats i projektet. Migrationsverket har upplåtit en lokal där projektet har ledarutbildning och asylfritids på eftermiddagarna. Idrottsföreningarna har erbjudit prova-på-verksamhet på kvällstid och under skol- och sommarlov. Under år två är målet att idrottsföreningarna ska uppmuntras till att ta mer initiativ till att integrera asylsökande barn och ungdomar i verksamheterna. Verksamheten med asylfritids kommer även att utvecklas under år två.

Skolor Mot Rasism (SMR) Ek. förening

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet En framtid i tolerans
300 000 kr för år 1 av 3

Rasism och främlingsfientlighet ökar i det svenska samhället och det är viktigt att man förebygger och förhindrar spridandet av sådana åsikter i en tidig ålder. Ofta sätts resurser in i skolan då eleverna nått högstadiet eller gymnasiet. I detta projekt vill Skolor Mot Rasism nå ut till barnen redan i 11-års ålder och därmed lägga tonvikten på ett förebyggande arbete. I samarbete med föreningen Teater Komandiva ska man arbeta med att förse lärare och skolpersonal med metoder och stöd för att kunna arbeta långsiktigt mot rasism och främlingsfientlighet. Målet är att integrera elever, personal och föräldrar i det förebyggande arbetet. Metoden är att under det första året arbeta med tio skolor. I projektet ska man skraddarsy två heldagsprogram för lärare och elever samt ett kvällsprogram anpassat för föräldrar.

Ungdom

Föreningen Aktion 1173

Projektet 1173 - Integration Skärholmen Östermalm
1 050 000 kr för år 1 av 3

Med detta samarbetsprojekt vill föreningen utveckla en ny metodik för att arbeta med ungdomars integration i samhället, via kultur och olika former för samarbete. Målsättningen är att skapa nya mötesplatser och kontaktytor som kan ge ungdomar förutsättningar att mötas och minska avståndet mellan ytterstad – innerstad. Verksamheterna genomförs i olika fritidslokaler som ingår som samarbetspartners i projektet. Målet är att arbeta med musikvideos då musik är ett viktigt kommunikationsmedel för unga människor. Genom att ungdomar väljer ut och bildsätter befintlig musik eller gör en egen musikmix på givna teman som tas fram tillsammans, såsom främlingsfientlighet, fördomar, frånvarande föräldrar, integration och tjej/killroller kommer ungas egna funderingar fram. Tanken är att videofilmerna ska kunna vävas samman och visas som en sammanhängande film. Genom projektet ges ungdomar möjlighet att diskutera viktiga livsfrågor, kanalisera dem på ett kreativt sätt och samtidigt jobba med frågorna i team och i arbetslag. På så sätt kan de bearbeta problem, lära av varandra och växa tillsammans. Ungdomar integreras mellan stadsdelarna, men även problembarn med plugghästar, mobbare med mobbade och ungdomar med vuxna, den personal som arbetar runt ungdomarna liksom yrkesverksamma på kulturområdet. Den primära målgruppen är ungdomar i högstadieåldern och uppåt.

Sunnadalskolan

Projektet Inte utan mitt språk
100 000 kr för år 1 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

I projektet Inte utan mitt språk vill Sunnadalskolan i samarbete med Marinmuseum, Rädda Barnen och Radio Sehara utbilda elever till musei- och stadsguider i sina modersmål. Guiderna får sedan sprida sina kunskaper till familj, släkt och andra landsmän. Den yttersta målsättningen med projektet är att skapa broar mellan kulturgränser och att lyfta upp Karlskronas kultur och historia för de tvåspråkiga eleverna och deras landsmän. Samtidigt stärks modersmålsundervisningen i skolan genom att nyttja kulturens möjligheter i samarbete med en kulturinstitution. Eleverna tillåts växa i sin egen språkkultur men med det nya landets kulturella kontext. Genom att sätta fokus på modersmål och kulturarv skapar man en metod för integration. Eleverna får en vidare bild av sin hemort, de blir säkrare i sitt modersmål som är en förutsättning för en god språkutveckling i det svenska språket och modersmålslärares ges en arena där de normalt sett ej agerar och deras status höjs.

Handikapp

SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation, Västmanland

Projektet Allt är möjligt!
257 000 kr för år 2 av 2

I projektet Allt är möjligt vill SISU Västmanland i samarbete med Västmanlands Handikappidrottsförbund få fler människor av utländsk härkomst med funktionshinder att engagera sig i idrottsaktiviteter. Projektet är tänkt att genomföras på tre platser i länet – Västerås, KAK (Köping-Arboga/Kungsör) och Fagersta. Under det första året har uppsökande verksamhet bedrivits tillsammans med handikappsamordnare, integrationssekreterare, arbetsförmedling och invandrarföreningar och tolv personer ur målgruppen anmälde sitt intresse att medverka i projektet. Åtta män och fyra kvinnor med utländsk bakgrund har genomgått den idrottsledarutbildning som framtagits för projektet. Målet är att dessa personer ska bli ambassadörer och locka till sig flera funktionshindrade personer med utländsk bakgrund till idrotten. Under år två är målet att idrottsledarna i samarbete med lokala idrotts- och handikappidrottsföreningar ska starta idrottsgrupper på respektive ort och efter projekttiden ska projektet övergå i ordinarie verksamhet.

Barn

Amnesty International, Sverige

Projektet Rätt ska va rätt (f.d. Rättighetspiloterna)

2 360 000 kr för år 2 av 2

Projektets syfte är att öka barn och ungas medvetande om sina egna och andra människors rättigheter genom att bland annat utbilda unga människor till rättighetspiloter och ge förutsättningar att de själva ska informera vidare till andra barn och ungdomar. Föreningen vill ge möjligheter för barn och ungdomar att diskutera könsroller, maktrelationer mellan könen och dess betydelse för mäns våld mot kvinnor. Det andra året av projektet är uppdelat i fyra olika delprojekt; information om mänskliga rättigheter till gymnasieskolor, Snéställt – en diskussion och teaterturné för och med högstadie- och gymnasieungdomar samt lärare om mänskliga rättigheter utifrån perspektivet makt och kön, information om våld mot kvinnor på högskolor och universitet och utveckling av metoder för information och opinionsbildning om ämnet.

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Jönköping

Projektet Film och musik för en alternativ bild av verkligheten

650 000 kr för år 1 av 3

ABF Norra Småland och Jönköpings kommun Fritid vill i detta projekt uppmuntra unga flickor med invandrarbakgrund att prova nya uttrycksformer bland annat med syfte att skapa motbilder till de budskap som pumpas ut av dagens medier. I första hand vill man nå unga tjejer i bostadsområdet Råslätt utanför Jönköping men man vill också skapa nätverk för att nå tjejer i andra områden som t.ex. Öxnehaga och Österängen. Projektets mål är att unga tjejer ska få en möjlighet att visa en alternativ bild av verkligheten bortom dagens ensidiga mediebild. I projektet ska ett kreativt centrum skapas där unga tjejer kan skapa både film och musik. ABF bedriver redan idag en framgångsrik verksamhet på Råslätt med dagfolkhögskola för äldre kvinnor. I projektet ska de unga tjejerna genom film, musik, teknik och språk kunna visa upp sin egen verklighet. De ska skapa diskussionsmaterial som kan användas i olika sammanhang. Målet är att stärka tjejernas självförtroende för att de sedan ska kunna ta plats i lokala beslutsorgan till exempel i Råslättsrådet. På längre sikt kan detta generera till fler ungdomsledare och förebilder.

Projektet Lejdis
68 000 kr

Projektet Lejdis kommer att bedriva studiecirklar med unga tjejer som cirkelledare. Verksamheten är förlagd till Solanderskolan i Piteå och 66 tjejer i åldrarna 11–13 år kommer att erbjudas möjligheten att gå med i dessa cirklar och ta del av rollspel, övningar och diskussioner. Syftet är att stärka unga flickors självbild. Undervisningsmaterialet som används i Lejdis studiecirklar är unikt och framtaget av cirkelledarna själva. Det består av intervjuer med såväl flickor som olika sakkunniga och inspiration hämtad från internet, böcker, film och egna erfarenheter.

Föreningen Manliga Nätverket i Stockholm

Projektet Killgrupper
1 118 000 kr

Föreningen Manliga Nätverket vill tillsammans med Svea Sträng/Ung utan Pung och Tjejjonen genomföra ett skolpaket med fokus på genus och jämställdhet. Under 2005 kommer de tre föreningarna tillsammans att besöka ett fyrtiotal skolor runtom i landet och utbilda lärare, elever och föräldrar. Tjejjgrupper har funnits en längre tid och i större utsträckning än killgrupper. Föreningen skriver i sin ansökan att det behövs både tjej- och killgrupper för att en bestående attitydförändring ska ske. Flickorna behöver kunskap om att de inte ska acceptera att bli behandlade på andras villkor eller efter en manlig norm i samhället. Killarna måste på samma sätt få träna sig i att behandla andra människor t.ex. tjejerna, som de själva vill bli behandlade – med ansvar och respekt. Detta borde vara en självklarhet men verkligheten ser inte ut på det sättet. I vår kultur och i våra strukturer formas vi, redan som unga, omedvetet in i våra könsroller.

Föreningen Nätverket Allt är Möjligt

Projektet Mediekritik med genusperspektiv för barn och unga tonåringar
209 000 kr

Målet med projektet är att göra barn och ungdomar mediekritiska och medvetna om jämställdhetsfrågor för att de ska kunna utvecklas till självständiga vuxna. För att vända sig till en ny målgrupp - barn och ungdomar 10–14 år - behöver föreningen anpassa sitt material och skaffa spetskompetens. Föreningen ska göra nya versioner av sina föreläsningar och sin mediekritiska handbok som är anpassade till målgruppen barn och tonåringar. Föreningen ska också göra en lärarhandledning. Föreningen Allt är möjligt är en ideell organisation från Göteborg som arbetar med utbildning och opinionsbildning kring stereotypa skildringar av kvinnor och män och bildades 1992 av en grupp kvinnor. Föreningen är en så kallad media watch-organisation, som granskar, informerar och debatte-

rar människoskildringar i massmedierna. Eftersom föreningen hör hemma i Göteborg har de inlett ett samarbete med FLICKAs arbetsgrupper i staden. Föreningen kommer att utbilda samtliga deltagare i mediekritik och jämställdhetsfrågor som en inledning på Göteborgs jämställdhetssatsning 2005. Under FLICKAs Sverigeresa valde många kommuner att bara jobba med högstadier vilket lämnade yngre barn utanför projektet. Allt är möjligt har dock sett och identifierat behovet av att särskilt jobba mot yngre barn eftersom kommersiella företag idag utövar alltmer marknadsföring just mot denna målgrupp.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Svea Sträng - Ung utan Pung

Projektet Pojke/Flicka 2005
2 629 000 kr

Tillsammans med andra ideella organisationer (Tjejjonen/Killzonen och Manliga nätverket) vill Föreningen Svea Sträng/Ung utan Pung genomföra ett långsiktigt skolprojekt. I projektet vill man fortsätta arbeta nationellt för att ge skolpersonalen verktyg, inspiration och motivation att verka för en jämställd skola. I projektet erbjuds skolorna ett utbildningspaket med föreläsningar, praktiska verktyg och teater som kommer att stödja och inspirera pedagoger och ungdomsledare i arbetet med genus- och jämställdhetsfrågor. Man gör en teaterföreställning med tre olika inriktningar. Varje inriktning spelas för respektive grupp - flickor, pojkar och pedagoger/föräldrar. Man anordnar en pedagog- och ungdomsledarutbildning. Pedagoger och ungdomsledare får en utbildning dagen före teaterföreställningen för att på bästa sätt kunna fortsätta diskussionerna och arbetet med eleverna i klassrummen och den dagliga verksamheten. De vuxna får konkreta övningar och diskussionsledning. I projektet går man därefter ett steg längre och arbetar med jämställdhetsfrågor och mediekritiskt tänkande ur både flickors och pojkars perspektiv. Projektets utbildningsdag knyts ihop genom en gemensam diskussion om könsroller och mediekritik där både flickorna och pojkarna deltar. Man kommer med detta projekt att belysa den ökade sexualiseringen i media för både pojkar och flickor, ur båda perspektiven. Att ifrågasätta könsrollerna i sig och försöka förmå pedagoger och ungdomsledare att vidare diskutera genusfrågan blir sedan målet. Man ger pedagogerna verktyg i form av övningar och diskussionsledning. De utbildas för att i klassrummet kunna följa upp teatern. Man kommer att utbilda både ungdomar, pedagoger och ungdomsledare som en helhet i ett och samma projekt.

Föreningen Tjejjonen

Projektet Flicka/Pojke 2005
1 752 000 kr

Föreningen Tjejjonen vill tillsammans med andra ideella organisationer (Svea Sträng - Ung utan Pung och Manliga Nätverket) genomföra ett långsiktigt skolprojekt. I projektet erbjuds skolorna ett paket med både föreläsningar, workshops, verktygslåda och vid behov mer stöd, hjälp

och information till de skolor som efterfrågar det. Målet med projektet är att stödja pedagoger och ungdomsledare med verktyg och kunskap i jämställdhet och mediekritik i deras vardagliga arbete och att hjälpa jämställdhetsgrupperna att få en mer naturlig plats i skolorna. I projektet ska man arbeta på många plan och med flera målgrupper samtidigt. Vidare vill man ge långsiktig hjälp och stöd till pedagoger och ungdomsledare när det gäller jämställdhet, mediekritiskt tänkande och sexualiseringen av det offentliga rummet. Föreningen vill satsa på killar i hela deras arbete och att killarna får vara med och utforma verksamheten och utbilda både ungdomar, pedagoger och ungdomsledare som en helhet i ett och samma projekt. Projektet är ett bra tillfälle att fortsätta arbetet med att jobba både med tjejer och killar. En vision är att man inom eller utanför Tjejzonen ska starta en Killzon. Under projektets gång kan man göra en behovsanalys för att se hur killar runtom i landet tycker att Killzonen ska bygga upp sin verksamhet och vilka problem de vill lyfta upp och arbeta med.

Kulturföreningen Multi Media

Projektet Videoboxing
272 000 kr

Föreningen är en ungdomsinriktad ideell kulturförening som jobbar med scen- och bildkonst. Föreningens ambition har under de senaste åren varit att knyta band till nya medlemmar vilket bland annat har resulterat i kontakter med några flickgrupper som utövar tjejboxning i stadsdelarna Angered, Bergsjön och Centrum. Man ska i projektet använda sig av video som verktyg för att möta tjejer som håller på med boxning. I projektet tillhandahålls kunskap och förståelse om videofilmens teknik och denna blir på så sätt ett verktyg för kommunikation, presentation och dokumentation.

Kvinnojouren i Borlänge

Projektet tjejjouren Ofelia
300 000 kr

Skolorna i Borlänge har sökt stöd hos kvinnojouren för att få hjälp att stödja flickor som känner sig utsatta i och utanför skolan. Med anledning av detta har nu kvinnojouren startat tjejgrupper på Hagagymnasiet i Borlänge där man bland annat genomför diskussioner, visar film, gör värderingsövningar etc. Tjejjouren kommer att ta över denna verksamhet och även utvidga den till andra skolor. Den nystartade tjejjouren kommer att satsa på att möta flickorna i skolan som är den miljö de dagligen vistas i. Kvinnojouren i Borlänge har inlett ett samarbete med Tjejjouren Lisa i Falun för erfarenhetsutbyte men framförallt för att anordna en cirkel för att utbilda tjejer till att leda egna tjejgrupper. Man kommer också att samarbeta med Manliga Nätverket ute i skolorna eftersom det ses som nödvändigt att nå även pojkar om det ska bli en förbättring för flickor. Manliga nätverket kommer att öppna en jourtelefon för killar på samma sätt som Tjejjouren vill göra för unga tjejer. Kvinnojouren kommer att

tillsammans med högskolan i Dalarna genomföra en seminariereserie som ska presentera aktuell forskning inom området könsmakt och mäns våld mot kvinnor och barn. På varje seminarium medverkar också en lokal expertpanel med yrkesverksamma personer från barn- och ungdomsverksamhet i Borlänge. Idén med seminarierna är också att främja kontakterna mellan forskning och praktik.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Phantasia Kultur och Media (f.d. Phantasia Teater- och Kulturförening)

Projektet Kompis – Flicka
300 000 kr

Kompis är ett projekt som syftar till att få in unga tjejer i verksamheten och ge dem ansvar för en stor del av Phantasias fortsatta arbete, såväl lokalpolitiskt som konstnärligt. Föreningen verkar sedan 1985 för ung kultur i Göteborg och syftar till att skapa ökad uppmärksamhet kring ungdomars situation för att stärka delaktighet och samverkan i samhället. Målgruppen är flickor 10–16 år. Ungdomarna kommer att vara initiativtagare och medproducenter till projekt Kompis och deras inflytande blir stort. Det långsiktiga målet är att få in fler tjejer i Phantasias styrelse och ledning och att uppnå jämställdhet i föreningen. Tanken är att prova nya metoder för att förebygga och förhindra den kommersiella glorifieringen av ett vackert utseende hos unga flickor. I projektet ska man med hjälp av experimentell teater och i samspel med sin publik hitta kreativa problemlösningar. Man kommer att söka sin publik i skola, fritidslokaler, frivilligcentraler, öppna hus och på festivaler. I projektet kommer ett femtiotal ungdomar att arbeta tillsammans med ca 8–10 vuxna. Föreningen har många kontakter i näringsliv, kommunal förvaltning, kulturinstitutioner, det lokala föreningslivet samt FLICKAs nätverk i Göteborg.

Rädda Barnen

Projektet Ellen
1 025 000 kr för år 2 av 2

Rädda Barnens Riksförbund vill i samarbete med Rädda Barnens Ungdomsförbund vidareutveckla strategier och metoder för att stärka unga flickor samt främja ett bredare jämställdhetsarbete. Förbundet vill också dokumentera och systematisera flickornas egna upplevelser i en rapport som ska användas i informations- och opinionsbildningssyfte bland skolpersonal, lokalpolitiker och föräldrar. De Ellen-projekt som har startats lokalt i Umeå och Luleå kommer att vidareutvecklas. Projektet ska fungera som samverkansprojekt i samarbete med andra organisationer och myndigheter för att uppnå jämställdhet mellan unga i Sverige. Nya grupper startar på ytterligare tio orter, handlingsmaterialet ska revideras, ett nytt material ska tas fram tillsammans med unga och alla erfarenheter ska samlas i en rapport. Dessutom ska det arrangeras kunskapsseminarier på minst tio orter för skolpersonal, kommunalpolitiker och föräldrar.

Sensus Studieförbund, Skåne-Blekinge

Projektet Tag Plats (f.d. Resan)
270 000 kr för år 2 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Detta projekt syftar till att nå ut till unga flickor i Skåne för att stärka dem i deras vardag och vuxenblivande. Förhoppningen är att flickorna ska våga ta för sig mer i det dagliga livet och att de ska kunna göra sina röster hörda i olika samhällsfrågor. Metoden i projektet är att ge ett tjugotal unga kvinnor en kvalificerad ledarutbildning. Detta för att kunna leda grupper med flickor i åldern 13-15. Det pedagogiska programmet Mångfald och Dialog, MOD ligger till grund för projektet och fungerar till vissa delar som ett pedagogiskt avstamp och metodiskt koncept i utbildningen av de unga ledarna. MOD är en metod för att ge självkännedom och ökad självkänsla. Verksamheten genomförs i sex olika kommuner i Skåne och Blekinge.

Sensus Studieförbund, Stockholm

Projektet Min kropp.nu
300 000 kr

För två år sedan bildades ett tjejnätverk av organisationerna United Sisters, Elektra, Tjejzonen, Xist, Lava, Anorexi/Bulimi-kontakt, Bromma KFUK-KFUM, KFUK-KFUM Triangelförbund och Sensus Studieförbund. Samtliga föreningar arbetar med att stärka unga tjejer på olika sätt. Tidigt väcktes idén om att arrangera en, förhoppningsvis återkommande, tjejmässa med tillhörande utställning. Man vill nu arrangera en första mässa riktad till hela Sverige. Syftet med tjejmässan och utställningen är främst att sätta unga tjejer och deras situation i dagens samhälle i fokus, att lyfta fram deras behov för att kunna stärka deras självbild och deras tankar om att den egna kroppen förtjänar att bli behandlad väl. Med den insikten kommer styrkan att sätta gränser och våga säga nej till kränkande behandling och/eller självskadebeteenden. Det är stor blandning på tjejerna i de olika verksamheterna så perspektiven blir många.

Studiefrämjandet i Eskilstuna

Projektet Unga kvinnor
600 000 kr

Projektet planerar att spela in en programserie i radioformat där unga människor får komma till tals i diskussioner om den egna självbild. Projektets mål är att presentera och föra fram unga kvinnors tankar och känslor kring sin fysiska och psykiska hälsa, idrott och motion, kraven på sig själva, kraven från skolan, kompisar och media. Projektet har också som mål att utveckla, upplysa, inspirera och stimulera andra till att lyssna på ungas tankar och upplevelser. Projektet vill i likhet med FLICKA, göra ungas röster hörda. I radiomediet finns inga distraherande bilder och utseendefixerade reklambudskap. Ungdomarnas tankar och åsikter ska

sändas rakt ut i etern med tid för eftertanke och diskussion. Att spela in radioprogram och använda resultatet för att nå unga tjejer blir också som en länk för att öka förståelsen mellan vuxna och unga. Projektet väljer att arbeta med tre stora städer och tre små orter i Sverige.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Studiefrämjandet i Kiruna

Projektet Flicka, Tjej, Kvinna
313 000 kr

Studiefrämjandet tar fram ett studiematerial som bygger på intervjuer med unga tjejer där de berättar hur de upplever sin vardag, sina möjligheter och vad de påverkas av. Studiematerialet ska baseras på ungas egna tankar och funderingar om hur det är att vara kvinna rent generellt och i Kiruna i synnerhet. Tjejgrupper ska bildas med utrymme för diskussioner och övningar. Även samtalsgrupper där unga kvinnor ges möjligheter att jämföra sina tankar med något äldre kvinnor ska bildas. I projektet vill Studiefrämjandet försöka ta reda på vad/vem som är viktigast under uppväxten och i utvecklingen från barn till tjej och slutligen till kvinna. Detta är en svår fråga att svara på men den är intressant och viktig att diskutera.

Kontaktperson: Kari Fredriksson, tel. 0980-165 21

Studieförbundet Bilda Jönköpings län

913 000 kr

I samband med att Socialdepartementets projekt FLICKA har genomförts under 2004 har ett trettiotal föreningar och organisationer fått medel till olika projekt ur Allmänna arvsfonden. Projekten har haft som mål att stärka och synliggöra tjejer, att medvetandegöra vuxna om tjejers situation och medias påverkan i deras vardag. Det finns nu en kompetens och erfarenhet runt om i Sverige som föreningen, i samarbete med KFUM Jönköping och Jönköpings kommun, vill samla kring ett erfarenhetsutbyte i Jönköping under några dagar under våren 2005. Tanken är att dela med sig av kunskap och erfarenheter till andra föreningar från regionen. Ett informellt nätverk ska byggas upp och kunna bli ett startskott för att medvetandegöra föreningsledare om tjejer, ungdomars utsatthet och hur de kan stärka ungdomar i sina föreningar. En filmdokumentation ska göras och en beskrivning och sammanställning av projekten i form av en metodhandbok. Projektet FLICKA kommer att vara samarbetspartner under genomförandet av dagarna. Föreningar ska under projektåret erbjudas regelbundna föreläsningar om ungdomars utsatthet och hur de som föreningsledare kan arbeta med dessa frågor. Arbetet ska följas genom Växjö Universitet med en studie om huruvida projektet ger mer utrymme för tjejer i föreningslivet.

Studieförbundet Bilda Jönköpings län

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Ungdomens Hus - där alla värderas lika
455 000 kr för år 1 av 3

Ungdomens Hus är ett nystartat allaktivitetshus för ungdomar i Jönköping. Under våren 2004 inleddes ett samarbete mellan KFUM, Bilda och Fritid Jönköping om tjejverksamheten eftersom man anser att det är viktigt att tjejers behov och intressen sätts i fokus och tillgodoses. Nu vill man arbeta för att könsroller inte ska byggas in i väggarna och jobba för att fler tjejer ska söka sig till Ungdomens Hus. Tjejernas behov och intressen ska tillgodoses utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Syftet med det planerade projektet är att stärka tjejer och killar och göra vuxna medvetna om hur, framförallt tjejer, blir utsatta för medias påverkan. Man vill skapa motbilder, reflektera över var man själv står och lära ut hur man blir trygg i sig själv och vågar stå för sina åsikter. Man vill också arbeta för att tjejerna ska ha kul tillsammans och utvecklas som individer. Projektet utgår från ett tjejråd med kvinnor i olika åldrar, med olika bakgrund och intressen. Tjejrådet styr verksamheten och vilken inriktning den ska ha. Projektet är inte för unga tjejer utan med dem. Tjejer får utbilda sig att leda grupper i olika aktiviteter vilket genererar ledare till olika typer av verksamhet i huset. Målet med projektet är att jämställdhet och jämlikhet ska genomsyra hela Ungdomens Hus, alltifrån mer traditionell tjej- och killverksamhet till nya verksamhetsformer.

Studieförbundet Bilda Sundsvall

Projektet Tjejcaféverksamhet i Sundsvall
202 000 kr för år 1 av 3

Föreningen möter ofta i sitt arbete flickor som anser sig inte duga på grund av de krav som ställs via könstillhörighet. Tidigare har Studieförbundet Bilda jobbat med projektet Tefat (Tjejer med Erfarenhet För Arrangemang i Tiden) med stöd av medel ur Allmänna arvsfonden. Projektet gick ut på att fem arbetslösa tjejer, som var inskrivna på Ungdomscentrum, praktiserade hos Studieförbundet med försörjningsstöd från kommunen. Detta för att jobba fram en plattform för engagemang, nätverk, föreningsaktiviteter och debatter med och om flickor. Mot bakgrund av en enkätundersökning man gjorde på högstadieskolorna i Sundsvalls kommun och sina erfarenheter vill Studieförbundet tillsammans med en referensgrupp bestående av tonårsflickor arrangera tjejcafékvällar med fokus på att vara tjej i dagens samhälle. För åldersgruppen 10–12 år vill man anordna tjejcafékvällar på deras respektive skolor och för åldersgruppen 13–18 år kommer man att vara i Studieförbundets lokaler mitt i Sundsvalls centrum. Lärarna kommer att erbjudas att vara med på kvällarna för att sedan kunna arbeta vidare med jämställdhetsfrågor för att ge barn och ungdomar nya möjligheter, oavsett kön, social, kulturell eller etnisk tillhörighet, att påverka sin egen livssituation. Förhoppningen är också att man i projektet ska kunna utveckla nätverk mellan pedagoger, organisationer, föreningar, näringsliv och föräldrar.

Utgångspunkten för projektet är ojämnligheten i hälsa och livsutrymme. Nästa generation kvinnor är vår morgondag och det behövs stort stöd för att få en bra utveckling. Initiativtagarna till projektet vill därför starta ett Tjejhuis i Örebro. Det blir en mötesplats där tjejer får utrymme att utvecklas som individer vilket i längden verkar stärkande för både självkänsla och självförtroende. Man vill öka utrymmet för tjejer i vår offentliga miljö eftersom tjejers fritidsaktiviteter ofta får stå tillbaka för killarnas. Idén till att starta Tjejhuset kommer från en grupp unga kvinnor som utgör den bas som ska få projektet att gå runt. I sitt deltagande i FLICKAs nätverk i Örebro har de visat stort intresse för frågor som rör flickor och deras självbild. Eftersom de inte har några formella kunskaper i organisationsstruktur samarbetar de under första året med Unga Örnar för att få stöd i organisatoriska frågor.

Ungdom

Biståndsorganisationen Individuell Människohjälp (IM)

Projektet Drama mot trafficking i Rumänien och Sverige 2005
850 000 kr

Detta är ett samverkansprojekt mellan Rumänien och Sverige där köp av sexuella tjänster ska ifrågasättas och offer för människohandel för sexuella ändamål ska synliggöras. Den svenska delen av projektet avser att ge motbilder till den syn på flickor/unga kvinnor som legitimerar köp av sexuella tjänster och att slå hål på myten att de flickor/unga kvinnor som utsätts för sexuell exploatering/prostitution gör det av egen fri vilja. Målgruppen i Sverige är potentiella sexköpare bland unga män och i Rumänien är syftet framför allt att informera flickor/unga kvinnor om vad erbjudanden om osäkra arbeten utomlands kan innebära. Målet med projektet är att bidra till att minska efterfrågan på köp av sexuella tjänster i Sverige samt att medvetandegöra det kriminella i att köpa sexuella tjänster och att utnyttja människor under slavliknande förhållanden. Med teater som verktyg kommer Teaterhögskolorna i Bukarest och Malmö att vara aktivt involverade i projektet och spela upp föreställningar i respektive land. I samband med föreställningarna kommer det att arrangeras efterföljande debatter, diskussioner och samtal. Förutom vanliga teaterföreställningar så kommer pjäsen att spelas för gymnasieskolor, regementen, fängelser och arbetsplatser. Det kommer även att genomföras en rikstäckande konferens i respektive land i slutet av projektet. Konferensen i Sverige ska genomföras i Malmö med såväl inbjudna experter som olika personer som engagerar sig i arbetet mot människohandel för sexuella ändamål.

Film i Skåne

Projektet Jag tolererar?
218 000 kr för år 1 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Detta projekt syftar till att högstadies flickor i Helsingborg med olika etnisk bakgrund ska ges möjlighet att synliggöra och uttrycka sig själva genom film och digitalt berättande. Målet är att utveckla metoder för att arbeta med identitets-, integrations- och kulturarvsfrågor. I ett långsiktigt perspektiv ska projektet utveckla metoder i kreativa medier för att stödja nya möten och integrationsprocesser. Projektet fokuserar på flickors röster, självbilder och berättelser i kontrast till medias bild av dem. Metoderna/modellerna som tas fram ska kunna användas av lärare och elever för att arbeta med elevernas kulturarv i mötet med det svenska kulturarvet. Flickorna kommer även att utbildas i praktiskt filmskapande för att senare i projektet producera egna dokumentärfilmer.

Folkrörelsernas Medieförening i Västerås (FMiV)

Projektet Media mot Hedersvåld
344 000 kr

Detta projekt syftar till att ge ungdomar som är direkt eller indirekt utsatta för hedersproblematiken ett forum där de kan göra sina röster hörda, diskutera sin egen verklighet och under demokratiska former hitta lösningar på de specifika problem som kan finnas för att på så sätt införskaffa sig mer kunskap i ämnet. Vidare vill föreningen öka intresset hos andra medier att ta upp dessa frågor kontinuerligt, inte bara när det inträffat något allvarligt. Målen med projektet är bland annat att utbilda 10–15 av dessa ungdomar i medieteknik, i första hand radio och på sikt även lokal-tv och skapa en ungdomsredaktion som på olika sätt ska synliggöra och diskutera dessa problem bland berörda ungdomar, deras föräldrar samt allmänheten och föra ut diskussionen i media genom produktion av radioprogram varje vecka. Detta leder i sin tur till att deltagarna stärks och får insikt om hur media fungerar och används samt förutsättningar att på sikt utbilda sig och arbeta inom media.

Föreningen Bildverkstaden

Projektet Rätt till eget liv
200 000 kr

Syftet med projektet är att synliggöra invandrarflickors problem, speciellt hedersrelaterade frågor baserade på de traditioner och fördomar som hindrar flickor från att hävda sig och skapa egna liv. Genom att arrangera ett speciellt filmprogram som ska visas under den 7:e Internationella Exilfilmfestivalen i Göteborg, ska ungdomar själva visa på möjligheter till fördjupad kunskap och förståelse för flickornas situation. Olika arbetsgrupper bestående av flickor och pojkar, 15–25 år från högstadies- och gymnasieskolor i Göteborg, ska planera aktiviteter, programurval,

sprida information, ta fram filmer och marknadsföra projektet i sina skolor. Efter filmfestivalen kommer arbetsgrupperna att turnera i skolor runt om i Västra Götaland med ett urval av de filmer som visats. Förutom filmvisning kommer det att genomföras paneldebatter och diskussioner med eleverna.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Föreningen Kulturhuset

Projektet Nyfiken tjej - tjejer och teknik
300 000 kr för år 1 av 2

Projektet syftar till att genom utbildning, arrangemang och aktiviteter locka flickor i åldern 15–19 år till att våga ta plats inom områden som vanligtvis domineras av pojkar och på så sätt stärka flickornas självförtroende. Metoderna är bland annat att anordna ett antal happenings där flickor, utan tidigare kunskap, ges möjlighet att under ett dygn utforma en teknikprodukt till en utställning, olika lan (local area network) och andra aktiviteter inom IT och media. Vidare kommer deltagarna att aktivt diskutera de könsroller som finns i samhället i allmänhet och teknikområdet i synnerhet för att på så sätt skapa en genusmedvetenhet hos flickorna som deltar i projektet.

Föreningen Stjärnjouren

Projektet Alla förtjänar en förebild
300 000 kr

Tjejjouren i Sundbyberg vill genomföra en förebilds- och inspirationsserie för flickor i åldern 13–18 år främst i Sundbyberg med omnejd. Genom fyra temadagar med teman som musik, film, litteratur och konst där minst en kändis deltar och berättar om sina erfarenheter som flicka/ung kvinna inom ett område så ska den egna lusten och kreativiteten främjas. Temadagarna kommer dels att innehålla workshops och gruppdiskussioner och följas upp med gruppsammankomster efteråt där flickorna kan arbeta vidare med de idéer som väckts. Förhoppningen är att projektet genom deltagarnas medverkan ska mynna ut i en bok.

Föreningen Tjejers Rätt I Samhället (TRIS)

Projektet Donja
300 000 kr för år 2 av 3

Föreningen TRIS – Tjejers Rätt i Samhället (före detta Kvinnors Råd) arbetar helt ideellt med hjälp av såväl frivilliga som professionella insatser mot olika former av förtryck och diskriminering som kvinnor och flickor utsätts för. I första hand handlar det om patriarkala familjer med kontrollbehov och hederstänkande. Detta projekt syftar till att tillsammans med gymnasieelever och lärare samt med hjälp av interaktiva lärandemiljöer arbeta med frågor om jämställdhet, kulturskillnader,

integration, hedersbrott samt etnisk diskriminering i undervisningen. Den primära målgruppen är gymnasieelever i årskurs ett och två på gymnasieskolor i Uppsala kommun. Den sekundära är lärare och övrig skolpersonal i de medverkande skolorna.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Gender Institut Gotland

Projektet Supermarit
700 000 kr för år 1 av 2

SuperMarit ska stödja och stärka flickors och kvinnors position inom spelvärlden och består av tre olika verksamheter: SpelRum – tjejverksamhet för högstadie- och gymnasietjejer, SpelLabb – inkubator där man vill främja kvinnors entreprenörskap inom spelområdet för att få kvinnor från olika områden att pröva sina spelidéer och Spelplan – nationella och internationella seminarier och workshops där kvinnor från branschen, forskningen och utbildningarna bygger nätverk och utbyter erfarenheter och kunskaper. Den del som nu fått stöd ur fonden avser verksamheten SpelRum, som syftar till att inspirera, föra samman, lära upp och utveckla grupper av spelskapande flickor på Gotland. Detta för att skapa intresse för dataspelutveckling som framtidsyrke och för att ge flickorna verktyg, kunskap och guidning i att själva skapa spel. Metoderna som ska användas är temadagar på gymnasieskolor, spelverkstäder, spelklubbar (som flickorna själva bildar) och lov-aktiviteter såsom LAN (Local Area Network – nätverksspel). Det övergripande målet är att skapa en självgenererande social miljö av spelintresse och kreativitet kring spelskapande så att flickorna sedan ska välja mer tekniska yrken. Målgruppen är främst alla flickor på gymnasiet men även flickor på högskolan på alla skolor på Gotland.

Riksförbundet Tech Group

Projektet Kick ass steg 2
200 000 kr

Förbundet har under ett års tid arbetat med ett projekt, Tech Group Kick ass, med stöd från Ungdomsstyrelsen. Projektet syftade till att bryta ny mark inom jämställdhetsområdet genom att arbeta med jämställdhetsfrågor på ungdomars sätt och med hjälp av digitala medier. Nu vill förbundet vidareutveckla detta genom att genomföra en föreläsnings- och utbildningsturné. Syftet är dels att sprida erfarenheter, metoder, goda exempel och det tankesätt som förbundet använder sig av, dels att höja kompetensnivån inom jämställdhetsområdet för både de ungdomar som arbetar inom förbundet och de som är med vid föreläsnings- och utbildningstillfällena. Förbundet kommer att genomföra fem internutbildningar för de ungdomar som ska ut och föreläsa/utbilda. Målet är att det ska genomföras minst 20 nationella föreläsningar med ett bra och inspirerande upplägg. De målgrupper som projektet vänder sig till är vuxengrupper som arbetar med samhällsfrågor, jämställdhetsorganisationer och befintliga nätverk samt ungdomsorganisationer.

Sensus Studieförbund, Stockholm

Projektet Marilyn.nu
900 000 kr för år 1 av 3

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Förbundet har arbetat fram en kvalitetssajt – marilyn.nu – på Internet med, av och för flickor/unga kvinnor. Syftet är att med utgångspunkt i en kritisk medieanalys, erbjuda flickor/unga kvinnor att producera stillbilder, rörliga bilder, text och musik, humor, debatt, filminslag, dikter och musik, egna livshistorier och intervjuer med kända och okända. Förbundet vill nu etablera och lansera sajten samt hitta samarbetspartners för att skapa förutsättningar för en långsiktighet med sikte på att nå så många flickor/unga kvinnor som möjligt. Den primära målgruppen är flickor/unga kvinnor 13–25 år. Målgruppen som kommer att delta i projektet får för första gången prova på och vara delaktiga i redaktionellt arbete. Att de egna alstren publiceras och väcker reaktioner hos sajtens besökare kommer att verka både utvecklande och självförtroendestärkande för de flickor som medverkar. Projektet vill även upplysa, inspirera och stimulera vuxenvärlden till att se saker ur ungas perspektiv. Sajten kan användas av ungdomar över hela landet. Lokala redaktioner finns redan i Malmö, Göteborg, Stockholm, och Norrköping/Linköping. Planer på att etablera fler redaktioner finns, bland annat på Gotland. Totalt räknar förbundet med att ha cirka 300 redaktionsmedlemmar ute i landet vid projektets slut. I projektet finns planer på att engagera arbetslösa, unga kvinnor i projektet genom arbetsmarknadsstöd från Arbetsförmedlingen.

Sensus Studieförbund, Stockholm

Stolprojektet
247 000 kr

Tillsammans med United Sisters, Elektra, Lava, Anorexi/Bulimi-Kontakt, Bromma KFUK–KFUM, Tjejzonen, Xist och KFUK–KFUM:s Triangelförbund har Sensus bildat ett tjejnätverk. Nätverket arrangerar mässan Tjejfokus i november 2005 som ska ses som ett startskott för nätverkets gemensamma verksamhet. Sensus vill i samband med detta genomföra ett projekt vars syfte är att lyfta fram unga flickors kreativitet och möjlighet att ta plats i det offentliga rummet. Metoden för detta är att 100 flickor, på främst estetiska gymnasieprogram i Stockholm, ska utforma varsin stol som ska användas under mässan i november. Flickorna får möjlighet att prova på olika konstnärliga uttrycksformer med handledning av elever från Konstfack och erbjuds en positiv representation i det offentliga rummet samt får möjlighet att prova på att arbeta med olika projekt inom de konstnärliga disciplinerna. Stolarna är tänkta att spridas över landet efter mässan.

Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset

Projektet Elektra
1 650 000 kr för år 4 av 4

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Syftet med detta projekt är att arbeta med en helhetssyn på de problem som möter utsatta flickor och pojkar som lever i miljöer med starka patriarkala värderingar. Projektets olika delar vänder sig därför så långt som möjligt till såväl ungdomarna som deras familjer. Målsättningen är att finna hållbara långsiktiga lösningar genom att samla de goda krafter och den kunskap som redan finns. Projektet är uppdelat i olika fristående projektdelar; samordning av hjälp och skyddsinsatser, en hemsida, www.elektra.nu, stödverksamhet, en kunskapsbank med föreläsare och utbildning för skolor, myndigheter och organisationer samt Sharafs hjältar som vänder sig speciellt till pojkarna som lever i miljöer med starka patriarkala värderingar.

Stiftelsen Kvinnoforum/Xist

Projektet Gender och empowerment i ungdomsarbete
1 200 000 kr för år 1 av 2

Syftet med projektet är att lyfta och sprida gender- och empowerment metoder i ungdomsarbete för att kunna kvalitetssäkra dessa komponenter i tjej- och killgruppsverksamhet. Projektet ska i samverkan med fyra kommuner vidareutveckla och implementera de metoder och förhållningssätt som behövs för en kvalitetssäkring genom att initiera, driva, handleda och studera tjej- respektive killgruppsverksamhet. För att dessa metoder ska få genomslagskraft är det viktigt att arbetet lyfts upp på kommunnivå och därifrån kvalitetssäkras. Under projektets första år ska kontakter etableras med fyra kommuner i Sverige – Botkyrka, Falkenberg, Robertsfors och Lidköping. Tillsammans med ungdomsledare och representanter från kommunerna t.ex. fritids- idrotts och socialförvaltning kommer Xist att titta på en kvalitetssäkring av verksamheten genom handledning, studier och utvärdering. Dessutom kommer det att startas upp ett nationellt nätverk av intressenter inom området.

Studieförbundet Vuxenskolan, Haninge

Projektet Vi bryter könsrollerna inom musik och film
700 000 kr för år 1 av 2

Detta samarbetsprojekt syftar till att stimulera fler flickor att prova på och fördjupa sitt musik- och filmintresse, samt att öka jämställdheten inom musik- och filmbranschen genom att erbjuda de verktyg som behövs och vara en resurs och fungera som stöd och bollplank för alla de idéer som flickorna har. Tanken inom projektet är att de äldre ska hjälpa de yngre. Målgruppen är unga flickor i åldern 13–20 år. Verksamheten kommer att bedrivas i form av ett öppet hus där alla flickor är välkomna att prova på grunderna inom musik och film. De flickor som vill fördjupa

sig inom film och musik kommer att få en fast filmstudio och repetitionstid varje vecka, där de i grupp får undervisning i musik och film. Genom den undervisningen kommer deltagarna själva lära sig filmarbetet både framför och bakom kameran samt lära sig spela tillsammans i grupp. Varje projektår avslutas med skivinspelningar och egenproducerade musikvideos där ungdomarna arbetat med manus, storyboard, redigering och film. Det kommer även att bedrivas ett café i det öppna huset där de flickor som önskar kommer att driva verksamheten och själva ta ansvar för budget och inköp.

Teater och Tankesmedjan Lacrimosa

Projektet Feministnätverk och festival
580 000 kr

Föreningen vill med detta projekt synliggöra lokala initiativ och skapa mötesplatser för att sammanföra feministiskt intresserade flickor och pojkar på fem orter i landet. Huvudtemat kommer att vara en feministfestival som ska stärka flickors självbild och verka för att flickor själva ska organisera sig och driva sina egna krav – på sina egna villkor. Ambitionen är att medverka till att förankra den feministiska diskussionen och tillsammans arbeta för att hitta nya vägar till attitydförändringar som berör flickor och pojkar i det sexualiserade offentliga rummet idag. Att flickor inte känner sig trygga är ett stort demokratiskt problem som berör och påverkar både flickor och pojkar. Därför vill föreningen inte bara informera utan komma med konkreta förslag till förändring och strategier som förbättrar människors livskvalitet. Målet är att arbetet ska fortsätta lokalt efter den slutgiltiga utvärderingen vid projektets slut, då ett kontaktnät som arbetar självständigt ska vara uppbyggt på de fem orterna.

Unga Örnar, Borlänge

Projektet Våga vara
270 000 kr för år 1 av 3

Detta projekt syftar till att, i samarbete med olika organisationer och föreningar i Borlänge kommun, skapa ett koncept för att i skolan såväl som fritiden kunna arbeta långsiktigt och fortlöpande med värdegrunds- och värderingsfrågor. Målgruppen är skolelever i årskurs 6–9 i Borlänge kommun. Några av de aktiviteter och metoder som kommer att användas är aktivt skapande (till exempel foto, film, musik, samarbets- och värderingsövningar, teater och skrivande), föreläsningar och samtalsgrupper. Tillsammans kommer organisationerna att ta fram en handledning som i första hand ska spridas till lärare och pedagoger i Borlänge kommun, men även till andra kommuner.

Studieförbundet Vuxenskolan, Kalmar

Projektet Unga begåvningshandikappade flickors självbild
200 000 kr för år 2 av 3

Föreningen har i samarbete med FUB Kalmarbygden genom uppsökande verksamhet vänt sig till lätt begåvningshandikappade flickor för att få igång en diskussion och ett engagemang bland flickorna om vad som styr deras bild av sig själva och varandra. Man har hittat information om projektet FLICKA som Socialdepartementet drev under 2004 och har sitt avstamp i detta. Arbetet bygger på de ungas egna engagemang, skapande förmåga och egna tankar kring att skapa motbilder, stärka självförtroende och att våga stå för egna åsikter. Tillsammans med de flickor som är engagerade i projektet vill man nå nya flickor och arbeta vidare med att stärka flickornas självbild, kreativa skapande och tilliten till egna tankar och känslor. Erfarenheterna skall spridas inom Studieförbundet och FUB via respektive intranät.

Kost/motion

Barn

Hushållningssällskapens Förbund

Projektet Livsstil och hälsa
992 000 kr för år 1 av 2

Förbundet ska genomföra olika aktiviteter; hälsodagar, skolpersonal-dagar, föräldraträffar i samverkan med målgrupperna på några utvalda skolor, producera ett pedagogiskt material för och i samarbete med barn och ungdomar i åldrarna 10–16 år, föräldrar och personal samt utarbeta ett koncept att genomföra en satsning på nationell nivå. Det pedagogiska materialet ska finnas gratis tillgängligt på Internetportalen Livsmedels-Sverige (ca 60 000 besökare/månad). LivsmedelsSverige (formellt knuten till SLU, Sveriges lantbruksuniversitet) har ett nära samarbete med myndigheter, universitet och högskolor samt en lång rad intresseorganisationer inom området mat, hälsa och livsstil. Materialet ska utvecklas och prövas i dialog med målgrupperna under hela projektets gång. Det betyder att alla tre målgrupperna kommer att involveras i utvecklingen av materialet och konceptet i stort. I inledningsskedet av projektet tar Hushållningssällskapet kontakt med skolpersonal, elever och lärare.

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Jönköping

Projektet Goda Levnadsvanor

295 000 kr för år 1 av 3

ABF ska tillsammans med bland annat Landstinget i Jönköpings län, Försäkringskassan, Länskontoret Jönköping samt Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Jönköpings län utarbeta en metod för att öka kunskapen om hälsa och motion för personer med fysiska och psykiska funktionshinder. Deltagarna kommer att rekryteras från bland annat Försäkringskassan, vårdcentraler eller från någon av handikapporganisationerna. Verksamheten kommer efter projekttiden att integreras i ABF:s ordinarie studiecirkelutbud.

Hjärt- och Lungsjukas Riksförbund (HL)

Projektet Hjärt-Lung Center

1 000 000 kr för år 3 av 3

Förbundet utvecklar en ny förebyggande verksamhetsform, ett Hjärt-Lung Center som ska vända sig till dem som är under 55 år och vara ett komplement till de etablerade Hjärt-Lungskolor som vänder sig till dem som redan fått hjärt-lungsjukdom/problem. Hjärt-Lung Center ska fungera som en mötesplats där stöd och information i förebyggande syfte kan förmedlas. Bakgrunden är bl.a. det ökade antalet överviktiga i alla åldrar. Förbundet prövar verksamheten på central plats i en medelstor kommun med väl fungerande Hjärt-Lung Skola. Centret är fristående men samarbetar med primärvård, skola, Viktväktarna, ideella organisationer och myndigheter m.fl. Vid centret ska man kunna få olika typer av informationsmaterial kring rökning, stress, kost m.m.

Stiftelsen Spinalis

Projektet Spinalis Friskvårdsprogram

400 000 kr för år 2 av 3

Stiftelsen utvecklar i detta projekt ett standardiserat, kopierbart och utprovat friskvårdsprogram för personer under och efter rehabilitering efter ryggmärgsskada. Programmets syfte är att medvetandegöra och motivera till goda hälsovanor. Metoderna är samtal om livsstil och hälsa mätningar av blodtryck, vikt, kondition m.m. för att komma fram till vilka träningsprogram och/eller kostprogram som kan passa varje individ bäst. Programmet innehåller också kontinuerliga uppföljningar av resultat. Arbetsättet som är ”pekpinnefritt” ska öka individens egen medvetenhet om sin situation och om de egna möjligheterna att påverka. Friskvårdsprogrammet ska integreras i klinikens årskontroller av ryggmärgsskadade. Stiftelsen har fastställt metoder för fysiologiska mätningar och utformat friskvårdsinformation och pedagogik. Mätningarna påbörjades i

november 2004. Kursinnehåll (teori och praktik) har utarbetats och startat. Hälsosamtal och mätningar genomförs initialt och en rehabiliteringsinstruktör med eget rörelsehandikapp skall knytas till kursen.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Svenskt Utvecklingscentrum för handikappidrott (SUH)

Projektet Kost-Motion-Hälsa för personer med utvecklingsstörning
1 150 000 kr för år 3 av 3

SUH ska i detta projekt bland annat kartlägga motions- och kostvanor hos personer med utvecklingsstörning. Man tänker kartlägga hinder och möjligheter för bedrivande av regelbunden fysisk aktivitet och utveckla utbildningar för personal vid gruppbofästade och dagcenter i tillämpad kost och motion för personer med utvecklingsstörning. Vidare skall man utveckla träning och redskap för fysisk aktivitet med speciellt fokus på ungdomar med grav utvecklingsstörning och multihandikapp samt utveckla en användarvänlig databas med fokus på utvecklingsstörning–kost–motion–fysisk aktivitet–hälsa.

Synskadades Riksförbund (SRF)

Projektet Förbättrad folkhälsa för personer med synskada
925 000 kr för år 1 av 3

På samtliga områden som mäts i rapporten Funktionshindrade 1988–1999 från Statistiska Centralbyrån (SCB) har personer med synskada en avsevärt sämre hälsa än befolkningen i genomsnitt. Den sämre hälsan avspeglar sig också i läkemedelskonsumtionen. I detta projekt vill Synskadades Riksförbund (SRF) i samarbete med Folkhälsoinstitutet och Hjälpmedelsinstitutet arbeta med 4 av de totalt 11 mål som regering och riksdag har fastställt för folkhälsoarbetet. Dessa mål är Delaktighet och inflytande, Hälsa- och sjukvård, Ökad fysisk aktivitet och målet om Goda matvanor och säkra livsmedel. I projektet ska man arbeta på det lokala och individuella planet. Inom vart och ett av målområdena ska projektet syfta till att identifiera faktorer som har betydelse för hälsotillståndet, ta fram en plan med åtgärder för en förbättrad folkhälsa, ta fram inspirationsmaterial, utbilda ett antal folkhälsoombud inom SRF, genomföra försöksverksamhet i några kommuner, utvärdera, dokumentera och sprida erfarenheterna från projektet till kommuner, organisationer och enskilda. Utredningsinstitutet Handu ska utvärdera projektet.

Barn

Drömmarnas Hus Ek. förening

Projektet Hittad (Lämnad) (f.d. Malmö Brinner)

1 000 000 kr för år 2 av 3

Inför det andra året av projektet lämnar projektmedarbetarna Drömmarnas Hus och Rosengård som arbetsplats och flyttar verksamheten till en lagerlokal i hamnen nära Turning Torso för att på så sätt nå ännu fler ungdomar från olika stadsdelar och få dem involverade i projektet. Rekryteringssamarbetet med skolorna har påbörjats och intresset är stort. Hittills har skolor från 6 av Malmös 10 stadsdelar anmält intresse att delta i projektet. Några av de medverkande skolorna kommer under ordinarie lektionstid att, tillsammans med pedagoger från Drömmarnas hus, fördjupa arbetet utifrån de olika teman som kommer att vara aktuella. Temat för det andra året är Identitet – tillhörighet – icke tillhörighet. Frågor som bland annat: Varför känner man sig ”hemma” i vissa miljöer och inte i andra? Vad får en ung människa att känna sig delaktig i samhället? Varför väljer vissa unga människor ett utanförskap och kriminalitet som identitet? Vem vill jag identifiera mig med som ung tjej? Projektet kommer att följas och utvärderas av Lunds Universitet.

Föreningen Kantele- och Kalevala Vänner

Projektet Det låter i Fisksätra

300 000 kr för år 1 av 2

I Fisksätra, som hör till Nacka kommun, bor cirka 60 olika nationaliteter och det talas uppskattningsvis 50 olika språk. 68 % av invånarna är invandrare. Genom projektet vill föreningen tillsammans med de medsökande organisationerna skapa ett fritidsalternativ för förskolebarn och ungdomar genom att erbjuda en möjlighet att återupptäcka sina egna nationella instrument på ett sätt som dagens musikskolor inte kan erbjuda. Exempel på musikinstrument som kommer att ingå i projektet är t.ex. kantelen, pipa, sitar, krar, ud, och gusli. Kantelen är ett särpräglad finskt instrument men det har många likheter utifrån ett internationellt perspektiv med släktingar i alla baltiska länder och med liknande stränginstrument i bland annat Asien (koto), Arabien (kanoon), Irland, Frankrike (harpa) och Afrika (krar).

Göteborgs Integrations Center (GIC)

Projektet Integrations-TV för barn och ungdomar

200 000 kr

Syftet med projektet är att starta en ungdomskanal som ska sändas på Göteborgs lokala TV-station Öppna Kanalen. Projektet är ett utbild-

ningsprojekt där tre arbetslösa kulturarbetare ska utbilda föreningens ungdomar i grundreglerna kring TV-produktion såsom redigering, foto och teknik. Inom ramen för detta ettåriga projekt ska ett koncept tas fram för hur en framtida ungdomskanal ska kunna arbeta. Målet är att bygga upp en ungdomskanal som i framtiden kan sändas via Öppna Kanalen i flera städer i Sverige. Programmets innehåll kommer att bestå av reportage, debatter, intervjuer och diskussioner kring ämnen som berör ungdomar i samhället och speciellt frågor som är aktuella i skolan.

Handikappförbundens Samarbetsorgan (HSO)

Projektet Alla barns rätt till kultur och fritid
1 063 000 kr för år 2 av 2

HSO består av 39 förbund med ca 460 000 enskilda medlemmar. Man vill i detta projekt samarbeta med Barnombudsmannen. Målet är att skapa förutsättningar för barn och unga med funktionshinder att bli delaktiga i befintliga kultur- och fritidsverksamheter, att öka kontakterna mellan unga – med eller utan funktionshinder samt att öka kunskapen och medvetenheten hos ansvariga i kommuner om hur kultur- och fritidsutbud kan inkludera barn och ungdomar med funktionshinder. Projektet ska lyfta fram framgångsfaktorer. Man vill också öka kunskaperna om hur insatser enligt LSS, tillgång till tolk, rätt till färdtjänst, insatser enligt socialtjänstlagen m.m. påverkar barns och ungdomars möjlighet till deltagande i fritidsaktiviteter. Man kommer att göra en inventering av verksamheter, studera barnvänliga kommuner/landsting (5–10 kommuner med aktiva handikappråd) och inventera goda exempel enligt handikapprörelsen. Projektet kommer att ha ett tydligt barnperspektiv genom att barn och ungdomar själva kommer till tals med sina synpunkter på verksamheterna. En rapport ska sammanställas, samt en enkel handbok som ska kunna användas som vägledning och tipskatalog.

Studieförbundet Vuxenskolan i Åre

Projektet Krumsprång
170 000 kr för år 3 av 3

Studieförbundet Vuxenskolan i Åre och Kulturförvaltningen utarbetar former för permanent samarbete när det gäller barn i behov av särskilt stöd. Bland annat genom musiklekverksamhet ska barnen få stöd i att utvecklas motoriskt, intellektuellt, socialt och känslomässigt. I projektet är målet att ge barn och föräldrar handikappmedvetande, bygga broar mellan barnen, föräldrarna och skolorna och samtidigt stärka barnens roll i sin ordinarie grupp, samt fungera som förebild för övriga kommuner i länet. Projektet bidrar till att rikta fokus mot denna grupp. Varje termin har startat med en träff med berörd personal där assistenter, klasslärare, specialpedagoger och rektorer får inblick i verksamheten och medverkar till att medvetenheten om dessa barn ökar. Det handlar bland annat om att utgå från varje barns behov och se möjligheter i stället för svårigheter.

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund (SHR)

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Slöjdcirkus

1 300 000 kr för år 3 av 3

Alltför få barn har idag tillgång till en slöjdkunskap som hemslöjden representerar. Det finns ett stort behov, men det råder brist på vuxna med rätt kompetens att förmedla hemslöjdens kunskande inom t.ex. skola, barnomsorg och fritidsverksamhet. Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund genomför ett projekt som är ett rikstäckande och turnerande barn- och ungdomsprojekt i form av en Slöjdcirkus. Man genomför en tältturné med programverksamhet i 14 län, startar slöjdklubbar, har ett kompetensutvecklingsprogram, arrangerar seminarier, utvecklar nya samarbetsformer med folkbildningen och skapar nya nätverk. Stor vikt kommer att läggas på utformningen av det tvärkulturella mötet – mötet mellan slöjdkunskap, teaterns berättarkonst och musiken – och projektets fortsättning på lokal nivå.

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR)

Projektet Barn- och ungdomsteater på teckenspråk

2 883 000 kr för år 3 av 3

Sveriges Dövas Riksförbund och Sveriges Dövas Ungdomsförbund bedriver projektet i samarbete med Riksteatern/Tyst Teater inriktat på att utveckla barn- och ungdomsteater på teckenspråk. Tyst Teater har tidigare arbetat framför allt mot en vuxen publik. Projektets yttersta mål är att stärka utbudet av scenkonst på teckenspråk för barn och ungdomar så att döva barn kan ges bättre förutsättningar att uppleva professionell scenkonst. Projektet har som delmål att genom teatern bygga broar mellan döva och hörande. Projektet skall undersöka hur teater på teckenspråk kan utvecklas så att den i ännu större omfattning än idag kan fånga även en hörande publik med syftet att öka den ömsesidiga förståelsen mellan hörande och döva. Det andra delmålet är att ge möjlighet till att ny dramatik skrivs och skapas direkt på teckenspråk, utan en översättning från svenska som mellanled så att dövas egen röst förs direkt in i vårt gemensamma kulturliv. Under projektets tredje år är inriktning främst på ungdom i tonåren. Med stöd från Statens Kulturråd har en helt ny pjäs skrivits utifrån teckenspråket och på teckenspråk tillsammans med ungdomar. Den nyskrivna pjäsen ger en verklighetsbild av döva ungdomars tankar och levnad under tiden i gymnasiet.

Teater Sagohuset

Projektet Dans Drama Dialog – ett utvecklingsprojekt för barn med funktionshinder samt för deras föräldrar och personal

300 000 kr för år 2 av 3

Teater Sagohuset vill tillsammans med Barn- och ungdomshabiliteringen i Lund och Föreningen idrott för handikappade medverka till att små barn

med funktionshinder i åldrarna 4–11 år ska få möjlighet att uttrycka sig i dans, drama och dialog utan inslag av tävlan och habiliteringsfokus. Genom att stimulera barnets rörelseglädje och rörelseaktivitet kommer barnens kroppsmedvetenhet att öka. I projektet vill man också vända sig till barnens föräldrar. Personal som arbetar med kultur, fritidsverksamhet och pedagogik kommer att inbjudas till olika studiebesök och informationsmöten och utbildningsseminarier. Även studerande vid Lärarhögskolan och Lunds Universitets pedagogiska institution kommer att inbjudas för att ta del av projektets erfarenheter.

Ungdom

Föreningen Cirkus Cirkör

Projektet Subörb och Subtour
750 000 kr för år 3 av 3

Projektet syftar till att skapa en plattform för ung kultur och integration över hela landet. Genom att belysa ungas kulturutövande med speciell betoning på nycirkusens förmåga till demokratiska processer, möten och samarbeten vill föreningen skapa en arena för framtidens kultur. Cirkus Cirkör åker runt på turné i olika kommuner och alla kommuner som är intresserade får besök. Förutom både nationella och internationella föreställningar som innehåller allt från finstämd poesi till avancerad akrobatik och humoristisk freak-show, kommer det att erbjudas så kallade Subyouth workshops, jongleringskonvent, streetkultur, experiment, nycirkus för funktionshindrade ungdomar m.m. Dessutom erbjuds det en öppen scen benämnd Challenge där unga, ej professionella artister får tillfälle att utmana sig själva och sin publik inför en jury. På detta sätt vill Cirkus Cirkör inspirera och hjälpa kommuner runt om i landet att lyfta fram den unga lokala kraften.

Kommunförbundet i Örebro län

Projektet TV-nytt
360 000 kr för år 1 av 3

Projektet syftar till att genom praktisk TV-produktion ge ungdomar kunskap om hur nyheter på TV dagligen skapas. Vad blir en nyhet och vad blir inte en nyhet? Förhoppningen är att denna kunskap till en viss del kan balansera motsvarande TV-konsumtion och skapa ett kritiskt förhållningssätt till medierna i allmänhet och till TV i synnerhet. Insikten om processen blir ur demokratisk synpunkt verktyg för kritisk analys – under metodiken, Learning by doing. Målet är att hitta former för en löpande fortsättning av verksamheten för att därigenom fylla ett generellt tomrum inom den praktiska mediekunskapen i skolan samt göra den mer tillgänglig. Detta innebär att alla skolungdomar i Örebro län någon gång under sin skoltid får en allmänbildning i hur TV-nyheter skapas. En referensgrupp bestående av elever från de medverkande skolorna kommer att utgöra kärnan i projektet under hela projektets gång.

Kontakt nätet - Riksorganisationen för ideella kulturföreningar

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Arrangera det du vill!
290 000 kr

Kontakt nätet vill med detta projekt skapa ett verktyg, i form av en bok, vars syfte är att få unga människor att vilja arrangera mera och göra dessa arrangemang mer framgångsrika. Boken som ska ha format av pocketttyp kommer att utformas från de beprövade och praktiska erfarenheter som Kontakt nätet har fått efter många års arbete och fokuserar främst på målgruppen 13–25 år. Boken kommer även att finnas som webbpublikation, kopplad till Kontakt nätets sida för arrangörer som just nu håller på att utvecklas, där den ska kunna laddas ner. Där kommer det även att finnas aktuell information för läsarna t.ex. ändring av skattesatser, bra arrangörslänkar m.m. Vidare ska boken användas i samband med den kursverksamhet som Kontakt nätet genomför i sin ordinarie verksamhet. Med boken, den tillhörande webbpublikationen och kursverksamheten vill Kontakt nätet skapa ett aktivt verktyg som unga människor kan använda sig av för att skapa arrangemang och lära sig konsten att motivera sig själva och andra.

Länsteaterföreningen i Sörmland

Projektet SUS, Sörmland Ung Scen – Kulturtåget
100 000 kr för år 2 av 2

Detta projekt syftar till att skapa ett kulturarrangemang och utbildningsprojekt av och med unga arrangörer i Sörmlands nio kommuner. Projektet kommer att styras av ett ungdomsråd, i åldern 16–25 år, bestående av ett femtontal representanter från olika kulturföreningar i Sörmland. Målet är att utveckla unga arrangörers kunskap och erfarenhet av att arrangera och turnélägga kulturevenemang samt bygga upp ett nätverk mellan ung kultur, benämnt Kulturföreningen SUS – Sörmland Ung Scen, i länet. Några av de aktiviteter som kommer att anordnas av ungdomarna är teater, dans, musik, estradpoesi, film, konst och debatter.

Handikapp

Studieförbundet Vuxenskolan

Projektet Tillgänglighet och professionell integrerad scenkonst
2 287 000 kr för år 1 av 3

1987 grundades Moomsteatern i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan. 1992 blev 13 personer med intellektuella funktionshinder skådespelare på heltid. Moomsteatern har sedan starten varit ett delprojekt inom Studieförbundet Vuxenskolan i Malmö och har finansierats av Malmö stad. Under de år som Moomsteatern har varit verksamma har ensemblen varierat beroende på teateruppsättning. Med det nu föreslagna projektet vill man etablera en professionell integrerad teater med lika

delar skådespelare med och utan funktionshinder och där samtliga i personalgruppen är anställda efter lika-lönprincip per yrkesgrupp i nivå med kollektivavtal enligt Teaterförbundet. Med det nu föreslagna projektet vill man öka antalet studiebesök så att även övriga delar av landet kan få ta del av teaterns utbud. För att öka intresset planerar man att genomföra workshops, folk- och opinionsbildning och tillsammans med andra teatrar genomföra samproduktioner. Tillsammans ska man utveckla nya metoder för att integrera människor med funktionshinder på arbetsmarknaden. Till projektet kommer en styrgrupp bestående av Studieförbundet Vuxenskolan Sverige, Arbetsförmedlingen, Kultur Sverige, Länsarbetsnämnden, Skåne Rehab, Försäkringskassan Skåne och Region Skåne/Kultur att ingå.

Studieförbundet Vuxenskolan, Piteå Älvdal

Projektet Den röda tråden
300 000 kr för år 2 av 2

Studieförbundet genomför nu det sista året av detta tvååriga projekt tillsammans med Piteå kommun, Kultur Fritid och HSO Piteå. Piteå Kommun var en av landets första kommuner som antog en handikapplan (1987). Som ett uttryck för att på olika sätt arbeta enligt den antagna planen vill nu förbundet samla en grupp med personer som är hörselskadade, synskadade, rörelsehindrade och förståndshandikappade för att tillsammans med kommunen och HSO Piteå arbeta med olika former av kulturaktiviteter t.ex. teater och musik och varva detta med framträdanden där aktörerna tillsammans med publiken arbetar för att ändra oönskade attityder.

Miljö

Barn

Föreningen Miljöresurs Linné

Projektet BarnBra i Småland
855 000 kr för år 2 av 2

Föreningen är en ideell förening för hela Småland med syfte att vara plattform för olika aktörer i samhället. Detta projekt har sin utgångspunkt i Barnkonventionen. Barnet skall erbjudas en konkret möjlighet utifrån sin egen vilja och förmåga att vara delaktig i skapandet av vardagsmiljöer/verksamheter i förskola, skola, fritid/föreningsliv och boende. I projektet skall barnets bästa styra företag, föreningar m.fl. till att utveckla produkter/tjänster och ett centralt syfte är att hitta fungerande metodik som bland annat bygger på barnets aktivitetslust. I projektet ingår fyra delprojekt: en fakta- och inspirationsskrift, ett projekt med inriktning för vardagslivets behov i boendemiljön, ett projekt med inriktning lek-rörelse och där man tar tillvara på barnets möjligheter samtidigt som man utvecklar och fysiskt skapar vardagsmiljöer för barns och ungdomars

fritid och förskola/skola samt ett delprojekt där man utvecklar metoder för barn och ungdomsverksamhet inom idrotten kopplat till skolan och samhället. Projekt skall genomföras i samarbete med RBU Kronoberg, lokala idrottsföreningar, Alvesta kommun och Växjö Universitet m.fl.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Organisationsutveckling

Barn

Hjärtebarnsföreningen

Strukturprojekt i en föränderlig värld
783 000 kr för år 2 av 3

På Läkarstämman 2003 handlade ett symposium om överföring till vuxenvården av barn med kroniska sjukdomar. Som exempel hade man hjärtsjukdomar, cystisk fibros, onkologi samt diabetes. Under år två ska man i detta projekt ta reda på vilka farhågor och förväntningar som finns hos dem som ännu inte gått över till vuxenvården. Föreningen ska undersöka hur det ser ut för dem som idag finns inom den så kallade vuxensjukvården, vad som är bra samt också, tillsammans med föräldrar fundera över vilka svårigheterna är. Projektet kommer att bedrivas tillsammans med de opererande enheterna i Göteborg samt Lund och dessutom med Guch-enheterna (enheter för unga vuxna med medfödda hjärtmissbildningar) på samma platser. Tre konferenser – mötesplatser – anordnas samt en slutkonferens med redovisning till professionen.

Ungdom

Friluftsfremjandet

Projektet En meningsfull fritid
150 000 kr

Friluftsfremjandet vill med detta projekt ge ungdomar ökad makt att bestämma och påverka innehållet i organisationens verksamhet för att på så sätt kunna ge fler barn och ungdomar tillgång till en aktiv och meningsfull fritid. För att detta ska kunna genomföras brett i hela organisationen så kommer det att anställas en ungdomsansvarig på central nivå som garant för att ungdomsperspektivet genomsyrar alla beslut som fattas i organisationen. Denne person kommer även att arbeta tillsammans med ungdomarna för att skapa ett ungdomsnätverk, utveckla nya former för ledarutbildningar för unga ledare, utveckla ungdomstidningen Tvärtom, hitta nya forum för dialog och demokrati samt arbeta för en ökad representation av yngre ledamöter i Friluftsfremjandets styrelser.

Föreningen Bygg Din Framtid

Projektet Bo själv - och tillsammans
136 000 kr för år 2 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Syftet med detta treåriga projekt är att utveckla en ny modell för ett självstyrande, demokratiskt ungdomsboende. Målsättningen är att, tillsammans med de ungdomar som bor på det nya bostadshotellet i Skarpnäck, utveckla en modell för självförvaltning. Modellen syftar till att ungdomarna i föreningsform ska hantera olika frågor i samband med boendet såsom t.ex. ansvar för trivsel och trygghet. Ungdomarna har under det första året varit med i hela bygg- och förvaltningsskedet och kommer att göra upp en utbildningsplan tillsammans med projektets styrgrupp. Den ska dels innefatta kurser i t.ex. föreningsteknik, hyresjuridik och konsumenträtt, dels teambuildning då projektets målgrupp behöver svetsas samman som grupp. Av de cirka 25 ungdomar som ingår i projektet förmedlar Socialtjänsten sju ungdomar med akuta familje- och bostadsproblem. När det gäller dessa ungdomar arbetar förening och Socialtjänst efter Foyer-principen, som går ut på att unga som står utan familj eller bostad men fortfarande inte är redo för att klara sig själva får stöd när det gäller boende, utbildning och träning i att leva självständigt.

Rinkeby International Boxningsklubb

Projektet Nyttjande av Rinkebys mångfald och resurser
1 200 000 kr för år 1 av 3

Rinkeby International Boxningsklubbs styrelse består av ungdomar, barn till första generationens invandrare, boende och uppväxta i stadsdelen Rinkeby. I samarbete med bland annat Fryshuset, Tollare Folkhögskola, SISU Idrottsutbildarna m.fl. vill klubben starta ett projekt som dels vänder sig till unga som befinner sig i riskzon, dels kommit in i en destruktiv cirkel av våld, kriminalitet eller drogmissbruk. Vidare vänder sig projektet sig till de ungdomar som redan har en positiv plan men som behöver möjlighet att utvecklas för att på så sätt vara förebilder för andra ungdomar. Några av målsättningarna i projektet är att arbeta brottsförebyggande bland annat genom att erbjuda alternativ till Lagen om vård av unga, LVU-placeringar i samarbete med socialtjänsten och en annan målsättning är att kunna erbjuda ett större utbud av friskvård där olika former av kampsport, aerobics, yoga, gymnastik och självförsvarskurser m.m. ingår. Några av projektets målsättningar är att nå flickor/unga kvinnor för att bereda plats för ett fritidsintresse och engagemang utanför hemmet samt att vara ett idéforum för unga mellan 13-20 år genom att anordna studiecirkelar, utbildningar och kurser m.m. Tanken är att skapa en mötesplats för alla där jämlikhet, trygghet, utveckling och socialt engagemang är de yttersta kännetecknen. Vidare kommer klubben att stötta ungas tillträde till arbetsmarknaden genom att erbjuda praktikplatser och sommarjobb för att slussa unga vidare till utbildningar och praktik- och arbetsplatser.

Svenska Scoutrådet

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Att förebygga och hantera sexuella trakasserier och övergrepp inom ideella organisationer

1 592 000 kr för år 1 av 3

Detta treåriga projekt syftar till att utveckla en utbildningsmodell för den ideelle ledaren. Modellen ska möjliggöra för ledaren att utbilda sig i sin lokala miljö, bland annat med hjälp av studiecirkel och interaktiv webbaserad distansutbildning. Särskild uppmärksamhet kommer att riktas mot relationen barn – unga samt unga – unga. Under treårsperioden ska cirka 780 regionala kunskapsbärare (ambassadörer) utbildas som i sin tur ska utbilda 7 000 lokalt engagerade ideella ledare. Som avslutning kommer det att genomföras en rad aktiviteter på en nationell samling där cirka 25 000 personer kommer att samlas sommaren 2007. All kunskap som kommer ur projektet ska spridas till andra ideella organisationer, myndigheter, föräldrar och andra berörda. Under det första året kommer projektet att starta upp och dels utveckla det webbaserade utbildningsmaterialet samt påbörja utbildning av anställda och förtroendevalda, aktiva på nationell eller regional nivå samt 200 ambassadörer.

Handikapp

Riksföreningen Anorexi/Bulimi-Kontakt

Projektet Rikstäckning

1 622 000 kr för år 3 av 3

Föreningen har sitt säte i Stockholm och verkar inom området ätstörningar. Föreningen har fått ökade kontakter över hela landet, främst genom internet och ser att det faktiska behovet av råd och stöd är mycket stort. Sjukdomen drabbar hela familjen – även syskon och föräldrar. Genom att tidigt fånga upp människor i riskzonen kan behovet av specialistvård komma att minska och det ger en möjlighet att minska det personliga lidandet hos de drabbade och deras omgivning. Föreningen vill utöka verksamheten, erbjuda kvalificerad utbildning till vuxna som i sitt arbete möter barn och ungdomar, intensifiera det förebyggande arbetet med de ungdomar som är i riskzonen att utveckla en ätstörning, erbjuda stöd till anhöriga och de som är på väg ut ur sin sjukdom samt arbeta opinionsbildande. Föreningens inriktning är att i första hand stödja drabbade i begynnelsefasen av att utveckla en ätstörning så att vårdbehovet begränsas eller inte behövs. Dessutom erbjuds stöd till dem som just genomgått behandling samt till närstående.

Samarbetsorgan för Etniska Organisationer i Sverige (SIOS)

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Utveckling av Rinkeby handikappförening

1 600 000 kr för år 1 av 3

Personer med funktionshinder i Rinkeby är sällan med i handikapporganisationer eller etniska minoritetsorganisationer. Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige (SIOS) vill i samarbete med HSO i Stockholms stad och Rinkeby stadsdelsnämnd utveckla och stärka Rinkeby handikappförening för att därigenom försöka bryta det utanförskap som många lever i. Projektet vill pröva sig fram för att få kunskap och svar på bland annat följande frågor: Hur hantera olika språk och funktionshinder? Ska grupper sättas samman utifrån språk eller utifrån funktionshinder? Hur organiseras barn respektive vuxna på bästa sätt? Projektet planerar att ta personlig kontakt med personer med funktionshinder, ordna kulturaktiviteter, diskussionsgrupper m.m. Dessutom finns planer på att utveckla "fadderverksamhet" genom att koppla personer/familjer med funktionshinder till medlemmar i handikapporganisationer.

Svenska Turnerföreningen

Projektet Ungdomsgrupp

60 000 kr för år 1 av 3

Svenska Turnerföreningen vill starta upp en rikstäckande ungdomsgrupp så att flickor med Turners syndrom får knyta kontakter, prata med andra i samma situation och känna igen sig. På så sätt kommer flickornas självkänsla att stärkas och de får lättare att möta sin vardag och informera andra om sin situation. Flickorna ska utbildas i föreningskunskap för att på så sätt få kunskap om hur en ungdomsförening arbetar. Vidare ska det anordnas lägerverksamhet, studiebesök samt andra aktiviteter för att skapa grupptillhörighet.

Psykisk ohälsa

Barn

Riksförbundet BRIS - Barnens Rätt i Samhället

Samtalsgrupper och dokumentation

2 460 000 kr för år 1 av 2

Många samtal och mail till BRIS innehåller direkta önskningar om att få träffa andra barn som varit med om flodvågskatastrofen. När barn drabbas av trauman och sorg behöver de lång tid att bearbeta detta. Att sätta ord på känslor kan vara en hjälp att hantera sorgen. Barn som genomlidit en svårighet får stöd av att träffa andra barn i barngrupp. Därför vill BRIS tillsammans med Rädda Barnen erbjuda barn som varit med om katastrofen möjlighet att träffa andra barn i barngrupp. Gruppledarna får

utbildning genom Ersta Diakonisällskap. Genom en utförlig, kontinuerlig dokumentation av arbetet med barngrupper vill BRIS sprida erfarenheterna till andra som i sitt arbete möter barn i kris. Utöver att besvara väsentliga frågor och därmed öka kunskapen kring återhämtningsprocessen, ska dokumentationen genom konkreta bidrag från barnen själva bidra till ökad förståelse.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Rädda Barnen

Projektet Stöd till barn drabbade av flodvågskatastrofen
1 980 000 kr för år 1 av 2

Projektets mål är att alla barn i landet som själva har drabbats eller har närstående som varit utsatta för flodvågen eller som drabbats av andra dödsfall hos närstående skall få det stöd – i grupp eller individuellt – de behöver för att kunna leva vidare med sina förluster och sina upplevelser. I ett första skede prioriteras barn som gjort sin förlust i flodvågskatastrofen, men i det fortsatta arbetet för att stödja barn i sorg vill Rädda Barnen omfatta alla barn som drabbas av förluster av närstående. Rädda Barnen samarbetar i detta projekt med Ersta Diakonisällskap, BRIS och Röda Korset. Projektets strategier är stöd i barngrupper och påverkansarbete gentemot berörda myndigheter, främst landsting, utbildning av grupp- ledare och kunskapsförmedling till förskola, skola och allmänhet. Erfarenheterna dokumenteras för att ge kompetens för arbete på längre sikt.

Stiftelsen International Child Development Programmes (ICDP)

Kompetensutveckling och dokumentation av arbete med ICDP
800 000 kr

Stiftelsen International Child Development Programmes (ICDP) vill systematiskt utbyta, samla in och dokumentera erfarenheter och kunskap från utbildningar i Vägledande samspel i två skrifter; en för barnhälsovården och en för förskolan. Med hjälp av en sådan dokumentation kan fler personer få kunskap om denna teori och detta program. ICDP vill sprida dokumentationen till berörda personalgrupper i kommuner, landsting och stat. Vägledande samspel är ett program som bygger på teorier om att positiva samspel mellan barn och vuxna ligger till grund för barns fysiska och psykiska hälsa. Vägledande samspel är inriktat på att utveckla pedagogers, omsorgspersonals och föräldrars förmåga att skapa, vidmakthålla och utveckla relationer. En grundtanke är att i skapandet av relationen söka efter det barnet kan och bygga relationen på dessa områden.

Ersta Diakonisällskap

Projektet Referenspunkt Ersta
15 837 000 kr för år 1 av 3

Projektets syfte är att ge stöd till drabbade i katastrofen i Sydostasien genom utbildning och start av samtalsgrupper för drabbade vuxna.

–Utbildning av utbildare som i sin tur regionalt och lokalt utbildar gruppledare för gruppbearbetning av katastrofen

–Genomförande av bearbetning av katastrofen för anhöriga och överlevande i grupper med två gruppledare i varje grupp

–Stödfunktion till kommunala kris- och katastrofgrupper/POSOM (Psykiskt Och Socialt Omhändertagande vid en krissituation).

Ersta Diakonisällskap samarbetar med Rädda Barnen, BRIS och med Röda Korset för att kunna erbjuda samtalsgrupper för dem som förlorat närstående som barn och make/maka. De överlevande barnen träffas samtidigt i grupp som leds av Rädda Barnen eller BRIS. Referensgrupp Erstas webbsida innehåller ett diskussionsforum och en inbjudan att höra av sig via mail, en chatsida m.m. Länkar till Röda Korset, Rädda Barnen, BRIS och Rådet för Stöd och samordning efter flodvågskatastrofen kommer att finnas. Ersta kommer tillsammans med Röda Korset, Rädda Barnen och BRIS att inbjuda drabbade utanför storstadsområdena som annars inte kan träffa andra drabbade till fyra veckoslutsträffar på olika platser i landet. Man tänker sig att barn och vuxna, tillsammans 400 personer skall erbjudas gruppsamtal med professionella samtalsledare. Samtliga gruppledare och övriga medarbetare skall erbjudas kontinuerlig handledning för att öka kvalitén på det egna arbetet och för att bearbeta egna upplevelser.

Föreningen Hela Människan i Botkyrka-Salem

Projektet Självhjälpsgrupper för personer som är berörda av katastrofen i Sydostasien
300 000 kr för år 1 av 2

Hela Människan är en organisation för kyrkornas gemensamma sociala arbete. Hela Människan i Botkyrka Salem är kyrkornas gemensamma sociala/diakonala center. Hela Människan i Botkyrka Salem vill i samarbete med Familjecentralerna i Alby, Hallunda, Fittja och Storvreten, Socialtjänsten i Salems kommun, Boendeenheten, Socialtjänsten i Botkyrka, Landstingets hälsoutvecklare, Anhörig- och äldrecentral, Makalösa föräldrar och kyrkorna starta självhjälpsgrupper för personer (föräldrar, övriga anhöriga, arbetskamrater och andra närstående) som på ett eller annat sätt berörts av katastrofen i Sydostasien. I projektet ingår också att starta gruppverksamhet för barn 7–18 år. Arbetet ska komplettera de professionella insatser som görs för målgruppen. Övriga kommuner på Södertörn ska erbjudas samarbete. Ett nätverk av utbildade, oavlönade igångsättare ska starta självhjälpsgrupperna. Gruppverksamhet för barn ska ledas av personer som utbildats i den metodik som utarbetats av

Ersta Vändpunkten. Barnen kommer att erbjudas en strukturerad åldersanpassad gruppverksamhet med samling en gång per vecka under 8–15 veckor.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Rehabilitering

Barn

Föreningen Clownronden

Projektet Salut – ett metodutvecklingsprojekt för sjuka barn med särskilda behov, deras anhöriga samt sjukvårdspersonal
1 650 000 kr för år 2 av 3

Syftet med projektet är att i samverkan utveckla nya metoder för clownkommunikation och sjukhusclownernas medverkan i vårdprocessen. Målet är bl.a. att undersöka, arbeta fram, pröva, dokumentera och sprida nya metoder som påskyndar och/eller underlättar vårdprocessen för sjuka barn med särskilda behov, att nå och engagera sjuka barn med särskilda behov, fortbilda personal, utveckla patient- och anhörigutbildningar och att i bokform förmedla projektets arbete och erfarenheter till personal och studerande inom vården. Projektet görs i tre faser: Analyserande och undersökande fas, experimenterande fas samt implementerande fas. Clownronden är en förening som består av specialutbildade artister som besöker sjukhusens barnkliniker. Med åren har vetskapen om skrattets och humorns betydelse i den läkande processen ökat. Föreningen Clownronden genomför i samarbete med barnklinikerna/barn- och ungdomscentrum, skolan, lekterapi, sjuk-gymnastiken, BUP och barnrehabiliteringsenheterna vid sjukhusen i Malmö, Kristianstad och Helsingborg det treåriga metodutvecklingsprojektet SALUT. Målgrupperna är sjuka barn med särskilda behov i olika vårdssammanhang samt sjukvårdspersonal och föräldrar. Arbetet under det första året har visat att vårdpersonalens intresse för projektet och Clownrondens arbetssätt är mycket stort. Under det andra projektåret ska man göra en anpassad utbildningsserie i kommunikationsteknik och Clownrondens grundläggande arbetsmetoder ska läggas in efter hand till sjukhuspersonalen. Planerat antal medverkande personal vid sjukhusen i Malmö, Helsingborg och Kristianstad är ca 500 personer. De barn och anhöriga som medverkade under år ett medverkar också i denna fas. En bok om projektet SALUT och Clownronden produceras och ska vara klar under projektår tre.

Svensk Barnsmärtförening

Undervisnings-DVD om smärtbehandling till barn
20 000 kr

Målet för projektet är att skapa ett undervisningsmaterial som kan användas i många sammanhang för att förbättra smärtbehandling för barn som vårdas på sjukhus. Materialet ska vara lättillgängligt och gå att uppdatera. En arbetsgrupp med bland annat medlemmar i Svensk Barnsmärt-

förening har bildats för att utveckla smärtbehandling vid barn- och ungdomskliniken, Norrlands Universitetssjukhus. Svensk Barnsmärtförening är en ideell förening som främjar spridning av kunskap om smärta hos barn inom sjukvården. Tanken är att gruppen ska skapa gemensamma riktlinjer för smärtbehandling och förankra gemensamma förhållningssätt bland personal och studenter som möter barnen.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Handikapp

Danshögskolan

Projektet Dansterapi för barn och ungdomar med psykisk ohälsa - icke verbal behandling för aggressivt utagerande pojkar och depressiva inåtvända flickor

174 000 kr för år 3 av 3

Danshögskolan genomför tillsammans med bland annat RSMH-Karlstad detta projekt mot bakgrund av att psykisk ohälsa, som allvarligt handikappar barn och ungdomar, ökar. I projektform skall man pröva och utvärdera en i Sverige relativt ny behandlingsform, som kan vara ett komplement/alternativ till övrig behandling för barn och ungdomar med psykisk ohälsa. Projektet har som mål att pröva och utveckla en ny behandlingsmetod – stödjande dansterapi – för två grupper inom den barn- och ungdomspsykiatriska vården. För att avsluta projektet i delen som gäller depressiva tonårsflickor har projektet förlängts med tre månader.

Föreningen Furuboda

Projektet Flexibelt mentorskap och nya kommunikationsformer

1 278 000 kr för år 1 av 2

Syftet med projektet är att finna metoder som kan öka möjligheterna för personer med hjärnskador, förvärvade i vuxen ålder, att ha en fungerande vardag med sammanhang, mening och kontroll över sina liv och inte minst möjligheter att studera. I projektet ska man inventera problem och stöd i samband med övergång från skola till hemort. För att få veta hur deltagarna har upplevt denna övergång ska ett antal intervjuer göras med ett urval av deltagare som deltagit i Furubodas kurs På Väg Igen. Redskapet Teckenspråksforum ska anpassas kognitivt och perceptuellt så att det kan användas av målgruppen. Nya funktioner läggs till och befintliga funktioner anpassas. Arbetet innebär ett nära samarbete mellan programutvecklare, utbildare och deltagare. Metoder ska utvecklas och testas för flexibelt mentorskap inriktat mot personer med förvärvad hjärnskada. Lärare och deltagare kommer kontinuerligt att kommunicera genom att sända och ta emot videomail.

Hjälpmiddelsinstitutet

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Syntes - Rehabilitering för äldre personer med synnedsättning och utveckling av syncentralernas specialistfunktion

2 280 000 kr för år 2 av 3

Personer med synnedsättning är framför allt äldre personer. Vanligaste orsaken till synnedsättning är förändringar i gula fläcken, makuladegeneration, ca 30 % av alla 75-åringar i Sverige har dessa förändringar, cirka 200 000 personer. Förändringen kan inte opereras och nedsättningen av synen förändras kontinuerligt. Efter att en ögonläkare konstaterat sjukdomen remitteras en del av patienterna till vidare behandling vid en syncentral. Det vore sannolikt en fördel om de med en lindrigare synnedsättning kunde få sin rehabilitering inom primärvården eller i kommunal hälso- och sjukvård. Detta projekts syfte är att utveckla och pröva arbets sätt och modeller för rehabilitering av äldre personer med synnedsättning i den egna närmiljön (primärvårdsenheter och kommunala rehabiliteringsenheter) och att stödja utvecklingen av syncentralernas specialistnivå (syncentralerna). Frågor som skall belysas är t.ex. vilken typ av behandling utförs bäst på basnivå respektive. syncentral m.m. Försöksverksamheten bedrivs i Dalarnas och Gävleborgs läns landsting.

Insamlingsstiftelsen Pan

Korttidshem vid ångestsyndrom

499 000 kr för år 2 av 3

Ångestsyndromsällskapet Göteborg vänder sig till personer med paniksyndrom, social fobi, generaliserat ångestsyndrom och posttraumatiskt stressyndrom med eller utan depression. Sällskapet bygger tillsammans med Stiftelsen Pan och Göteborgs kommun upp ett korttidshem med 6 platser för vuxna personer med ångestsyndrom. Här får personerna under en eller flera veckor hjälp att klara sin vardag och sin livssituation genom samtal, individuell träning och möten med andra personer med samma funktionshinder. Syftet är att bygga upp självförtroende och lära ut ångesthantering i en trygg miljö. Information och utbildning ges bland annat till personal i försäkringskassor, landstinget och socialtjänsten för att de ska förstå behovet av behandling på korttidshemmet.

Region Skåne, Habiliterings- och Hjälpmedelsförvaltningen

Projektet Dövblinda i Skåne

1 300 000 kr för år 3 av 3

Habiliterings- och hjälpmedelsenheten i Region Skåne och Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB) beräknar antalet dövblinda i regionen till ca 300. Funktionshindrets art och grad varierar, men det leder ofta till social isolering och stressreaktioner på grund av att man inte har tillgång till information och inte känner sig delaktig i samhället. Eftersom gruppen inte är så stor saknas i kommunerna erfarenhet och kunskap kring döv-

blindas situation varför det är svårt att ge service med kvalitet. FSDB och regionens nämnd för Habilitering och hjälpmedel ska därför bygga upp ett regionalt resursteam för dövblinda som kan ge kunskap till såväl dövblinda och deras anhöriga, som till olika personalgrupper inom regionen.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Resurscentrum Aktivt Liv Västernorrland Ek. förening

Ett kompetenshöjnings- och utvecklingsprojekt
422 000 kr för år 2 av 2

Resurscentrum Aktivt Liv Västernorrland arbetar för att erbjuda funktionshindrade och deras anhöriga ett aktivt liv. I detta resurscentrum ingår HSO Västernorrland, Västernorrlands Idrottsförbund och Västernorrlands Handikappidrottsförbund, SISU, myndigheter som arbetsförmedlingen, försäkringskassan, kommunerna i länet och landstinget m.fl. Föreningen ska i samarbete med Svenska Kommunalarbetsförbundet, vård-, omsorgs- och barnenheten, Kommunförbundet Västernorrland och kommunförbundet Jämtland samt berörda kommuner ge spetskompetens i friskvård, handikappkunskap, attityder, normer och kommunikation till elevassistenter, personliga assistenter, fritidsledare och personal som arbetar i gruppboende.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Förstudie av Projektet Självhjälp till utmattningsdeprimerade
545 000 kr

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) vill tillsammans med ABF undersöka förutsättningarna för att starta självhjälpgrupper för personer som lider av utmattningsdepression. Självhjälpgrupper består av människor i en likartad livssituation som utan en formellt ansvarig ledare träffas och pratar om det som är betydelsefullt för deras tillvaro nu och i framtiden. Tanken är att utbilda så kallade igångsättare vars uppgift är att starta självhjälpgrupper och efter en relativt kort tid lämna gruppen för att finnas tillgänglig bara vid behov, på gruppens initiativ. Förstudien omfattar ett år och ska genom att självhjälpgrupper startas i en begränsad skala ge en uppfattning om vilka resultat man kan förvänta sig av ett fullskaligt projekt. Förstudien kommer att utvärderas i samarbete med Sköndalsinstitutet, Institutionen för socialt arbete.

Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade (RTP)

Projekt om samordning av vård, omsorg, stöd och service för personer med långvarig/kronisk smärta
1 000 000 kr för år 1 av 2

Inom Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade (RTP) finns fem så kallade skadegrupper, whiplash-, polio-, hjärn- och ryggmärgsskadade samt amputerade. Smärta är den enskilda faktor i samband med ett funk-

tionshinder som enligt förbundet har störst betydelse för livskvaliteten. Personer med dessa funktionshinder har ofta svårt att få adekvat behandling, de får vandra runt i vården, kan känna sig missförstådda, nonchaletrade och svikna. Förbundets medlemmar kommer ofta i kontakt med den specialiserade vården på grund av sina funktionshinder. Den vården är dåligt utrustad att hantera den komplexa smärtbild som funktionshindret orsakar. De medlemmar som lever med polio- ryggmärgs-, whiplash- och hjärnskador lever ofta med en blandning av belastnings och neurogena smärtor. Hit hör också de personer som är amputerade. Förbundet ska nu kartlägga medlemmarnas smärtproblematik och ta vara på deras erfarenheter av smärtutredning och smärtbehandling samt bemötande i dessa situationer. Förbundet vill också belysa genusperspektivet. Förbundet ska skaffa sig en bild av hur smärtrehabiliteringen är uppbyggd och vilka resurser som kan finnas tillgängliga för personer med kronisk smärta. Utifrån dessa kartläggningar ska förbundet, i samarbete med smärtvården och respektive specialitet för de olika skadegrupperna, producera ett flödesschema för adekvat smärtutredning. Detta kan ge överblick som kan främja samordning, samverkan och bidra till att insatserna effektiviseras. Det ska befästas i koncensuskonferenser med berörda professioner. Slutligen ska förbundet producera skadespecifika smärtguider som sammanfattar och innehåller den kunskap som inhämtats.

Stiftelsen Spinalis

Projektet Spinalis smärtklinik
462 000 kr för år 2 av 3

Projektets syfte är att bygga upp en multidisciplinär smärtklinik med kunskaper om såväl ryggmärgsskadeproblem som kunskap kring neurogen smärta. Patienter med ryggmärgsskador och smärta kan då tidigt i rehabiliteringen få tillgång till kvalificerad undersökning, bedömning och behandling. Tanken är att tidig intervention ska minska de negativa konsekvenser svår smärta medför. Bakgrunden till projektet är att mer än hälften av dem som drabbas av förvärvad ryggmärgsskada lider av nervsmärta som kan upplevas som värre än förlamning och känselbortfall. Smärtan – som ofta beskrivs som brännande och huggande – är svår att bota eller ens lindra med traditionell medicinsk behandling.

Stiftelsen Spinalis

Projektet Vårdprogram – rullstolsteknik för ökad självständighet och minskat assistansbehov
500 000 kr

Stiftelsen Spinalis ska kartlägga strukturerad rullstolsträning och visa behovet av detta moment som en viktig och självklar behandlingsform. Bakgrunden är att det i Sverige finns ca 130 000 personer som använder rullstol helt eller delvis. Eftersom samhället inte är tillgängligt eller anpassat för alla rörelsehindrade personer krävs också andra insatser. En optimal rullstolsanpassning tillsammans med kvalitativ och metodisk

rullstolsträning kan i många fall kompensera funktionshinder. På Spinalkliniken och Rehab Station Stockholm har anpassning och efterföljande rullstolsträning varit en central del i de rehabiliteringsprogram som vuxit fram genom åren. I projektet tänker man nu utveckla processen hur man anpassar en rullstol med efterföljande metodiskt lektionsförslag för rullstolsteknikträning. Målgruppen är personer som deltar i neurologisk rehabilitering och som har motoriska och kognitiva förutsättningar att köra manuell rullstol.

Svenska Epilepsiförbundet (SEF)

Projektet Epilepsirehabiliteringens innehåll och kvalitet
484 000 kr för år 1 av 3

Epilepsi är ett osynligt funktionshinder och det finns 60 000 personer i Sverige med aktiv epilepsi. Av dessa är minst 10 000 barn. Epilepsi har i alla tider orsakat känslor av oro, osäkerhet och låg självkänsla för den som drabbas. Åskådaren har ofta reagerat med rädsla och okunskap. Förbundet anser det nödvändigt att undersöka och analysera epilepsivårdens innehåll över hela riket för att belysa vilken vård som erbjuds personer med epilepsi. Förbundet vill därför genomföra ett projekt som består av två delar: att först genomföra en brukarundersökning och därefter ta fram ett åtgärdsprogram. I brukarundersökningen ingår att granska det bemötande och de attityder som möter personer med epilepsi vid kontakten med sjukvården. Med utgångspunkt från resultatet av brukarundersökningen ska ett åtgärdsprogram tas fram och implementeras i sjukvården. Åtgärdsprogrammet ska fungera som ett verktyg för att förbättra epilepsivårdens kvalitet samt stärka den epilepsidrabbades möjligheter att få en optimal rehabilitering med ett respektfullt och värdigt bemötande. Åtgärdsprogrammet bör prövas inom ett landsting och därefter utvärderas och om möjligt förankras nationellt.

Svenska Epilepsiförbundet (SEF)

Projektet Epilepsirehabiliteringens innehåll och kvalitet
50 000 kr för år 1 av 3

Arbetet med projektet har påbörjats med mycket gott resultat enligt förbundet. Arbetet med brukarundersökningen pågår och ett samarbete har inletts med Lunds Universitet för slutgiltig enkätframställning, databearbetning och analys. Under projektarbetets gång har dock behovet av expertinsats avseende brukarundersökningen visat sig vara mer omfattande än beräknat. Förbundet ansöker därför om ytterligare 50 000 kronor för att täcka arvode för en sociolog från Lunds Universitet som kommer att utföra arbetet under totalt tre månader.

Utvärdering av heminstruktörsverksamheten
660 000 kr för år 1 av 2

Den som på grund av nedsatt syn har svårt att klara sig själv kan som ett led i rehabiliteringen få hjälp att utveckla sin förmåga att klara eget boende och leva ett så självständigt liv som möjligt genom så kallade heminstruktörer. I arbetsuppgifterna ingår t.ex. att träna användning av synhjälpmedel, att stärka självkänslan och undvika isolering, att upplysa om andra tjänster och service för synskadade, att informera om kurser och föreningsverksamhet. SRF ska nu kartlägga omfattningen av verksamheten och utvärdera den för att belysa verksamhetens effekter i rehabiliteringen men också belysa de ekonomiska effekterna. Utvärderingen ska genomföras tillsammans med ett antal kommuner, Socialstyrelsen, Hjälpmedelsinstitutet och Sveriges Kommuner och Landsting.

Särskild satsning – Alternativa stöd- och boendeformer

Handikapp

Stadsmissionen i Stockholm

Projektet Bostället
200 000 kr för år 3 av 3

Bostället riktar sig till hemlösa män och kvinnor med bland annat psykiska funktionshinder. Boställets program är ett så kallat trappstegsboende som i första hand innefattar ett akutboende som går vidare till korttidsboende och långtidsboende. En typ av boendekontrakt ingås mellan boende och Bostället med tydligt formulerade rättigheter och skyldigheter.

Särskild satsning – Bemötande med kultur

Förbundet Unga Rörelsehindrade

Projektet Att leva nära döden
550 000 kr för år 3 av 3

Inom Förbundet Unga Rörelsehindrade finns det många ungdomar med omfattande funktionshinder, en del av dem har dödliga sjukdomar. Man brukar säga att de lider av en dödlig sjukdom. I detta uttryck utgår man från att personen med den dödliga sjukdomen måste lida. Den friske tycker synd om den som är sjuk och tar sig därmed också friheten att värdera hennes liv. inte bara dessa människors liv, man tar också ifrån dem deras människovärde. Att leva nära döden eller med ett omfattande funktionshinder är inte alltid lätt, men det behöver inte alls innebära lidande, tvärtom kan man kanske se andra dimensioner och finna andra

kvaliteter. Unga Rörelsehindrade kommer att under tre år filma en person som har Duchennes muskeldystrofi, en dödlig muskelsjukdom som är progressiv och se hur samhället bemöter personer med stort behov av stöd. Konsten att dö är en experimentell dokumentärfilm som ska vända sig till allmänheten. De frågor som filmen tar upp – människovärde, attityder, döden – är frågor som berör alla och förbundet hoppas att människors inställning i dessa frågor kan förändras i positiv riktning av filmen. Man tror också att filmen kan vara till stor hjälp för personer i samma situation, att den kan vara stärkande och att den förhoppningsvis kan sätta igång en nödvändig diskussion kring dessa frågor. Förutom de personer som har Duchennes muskeldystrofi följer filmarna personer i andra livssituationer, personer som delar en del av samma problematik och som på vissa områden har ännu svårare att komma in i samhället, denna utvidgning kommer att göra filmen bättre och gör det även lättare för den breda allmänheten att ta till sig de allmängiltiga frågor som filmen berör. Filmen kommer att bli en film om konsten att leva.

Föreningen Forum Kvinnor och Handikapp

Projektet Kulturkällan
700 000 kr för år 3 av 3

Projektets syfte är att skapa en kulturell mötesplats för flickor/kvinnor med och utan funktionshinder. Genom det gemensamma skapandet i Vågaskapa-kurser där man kan använda bild, form, musik, teater och skrivande (även datorer och den virtuella IT-världen) hoppas man kunna skapa möten som minskar fördomar, synliggör flickor och kvinnor med funktionshinder, stärker självförtroendet hos dem som deltar och ger berörda en given plats som utövande aktiva deltagare i samhällslivet. Tanken är att denna verksamhet sedan ska användas som ett led i rehabilitering av kvinnor med funktionshinder. Man har till kurserna kopplat en skapandepedagog och en vetenskapsjournalist. Föreningen har knutit en forskare till projektet för att utvärdera metodik och analysera resultaten. I projektet ingår samarbete med Långholmens folkhögskola.

Stiftelsen Gyllenkroken

Konstprojektet
740 000 kr för år 3 av 3

Projektets syfte är att göra det möjligt för personer med psykiska funktionshinder att delta i den konstnärliga utsmyckningen av nya psykiatriska kliniken på Östra sjukhuset i Göteborg. Klinikledning och arkitekter träffar intresseorganisationer och brukare för att få tips och idéer om hur en bra psykiatrisk klinik kan se ut. För att kunna delta i utsmyckningen måste dock handledare stötta de psykiskt sjuka konstnärerna både på planeringsstadiet och vid genomförandet.

Kontaktperson: Lotta Ahlén, tel. 031-80 89 90

Föreningen Grunden

Projektet KLICK
454 000 kr för år 3 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Grunden, Göteborg är en förening där styrelsen består av personer med utvecklingsstörning. Grunden Media som är en del av föreningen Grunden, är också en daglig verksamhet enligt Lagen om stöd och service (LSS). Grunden Media gör radioprogram, tidningar och filmer med och för personer med utvecklingsstörning. Föreningen Grunden gör en informationsfilm kring drömmar om kärlek, sex och ömhet. Med boken "Jag vill ha en man" som utgångspunkt letar man, tillsammans med professionella filmmakare, ett bildspråk och en historia som fungerar.

Särskild satsning – Brukarstöd

Afasiförbundet i Sverige (AFASI)

Projektet Mötesplats Afasi - Brukarcentra
616 000 kr för år 3 av 3

Förbundet har tidigare byggt upp 56 så kallade Prova på Rum (PPR) som drivs i föreningarnas regi med ekonomiskt stöd från kommun och lands-ting. Där får människor som drabbats av afasi möjlighet att själva utveckla sin kommunikationsförmåga i datormiljö. De flesta deltagarna i PPR kommer via logoped efter fullföljd behandling hos denna. Förbundet utvecklar nu i anslutning till ett antal PPR en form av brukarstöds-center för människor med afasi. Där skall människor med afasi och deras närstående kunna träffas både fysiskt och på distans med hjälp av IT, för att förbättra sina sociala kontakter och få möjligheter att delta i samhälls-gemenskapen.

De Handikappades Riksförbund (DHR)

Utveckla idéer och bygga upp försöksverksamheter med Brukarstöds-centra
2 024 000 kr för år 3 av 3

De Handikappades Riksförbund och Neurologiskt Handikappades Riks-förbund utvecklar tillsammans under en treårsperiod två centra, ett i Umeå och ett i Malmö. Det ena centra har som särskild profil att försöka nå rörelsehindrade invandrare och det andra att försöka nå rörelsehindrade kvinnor. Förbunden har bl.a. utvecklat kontakter mellan berörda handikappföreningar, skapat s.k. resursgrupper samt knutit kontakter med kvinnojouren i Umeå och med DHR:s invandrarnätverk. Informationsmaterial har tagits fram på svenska och punktskrift. Efterfrågan på stöd och hjälp att få veta var man vänder sig när man behöver hjälp eller överklaga ett beslut är stort och ärendena varierar och rör t.ex. handi-

kappersättning, assistans, patientskada, bilstöd, hemtjänst, och bostadsanpassning m.m.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) Blekinge län

Projektet Brukarstödscentrum
1 300 000 kr för år 2 av 3

Handikappföreningarna i Blekinge vill utveckla mötesplatser, både fysiska och på nätet, där människor kan ställa frågor och få hjälp med lösningar på problem. Projektet vill också bidra till att former utvecklas för ökad samordning av samhällets kunskap, resurser och regelsystem. Samarbete har inletts med en rad olika aktörer i samhället. Beteckningen brukarstödscentrum har ersatts med medborgarservice.com. En lokal har öppnats i Karlshamn där enskilda kan ta kontakt med projektet. Råd och information kan också ges per telefon eller via e-post och på hemsidan www.medborgarservice.com

Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Jönköpings län

Brukarstödscenter
509 000 kr för år 2 av 2

HSO utvecklar ett brukarstödscenter i anslutning till de egna lokalerna vilket ökar möjligheterna för centret att leva vidare efter försöksperiodens slut. Personer med funktionshinder och deras anhöriga kan där få stöd och hjälp i sina kontakter med myndigheter. Centret ska också kunna ge kunskap om olika funktionshinder till myndigheter. Under det första året har information om Brukarstödscenter lämnats till kommunernas tjänstemän och politiker samt till försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Utbildningar för föreningarna i länets handikappörelse pågår för att ge kunskap om vad Brukarstödscenter kan ge. Detta arbete liksom det direkta stödet till dem som besöker centret ska fortsätta. Utvärderingsinstrument ska utformas tillsammans med Hälsöhögskolan.

Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Norrköping

Projektet Brukarstödet i Norrköping
575 000 kr för år 3 av 3

HSO i Norrköping utvecklar i samarbete med myndigheter och andra organisationer en modell för brukarstöd till personer med funktionshinder. I kommunen finns många personer med invandrarbakgrund och projektet arbetar därför särskilt med invandrarorganisationerna och med flykting- och invandrarkontoret, byrån mot diskriminering och Invandrarföreningarnas paraplyorganisation liksom fyra ortodoxa kyrkor för att informera om brukarstödscenter.

Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Brukarstöds- och kunskapscentrum
464 000 kr för år 2 av 2

HSO i Södermanland bygger upp ett brukarstöds- och kunskapscenter där medlemmar, anhöriga, organisationer, myndigheter, företag och allmänheten ska kunna få hjälp och stöd i frågor som rör funktionshinder. Arbete pågår med att bygga upp ett erfarenhetsbibliotek, vilket innebär att samla in kunskap om hur det är att leva med funktionshinder. Enskilda personer får hjälp med information, ansökningar och överklagningsärenden. Centret verkar även som konsult i tillgänglighetsfrågor genom att ge råd och granska olika projekt.

Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Västmanland

Brukarstödscenter
504 000 kr för år 2 av 2

Organisationen ska bygga upp ett brukarstödscenter med syfte att ge kunskap, stöd och service till medlemmar, icke medlemmar, anhöriga och andra berörda. Centret ska också fungera som en social träffpunkt. Centret ska söka upp och involvera olika etniska grupper. Under det första året har olika samhällssektorer såsom socialtjänsten, försäkringskassan m.fl. fått information om att Brukarstödscenter bildats och utbildning av informatörer har genomförts i samarbete med ABF och Folkhögskolan Västerås. En caféverksamhet har startats och det diskuteras olika vägar att nå invandrare med funktionshinder. Under det andra året kommer dessa aktiviteter att fortsätta liksom kontakter med kommunerna för att få stöd för fortsatt finansiering.

Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade (RTP)

Informations, utbildnings- och brukarstödsprojekt
1 000 000 kr för år 2 av 2

Många söker sjukvård på grund av att man blivit svagare, är onaturligt trött eller har smärta. Den som söker hjälp kopplar ofta inte detta till polio som han insjuknade i för 30–50 år sedan. Detta är särskilt utmärkande för den grupp som upplevt sig som friska efter insjuknandet i polio. RTP genomför utbildningskonferenser för berörd personal inom primärvården så att de ska kunna känna igen de symtom som postpolio ger. RTP vill också bygga upp en form av brukarstödsverksamhet genom att utveckla lokala självhjälsgrupper. Dessutom ska förbundet via massmedia och andra informationsvägar sprida information om postpolio. Ett nätverk av kontaktpersoner inom förbundet och inom vården har byggts upp. Samarbete har inletts med specialistteamerna för postpolio över hela landet. Medarbetare från specialistteamerna kommer att medverka vid utbildningarna och vid framtagande av en diagnostiseringsguide. En kurs för anställda inom primärvården har genomförts.

Samlade handikapprörelsen i Tranås

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Att slåss mot väderkvarnar – ett projekt för utveckling och delaktighet

315 400 kr för år 2 av 2

Projektet har startat ett brukarstödscenter, Kvarnen, som fungerar som en träffpunkt för personer med funktionshinder men som också ska informera personer med funktionshinder och deras anhöriga om de rättigheter och möjligheter till delaktighet och påverkan som finns. Projektet samarbetar med kommunen, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Landstingets folkhälsoplanerare, Kvinnojouren Helga, Studieförbundet Vuxenskolan m.fl. Verksamheten i brukarcentret integreras i och samverkar med andra aktörer inom kommunen, näringslivet m.fl. för att komma så nära kommunens utveckling och framtidsarbete som möjligt. Projektet räknar med att dra nytta av kommunens satsning Smart Community (Ett geografiskt avgränsat område, där politiker, näringsliv, utbildning, hälsovård, kultur m.fl. går samman med den moderna informationsteknologin för att skapa ett mänskligt, väl fungerande och hållbart samhälle och en unik tillväxtmiljö).

De Handikappades Samarbetskommitté i Helsingborg

Projektet Brukarstödscentrum i Helsingborg med omnejd

525 000 kr för år 2 av 2

Samarbetskommittén utvecklar tillsammans med kommunen och regionen, kommunens invandrarbyrå, studieförbund och andra frivilligorganisationer en mötesplats där personer med funktionshinder kan få snabb och praktisk hjälp med personliga problem, bara mötas, få rådgivning, ledsagning till möten med myndigheter m.m. Kommunen står för kostnader för lokal. Målet är att centret efter en tvåårig försöksperiod ska bli en reguljär verksamhet som är knuten till handikapprörelsen och med stöd från kommun och region.

Särskild satsning – Kultursatsning

Barn

Föreningen ScenÖsterlen

Nya sommarmusikalen –06

150 000 kr

Föreningen SommarScen Österlen bildades våren 1999 för barn och ungdomar som inte hade något särskilt att göra på sitt sommarlov. Syftet med föreningen var att ge barnen möjligheter till annan sysselsättning än enbart sol och bad under sommaren. Behovet visade sig vara stort och första sommaren genomfördes musikalen Ronja Rövardotter med 60 barn. Sedan dess har verksamheten fortsatt och även utvecklat en

elevutbildning. I syfte att finna en arbetsform där barn och ungdomar är delaktiga i hela produktionsprocessen av en stor teaterföreställning, allt från pjäsförfattande till ljuddesign, ska Scen Österlen genomföra den Nya Sommarmusikalen. De äldre ungdomarna som går föreningens teaterskola ska själva, under handledning av vuxna, producera en sommarmusikal tillsammans med de yngre, cirka 30 barn och unga i åldrarna 8–14 år. Manus skrivs utifrån barnens och ungdomarnas egna berättelser. Dramatik och musik ska vara nyskriven av personer verksamma inom föreningen.

Föreningen Sigtuna Teater

Berättarboken

131 450 kr för år 1 av 2

Föreningen Sigtuna Teater ska skapa en arbetsmodell där skolan i framtiden ska kunna integrera frågor om kultur och identitet med den traditionella kärnverksamheten. I projektet får mellanstadieelever från fyra skolor i Sigtuna kommun arbeta med frågor om identitet och kultur. Genom muntligt berättande får eleverna själva söka sin identitet samtidigt som projektet även syftar till att skapa förståelse och möten mellan olika kulturer. Projektskolorna representerar olika områden i kommunen och i ett utbyte mellan skolorna kommer deltagarna på ett naturligt sätt i kontakt med varandras kulturer genom att umgås och arbeta tillsammans.

Katrineholms Arbetarteater

Projektet Intryck-Uttryck-Avtryck

530 600 kr

En 200 kvadratmeter stor yta finns mitt på torget i Katrineholm. Där ska pågå föreställningar av och med barn varje dag klockan 13.00 under december 2006 i form av en "levande julkalender" med lucköppning genom dörren till tomtestugan. Under hela 2006 kommer Arbetarteatern tillsammans med 8 glesbygdsskolor i Katrineholms kommun att stimulera barnen till att skriva manusförslag och att själva spela teater. De bästa förslagen utses och därefter ska Arbetarteaterns skådespelare och ungdomar tillsammans med barnen utveckla föreställningarna som ska pågå under advent nästa år.

Kulturföreningen Lättings

Projektet Kultur för alla barn

1 770 000 kr för år 1 av 3

Föreningen ska tillskapa en mer permanent kulturverksamhet uppbyggd på samarbete mellan olika lokala kulturpartners. Tidigare har aktörerna endast erbjudit kulturaktiviteter till barn i regionen, nu vill man att akti-

viteterna ska bli ett permanent komplement till skolan/dagis och fritids, med verksamhet som följer brukarnas behov och planeringar.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Romska Ungdomsförbundet (RUF)

Projektet Next Generation, barn utan kultur
495 000 kr för år 1 av 3

Det Romska Ungdomsförbundet vill ge barn från olika nationaliteter i Malmö möjlighet att delta i det romska kulturlivet. Projektet syftar till att de romska barnen genom kulturverksamhet ska känna glädje och stolthet över sitt ursprung, samtidigt som de övriga barnen på ett roligt sätt får skapa, finna och förstå den romska kulturen. Målgruppen är barn i grundskolan och förskolan, romska, svenska och invandrabarn som normalt inte tar del av det romska kulturlivet. Romska Kulturcentret ska tillsammans med skolor och förskolor genomföra olika aktiviteter för och med barnen som till exempel sagoberättande, romsk musik, dockteater, matlagning, film, dans och romsk matlagning. Projektet beräknas omfatta ett 70-tal förskolor samt låg- och mellanstadieklaser. Dessutom kommer cirka 200 barn att delta i kvällsaktiviteterna.

Ungdom

Brämhults Spelklubb

Projektet Medeltidsakademin
72 000 kr för år 1 av 2

Föreningen ska i samarbete med Kulturskolan Stockholm driva projektet Medeltidsakademin med 30 – 80 ungdomar engagerade. Särskilt vänder man sig till unga från olika subgrupper inom ungdomskulturen, dessa ungdomar nås inte av Stockholms Kulturskola idag. Syftet med projektet är att utifrån de olika kunskaper och specialkompetenser som finns, dels i föreningen och dels bland kulturskolans pedagoger, utveckla en ny kurs i Kulturskolan. En kväll i veckan ska intresserade ungdomar kunna välja bland och vara med och utveckla olika aktiviteter härrörande från medeltiden - exempelvis medeltida dans, musik, hantverk, gyckleri & akrobatik, lajv, mytologi & saga - tillsammans med handledare från föreningen och kulturpedagoger från Kulturskolan. Deltagarna ska själva bidra till lektionernas innehåll och utformning.

Föreningen Berättarnätet Öst

Förstudie av Projektet Ung berättarscen
100 000 kr

Berättarnätet Öst och Berättarnätet Sverige ska i samarbete med Fabula Storytelling Festival bygga upp Ung Berättarscen – en modell för det muntliga berättandet som konst och verktyg för språkutveckling och

kommunikation. Föreningen har fått bidrag till att arbeta fram en förstudie av projektiden.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Bryggeriet

Projektet Skateboardkulturen och skateboard som kultur
300 000 kr

I syfte att uppmärksamma och synliggöra ungdomars kreativitet och belysa en ungdomskultur, vill Föreningen Bryggeriet i dialog med konsthallen Rooseum i Malmö, genomföra ett konstnärligt utvecklingsprojekt. Projektet kommer att vara indelat i två delar. 1) Ett experimentellt konstprojekt med skatekulturen som grund: En konstnär kommer att tillsammans med en grupp skateboardåkare från föreningen (i en kreativ process med skateboardkulturen från underground till etablerad kommersialiserad kultur) att utforma ett konstverk som ska visas på Rooseum. Formerna kommer att variera. Video, installationer och skulpturer men också andra skapelser som ska vara skejtbara och samtidigt fungera som utsmyckning av det offentliga rummet i Malmö. 2) Projekt i det offentliga rummet: Efter utställningen på Rooseum kommer projektets första del att utvecklas i samverkan mellan Bryggeriet och stadsträdgårdsmästaren i Malmö Stad. De skejtbara skulpturerna som skapas i delprojekt 1 ska analyseras och i samråd placeras ut i Malmö på olika strategiska platser.

Föreningen Kurage

Projektet Teaterkollo: Skriva för scenen
75 000 kr för år 1 av 3

Föreningen ska i projektet Teaterkollo fånga upp unga röster i samtiden och visa på möjligheterna att arbeta med teatern. Projektet kommer att mynna ut i att ungdomar skriver pjäser samt att ett antal av dessa kommer att spelas inför publik.

Föreningen Teatern.nu

Projektet Malmö berättar
400 000 kr för år 1 av 2

Hur kan folkligt förankrad teater gå hand i hand med konstnärlig kvalitet och förnyelse? Det frågar sig den Malmöbaserade föreningen Teatern.nu i ett projekt där ensemblen ska producera föreställningar som kommunicerar direkt med publiken i regionen. Projektet Malmö Berättar – A Chorus Line, tar sin utgångspunkt bland de unga i det mångkulturella Malmö. Syftet med projektet är att förankra teatern i den verklighet som råder i Malmö och samtidigt söka stärka ungdomars självkänsla. Ett hundratal unga malmöbor ska ges möjlighet att berätta självupplevda berättelser som ska bli grund till en eller flera berättarföreställningar. Föreställ-

ningarna förväntas bli till ett myller av språk och dialekter, lika blandat som Malmö idag. Projektets andra fas är att göra en revidering, nytolkning och uppsättning av musikalen A Chorus Line där malmöborna ska kunna spegla sig själva utifrån sina berättelser. Amatörer och professionella kommer att samarbeta i de två olika delarna av projektet.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen Zingo

Projektet Fanzinehuset
2 805 000 kr för år 1 av 3

Föreningen Zingo med drygt 300 aktiva medlemmar i åldrarna 15–30 år ska skapa Fanzinehuset, ett mediehus i förorten Botkyrka som ska bli den plats dit man som ung går när man vill komma ut med det man har att säga. Föreningen vill med hjälp av ett antal projekt skapa en kreativ och kraftfull miljö där unga kan utvecklas och tillsammans skapa, producera och lansera sina budskap i rikstäckande media, såsom TV, radio, tidning, film och webb. Det ska bli ett mediehus som från början byggs upp av och tillsammans med unga från olika bakgrunder, ett integrerat, jämställt och jämlikt hus där redaktionella beslut tas av unga under 30 år.

Husie KFUK-KFUM Scoutkår

Projektet Skapa kraft
46 200 kr för år 1 av 2

Husie scoutkår i Malmö vill utveckla och bredda sin verksamhet och nå fler ungdomar genom att skapa aktivitetsgrupper inom olika estetiska områden såsom hantverk, bild och form samt rollspel och drama. Aktiviteterna riktas främst till ungdomar som vanligtvis inte tar del av scoutkårens verksamhet. Syftet med projektet är bland annat att ungdomar ska utveckla sin förmåga till kritiskt tänkande och förmåga att skapa.

Stiftelsen Tensta konsthall

Projektet Ultravåldsdesign
290 000 kr

Tensta Konsthall söker ständigt nya och innovativa arbetsformer för att jobba interaktivt med sin publik. I detta projekt ska de tillsammans med barn och ungdomar och en möbeldesigner, på ett positivt sätt ta tillvara den lust och energi som kan locka vissa ungdomar till vandalism. I projektet ska dessa krafter omvandlas till att bli en introduktion till en designprocess där ungdomarna tillsammans med vuxna, undersöker effekterna av vandalism i sina offentliga närmiljöer. De ska även pröva om det som ungdomarna upplever i sin tur kan påverka lokalmiljön och utveckla formgivning, uttryck och design i positiv bemärkelse. Projektet har som mål att bland annat stimulera och följa upp ungas intresse för design och samtidskonst och på längre sikt kunna visa målgruppen på

möjligheter till konstnärliga utbildningar. Detta kan också bidra till att bredda rekryteringen till konstnärliga högskolor som idag, enligt en ny undersökning, uppvisar en extremt homogen student gällande etnicitet och klassbakgrund. Bland annat kommer mellanstadiebarn från Bussenhuskolan och elever från Tensta gymnasium att involveras i projektet.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Studiefrämjandet i Göteborg

Projektet Komma till tals

320 000 kr för år 1 av 3

Efter skoltid ska det pågå verksamheter inom film, dans och musik på Ryaskolan i stadsdelen Biskopsgården i Göteborg. I projektets verksamheter ska föreningen och skolan blanda olika genrer med olika kulturaktiviteter. Exempelvis kan indisk semiklassisk dans mixas med Flamenco och en kurdisk sång kan blandas med hip-hop. Redan kända sånger kan få nya former, melodier och rytmer utan att förlora sin ursprungliga själ. Projektet ska också presentera föreställningar som ska kunna sägas representera stadsdelens kulturella själ och därigenom utveckla en konstnärlig nisch präglad av stadsdelens egen kulturmix. Syftet är att skapa positiva kulturverksamheter med ungdomar. Kulturuttrycken ska vara förankrade dels i några hemländers kulturarv och dels i den svenska majoritetskulturen samt i ungdomskulturen. Målet är att starta en kulturklubb inom dans, musik och film. Genom detta vill man skapa förebilder och förebygga utanförskap samt ge ungdomarna större möjligheter att utveckla sina talanger så att de lättare ska kunna formulera sig för att kunna komma till tals.

Handikapp

Föreningen Autism (FA) i Jönköpings län

Projektet Freja Musikteater

500 000 kr för år 1 av 3

Föreningen Autism i Jönköpings län med cirka 150 medlemmar, har som uppgift sedan starten 1991 att arbeta för att skapa bästa möjliga villkor för personer med autism. Nu ska föreningen starta ett drama/musik/teaterprojekt för och med barn och ungdomar inom autismspektrat, i syfte att använda konstformerna som uttryckssätt för att ge dessa barn och ungdomar möjlighet att träna sig i socialt samspel och förmåga att jobba med andra i grupp, samtidigt som verksamheten ska vara lustfyllt och stimulerande.

KulturCentrum Skåne

Projektet Framtid, det handlar om livet självt
1 200 000 kr för år 1 av 3

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Kulturcentrum Skåne verkar för att bygga upp ett regionalt kulturcentrum för personer med utvecklingsstörning. Centrumet ska innehålla en kulturutbildning, en kulturarbetsplats och en öppen verksamhet med kulturella förtecken. Projektet syftar till att vara en strategi som bidrar till att påskynda utvecklingen till nya verksamhetsområden inom traditionell omsorg, bort från monotona ensamarbeten med begränsade möjligheter till allsidig träning och stimulans, till nya metoder med aktiviteter som är utvecklande och hälsobefrämjande för den enskilde. Föreningen vill bidra till att öppna nya sektorer och nya arbetsplatser inom arbetsmarknaden för att inte personer med utvecklingsstörning ska bli kvar i ett permanent utanförskap.

Studiefremjandet i Norra Storstockholm

Projektet Pl@y IT
540 000 kr för år 1 av 2

Sedan två år tillbaka har Studiefremjandet i norra stor Stockholm, i samarbete med vårdbolaget Orkidén, en estetverksamhet för personer med funktionshinder. I första hand är det personer med Aspergers syndrom, Downs syndrom och Autism som deltar. Ett problem föreningen idag upplever är att de grupper där personer med funktionshinder finns, har svårigheter att hitta forum för sitt musicerande. Det beror bland annat på den osäkerhet som deltagarna själva kan känna inför ett möte med en okänd publik. Genom projektet Pl@y IT vill man överbrygga problemet och låta grupperna presentera sig och spela för hela världen. Genom den nya tekniken ska man kunna visa upp sig och i realtid spela för alla med en dator och tillgång till Internet.

Örebro Konstskolas Vänner

Projektet Konstskola för döva
50 000 kr

Örebro Konstskolas Vänner arbetar för att döva och hörselskadade ungdomar ska få möjlighet att genomgå en seriös utbildning inom det konstnärliga området för att sedan etablera sig som yrkeskonstnär eller studera vidare vid högskola. Genom en förstudie ska föreningen undersöka möjligheten att starta en konstskola för döva och hörselskadade ungdomar. Beslutar föreningen att etablera skolan planeras den förläggas till Örebro och innefatta en tvåårig utbildning.

Barn

Föreningen Barnen Först (BF)

Projektet Barnens rättigheter och familjen
250 000 kr för år 3 av 3

I projektet Barnens rättigheter och familjen ska föreningen Barnen Först utveckla individuell stöd- och rådgivningsverksamhet till barn i utsatta situationer. Inom ramen för projektet hålls årligen en konferens kring barnens rättigheter där man samlar företrädare för organisationer, politiska partier och debattörer. Det första året genomfördes en konferens för att inleda arbetet kring barn som är klämda mellan sina föräldrars och det svenska samhällets normer och värderingar. Konferensen ledde till att arbetsgrupper bildades som arbetar med individuell rådgivning och stödverksamhet för barn och ungdom med framför allt kurdisk bakgrund. Det tredje året planeras en konferens med temat ”Barnens rättigheter är universella” och man vill utvidga föreningens verksamhet för barn med funktionshinder och även påbörja idrottsaktiviteter i föreningens regi. Insatser kommer att riktas för att fortsätta bygga upp den individuella rådgivningen. Information om projektet kommer att spridas på persiska och kurdiska genom radiosändningar och via egen hemsida.

Föreningen Hidde Iyo Dhaqan

Läsverkstan - ett projekt med läs- och språkverkstäder för invandrabarn i Malmös föreningsliv
446 000 kr för år 3 av 3

Föreningen är medlem i Afrosvenskarnas Riksförbund och är en kulturell och ideell organisation som bland annat arbetar för att underlätta integrationen av den afrikanska invandrargruppen i det svenska samhället. Föreningen vill genom projektet bygga upp en verksamhet för barn och deras föräldrar där läsandet och språkets olika dimensioner står i centrum. Man skall i samverkan med en rad olika föreningar i Malmö starta läs- och språkverkstäder för invandrabarn och deras föräldrar. Nyckel till framgång är att föreningarna har en stark förankring bland föräldrarna och att det handlar om en process med utgångspunkt i hjälp till självhjälp.

Studieförbundet Vuxenskolan, Göteborg

Projektet Kulturhinder
800 000 kr för år 3 av 3

Studieförbundet Vuxenskolan utvecklar i samarbete med kulturföreningen M.i.M (Mitt i det Interkulturella Mötet) en seminariemodell där man med hjälp av olika pedagogiska verktyg som drama, samtal och värderingsövningar belyser betydelsen av den kulturella bakgrunden i mötet mellan personer med funktionshinder, deras anhöriga och närsamhället. Under det första året etablerades ett kontaktnät med organisationer, institutioner och föreningar som i sina verksamheter kommer i kontakt med personer med funktionshinder med utländsk bakgrund. Under år två erbjöds seminariet till ett stort antal myndigheter, föreningar och organisationer. Det sista året ska seminariet spridas vidare i landet och de sista sex månaderna går projektet in i slutfasen med utvärdering och sammanställning av kunskaper från tre års verksamhet. I slutfasen ingår att permanenta ett nätverk av resurspersoner som successivt vuxit fram under projekttiden. Projektet dokumenteras genom film och en studieanvisning för att göra det möjligt för projektet att övergå i Vuxenskolans ordinarie studiecirkelverksamhet efter att projektet avslutats.

Sverigefinska Riksförbundet (SFRF) i Göteborgs och Bohus läns distrikt

Projektet Laura
60 000 kr för år 3 av 3

Det finns stora brister i rehabiliteringen av sverigefinska kvinnor med psykisk funktionsnedsättning. Sverigefinska Distriktet i Göteborg arbetar i projektet Laura med metodutveckling för att långsiktigt motverka diskriminering och utanförskap av kvinnor 30–60 år med finsk härkomst med psykiska funktionshinder som är långtidssjuka, arbetslösa eller uppstår förtidspension. Det första halvåret av projektet har ägnats åt att strukturera formerna för hur man ska ta emot de kvinnor som vill medverka i de samtalsgrupper som projektet ska starta. Broschyr om projektet har tagits fram och information har gått ut i radions finskspråkiga program i Västra Götaland. Det andra halvåret inleddes samtalsgrupper med möten en gång i veckan. I mars 2003 hade man 11 deltagare som träffades kontinuerligt och enligt projektledaren har intresset ökat och fler deltagare vill anmäla sig till projektet. Verksamheten är av kamrattstödande karaktär där gruppen träffas och diskuterar, handarbetar och ser på film tillsammans som ett led i arbetet för att bryta långvarig social isolering. Under år tre planerar man fortsätta med samtalsgrupperna och framför allt arbeta för att verksamheten sprids till andra lokalföreningar och att den permanentas i Göteborg.

Ungdom

Föreningen Fair Trade Center

Projektet Konsumentaktivism

500 000 kr

I samarbete med Studieförbundet i Västerbotten vill föreningen inspirera ungdomar i Norra Sverige till att skapa projekt som väcker tankar kring hur varor som köps produceras och hur konsumentens makt kan påverka. Projektets olika metoder kommer att bestå av bland annat en teaterföreställning (forumteater) om hållbar konsumtion, en konsert med musik och debatt om globala miljö- och rättvisefrågor samt föreläsningar och värderingsövningar. Målgruppen för projektet är cirka 1 500 ungdomar i åldern 13–25 år. Föreställningen kommer att ges i högstadie- och gymnasieskolor, fritidsgårdar och föreningsliv. Upplägget för denna kommer att variera beroende på åldersgrupp.

Föreningen Ideum Europa

Projektet Brand New World

300 000 kr för år 2 av 2

Projektet Brand New World är ett rikstäckande kunskapsprojekt vars främsta syfte är att medvetandegöra ungdomar beträffande varumärken och dess inverkan på ungdomars konsumtion. Målgruppen är unga konsumenter på högstadie- och gymnasienivå. Under projektets första år har olika ungdomsgrupper arbetat med att ta fram och producera informations- och diskussionsmaterialet Brand New Life – en hipp konsumenthandbok för unga i varumärkesdjungeln. Under år två kommer föreningen att genomföra en nationell utbildningskampanj för att lyfta frågorna till diskussion hos målgruppen. Materialet kommer att skickas ut till cirka 2 000 elever på högstadie- och gymnasienivå. Vidare kommer det att ges möjlighet att sända representanter till tre olika seminariedagar som kommer att hållas i Malmö, Göteborg och eventuellt i Stockholm. Ungdomarnas Nykterhetsförbund (UNF) kommer att vara en praktisk samarbetspartner vid genomförandet av seminarierna och Studieförbundet Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV) kommer att stödja elever och ungdomsgrupper med studiecirkelmöjligheter på lokal nivå.

Svenska Kyrkans Unga i Uppsala

Projektet Schysst konsument

150 000 kr för år 3 av 3

Föreningen vill med projektet Schysst konsument väcka och stödja engagemanget för konsumentmakt och rättvis handel bland Svenska Kyrkans Ungas medlemmar. Målet är att öka kunskapen om begrepp som konsu-

mentmakt och rättvis handel internt i syfte att unga ska agera/handla som reflekterande konsument. Föreningen vill även vara en aktiv aktör i externa nätverk bland ungdomsorganisationer i frågor som rör konsumentmakt och rättvis handel. Under det andra året av projektet har inspirations- och metodhandboken, En schysst bok – om medveten konsumtion och andra handlingar för global rättvisa, producerats.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Särskild satsning – Ungas psykiska ohälsa

Frälsningsarmén i Jönköping

Projektet Brobygget
263 000 kr för år 1 av 3

Syftet med projektet Brobygget är att barn och ungdomar från Frälsningsarméns sociala verksamhet ska få möjlighet att integreras i den ordinarie ungdomsverksamheten i församlingen. Målen ska nås med hjälp av en anställd ungdomsledare som skall fungera samordnare eller så kallade brobyggare mellan den professionella sociala verksamheten och församlingens ungdomsaktiviteter. Ungdomsledaren ska informera om de olika aktiviteterna och finnas på plats när Vårsol har olika typer av möten. Ungdomsledaren ska också ha regelbunden kontakt med Vårsols personal för att dessa ska kunna visa på utbudet av aktiviteter som finns att tillgå. Initiativet till projektiden har kommit från församlingens ungdomar.

Föreningen Kyrka Samhälle

Projektet Välj din framtid
495 000 kr

Föreningen vill, i samarbete med en lokal idrottsklubb, IF Tunabro, utveckla en kompetenshöjande verksamhet för elever i högstadiet i Gylle skola som riskerar att hamna i ett socialt utanförskap. Dessa elever har ofta mycket svårt att tillgodogöra sig undervisningen i sin ordinarie klass. Projektets idé är att erbjuda dessa elever en 8-veckors kurs i skolan, där de under 3 dagar/vecka arbetar intensivt med att utveckla en egen handlingsplan. Syftet med kursen och handlingsplanen är att de ska kunna återgå till sin ursprungsklass. Kurserna leds av extern personal tillsammans med ett team av lärare och elevvårdspersonal. De ideella ledarna i IF Tunabro ska samarbeta med teamet i skolan för att försöka involvera eleverna i sin verksamhet. Skolan ska parallellt med detta projekt utbilda övrig skolpersonal för att kunna utveckla samarbetet och sprida erfarenheterna till andra skolor.

Föreningen Rådgivning Om Sekter (ROS)

Projektet Forumspel mot förslavande manipulation av ungdomar
333 000 kr för år 1 av 2

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

ROS beskriver att ungdomar är en stor målgrupp för olika rörelser med manipulativa destruktiva förtecken. Lockelsen hos vissa ungdomar att närma sig dessa rörelser kan vara stor men svårigheterna att lämna dem är större. Ofta upplever de unga som kommit loss ur dessa rörelser stor psykisk ohälsa; depression skam och skuld m.m. Projektets huvudmål är att sprida kunskap om manipulativa och destruktiva rörelser samt hur ungdomar kan försvara sig mot dessa. Metoden att förmedla denna kunskap är via ett inledande föredrag och därefter forumspel. Projektet ska besöka alla gymnasieskolor i Västra Götaland.

KFUK–KFUM, Malmö

Projektet Kiosk
450 000 kr för år 1 av 3

KFUK–KFUM har sedan 2004 bedrivit KIOSK verksamhet i begränsad skala bland sex mellanstadieskolor i Malmö. KIOSK står för KFUM Idrott Och Social Kompetens. Verksamheten består i att en person från KFUM besöker en klass under några timmar en eftermiddag/vecka. Denne leder barnen i fysiska aktiviteter, samarbetsövningar samt kost- och samhällskunskap (trafikregler, moral, etik). Erfarenheter från projektets har visat att barnen har starkt uppskattat KIOSK och lärt sig om fysisk hälsa, samarbete, kommunikation och självkänedom. KFUK–KFUM vill utveckla och sprida denna modell som ett pedagogiskt verktyg till alla Malmös skolor samt ideella organisationer, lokalt och nationellt. De vill utveckla modellen så att den kan användas med högstadieelever, dels med de elever som tidigare deltagit i KIOSK under mellanstadiet, dels med "nya" högstadieelever. Högstadiemodellen kommer att fokusera på liknande teman, anpassat till åldersgruppens intressen och behov.

Kurdiska Ungdomsföreningen i Göteborg

Projektet Ungdomsstress och nya samhället
53 000 kr

Kurdiska Ungdomsföreningen i Göteborg har uppmärksammat att många kurdiska ungdomar, främst flickor, upplever en stark och dubbel negativ stress i vardagen som har att göra med skillnader mellan familjens värderingar och samhällets. Kurdiska ungdomsföreningen vill genom radiosändningar, seminarier, översättningsarbete och samarbete med skolor och ungdomsmottagningar förbättra informationen om dessa problem inom den kurdiska och persiska gruppen invandrare i Göteborg.

Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV) i Norrköping

Projektet Spelstopp
735 000 kr för år 1 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Projektet ska informera ungdomar om spel och dess konsekvenser. 60 ungdomar ska utbildas till kamratstödjare och meningen är att ungdomarna ska bilda nätverk för att förebygga spelmissbruk. Viktigt är också att medvetandegöra vuxna om spelberoendets konsekvenser, så att åtgärder kan vidtas. Projektet kommer att erbjuda stödsamtal samt anhörigsamtal till personer som är i behov av det och även erbjuda ungdomar med spelproblematik att delta i självhjälsgrupper. Dessutom vill man sprida kunskap om spelproblematik till politiker och andra beslutsfattare. Som hjälp kommer det att tas fram ett förslag till handlingsplan rörande ungdomars spelvanor för projektets kommuner. Projektet kommer också att delta i uppbyggnaden av kompetensen inom spelproblematik i projektets kommuner. Målgruppen är ungdomar 15–18 år i Valdemarsvik, Finspång, Söderköping och Norrköping samt vuxna i elevernas närhet (även föräldrar).

Riksförbundet för Hjälps åt narkotika och läkemedelsberoende (RFHL) Riks

SIA-projektet Självhjälp - Inflytande - Aktivitet
405 000 kr

RFHL och ARIBIS (Africa research and information bureau – Sweden) har påbörjat ett samarbete för att utveckla nätverksbyggande och utbildning. Inom detta samarbete vill man utveckla en modell för att minska droganvändningen bland gruppen unga afrikaner i Stockholmsområdet. Projektet SIA vill starta och vidareutveckla självhjälsgrupper och nätverk för ungdomarna och deras föräldrar. Dessutom vill de erbjuda utbildning i form av föreläsningar inom ovan nämnda områden. Målsättningen är att sprida erfarenheter av problem och lösningar för dessa ungdomar till andra grupper inom Stockholmsområdet. Arbetsmetoden inkluderar informationssändningar i Öppna Kanalen i olika närradiostationer där ungdomarna tillsammans med vuxna får producera egna informationsprogram. Träffar med konfliktlösningsövningar, läxläsning och annan studiehjälp ingår, liksom sommarläger med friluftsliv, diskussioner om könsroller, rollspel och andra gemensamma aktiviteter. Man har ett samarbete med Österlens folkhögskola i Tomelilla, där man även planerar att förlägga lägerverksamheten.

Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) i Eskilstuna

Projektet Myran
200 000 kr

Projektets syfte är att utbilda informatörer som både själva är HBT-ungdomar, men också föräldrar eller släktingar till HBT-ungdomar. För att

nå de tänkta aktörerna ska man jobba i team med en ungdom och en vuxen i varje team. Dessa skall gå ut och informera: Nattvandrarerna, Friends, olika invandrarföreningar, grundskola och gymnasium, lärare, kommunpolitiker, ungdomsmottagningens - och vårdens personal. En viktig del i projektet är att skapa och upprätthålla nätverk. Detta ska ske inom olika arenor såsom hemmamiljön, skolan, vården, omsorgen, sociala myndigheter, socialtjänsten, politiska partier, frivilliga organisationer och ungdomsorganisationer. Viktiga aktörer i detta samverkansarbete är föräldrar, skolsköterskor, lärare, socionomer och beteendevetare, m.fl. som finns i ungdomarnas närhet. Tillsammans kan man minska den psykiska ohälsan hos HBT-ungdomar. Det nya med detta projekt är att föräldrar tillsammans med ungdomarna informerar både ungdomar och vuxna om HBT.

Riksförbundet Ungdom för Social Hälsa (RUS)

RUS uppsökande verksamhet
877 000 kr för år 1 av 3

Riksförbundet Ungdom för Social Hälsa (RUS) ska starta gruppverksamhet, mötesplatser och informationsverksamhet för ungdomar med psykisk ohälsa. Projektet har två övergripande mål: 1) Att sprida information om psykisk ohälsa för att avdramatisera fenomenet och motverka utanförskap för unga som drabbats av psykisk ohälsa. 2) Att skapa mötesplatser och verksamheter där dessa ungdomar kan träffa andra i samma situation och delta i gruppverksamheter med ledare. Gruppverksamheten ska inledningsvis bedrivas i samarbete med de lokala RSMH-föreningarna i Uppsala län och Skåne län. På sikt vill man sprida projektidén till andra RSMH-distrikt. Målsättningen är att få igång 7-9 grupper under projektiden.

Röda Korset

Projektet Tillbaka till livet
2 825 000 kr för år 1 av 3

Sedan 2002 har Röda Korset, med stöd från Allmänna arvsfonden, arbetat med barn och ungdomar som drabbats av tortyr- och krigstrauman. Erfarenheterna från detta projekt var att det finns ett behov av ökad tillgänglighet till behandling och stöd samt att samverka mellan olika professioner och aktörer skulle underlätta för barn och ungdomar att hitta en väg tillbaka till ett normalt liv. Röda korset vill med detta projekt vidareutveckla sitt arbete inom målgruppen genom en satsning baserat på dessa två erfarenheter. Projektet omfattar arbetet vid fem behandlingscenter i Sverige; Stockholm, Malmö, Falun, Uppsala och Skövde.

Skellefteå Gym Atlet Klubb

Projektet Livssteget
233 440 kr för år 1 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Skellefteå Gym Atlet klubb vill hjälpa 50 ungdomar med psykiska funktionshinder som bor i Skellefteå Kommuns gruppboende att ta till sig ett hälsorelaterat beteende. Programmet ska utformas i studiecirkelform och innehålla kost rådgivning, hälsokunskap och idrottsaktiviteter. De konkreta inslagen i projektet ska vara regelbunden träning på föreningens gym och matlagning i gruppboendet. För att öka effekten av dessa aktiviteter kommer personalen vid gruppboendet delta i alla delar av projektet samt erhålla utbildning i hälsokunskap. Projektet erhåller även projektmedel från Riksidrottsförbundets satsning Handslaget.

Somaliska Hälsoteamet i Stockholm

Projektet Förbättring för somaliska ungdomars psykiska hälsa
100 000 kr för år 1 av 3

Somaliska Hälsoteamet vill under tre års tid genomföra riktade insatser mot de barn, ungdomar och föräldrar inom den somaliska populationen i Stockholmsregionen som riskerar psykisk ohälsa. Man vill inrikta insatserna på föräldrar respektive ungdomar, uppdelade i följande grupperingar: Psykiskt sjuka, kriminellt belastade, krigsdrabbade samt flickor som löper risk att hamna i prostitution. Man räknar med att minst 250 ungdomar ska ingå i projektet.

Sveriges Förenade Gaystudenter (SFG)

Projektet Samarbete med studenthälsan
497 000 kr

Gaystudenterna vill etablera kontakt med ett par mottagningar och tillsammans med personal på mottagningarna utveckla metoder för att förbättra hjälpinsatserna för HBT-studenter med fokus på identitet, psykisk ohälsa och diskriminering. Projektet ska även sammanställa studenthälsans kunskaper inom HBT-området för att kunna utveckla nya rutiner vid mottagningarna vad gäller kunskapsinhämtande och behandling.

Barn

Hjälpmedelsinstitutet

Projektet Jämspelt i leken - Tillgängliga lekplatser för barn med funktionshinder

481 000 kr för år 2 av 2

Hjälpmedelsinstitutet skall i samarbete med Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU), Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB), Synskadades Riksförbund (SRF) och Riksförbundet för Döva, Hörselskadade och Språkstörda Barn (DHB) samt Sveriges Kommuner och Landsting genomföra ett projekt med syfte att bidra till att lekplatser utformas så att de är tillgängliga för barn med funktionshinder. Målsättningen för projektet är att utarbeta en intresseväckande skrift med praktiska råd och goda exempel samt att ordna ett seminarium om tillgängliga lekplatser. Skriften ställer frågorna och ger svar på: Vad utmärker lekplatser med bred tillgänglighet, vad är viktigt att beakta vid anläggning av nya lekplatser och hur kan befintliga lekplatser förändras och kompletteras för att bli tillgängliga i vid bemärkelse. Man kommer att ha kontakter med Handikappombudsmannen, Barnombudsmannen, Svenska Kommunförbundet samt andra berörda myndigheter och organisationer. Under det första projektåret har man genom projektledare och en styrgrupp samlat erfarenheter och tagit fram ny kunskap. Man har anordnat ett seminarium för att diskutera och byta erfarenheter inom området. Samarbetet med Sveriges Kommuner och Landsting har öppnat för nya möjligheter att åstadkomma nya insatser. Projektet har t.ex. kunnat erbjuda stöd till kommuner och andra intressenter inom området lekplatser för barn med funktionshinder. Under år två kommer marknadsföringsinsatser att göras och skriften att färdigställas. Man kommer också att komplettera den databas som finns på Hjälpmedelsinstitutets hemsida. Man kommer att samla information om lekredskap, utrustning och tillverkare.

Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn (DHB)

Anpassningar i praktiken för elever med hörselnedsättning – en utvärdering av hinder och möjligheter

1 345 000 kr för år 1 av 3

Olika utredningar visar att ett stort antal barn med hörselnedsättning har svårt att nå upp till skolans mål. I grundskolans verksamhet behövs det mycket information från habiliteringsansvariga och det krävs särskilda insatser från hörselvårdsingenjörerna eftersom skollokaler oftast behöver akustikbehandlas. Det saknas studier som fokuserat på barn med hörselnedsättning och deras möjligheter att fungera i skolmiljö. Projektet innehåller två olika delarbeten som är beroende av varandra. Den första delen består av att ta fram ett statistiskt material på akustikmätningar gjorda de senaste tre åren i samtliga 19 kommuner i forna Malmöhus län. Uppfölj-

ningar och nya mätningar görs i de skolor som fått påpekanden om att den akustiska miljön inte är acceptabel. Delarbete två utgörs av en kvalitativ studie där ett femtiotal barn och föräldrar intervjuas. Företrädare för skolledning och ansvariga för skolfastigheterna i kommunerna kommer även att intervjuas i denna del av projektet.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Handikapp

De Handikappades Riksförbund (DHR)

Fördjupningsstudie angående bostadsanpassning för personer med funktionshinder

730 000 kr för år 2 av 2

De Handikappades Riksförbund, Neurologiskt Handikappades Riksförbund, Reumatikerförbundet, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar samt Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade upplever stora problem när det gäller bostadsanpassning. Det tar mycket lång tid att få beslut och därefter lång tid att få den genomförd. Det är många instanser och tjänstemän inblandade, tillämpningen varierar kraftigt och det saknas en helhetssyn. Kommunerna gör olika prioriteringar när det gäller att ordna förvaringsutrymmen, ramper, hårdgöring av ytor utomhus m.m. Förbunden gör tillsammans med Synskadades Riksförbund, Handikappförbundens samarbetsorgan, Hjälpmedelsinstitutet, Boverket och Kommunförbundet en fördjupningsstudie angående bostadsanpassning för personer med funktionshinder för att utifrån resultaten utarbeta förslag till förbättringar. Resultat och förslag sammanställs till en handbok.

European Institute for Design and Disability (EIDD) Sverige

Design för Alla från teori till praktik – En nationell kraftsamling

4 920 000 kr för år 1 av 3

Projektets mål på lång sikt är att all planering och utformning av fysiska och virtuella miljöer som IT, byggnader, publika verksamheter, arbets- och utbildningsmiljöer och produkter (varor och tjänster) bör utgå från att människor är olika med avseende på fysiska och andra förutsättningar, inte från en föreställning om normalmänniskan. I målet ingår att göra Design för Alla till en ledstjärna för allt fler planerare, designers och arkitekter och att därigenom skapa en positiv utgångspunkt och atmosfär för arbetet med att uppnå den nationella handlingsplanens ambitiösa handikappolitiska mål. Design för Alla är design för mänsklig mångfald, social delaktighet och jämlikhet (The EIDD Stockholm Declaration ©). Design för Alla fokuserar på att göra rätt från början i en planerings- eller designprocess som inkluderar krav på både form och funktion. Processen kännetecknas av att alla slags brukare sätts i fokus och bygger på kvalificerad designmetodik. EIDD Sverige (European Institute for Design and Disability), Stiftelsen Svensk Industridesign, Handikappombudsmannen och Handikappförbundens samarbetsorgan ska samverka kring konceptet

Förbundet Funktionshindrade Med Läs- och Skrivsvårigheter (FMLS)

Projektet Utveckling av skärmläsare och pedagogisk marknadsföring av alternativa läsmöjligheter
357 000 kr för år 3 av 3

Bakgrunden till projektet är att i stort sett all inläsning av litteratur som sker genom Talboks- och Punktskriftsbiblioteket övergått från band till CD-R skivor i Daisyformat. Man lyssnar på dem i speciella Daisyspelare som är dyra med det är också möjligt att lyssna med hjälp av läsprogram i datorn (Playback 2000) som är gratis men främst producerad för blinda och synskadade. Man måste därför anpassa programmen för personer med läshinder. Projektet genomförs i nära samarbete med Tal- och Punktskriftsbiblioteket, Hjälpmedelsinstitutet, Specialpedagogiska Institutet och Myndigheten för Skolutveckling m.fl. Projektets syfte är tvåfaldigt, dels att utveckla en digitalboksläsare i DAISY-format, fullt anpassad för målgruppen seende och normalbegåvade med läshandikapp, dels en pedagogisk marknadsföring av läsaren och arbetssättet med "en bok om cd".

Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB)

Projektet Villa SmartBo - smart boende för dövblinda
1 701 000 kr för år 2 av 3

Det senaste årtiondets snabba utveckling på ITK-området (informations- och kommunikationsteknik) ger bättre förutsättningar än någonsin tidigare för dövblinda personer att leva ett mer självständigt och rikt liv. Idag finns tekniken för att dövblinda personer skall kunna styra och kontrollera många av de funktioner som finns i ett hem. Med hjälp av datorer, bredband och anpassade användargränssnitt kan dövblinda människor läsa, kommunicera och få tillgång till information i databaser och Internet för sina studier, sitt arbete och sina hobbies men det återstår mycket att göra när det gäller det praktiska genomförandet. Det har varit svårt att anpassa boendet till dövblindas behov, det dubbla handikappet – synskada och hörselskada/dövhet – delas upp på olika samhällsorgan och behandlas var för sig vilket innebär att de som har kompetens inom synskadeområdet inte känner till hörselskadeområdet och vice versa. Föreningen Sveriges Dövblinda samarbetar i detta projekt med Föreningen Fruktrådet och Mullsjö Folkhögskola för att utrusta en visnings- och träningslägenhet med olika IT-lösningar speciellt anpassad för dövblinda i anslutning till folkhögskolan. Dövblinda folkhögskoleelever ska tidvis kunna bo i Villa SmartBo och där kunna pröva utrustningar som bäst ger ökat oberoende och självständighet för varje individ och som sedan kan efterfrågas i den egna bostaden på hemorten. Målgrupper för projektet är dövblinda brukare och deras anhöriga, hjälpmedelsverksamhet, bygg-

och hjälpmedelsföretag, arbetsmarknad, personalutbildningar, landsting, kommuner och politiker m.fl. Inom Fruktträdet finns dövblinda med expertkompetens inom datorområdet som kan kommunicera med eleverna utan tolkar. Projektet ska genomföras i samarbete med Hjälpmedelsinstitutet, Boverket och Syncentralen i Jönköping m.fl.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Handikappförbundens Samarbetsorgan (HSO)

Projektet tillgänglighetsgranskning
2 118 000 kr för år 3 av 3

Ett mål i regeringens nationella handlingsplan för handikappolitiken är att alla offentliga byggnader och allmänna platser skall vara tillgängliga för alla människor oavsett funktionshinder till år 2010. Det finns ett intresse bland kommuner och fastighetsägare att vidta tillgänglighetsåtgärder men alltför ofta saknas kunskaper och en helhetssyn. Insatserna blir då isolerade och otillräckliga och många gånger dessutom felaktiga. Handikappförbundens samarbetsorgan (HSO) ska därför utveckla regionala eller lokala centra för tillgänglighetsrådgivning och granskning. HSO arbetar i detta projekt tillsammans med berörda handikappförbund för att utarbeta och uppdatera normer och riktlinjer som bygger på medlemmarnas uppfattning om vad som krävs för att göra samhället tillgängligt för alla. I projektet ingår att informera om dessa samt utbilda handläggare i tillgänglighetsfrågor i myndigheter och företag, tillhandahålla checklistor och annat arbetsmaterial och utbilda tillgänglighetsgranskare, tillgänglighetsrådgivare och tillgänglighetskonsulter, i huvudsak personer som själva har funktionshinder och erbjuda dessa tjänster till planerare och byggare över hela landet. Det finns nu upparbetade kanaler för påverkansarbete om tillgänglighet med särskilt fokus på de 14 sektorsmyndigheterna. Under det tredje året kommer man att försöka ta fram indikatorer som gör det möjligt att konkretisera, mäta och utvärdera om/hur tillgängligheten utvecklas inom några områden, t.ex. arbetsliv och konsumtion. HSO skall också ta fram ett strategidokument för handikappörelsens fortsatta tillgänglighetsarbete.

Handikappföreningarna Östergötland

Informations- och kompetenscentrum i tillgänglighets- och bemötandefrågor
1 192 000 kr för år 1 av 3

För att erbjuda myndigheter kunskap om funktionshinder behöver samarbetsorganet bygga upp en informations- och kunskapsorganisation i tillgänglighets- och bemötandefrågor. Syftet är att myndigheter, men även privata och offentliga arbetsgivare, ska kunna vända sig till centret för att få information, råd och praktisk hjälp vid tillgänglighetsgranskning av miljöer och kompetensutveckling av personal i bemötandefrågor. HSO Östergötland har i en förstudie analyserat behovet av att utveckla en resurs i tillgänglighets- och bemötandefrågor. Resultatet av förstudien visade att det finns ett behov hos myndigheterna i regionen av ett kom-

petenscentrum kring bemötande och tillgänglighet i arbetet för att förverkliga den nationella planen på länsnivå. Utbildningar har påbörjats i samarbete med Marieborgs Folkhögskola och ett trettiotal informatörer rekryterade från handikapprörelsen har inlett sina utbildningar i bemötande och tillgänglighet. Informatörerna kommer att vidareutbildas inom projektets ram och erbjuda sina tjänster under det första året av projektet.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Skåne län

Projektet Mainstreaming

2 339 000 kr för år 1 av 3

Handikapprörelsen på lokal och regional nivå förväntas vara pådrivande för att samhället ska bli anpassat för alla, men behöver en större medvetenhet och kunskap samt redskap för driva detta arbete systematiskt. Underlaget till detta projekt är kunskap som kommit fram i olika projekt, såväl pågående som avslutade. Projektet ska arbeta för att sprida denna kunskap till olika handikappföreträdare lokalt och regionalt, kunskapen och erfarenheterna ska systematiseras så att de blir lätta att använda och förses med diskussionsfrågor, checklistor, strategier och modeller för skrivelser m.m. Materialet ska användas i arbetsgrupper som ska fokusera på ett antal konkreta handikappolitiska mål som t.ex. hälso- och sjukvård, social omsorg, arbetsliv och tillgänglighet.

Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Stockholms kommun

Projektet En skolgård för alla

81 000 kr för år 2 av 2

Kommun-HSO i Stockholm med 28 medlemsföreningar har mot bakgrund av ett seminarium som hölls under EU:s handikappår 2003 i Stockholm arbetat fram denna projektansökan som uppmärksammar brister i den fysiska miljöns tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättningar. Eftersom det saknas kunskap vill man ta fram ett program tillsammans med elever och personal på en skola för att man tillsammans ska kunna reflektera över vad det innebär att ha olika funktionsnedsättningar såväl praktiskt som när det gäller delaktighet. Kommun-HSO har förankrat idén i Rinkeby stadsdelsförvaltning och i en av skolorna där. Projektets syfte är att ta fram ett program för att elever och personal ska kunna forma skolgårdar som inte hindrar elever med olika funktionsnedsättningar att delta på samma villkor som andra. Målsättningen är att det program som ska bli resultat av projektet ska förverkligas. Programmet ska dock utformas så det blir generellt tillämpligt. Under det andra året ska föreningen ställa samman dokumentationen dels genom en video dels genom barnens arbete i text och bild.

Handikappföreningen i Storuman

Ett tillgängligare Storuman
143 000 kr för år 1 av 3

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Projektets syfte är att sprida kunskap om funktionshindrades syn på tillgänglighet och förbättra tillgängligheten. Projektledare samt medlemmar och personal i HSO Storuman och personal från FABU (fastighetsbolaget Umlupsen) kommer tillsammans att gå igenom alla allmänna platser och lokaler i Storumans kommun. Man ska använda en checklista med utgångspunkt från en "lathund" som Boverket producerat.

Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Projektet Kunskap och krav på den fysiska miljön och den tekniska utrustningen för bra tillgänglighet för hörselskadade
347 000 kr

Hörselskadades riksförbund (HRF) har sammanställt en kunskapsbank/en bok; Bra tillgänglighet – bättre kommunikation för Hörselskadade. Boken vänder sig till HRF:s medlemmar och till kommunala och landstingskommunala handikappråd. Materialet vänder sig också till beslutsfattare och tjänstemän ansvariga för tillgänglighetsfrågor inom offentlig förvaltning samt till projektörer för byggnation och installation. För att få större spridning och för att tillgodose dem som söker information via Internet, vill HRF utveckla och producera kunskapsbanken till en sökbar databas. HRF vill också knyta projektet Hörsellinjen som startade förra året, till denna databas. Hörsellinjens syfte är att ge information via telefon och e-post till alla som söker svar om hörselskador, hjälpmedel och hörselskadades rättigheter m.m.

Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR)

Projektet Bygg klokt - enkelt avhjälpna hinder
1 250 000 kr för år 1 av 3

Neurologiskt Handikappades Riksförbund, De Handikappades Riksförbund, Reumatikerförbundet, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade och Synskadades Riksförbund genomför detta projekt. Enligt Plan- och Bygglagen ska enkelt avhjälpna hinder mot tillgänglighet och användbarhet undanröjas i byggnader som innehåller lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser. Boverket har utarbetat föreskrifter för vad som är enkelt avhjälpna hinder. Exempel på enkelt avhjälpna hinder kan vara nivåskillnader, bländande belysning, bristande skyltning eller dåligt markerade trappor. Ett av projektets syften är att stärka lokala representanters kunskaper om lagstiftningen om enkelt avhjälpna hinder för att kunna fylla en konkret roll som stöd och pådrivare på lokal nivå. Ett utbildningsmaterial som ska vara mycket konkret och innefatta relevant lagstiftning, tolkningsmöjligheter och goda exempel på funktionella lös-

ningar ska sammanställas och en checklista ska utarbetas som kan ligga till grund för vilka åtgärder som bör genomföras och vad som bör prioriteras. 12 personer ska utbildas (två från varje medverkande förbund) och 100 lokala utbildningsdagar genomföras med hjälp av utbildningsmaterialet, checklistan och de utbildade resurspersonerna. Lokalföreningarna ska starta arbetet vid kommunernas skolor eftersom skolan är viktig för alla barn och ungdomar, men också för kommunens invånare.

Reumatikerförbundet

Konsumentprojektet Lättöppnade förpackningar

2 090 000 kr för år 2 av 2

Människor med funktionsnedsättning kan ha svårt att hantera förpackningar för läkemedel, dagligvaror och hälsokost m.m. När konsumenter kräver bra förpackningar blir det också en konkurrens fördel att utveckla sådana. Kring detta vill Reumatikerförbundet, Handikappförbundets Samarbetsorgan (HSO), Pensionärernas Riksorganisation (PRO), Sveriges Pensionärsförbund (SPF) och Sveriges Konsumentråd samarbeta och genomföra aktioner på lokal, regional och nationell nivå. Under projektets första år har ett nätverk byggts upp med kontaktpersoner och informationsmottagare samt lokala arbetsgrupper. Projektet har mobiliserat deltagare från partners i ett lokalt samarbete med 450 kontaktpersoner och informationsmottagare samt bildat lokala arbetsgrupper på 20 pilotorter. Projektet har genomfört ett flertal centrala och lokala aktiviteter för att belysa frågan och skapa tryck på den externa målgruppen. Man har genomfört två konsumentundersökningar samt blivit uppmärksammade i riks- och lokalpress. Projektet har också etablerat ett nordiskt samarbete samt påbörjat att undersöka möjligheterna till ett europeiskt samarbete. I samband med Designåret 2005 har projektet utlyst en designtävling med uppdraget att formge ett märke som skall användas för märkning av lättöppnade förpackningar. Under projektets andra år ska aktiviteterna fortsätta på lokal, regional och nationell nivå. 6–8 regionala konferenser är inplanerade, centrala marknadsundersökningar ska genomföras och i samarbete med SIS (Swedish Standards Institute) ska arbetet för att skapa riktlinjer för tillgängliga förpackningar i Europa fortsätta.

Riksförbundet för Mag- och Tarmsjuka (RMT)

Projektet Från toaletten till delaktighet i samhället

948 000 kr för år 2 av 2

Det finns brister i tillgången till vård, behandling och rehabilitering för personer med mag- och tarmsjukdomar. Även när vård och behandling ges utifrån tillgänglig vetenskap och beprövad erfarenhet kvarstår ofta symtom och funktionsstörningar som leder till handikapp när samhället inte är anpassat för denna handikappgrupp. Förbundet genomför nu ett projekt - Från toaletten till delaktighet i samhället - om tillgänglighet och användbarhet för att göra det möjligt för mag- och tarmsjuka att bland annat röra sig fritt i samhället med bibehållen integritet och med tillgång

till den kost och näring man behöver. I projektet beskrivs brister och analyseras behov av förändringar samt ges förslag till lösningar och hur dessa ska kunna spridas och genomföras.

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Stiftelsen Mo Ångsåg

Projektet Utveckling av lek- och läraktivitet för funktionshindrade på museum

300 000 kr för år 1 av 2

I slutet på 1800-talet byggde sågverksägaren och direktören för Mo- och Domsjö upp en ångsågsfabrik på en av öarna i Norrbyskär som ligger i Västerbottens skärgård. Det samhälle som parallellt byggdes upp ute på ön Norrbyskär rymde som mest 1400 invånare under ett halvt sekel då sågen också var Europas största sågverkstad. 1952 lades sågen ner och under 70-talet fanns inga bofasta kvar på ön. I slutet på 80-talet bildade KFUM-stiftelsen Mo Ångsåg som idag driver ett museum på ön på den plats där den gamla sågen tidigare låg. Museet är inrymt i den enda av de industribyggnader som har räddats, sågens maskinhus. På lilla Norrbyskär finns idag en miniatyr av en del av samhället Norrbyskär som det såg ut på 1920-talet med små hus, skala 1:3, inredda som arbetarbostäder, skola och kök. Med det nu föreslagna projektet, som i första hand vänder sig till låg- och mellanstadieelever, vill stiftelsen tillsammans med bland annat HSO i Västerbotten, Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna, Föreningen Autism och Synskadades Riksförbund utveckla en helt ny verksamhet vid Norrbyskärs Museum där stiftelsen tar hjälp av ledande pedagoger inom museipedagogik och upplevelsebaserat lärande för att verksamheten ska kunna bli tillgänglig för alla och där historiska perspektiv förmedlas genom upplevelse och samarbetsövningar. Projektet syftar till att stimulera samarbetet mellan barn med och utan funktionshinder och samtidigt väcka intresse för regionens historia. Barnen kommer att få lösa praktiska uppgifter med anknytning till den verksamhet som tidigare bedrevs på Norrbyskär.

Synskadades förening (SRF) i Göteborg

Projektet Digitala museiguider för synskadade - nyskapande användningsområde för bättre tillgänglighet

300 000 kr

Genom projektet vill Synskadades Riksförbund i Göteborg skapa tillgängliga museer och utställningar för personer med synnedbör eller grav synskada. Genom att använda Daisy-tekniken som idag används för inläsning av talböcker, kan ett helt nytt användningsområde skapas. I Göteborg finns fyra kommunala museer som samtliga kommer att medverka och ingå i projektet. Den personal som kommer att delta från respektive museum ska få kunskap och vägledning i hur man på bästa sätt kan beskriva form och färg för en synskadad person. Genom att varje museum metodiskt arbetar fram sina guider får både förbundet och museerna en stor och samlad kunskap kring hur beskrivningar av olika

föremål kan utformas.Handledningen kommer att följas av museologiska utbildningen på Göteborgs universitet.

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Ädelfors Folkhögskola

Projektet En buss för alla
1 790 000 kr för år 1 av 2

Vid Ädelfors folkhögskola, nära Vetlanda, studerar många elever med funktionshinder, skolan fungerar även som en konferensanläggning. Utflykter och studieresor för alla elever är ett viktigt inslag i skolans verksamhet. Bussar med rullstolslift hyrs in, men det är svårt att finna bussar som är tillgängliga. Skolan vill genom detta projekt, tillsammans med flera handikapporganisationer och Vägverket, utveckla en buss som ger möjlighet till av- och påstigning för rullstolsburna, som har en rymlig toalett, hörselslingor, konferensdel, kök med kylskåp och mikrovågsugn, möjlighet att välja sittplats samt avskild plats för viss omvårdnad. Tanken är att den som inte behöver sitta i rullstolen hela resan, ska kunna sitta på vanlig plats i bussen.

Utsatta barn och ungdomar

Barn

4H-gården Odenslund

Projektet Viljan
400 000 kr för år 2 av 3

Området Hässleholmen i Borås är en mångkulturell stadsdel med ca 6 000 invånare. I området finns ca 25 olika språkgrupper representerade. Flera av barnen och ungdomarna som bor i området lever i en socialt utsatt miljö där missbruk, våld, alkohol, hög arbetslöshet m.m. ofta ingår. Genom projektet vill föreningen skapa förutsättningar för ett närmare samarbete mellan de olika ideella föreningarna/organisationerna och socialnämnden för att skapa en trygg fritidsmiljö för barnen och ungdomarna. Ett sådant samarbete skulle leda till att flera i ett tidigare skede än idag kan ingripa om ett barn far illa. Personalen i samtliga samarbetande föreningar och organisationer skall gemensamt via nätverket utbildas i ämnen som rör utsatta barn. Även föräldrar kommer att få utbildning i ämnen som rör mobbning, narkotika och alkohol samt få kunskap om hur man på olika sätt kan stödja sina barn.

Kontaktperson: Karl-Erik Nilsson, tel. 033-13 43 95

Brottsofferjouren i Göteborg

Projektet Barn som bevittnat våld
300 000 kr för år 2 av 2

Skr. 2005/06:175
Bilaga 2

Föreningen vill genomföra ett tvåårigt projekt som vänder sig till barn och ungdomar som bevittnat våld och erbjuda dem en pedagogisk gruppverksamhet där de får möjlighet att tillsammans hantera sina upplevelser. Parallellt med barngrupperna ska föräldrarna erbjudas möjlighet att gå med i en föräldragrupp. Innan man startar i en grupp kommer både barn och föräldrar att erbjudas krisorienterande samtal. Den använda modellen är utvecklad av Ersta Vändpunkten och har tidigare bland annat använts för barn till psykiskt sjuka och för barn till missbrukare. I projektet kommer föreningen att samarbeta med kvinnojourer, socialtjänst, skolhälsovården, barnomsorgen och polisen.

Föreningen Fattiga Riddare

Projektet Brottet
983 000 kr för år 1 av 3

Det finns enligt Skatteverkets statistik ca 7000 barn under 18 år som har registrerats för obetalda skulder i kronofogdemyndighetens register. Bland registrerade barn finns en stor grupp som har fått sina skulder registrerade på grund av föräldrarna. Överskuldsatta barn är således till övervägande del barn till överskuldsatta föräldrar. Barnet är en del i föräldrarnas vardag och därmed också en del i deras vardagsekonomi. Föreningen vill i projektet utveckla en modell för att ge överskuldsatta familjer ett verktyg för hjälp till självhjälp. Man kommer att söka upp familjer som idag är överskuldsatta och där barnen har kommit in i utsökningsregistret på grund av detta. Bland annat genom samarbete med kommunala budgetrådgivare vill man ge familjer med barn och ungdomar en möjlighet att förändra sin livssituation så att barnens tillgångar och namn inte behöver användas för att lösa föräldrarnas situation.

Föreningen Individuell Människohjälp (IM)

Projektet Barn i väntan
990 000 kr för år 2 av 3

I projektet Barn i väntan (BIV) ska Individuell Människohjälp (IM) och Svenska Kyrkan starta en gruppverksamhet där barn till asylsökande ska få möjlighet att träffa andra jämgamla med liknande erfarenheter under pedagogisk ledning. Vid gruppträffarna ska barnen och ungdomarna få möjlighet att lära sig om asylprocessen och få möjlighet att prata om de erfarenheter som de har med sig från flykten från hemlandet och hur deras nuvarande situation är. Varje grupp träffas en gång i veckan under 16 veckor och varje gruppträff har ett tema utifrån vilket man pratar, leker, ritar och dramatiserar. Modellen man tänkt arbeta efter är en omarbeting av Minnesotamodellens program för barn till missbrukare. Pro-

jektet inleddes med att rekrytera gruppleddare för barn- och ungdomsgrupperna. Efter att gruppleddarna fått gå en kurs i uttryckande konstterapi satte projektledarna igång en pilotgrupp där metoden och innehållet i BIV-samtalen testades och till viss del reviderades. Det första året har fyra grupper startats med nio barn och ungdomar i olika åldrar i varje grupp (lågstadie-, högstadie- och gymnasieåldern). Rekryteringen har gått över förväntan och det har varit lätt att få barn och föräldrar intresserade av projektet. De närmaste samarbetspartnerna har varit Migrationsverket, barnpsyk och skolor men barn har även rekryterats via vårdcentraler och genom att föräldrar har tagit egna initiativ och sökt upp projektet. Under år två ska projektet även erbjuda föräldrträffar när barnen deltar i BIV-grupperna.

Intresseföreningen ISIS

Projektet Älskar alla sina barn?
1 540 000 kr för år 1 av 3

Intresseföreningen ISIS är en ideell rikstäckande tvärvetenskaplig intresseförening för yrkesverksamma som i sitt arbete möter sexuellt utsatta, förövare och/eller deras familjer. Föreningen söker stöd för att göra en film vars syfte är att visa på hur svårt det är för ett barn i rättsprocessen, men även hur svårt det är för socialtjänst, polis och åklagare att arbeta i dessa mål. Det finns idag ett stort behov av att följa ett barn (0–18 år), som är sexuellt utsatt, i en rättsprocess och skildra handläggningen i dessa ärenden, hur det fungerar och vilka som är inblandade. Dessutom är det av stort intresse att skildra en rättsprocess där ett barn är målsägare, då något sådant tidigare inte gjorts. Målen är bland annat att sprida kunskap om barns utsatthet i rättsprocessen, visa på olika myndigheters skyldigheter och arbetsområden, belysa anmälningsplikten för samtliga som arbetar med barn och ungdomar samt beskriva hur ett barn kan signalera att det är utsatt. Målgrupper är högskolor med utbildningar inom hälso- och sjukvård, socialtjänstens barn- och ungdomsgrupper, familjerätt, barnomsorgs- och skolpersonal, idrottsrörelsen och annat föreningsliv, domstolar, polis och åklagare samt allmänheten. Det kommer även att knytas ett utbildningspaket med föreläsningar till filmen, med fördjupad kunskap som är adekvat för de olika yrkesgrupper som berörs.

Länskvinnojouren i Blekinge

Projektet G(l)ömda
935 000 kr för år 3 av 3

Projektets syfte är främst att ge barn, som lever med skyddade personuppgifter, möjligheter att beskriva och bearbeta sina upplevelser och att avlasta dem de skuld känslor över den uppkomna situationen som de flesta barnen bär på. Projektet har en referensgrupp med representanter från Länsstyrelsen i Blekinge län och Ronneby och Karlskrona kommuner. En ledningsgrupp är knuten till projektet med representanter från

Riksbryggan

Projektet Riksbryggan/Gruvberget
634 000 kr för år 1 av 3

Detta projekt syftar till att utveckla de olika kursverksamheter som föreningen bedriver på Kriminalvårdsanstalten Gruvbergets kursgård, dels för att kriminalvården ska få mer kunskap om vilka behov barn och ungdomar till frihetsberövade föräldrar har, dels för att ge lokala föreningar en möjlighet till utbildning. Målet är att öka och sprida kunskapen kring dessa barn och deras föräldrars behov och ge dem en inblick i och hopp om ett liv utan kriminalitet/missbruk. Vidare vill man visa att personer med samma erfarenhet som föräldrarna kan samarbeta med professionella och att myndigheter och vårdgivare kan innebära positiva erfarenheter. Man räknar med att cirka 8-10 000 barn och ungdomar, per dag, har en förälder som är frihetsberövad. Det är viktigt att dessa barn, ungdomar och deras föräldrar får stöd, såväl kortsiktigt som långsiktigt. Barnens och ungdomarnas vardag präglas ofta av motstridiga känslor som ilska/längtan, osäkerhet, hemligheter, skuld och skam.

Riksförbundet BRIS - Barnens Rätt i Samhället

Fem konferenser samt fem föräldrainsformationer om insatser för barn och unga som skadar sig själva
1 150 000 kr

Riksorganisationen SPES (Suicidprevention och Efterlevandes Stöd) har tillsammans med Riksförbundet BRIS och i samarbete med Barnsäkerhetsdelegationen i november 2003 fått arvsfondsmedel för att starta ett projekt där man samlar kunskap om hur barn och unga tänker och känner kring frågor om livet. Man har vänt sig till mellanstadiet och årskurs 7 i hela Sverige. Under det första projektåret har föreningarna anordnat konferenser runt om i Sverige; i Skellefteå, Norrköping, Stockholm, Göteborg och Malmö och man har gett ut en pocketbok där barn och ungdomar har fått sina bidrag publicerade. BRIS och Allmänna barnhuset vill i ett fristående projekt genomföra ytterligare fem konferenser samt kvällsföreläsningar till föräldrar. Det kommer att bli ett starkare fokus på det hälsobefrämjande arbetet. Konferenserna riktar sig till alla som i sin profession möter barn och unga – socialtjänsten, ungdomsmottagningar, skolan, BUP, kyrkan och polisen m.fl. Ett nytt inslag är att föräldrar till barn som går i skola i de städer som besöks kommer att bjudas in på kvällen före konferensen för att få mer direkt information.

Riksorganisationen mot sexuella övergrepp (HOPP)

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projekt om Utbildning av medarbetare i jourtelefon
255 000 kr för år 2 av 3

Riksorganisationen mot sexuella övergrepp, HOPP syftar till att på ett övergripande sätt och med helhetsperspektiv arbeta för att förebygga sexuella övergrepp samt förbättra arbetet med och behandling av skadeverkningar av sexuella övergrepp. Projektet syftar till att utbilda medarbetare i jourtelefonverksamhet. Utbildningen har kommit igång och under det andra projektåret kommer organisationen att engagera och utbilda fler män att besvara jourtelefoner för pojkar eftersom fler och fler pojkar hör av sig och vill ha hjälp och stöd. Idag finns det lokala avdelningar på åtta platser i landet och tre till är på väg att startas upp.

Riksorganisationen SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd (SPES)

Projektet Barn och ungdom skriver för livet
1 198 000 kr för år 2 av 2

Riksorganisationen SPES har tillsammans med Riksförbundet BRIS och i samarbete med Barnsäkerhetsdelegationen i november 2003 fått arvsfondsmedel för att starta ett projekt där man samlar kunskap om hur barn och unga tänker och känner kring frågor om livet. Man har vänt sig till mellanstadiet och årskurs 7 i hela Sverige. Under det första projektåret har föreningarna anordnat konferenser runt om i Sverige; i Skellefteå, Norrköping, Stockholm, Göteborg och Malmö och man har gett ut en pocketbok (Rapport från mitt hjärta) där barn och ungdomar har fått sina bidrag publicerade. BRIS och Allmänna barnhuset har därefter fått medel till ett fristående projekt för att genomföra ytterligare fem konferenser samt kvällsföreläsningar till föräldrar. SPES vill under det andra året av projektet genom en referensgrupp som bildats inom ungdomssektionen genomföra projektet utifrån ett ungdomsperspektiv. Sensus Studieförbund har lång erfarenhet av att skapa handledningsmaterial. Sensus och SPES kommer i samarbete att ta fram en samtalshandledning som fokuserar på ungdomar. Man kommer att fortsätta att använda boken Rapport från mitt hjärta. Utbildningsdagar anordnas för SPES funktionärer. En broschyr framställs som ska spridas till t.ex. apotek, barnavårdscentraler, ungdomsmottagningar och skolor. Sex regionala konferenser planeras som anordnas i samverkan med de sex regionala suicidpreventiva nätverken. Till konferenserna inbjuds skolpersonal, fritidsledare, och konfirmationsledare.

Sensus Studieförbund, Kristinehamn

Projektet Mitt ibland oss
177 000 kr för år 2 av 3

Projektet syftar till att upplysa och ge kunskap till dem, i Värmlands län, som arbetar eller på något sätt kommer i kontakt med barn och ungdomar

som utsätts för sexuella övergrepp, öka medvetenheten och beredskapen vid misstankar om sexuellt övergrepp och ge verktyg för hur man kan arbeta förebyggande. Genom konferenser och seminarier, i länet, vill förbundet bygga upp ett nätverk där alla kommer att erbjudas handledning. Tanken är att få igång 35–40 grupper för fortsatt arbete i studie-cirkelform. Under projektets andra år planeras även en konferens med specifikt fokus på övergrepp på pojkar och deras utsatthet.

Stiftelsen Ransbergs Herrgård

Projektet Utsatta barn
300 000 kr

Nykterhetsrörelsens Scoutförbund vill i samarbete med Ransbergs Herrgård anordna en försöksverksamhet med barn och unga som inte är scouter. Syftet är att erbjuda barn från värmländska familjer, där missbruk förekommer eller har förekommit, återkommande verksamheter, bland annat läger med olika aktiviteter och samtalsgrupp. Målsättningen är både att ge barnen en upplevelse för framtiden och att ge dem möjlighet till uppföljning på hemorten. Vid träffarna före och efter lägervistelserna erbjuds hela familjerna att vara med i olika verksamheter.

Ungdom

Rädda Barnen

Projektet Private Property
1 500 000 kr

Det långsiktiga målet med projektet är att minska barns och ungdomars utsatthet på internet genom att förändra deras egna attityder och beteenden. Ett av de konkreta målen är att eleverna själva ska känna sig trygga när de är ute på nätet, förstå vad som är rätt och fel och få dem att förstå att internet är ett verktyg för kommunikation och information och att samma beteende bör gälla där som i verkliga livet. Det andra målet är att lärarna ska få kunskap om hur ungdomar använder internet och mobiltelefoner samt att ge lärarna ett verktyg som gör det möjligt att möta eleverna och diskutera utifrån den nätmiljö som är barns och ungdomars vardag. Rädda Barnen räknar med att nå 1 000 grundskolelärare i årskurs 7–9, genom lärarseminarier på 15 orter i landet. Syftet är att lärarna efter seminariet ska känna sig rustade för att, med hjälp av ny kunskap i kombination med enkel lärarhandledning, besvara frågor och gå in i diskussioner med sina elever när det gäller frågor som rör ämnet. Vidare ska det genomföras 10 miniträffar vardera för högstadielärover respektive gymnasieelever i storstadsregionerna. Dessa ska fokusera på barns och ungdomars utsatthet på internet men med en stark ungdomsvinkling.

Stadsmissionen i Stockholm

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

Projektet Hemlöshet bland barn och unga
900 000 kr för år 2 av 3

Syftet med detta projekt är att, tillsammans med de hemlösa barn och ungdomar som Stockholms Stadsmissions Mötesplats möter i sin verksamhet, utveckla metoder för att hjälpa och stödja denna målgrupp. Detta genomförs, dels genom en kartläggning av frivilligorganisationernas bild av hemlöshet (såsom problemsituation och bidragande orsaker), dels genom belysning av hur målgruppen själva ser på sin situation och vilken hjälp från samhället de efterfrågar. Projektets mål är att skapa dokumenterad kunskap om hemlöshet bland barn och ungdomar som ska användas som grund för diskussion och för metodutveckling. Metoderna kommer att spridas till andra samhällsaktörer som arbetar med målgruppen.

Verdandi–Sjöberga

Projektet Tjejer
88 000 kr

Projektet riktar sig mot flickor i åldern 12–15 år som på ett eller annat sätt blivit föremål för socialtjänstens uppmärksamhet men som ännu inte är aktuella för någon typ av insats därifrån. Gemensamt för målgruppen är att det finns brister i deras omvårdnad vilket får konsekvenser för flickorna ur ett socialt perspektiv. Flickorna har problem i relationer, både med sig själva och med andra, och behöver dels bli medvetna om sig själva och sina behov, dels få bekräftelse från positiva vuxna. Förbundet vill i samarbete med socialtjänsten pröva en metod att arbeta med målgruppen i gruppform. På så sätt tränas flickorna i sociala relationer samtidigt som varje flicka stärks individuellt. Som verktyg för metoden kommer det att anordnas återkommande gruppläger varje månad under ett års tid. Några av de aktiviteter som kommer att användas är värderingsövningar, konflikthantering, färdighetsträning, friluftaktiviteter, matlagning m.m. Flickorna erbjuds kontaktverksamhet och samtal av de två fältsekreterare, från socialkontorets del av projektet, mellan grupplägen.

Tilldelade medel per organisation

Skr. 2005/06:175

Bilaga 2

	Antal beslut	Kronor
Handikapporganisationer		
Afasiförbundet i Sverige (AFASI)	3	3 540 000
De Handikappades Riksförbund (DHR)	2	2 754 000
De Handikappades Riksförbund (DHR) i Borås	2	1 749 000
De Handikappades Samarbetskommitté i Helsingborg	1	525 000
Demensföreningen i Göteborg	1	1 070 000
Förbundet Blödarsjuka i Sverige (FBIS)	2	900 000
Förbundet Funktionshindrade Med Läs- och Skrivsvårigheter (FMLS)	1	357 000
Föreningen Attention i Kalmar	1	1 410 000
Föreningen Autism (FA) i Jönköpings län	1	500 000
Föreningen Autism (FA) i Stockholms län	1	118 000
Föreningen för hörselskadade och döva barn med familjer (FHDBF)	1	400 000
Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB)	4	4 454 000
Handikappförbundens samarbetsorgan (HSO)	3	3 881 000
Handikappföreningarna Östergötland	1	1 192 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Blekinge län	1	1 300 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Jönköpings län	1	509 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Norrköping	1	575 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Skåne län	1	2 339 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Stockholms kommun	1	81 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Södermanlands län	1	464 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Västmanland	1	504 000
Hjärt- och Lungsjukas Riksförbund (HL)	1	1 000 000
Hjärtebarnsföreningen	1	783 000
Hörselskadades distrikt i Jönköpings län	1	347 000
Hörselskadades Riksförbund (HRF)	4	4 227 000
Intresseföreningen för schizofreni (IFS) i Piteå Älvdal	1	274 000
Intresseföreningen för schizofreni (IFS) i Stockholm	1	500 000
Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR)	3	3 158 000
Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR) i Borås	1	154 000
Rekryteringsgruppen För aktiv rehabilitering	2	291 500
Reumatikerförbundet	3	4 810 000
Riksförbundet för dementas rättigheter (Demensförbundet)	1	1 835 000
Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn (DHB)	1	1 345 000
Riksförbundet för Hjälp åt narkotika- och läkemedelsberoende (RFHL) Riks	1	405 000
Riksförbundet för Mag- och Tarmsjuka (RMT)	2	1 243 000
Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU)	3	3 323 000
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)	4	4 523 000
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa		

(RSMH) i Västra Götaland	1	476 000	Skr. 2005/06:175 Bilaga 2
Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade (RTP)	4	2 569 000	
Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB)	1	300 000	
Riksförbundet för Sällsynta Diagnoser	1	605 800	
Riksföreningen Anorexi-Bulimi-Kontakt	1	1 622 000	
Riksföreningen för familjer med Hepatit-B bärande barn (RFHB)	1	230 000	
Riksföreningen Osteo-Porotiker	1	517 000	
Samlade handikapprörelsen i Tranås	1	315 400	
Strokeföreningen i Stockholms län	1	300 000	
Strokeföreningen i Östergötlands län	1	145 000	
Svenska Epilepsiförbundet (SEF)	2	534 000	
Svenska Psoriasisförbundet (PSO)	2	2 013 000	
Sveriges Dövas Riksförbund (SDR)	2	4 306 000	
Sveriges Dövhistoriska Sällskap (SDHS)	1	650 000	
Sveriges Stamningsföreningars Riksförbund (SSR)	1	607 100	
Synskadades förening (SRF) i Göteborg	1	300 000	
Synskadades förening (SRF) i Skellefteå	1	300 000	
Synskadades Riksförbund (SRF)	5	4 041 000	
Tandvårdsskadeförbundet (TF)	1	1 000 000	
		77 671 800	
Ungdomsorganisationer			
Förbundet Unga Rörelsehindrade	1	550 000	
Husie KFUK-KFUM Scoutkår	1	46 200	
KFUM Basket, Botkyrka	1	75 000	
KFUK-KFUM, Malmö	1	450 000	
Kontakt nätet – Riksorganisationen för ideella kulturföreningar	1	290 000	
Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU)	1	590 000	
Riksförbundet Tech Group	1	200 000	
Riksförbundet Ungdom för Social Hälsa (RUS)	1	877 000	
Riksorganisationen Unga Synskadade (US)	1	313 000	
Romska Ungdomsförbundet (RUF)	2	1 595 000	
Svenska Kyrkans Unga i Uppsala	1	150 000	
Svenska Scoutrådet	1	1 592 000	
Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDU)	1	300 000	
Sveriges Förenade Gaystudenter (SFG)	2	934 000	
Sveriges Ungdomsråd	1	350 000	
Unga RBU-are	1	1 685 000	
Unga Synskadade (US) i Göteborg	1	90 000	
Unga Örnar, Borlänge	1	270 000	
Unga Örnar, Örebro län	1	85 000	
Ungdomens Nykterhetsförbund (UNF)	1	600 000	
Ungdomsförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL)			
Ungdom	1	650 000	
		11 692 200	
Stiftelser/studieförbund/m fl			
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Jönköping	2	945 000	
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Norra Värmland	1	300 000	
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Piteåbygden	1	68 000	
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Växjö	1	300 000	
Burestiftelsen	1	52 000	
FUB:s Stiftelse ala	1	2 120 000	
Härnösands Folkhögskola	1	650 000	
Insamlingsstiftelsen Pan	1	499 000	
Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV)	1	480 000	

Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV) i Norrköping	1	735 000
Sensus Studieförbund, Kristinehamn	1	177 000
Sensus Studieförbund, Skåne-Blekinge	1	270 000
Sensus Studieförbund, Stockholm	5	2 821 000
Sensus Studieförbund, Älvsjö	2	1 620 000
SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation, Hälsingland	1	233 000
SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation, Karlskrona	1	300 000
SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation, Västerbotten	1	300 000
SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation, Västmanland	1	257 000
Stiftelsen Activa i Örebro län	1	887 000
Stiftelsen Bräcke Diakoni	1	400 000
Stiftelsen Friends – elever mot mobbing	1	1 750 000
Stiftelsen Gyllenkroken	2	970 000
Stiftelsen Institut för Independent Living (STIL)	2	1 328 500
Stiftelsen International Child Development Programmes (CDP)	1	800 000
Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	2	6 550 000
Stiftelsen Kvinnoforum/Xist	2	2 645 000
Stiftelsen Mo Ångsåg	1	300 000
Stiftelsen Ransbergs Herrgård	1	300 000
Stiftelsen Rånnesta Naturens Teater	1	300 000
Stiftelsen Skara stifts folkhögskola	1	1 020 675
Stiftelsen Skota Hem	1	279 000
Stiftelsen Spinalis	3	1 362 000
Stiftelsen Tensta konsthall	1	290 000
Studieförbundet i Eskilstuna	1	600 000
Studieförbundet i Göteborg	1	320 000
Studieförbundet i Kiruna	1	313 000
Studieförbundet i Norra Storstockholm	2	1 140 000
Studieförbundet Bilda Jönköpings län	2	1 368 000
Studieförbundet Bilda Sundsvall	1	202 000
Studieförbundet Vuxenskolan	1	2 287 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Forshaga	1	131 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Göteborg	2	1 710 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Haninge	1	700 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Kalmar	1	200 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Piteå Älvdal	1	300 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Södra Mellansverige	1	345 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Åre	1	170 000
Sundsgårdens Folkhögskola	1	427 000
Svenska Parkinsonstiftelsen	1	574 000
Sydnärkes Utbildningsförbund	1	1 123 000
Ädelfors Folkhögskola	1	1 790 000
		<hr/>
		45 009 175
Offentlig huvudman		
Akademiska sjukhuset	1	3 259 000
Danshögskolan	1	174 000
Göteborgs Universitet, Barn- och ungdomspsykiatri	1	1 743 874
Halmstads kommun	1	800 000
Haninge kommun	1	474 000
Hudiksvalls kommun, Omsorgsförvaltningen	1	200 000
Institutionen för molekylär och klinisk medicin	1	877 000

Kooperatörshuset	1	275 000	Skr. 2005/06:175 Bilaga 2
Malmö stad	1	572 000	
Norrlands Universitetssjukhus	1	185 000	
Region Skåne, Habiliterings- och Hjälpmiddelsförvaltningen	1	1 300 000	
Regionförbundet i Uppsala län	1	2 075 000	
Stockholms kommun, Hässelby-Vällingby Stadsdelsförvaltning	1	440 000	
Sundsvalls kommun	1	214 000	
Sunnadalskolan	1	100 000	
Vård- och Omsorgsförvaltningen, Lund	1	860 000	
		<hr/>	
		13 548 874	

Övriga ideella organisationer

Adopterade Koreaners Förening (AKF)	1	300 000
Alingsås Idrottsförening (AIF)	1	200 000
Amnesty International, Sverige	2	2 360 000
Arbetslinjen Klippan Ek. förening	1	418 000
Basta Arbetskooperativ	1	105 000
Bergendahlska Idrottsföreningen	1	300 000
Biståndsorganisationen Individuell Människohjälp (IM)	1	850 000
Bokenäs Idrottsförening	1	257 500
Boo Folkets Hus Förening	1	300 000
Bredby skolans Tidningsgrupp	1	340 000
Brottsofferjouren i Göteborg	1	300 000
Brottsofferjourenas Riksförbund (BOJ)	1	1 750 000
Brämhults Spelklubb	1	72 000
Drömmarnas Hus Ek. förening	1	1 000 000
Enköpings Rugbyklubb (ERK)	1	240 000
Ersta Diakonisällskap	2	15 837 000
European Institute for Design and Disability (EIDD) Sverige	1	4 920 000
Falköpings Golfklubb	2	570 000
Film i Skåne	1	218 000
Folkets Hus Hammarkullen	1	390 000
Folkrorelsernas Medieförening i Västerås (FMiV)	2	518 000
Friluftsförbundet	1	150 000
Frälsningsarmén i Göteborg	1	500 000
Frälsningsarmén i Jönköping	1	263 000
4H-gården Odenslund	1	400 000
Förbundet Djurens Rätt	1	500 000
Föreningen Aktion 1173	1	1 050 000
Föreningen Attention i Kristianstad	1	425 000
Föreningen Barnen Först (BF)	1	250 000
Föreningen Barnraiser	1	800 000
Föreningen Berättarnätet Kronoberg	1	70 000
Föreningen Berättarnätet Öst	1	100 000
Föreningen Bildverkstaden	1	200 000
Föreningen Bryggan i Norrköping	1	1 360 000
Föreningen Bryggeriet	2	800 000
Föreningen Bygg Din Framtid	1	136 000
Föreningen Cirkus Cirkör	1	750 000
Föreningen Clownronden	1	1 650 000
Föreningen Communicare	1	500 000
Föreningen Ebika Byabaganda Mu Sweden	1	129 000
Föreningen Fair Trade Center	1	500 000
Föreningen Fattiga Riddare	1	983 000

Föreningen Filmateljén	1	290 000	Skr. 2005/06:175 Bilaga 2
Föreningen Forum Kvinnor och Handikapp	1	700 000	
Föreningen Furuboda	5	6 581 000	
Föreningen Gemensam Framtid	1	160 000	
Föreningen Genus, Teknik och Högskola	1	300 000	
Föreningen Grunden	1	454 000	
Föreningen HamnMagasinet	1	1 450 000	
Föreningen Handikappforskning i Väst (HafV)	1	606 000	
Föreningen Hela Människan i Botkyrka-Salem	1	300 000	
Föreningen Hidde Iyo Dhaqan	1	446 000	
Föreningen High Coast youth and sailing service (HYSS)	1	80 000	
Föreningen Ideum Europa	1	300 000	
Föreningen Idrott För Handikappade (FIFH)	1	1 100 000	
Föreningen Individuell Människohjälp (IM)	1	990 000	
Föreningen Kalix Q-Nor	1	400 000	
Föreningen Kantele- och Kalevala Vänner	1	300 000	
Föreningen Kooperativ Utveckling i Sverige FKU	1	700 000	
Föreningen Kriminellt Avståndstagande Motiveras av Polare (KAMP)	1	1 690 000	
Föreningen Kulturhuset	1	300 000	
Föreningen Kurage	1	75 000	
Föreningen Kyrka Samhälle	1	495 000	
Föreningen Läsrörelsen	1	655 000	
Föreningen Manliga Nätverket i Stockholm	1	1 118 000	
Föreningen Miljöresurs Linné	1	855 000	
Föreningen Nätverket Allt är Möjligt	1	209 000	
Föreningen Nätverket Tromb	1	2 860 000	
Föreningen Off-Stockholm	1	299 000	
Föreningen Pannhuset	1	1 100 000	
Föreningen Rådgivning Om Sekter (ROS)	1	333 000	
Föreningen Sandbäcken	1	1 100 000	
Föreningen ScenÖsterlen	1	150 000	
Föreningen Sigtuna Teater	1	131 450	
Föreningen Stjärnjouren	1	300 000	
Föreningen Svea Sträng – Ung utan Pung	1	2 629 000	
Föreningen Svensk Hiv och Aids Info (SHAI)	2	322 000	
Föreningen Teatern.nu	1	400 000	
Föreningen Tjejers Rätt i Samhället (TRIS)	1	300 000	
Föreningen Tjejzonen	1	1 752 000	
Föreningen Unga Media Sverige	1	490 000	
Föreningen Ungdomsalternativet	1	880 000	
Föreningen Urkraft	1	1 900 000	
Föreningen Zingo	2	3 227 000	
Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn	1	923 000	
Gender Institut Gotland	1	700 000	
Göteborgs Integrations Center (GIC)	1	200 000	
Hallands Kvinnojourers länsförbund	1	100 000	
Hammarby Fotbollsförening	1	300 000	
Handikappföreningen i Storuman	1	143 000	
Hjälpmedelsinstitutet	5	10 470 000	
Hushållningssällskapens Förbund	2	2 997 000	
Hyresgästföreningen i Helsingborg	1	500 000	
Institutet för lokal och regional demokrati (ID)	1	262 000	
Internationella organisationen för barns rätt till lek (IPA)	2	1 566 000	
Internationella Skolan i Nacka	1	400 000	
Intresseföreningen ISIS	1	1 540 000	
IOGT-NTO Juniorförbund, Dalarna	2	390 000	
Jägareförbundet Ljusdal-Ramsjö jaktvårdskrets	1	55 000	

Katrineholms Arbetarteater	1	530 600	Skr. 2005/06:175 Bilaga 2
Kommunförbundet i Örebro län	1	360 000	
Korpen i Södermanland – Västmanland Specialdistriktsförbund (SDF)	1	90 000	
Kriminellas Revansch i Samhället (KRIS) i Göteborg	1	300 000	
Kristinebergs Fotbollsförening	1	100 000	
KulturCentrum Skåne	1	1 200 000	
Kulturföreningen Lättings	1	1 770 000	
Kulturföreningen Multi Media	1	272 000	
Kulturföreningen SweSom	1	33 000	
Kurdiska Ungdomsföreningen i Göteborg	1	53 000	
Kvinnojouren Helga	1	630 000	
Kvinnojouren i Borlänge	1	300 000	
Limhamns Idrottsförening	1	78 000	
Ljungskile Ridklubb	1	155 000	
Länskvinnojouren i Blekinge	1	935 000	
Länsteaterföreningen i Sörmland	1	100 000	
Malmö Fäktklubb av 1919 (MF 19)	1	129 500	
Mansmottagningen mot våld i Uppsala (MVU)	1	481 000	
Nordisk förening för funktionshinder och oral hälsa	1	500 000	
Pataholms Segel Klubb (PSK)	1	415 000	
Phantasia Kultur och Media (f.d. Phantasia Teater- och Kulturförening)	1	300 000	
Resurscentrum Aktivt Liv Västernorrland Ek. förening	1	422 000	
Riksbryggan	1	634 000	
Riksförbundet Attention	3	3 867 000	
Riksförbundet BRIS – Barnens Rätt i Samhället	4	6 561 000	
Riksförbundet BRIS – Barnens Rätt i Samhället, Region Syd	1	1 054 000	
Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare (RFS)	1	375 000	
Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) i Eskilstuna	1	200 000	
Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) i Piteå	1	1 600 000	
Riksorganisationen Kriminellas Revansch i Samhället (RIKSKRIS)	1	2 480 000	
Riksorganisationen mot sexuella övergrepp (HOPP)	1	490 000	
Riksorganisationen SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd (SPES)	1	1 198 000	
Rinkeby International Boxningsklubb	1	1 200 000	
Rädda Barnen	3	4 505 000	
Rädda Barnen i Malmö	1	148 000	
Rädda Barnen i Södertälje	1	603 000	
Röda Korset	1	2 825 000	
Röda Korset, Region Syd	1	446 000	
Samarbetsorgan för Etniska Organisationer i Sverige (SIOS)	1	1 600 000	
Skellefteå Gym Atlet Klubb	1	233 440	
Skolor Mot Rasism (SMR) Ek. förening	1	300 000	
Social Ekonomi i Roslagen (SER)	1	300 000	
Sociala kooperativens intresseorganisation (SKOOPI) i Luleå	1	827 000	
Somali Relief Association i Hässelby	1	240 000	
Somaliska Hälsoteamet i Stockholm	1	100 000	
Stadsmissionen i Stockholm	3	1 350 000	
Svensk Barnsmärtförening	1	20 000	
Svenska Downföreningen	2	1 040 000	
Svenska Fotografernas Förbund	1	200 000	
Svenska Fäktförbundet	1	64 250	

Svenska Föreningen för Psykisk Hälsa (sfph)	1	1 200 000	Skr. 2005/06:175 Bilaga 2
Svenska Handikappidrottsförbundet (SHIF)	4	3 964 200	
Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund (SHR)	1	1 300 000	
Svenska Turnerföreningen	1	60 000	
Svenskt Utvecklingscentrum för handikappidrott (SUH)	1	1 150 000	
Sverigefinska Riksförbundet (SFRF) i Göteborgs och Bohus läns distrikt	1	60 000	
Sveriges Dövas Idrottsförbund (SDI)	1	500 000	
Sveriges Kvinnojourers Riksförbund	1	687 000	
Sveriges Makalösa Föräldrar (SMF)	1	775 000	
Teater De Vill	1	250 000	
Teater K	1	150 000	
Teater och Tankesmedjan Lacrimosa	2	580 000	
Teater Sagohuset	1	300 000	
Tifa Boxing Club	1	130 000	
Trönninge Bollklubb	1	20 000	
Ungdomsrådet i Kristianstad	1	300 000	
Verdandi	1	600 000	
Verdandi-Sjöberga	1	88 000	
Westra Sveriges Basketdistriktsförbund	1	250 000	
Örebro Konstskolas Vänner	1	50 000	
		158 063 940	
Totalt		305 985 989	

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 maj 2006

Närvarande: statsrådet Ringholm, ordförande, och statsråden Sahlin, Östros, Messing, Y. Johansson, Bodström, Sommestad, Karlsson, Nykvist, Andnor, Nuder, M. Johansson, Hallengren, Björklund, Holmberg, Jämtin, Österberg, Orback

Föredragande: statsrådet Andnor

Regeringen beslutar skrivelse 2005/06:175 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2005